דבר

יום רביעי, י"ח באלול תשמ"ח, 31 באוגוסט 1988 ● גליון 19510

היום 14 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

- אין לימודים בשטחים / דני רובינשטיין
- צריך להתרכז בעיקר / יורם פרי
- המלחמה טובה לאלימות / יעל פישביין
- השחורים והחלום האמריקאי / אבנר תבורי

דבר־אחד

מזג האויר

(ע). – תחזית מזג האויר להיום – מעונן חלקית. הטמפרטורות רגילות בעונה.

הטמפרטורות: ירושלים: 18 עד 28; רמת־הגולן: 19 עד 30; צפת: 18 עד 28; חיפה: 22 עד 30; עפולה: 20 עד 33; סומרון: 20 עד 31; תל־אביב: 22 עד 31; נתב"ג: 20 עד 32; יריחו: 22 עד 37; עזה: 23 עד 30; באר־שבע: 20 עד 33; אילת: 26 עד 39.

מפכ"ל המשטרה ל"דבר": הרצל אביטן התכוון להגיע למצרים דרך טאבה ומשם אל מעבר לים

דו"ח מן: ראש מחלקת המודיעין של שרות בתי הסוהר צורי קרדו, ראש מחלקת הבטחון בני פרנבוך וראש מנהל הבטחון אבי שגיא אשמים במחדל הבריחה ● ביקורת חריפה על מנהל בית המעצר רון לבקוביץ ● העבריין בבר מלכה חשוד מרכזי בסיוע לאביטן; סיפק לו נהג אישי שהסיע את אביטן בתא מטען של מכונית "אאודי" ● אביטן לא משתף פעולה עם חוקריו

מאת נתן רועי ויורם לוי, סופרי "דבר"

הרצל אביטן התכוון להגיע דרך טאבה למצרים, ולהמשיך משם אל מעבר לים – זו הערכת המשטרה, כפי שנמסרה ל"דבר" עלידי מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס.

בראיון מיוחד ל"דבר" נשאל המפכ"ל האם התכוון אביטן לעזוב את הארץ. תשובת המפכ"ל: "לפי הערכתנו, בהחלט התכוון לצאת את הארץ. הוא רצה להיפגש עם חברים, ביניהם מיכל עבאדי, ויש להניח שהם היו נוסעים אתו לחו"ל, ככל הנראה דרך מצרים, לשם התכוון להגיע דרך טאבה. (הראיון המלא עם רב־ניצב קראוס יתפרסם בגליון ערב־שבת של "דבר").

דו"ח מן

גורמים בכירים במטה שירות בתי הסוהר עלולים להפגע מדו"ח מן, שחוקר את מחדל בריחתו של הרצל אביטן – זהו הממצא המרכזי בדו"ח, שהוגש אתמול על שולחנו של נציב שירות בתי הסוהר, גנדר לוי שאול.

מחברי דו"ח מן, העבירו אתמול את ממצאיהם לנציב שירות בתי הסוהר. קצינים בכירים במטה שירות בתי הסוהר, שקיבלו מבדקים כי הם עלולים להפגע מהדו"ח, הודיעו לשלום מן, ראש הוועדה, כי על פי הנהלים הם חייבים להגיב על העדויות שנמסרו לדו"ח ויש בהן כדי להטיל דופי בפעולתם, ובעקבות כך יש חשש כי יפגעו מהדו"ח. בין הקצינים הבכירים של מטה שירות בתי הסוהר מוזכרים שמותיהם של צורי קרדו, ראש מחלקת המודיעין של שירות בתי הסוהר, שהושאל לשב"ס מהמשטרה רק לפני זמן קצר, בני פרנבוך, ראש מחלקת הבטחון,

(המשך בעמוד 2)

בפנים

בתא המטען של מכונית ה"אודי" הוא התחבא אביטן (צילום אמיר ויגנבר, "ידיעות אחרונות")

האסיר הנמלט דוד לור, שהיה שכנו לתא של אביטן בבאר־שבע:

אביטן עישן סמים ליד סוהרים והם הקרינו לו סרטים כחולים

לאביטן איפשרו להתייחד בחדרו עם נשים שביקרוהו באופן חפשי ● אצל קרוביו שביקרוהו לא נערכו חיפושים ● אביטן שילשל 200 דולאר לאיש סגל בבית המעצר כדי שזה יקנה לו מצרכים

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

האסיר הנמלט דוד לור, שהיה שכנו לתא של אביטן בבית מעצר דרום בכלא באר שבע, "הסוהרים עשו האשלות עם אביטן והוא עישן לידם סמים באופן חופשי, ללא תגובה מצידם".

"מדי ערב ראינו איך סוהרים היו שותים עם הרצל אביטן בקבוקי שמפניה, עראק וויסקי. הוא היה מעשן לידם 'קוק' באופן חפשי וללא שום תגובה מצידם. חדר המעצר של אביטן היה מאורגן ברמה גבוהה והלוואי על כל אסיר חדר מעצר כזה. החדר היה מצוייד במכשיר טלוויזיה, מערכת וידיאו, ספריה, קפה חלב טרי מדי בוקר ופירות בשפע. כל מה שביקש מהסוהרים סופק לו מיידית, לרבות סרטים כחולים ואחרים, בהם נהג לצפות לעתים בחברת סוהרים עד לשעות הקטנות של הלילה, בניגוד לתקנות הבטחון של הכלא, האוסרים פעילות כלשהי לאחר ספירת האסירים".

דברים אלה מספר דוד לור, אסיר נמלט, שיצא מכלא באר שבע לחופשה ב־16 במארס השנה, ולא חזר אליו עוד. לור, המבוקש על ידי המשטרה, נפגש השבוע עם כתב המקומון "כל בי" בבאר שבע, גדי גולן, וגולל בפניו מקצת מן המתרחש בין כתלי כלא באר־שבע. לור, שהיה שכן לתאו של אביטן בבית־מעצר דרום בכלא, ריצה בעבר עונשי מאסר על ניסיון לרצח ועל שוד מזויין.

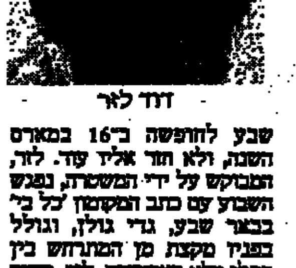

דוד לאר

לור טוען כי היה ידוע בכלא שלאביטן איפשרו להתייחד בחדרו (חדר ולא תא, מדגיש לור) עם נשים שביקרוהו באופן חפשי וללא הגבלה. "בניגוד לחיפושים המדוקדקים שנערכו על גופם של קרובי אסירים שבאו לבקר את יקיריהם בכלא, לא נערכו כל חיפושים על גופם ובכליהם של בני משפחת אביטן. ראיתי זאת במו עיני בשעה שעבדתי בקרבת שער הכניסה. וזהי שערוריה, שכן די בקלות אפשר להבריח בצורה כזאת רימון או אקדח. לא פעם הייתי עד ראיה לכל מיני מעמדים פרדוקסליים. כמו למשל, כאשר אביטן שלשל 200 דולאר לידיו של איש סגל בבית המעצר כדי שזה יקנה לו סיגריות, בקבוקי שתיה חריפה ומצרכים אחרים. וזהי הטבה שנמנעת מאסירים אחרים, שכן לאסיר אסור להחזיק כסף מזומן. במו עיני ראיתי את הקצין יוסי קידר (שנעצר שלשום בחשד שסייע לאביטן להמלט מהכלא א.ר.), כשהוא נותן לאביטן בקבוקי וודקה. אם זה לא שיתוף פעולה, אינני יודע מהו שיתוף פעולה".

שמיר נכנע: הורה להחזיר הרובה המוחרם למתנחל

גוש אמונים מבקש לקבל בחזרה עוד 10 רובים שהוחרמו

מאת אדריאל בקעמי, סופר "דבר"

השר אריאל שרון היה בין האישים ששיכנעו את יצחק שמיר לפעול להחזרת הנשק למתנחל מישאל כהן. בשיחה בין שמיר ושרון אמר האחרון כי החרמת הנשק מאזרחים שיורים להגנה עצמית היא מעשה חמור. האחרונים שנהגו כך בארץ היו הבריטים בתקופה שלפני קום המדינה ובחודשים הראשונים למלחמת העצמאות.

שמיר תיאם את את ההחזרה עם צה"ל, המשטרה והשב"כ. לדעתו, אין להחרים נשק למתנחלים הזקוקים לו להגנה עצמית. החרמת הנשק של כהן לא היתה מוצדקת שכן הוא ירה באוויר לאחר שהותקף. ככלל, המתנחלים זקוקים לנשק לנוכח ההתקפות התכופות עליהם בשעה שהם נמצאים בנסיעות. הוא הבטיח גם להחזיר הנשק המוחרם לדובר "גוש אמונים" נועם ארנון. עוד אמר כי הוא מטפל – כפי שהודיע רבין בוועדת חוץ ובטחון – לאפשר ירי בכל מיידה אבנים.

בקרב המתנחלים שורר זעם רב על משטרת נפת יהודה הם טוענים כי זו מטרטרת אותם ומחרימה את כלי נשקם למרות שהם השתמשו בהם לצורך הגנה עצמית בלבד. מישאל כהן שקיבל הנשק שבת עדיין רעב. יחד עם הרב הלדמן במחאה על החרמת כלי הנשק שלו ושל כעשרה מתנחלים אחרים.

מישאל כהן נפגש אתמול עם שמיר וזה הבטיח לו כי יפעל בהחזרת כלי הנשק למתנחלים. שמיר ציין כי קשה לשנות את הוראות הפתיחה באש בשטחים אולם ישנו שינוי בכך שהותר הירי בכדורי פלסטיק.

ממשטרת נפת יהודה נמסר שכלי הנשק נלקחים לצורך בדיקה בליסטית בלבד ולאחר מכן הם מוחזרים לבעליהם. סופר "דבר" מציין כי מתנחלים שכלי נשקם נלקח מהם מצטיידים בכלי נשק אחרים מקציני הבטחון באזור מגוריהם ומדובר בכלי נשק השייכים לצה"ל ולפיכך הם אינם נותרים ללא נשק כשבעתם. עם זאת, קיימת טענה בחזרת כלי הנשק למתנחלים למרות שהמשטרה טוענת שסיימה את בדיקתה הם לא נמצאו אשמים בירי בלתי מוצדק.

צה"ל לקח – שמיר החזיר

מישאל כהן

פליט מסין שהגיע לחיפה מבקש מקלט בישראל

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

סטודנט מסין העממית, יאנג קא, בן 22, שהסתתר במשך זמן־מה כנוסע סמוי על אניית המשא הטורקית "ארזנגולר", העוגנת בנמל חיפה, מבקש מקלט מדיני בישראל. בשלב זה אוסרים עליו שלטונות נמל חיפה לרדת לחוף כיוון שאין ברשותו מסמכים מזהים. רב־החובל של האניה קרב לו באופן אישי.

מבדיקה שערך דובר המחוז הצפוני של המשטרה, פקד גדעון ארבל, מסתבר כי לפני כמה שנים ניסה קא להימלט להונג קונג אולם הוא נתפס והוחזר לסין. לפני כשמונה חודשים הצליח להימלט פעם נוספת. הוא הסתנן לאניה הטורקית וכשזו החלה להפליג התייצב בפני רב־החובל והודיע, כי יעבוד על סיפון האניה בכל עבודה שתינתן לו ובלבד שישוחרר באחד החופים בהם תעגון האניה. במשך כשמונה חודשים עבר קא את רוב נמלי העולם, בהם נמלי הפיליפינים, יפאן ואיר. בכל אותם מקומות סרבו לאפשר לו לרדת לחוף.

חיילי צד"ל סיכלו נסיון חדירה 4 ק"מ צפונית לדן

שני מחבלים נלכדו במרדף באזור הבטחון; שניים ברחו, אחד מהם פצוע

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

ארבעה ק"מ צפונית לקיבוץ דן באצבע הגליל, סיכלו אתמול בשעות הבוקר חיילי צבא דרום לבנון נסיון לבצע פיגוע־מיקוח באחד מישובי הצפון. בהיתקלות נלכדו שני מחבלים חיים, ושניים הצליחו, כנראה, להימלט צפונה, אחד מהם פצוע. כוחות צה"ל וצד"ל ערכו משך כל יום אתמול חיפושים אחרי הבורחים.

ההיתקלות אירעה אתמול סמוך לשעה שש וחצי בבוקר בתוך אזור הבטחון הסמוך לגבול ישראל. חיילי צד"ל שהיו באזור במשימות בטחון שוטף בגזרה המזרחית, הבחינו בחוליית המחבלים שמנתה שלושה אנשים כשהיא נעה במהירות לכיוון דרום. אנשי צד"ל מיהרו להזעיק כוח נוסף והתפתח מירדף אחר המחבלים, מלווה בירי אש מנשק קל ומפצצות אר.פי.ג'י. כעבור פחות משעה נלכדו שני מחבלים, בלא שנפגעו או פגעו בחיילי צד"ל ומחבל נוסף הצליח להימלט צפונה.

באזור ההיתקלות נתגלו אמצעי הלחימה והציוד הרב שהביאו עמם המחבלים ואשר הוכיח מעל לכל ספק כי פניהם היו מיועדות לבצע פיגוע בשטח ישראל. בין השאר נתגלו שלושה מקלעי קלצ'ניקוב, 15 מחסניות, אקדח ומשתיק קול ומחסנית, מספריי־תיל, ארבעה רימוני־יד מתוצרת ברה"מ, שני חגורי קלצ'ניקוב, מזון, תרופות ושלושה טילי אר.פי.ג'י.

מדובר בחוליה פלשתינית, השייכת לאירגון חזית המאבק העממית. זהו אירגון קטן יחסית שהוקם בשלהי שנות השישים עלידי ד"ר סמיר גושה. מאז הפילוג באש"ף, השתייך האירגון לחזית ההצלה בשיתוף פעולה הדוק עם הפלג של אבו־מוסא.

רווחי הפיחות אינם מובטחים למי שימשיך להחזיק בבנקאיות

האוצר מבטיח תשואה של 6.46% למי שיחזיק במניות עד 1991

מאת שמואל רוזנבלום

משרד האוצר קבע אתמול את שיעור הריבית הדולארית שיינתן למי שימשיך להחזיק את המניות הבנקאיות 3 שנים נוספות. חישוב שנערך לבקשת "דבר" על ידי כלכלני "פעילים" מקבוצת בנק הפועלים מראה כי יהיה קשה להרוויח את הפיחות הקרוב באמצעות המשך אחזקת הבנקאיות. (ראה גם ידיעה בעמוד 5 במדור משק וכספים).

בסוף חודש אוקטובר ניתן יהיה לפדות את המניות הבנקאיות שבהסדר ולקבל עבורן סכום של 104 דולאר לכל 100 דולאר שמניות אלו היו שוות ב־1983 וזאת לפי שער הדולאר שיתפרסם לפני 28.10.88. אפשרות נוספת תהיה להשאר בהן, והן ימשיכו להיות סחירות בבורסה בשלוש השנים הקרובות, ובתום התקופה (31.10.91) תובטח ברירת פדיון בין הצמדה לדולאר בתוספת ריבית לבין הצמדה למדד ללא ריבית. הערך הדולארי באוקטובר 91 יהיה 125.5 דולאר לכל 100 דולאר ב־1983. בקיזוז 104 דולאר שמניות אלו שוות עתה, הרי שהתשואה הדולארית עד אוקטובר 91 תהיה 6.46%.

הטבלה הבאה מציגה שיעורי רווח אפשריים של עליית ערך המניות מ־31.10.88 עד לאחר הפיחות, אם ויהיה, בתחילת ינואר 89.

הטבלה מראה כי ככל שהתשואה הדולארית לפדיון לאחר הפיחות תהיה גבוהה יותר כך יקבלו מחזיקי המניות חלק קטן יותר משיעור הפיחות. יש לציין כי לאחר הפיחות בינואר 87 נסחרו אגרות החוב הצמודות לדולאר בתשואה של כ־12.5% וסביר להניח שגם לאחר הפיחות הצפוי בעתיד תעלה התשואה לפדיון של המניות הבנקאיות אם כי בשיעור נמוך יותר.

התשואה לאחר הפיחות	פיחות 10%	פיחות 12%	פיחות 15%
7%	9.6	11.6	14.6
8%	6.7	8.7	11.6
10%	1.3	3.2	5.9
12%	0	0	0.7

בכירים בצה"ל יעידו מטעם ההגנה במשפטו של וולרשטיין

מאת אדריאל בקעמי, סופר "דבר"

קציני צה"ל בכירים יוזמנו להעיד מטעם ההגנה במשפטו של פנחס וולרשטיין, הנאשם בהריגת צעיר ערבי מן הכפר ביתין.

וולרשטיין, ראש המועצה האיזורית מטה בנימין, מואשם ע"י הפרקליטות בכך שהרג את הצעיר הערבי ללא סיבה מוצדקת ואילו לגרסתו ולטענת ערבים מן הכפר ביתין הוא נרגם על ידם באבנים ואף רכבו נוסם גם כן באבנים.

התקרית אירעה בחודש ינואר השנה ומשפטו יחל ב־11 באוקטובר. מטעם התביעה יופיע עו"ד גדעון נחום מפרקליטות מחוז ירושלים והסניגורים של וולרשטיין יהיו עו"ד אהוד וגמן ועו"ד דוד רותם.

17 עדי תביעה, רובם חוקרי משטרה וערבים מן הכפר ביתין, צפויים להעיד במשפט זה ו־10 עדי הגנה. מטעם ההגנה צפויים באמור להעיד קצינים בכירים בצה"ל מדרגת סא"ל ומעלה שהיו במקום האירוע סמוך לתקרית.

ככל הנראה צפוי עימות בין קציני צה"ל שיופיעו מטעם ההגנה לבין קציני המשטרה שיופיעו מטעם התביעה. כזכור, יצא אלוף פיקוד המרכז מיד לאחר האירוע בהכרזה שלפיה פעל וולרשטיין כראוי ואולם הוא ציין כי את הוקירה מבצעת משטרת ישראל.

עיקרן תחילה

- שביתה בשטחים; תקריות בשכם ובג'נין / עמ' 2.
- בוטל שחרורו בערבות של חשוד בהצתת הצריף באור־יהודה / עמ' 2.
- רבין: מי שבעד מו"מ עם אש"ף תומך בהקמת מדינה פלשתינית – ואני לא / עמ' 3.
- מינהל הבטיחות ילווה פתיחת שנת הלימודים מחר במסע הסברה מקיף / עמ' 14.

חריש בודק פרשת בל"ל

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

היועץ המשפטי לממשלה בודק דו"ח שנמסר לו לבקשתו על ידי הרשות לניירות ערך בפרשת החוזים האישיים של בכירי בל"ל. לאחר שישקלו הממצאים והמסקנות שבדו"ח יוחלט על המשך הטיפול בהם.

הדו"ח האמור הוכן בעקבות פגישה שהתקיימה לקראת סוף יוני אצל היועץ המשפטי לממשלה, בעקבות פנייתו של הד"ר מאיר חת, יו"ר הדירקטוריון של בל"ל, לבדוק את ההיבטים הציבוריים והמשפטיים של החוזים האישיים שנחתמו עם 23 המנהלים הבכירים בבנק בשנים 1985–1986. עם זאת, הדו"ח שהוכן ברשות, מתייחס גם להודעה שמסר הפרופ' שמעון שטרית לרשות בעניין דרך טיפולו של הד"ר חת בפרשה.

בדיקה מקיפה, בעקבות פנייתו של הפרופ' שטרית, עדיין נעשית על ידי הרשות לניירות ערך והיא טרם הושלמה.

ברונו: להפחית הריבית

מאת דויד שרביט

מהלך נוסף של הפחתת ריבית החובה במשק צפוי בקרוב. אתמול נפגש בעניין זה נגיד בנק ישראל הפרופ' מיכאל ברונו עם ראשי הבנקים המסחריים.

עיתוי ההורדה של הריבית ושיעורה טרם נקבעו. אך נראה כי הורדת הריבית תהיה בימים הראשונים של חודש ספטמבר בשיעור כולל של כחצי אחוז לחודש. הבנקים לומדים את הצעתו של בנק ישראל וישיבו עליה בהקדם.

גורמים בנקאיים העריכו אתמול, כי הורדת הריבית הפעם תיעשה ברובה תוך פגיעה במירווח הבנקאי, אם כי בנק ישראל כבר הבטיח את הוזלת המקורות של הבנקים, באמצעות הרחבת האמצעים הנזילים העומדים לרשותם, ואף מוכן לשנות את שיעורי הנזילות כדי להגדיל את האמצעים החופשיים העומדים לרשות הבנקים.

חיזבאללה: הנווט בידינו; חולה במחלת מעיים קשה

מאת חן אבירן סופר "דבר" לענייני ערבים

דוברים מטעם תנועת החיזבאללה טענו אתמול כי נווט חיל האוויר סרן רון ארד שנישבה ב־1986 על ידי אנשי תנועת "אמל" ליד צידון – מוחזק עתה בידי חיזבאללה. טענה זו אושרה על ידי עאטף עון אחד מראשי תנועת "אמל". דוברי חיזבאללה טענו כי סרן רון הועבר לידם על ידי מוסטפא דיראני, ראש מנגנון הפיגועים לשעבר בתנועת "אמל" שהודח מתפקידו לפני כחצי שנה על ידי מנהיג "אמל" נביה ברי ועבר לשורות חיזבאללה. אנשיו של דיראני הם ששבו בשעתם את סרן רון לאחר שצנח ממטוסו בדרום לבנון. דוברי חיזבאללה הוסיפו ואמרו שסרן רון חלה לאחרונה במחלת מעיים קשה וכי כמה רופאים הוזעקו לטפל בו ובכללם רופא מהשגרירות האיראנית בביירות.

יו"ר המועצה הפלשתינית עבד אלחמיד סאיח:

"ניקח מה שישראל תיתן ואח"כ נדרוש יתר השטח"

(ע"מ). – בראיון לשבועון הלבנוני "אלשראע" הזים יו"ר המועצה הלאומית הפלשתינית, עבד אלחמיד סאיח את הידיעות כי עראפאת מוכן למו"מ עם ישראל על הסדר ביניים. סאיח אמר כי עראפאת לא אישר שהעביר לישראל הצעה לקיים מו"מ עמה לגבי הסדר ביניים לגדה וברצועה. הוא אמר כי המועצה הפלשתינית החליטה לקבל פתרון ביניים שמשמעותו הינה, "כי אנו ניקח את מה שאנו מסוגלים לקבל ולאחר מכן נדרוש את שאר השטח. איננו מתנגדים לקבל מדינה, שתשתרע על רבע או חצי מהשטח שלנו ואחר כך נדרוש את שאר השטח". לדבריו "פתרון ביניים זה מקובל על המועצה הפלשתינית וכל הארגונים הפלשתיניים השייכים למועצה או הועד הפועל".

"אינני אומר שאני מתנגד שההתקוממות תוביל אותנו להשגת מטרותינו ואינני רוצה להפסיקה. ככל שההתקוממות מתעצמת, מעמדנו מתחזק כאשר אנו לא נוותר על זכותנו לחלק כלשהו מפלשתין".

הדובר ציין, כי המגעים בין ההנהגה בתוך ה"מולדת הכבושה" וההנהגה מחוצה לה נמשכים. ההנהגה ממשיכה להעביר הנחיות למנהיגים המקומיים, כאשר אין צורך לבצע פגישות בגלוי, משום שאז הדבר יוודע לאויב. אסור לנו לאבד כי אנו קוראים למנהיגי ההתקוממות להתכנס.

מנהיגי ההתקוממות אינם צריכים לצאת מהשטחים הכבושים משום שהקשר עמם נבסס באמצעים, שאינני רוצה לפרט, באמצעי התקשורת, משום שאלו אמצעים חשאיים.

בהלת דלק בתחנות – נוכח איום ההשבתה

מאת אריה אויר, סופר "דבר"

קניות הבנזין שולשו אתמול בתחנות הדלק, נוכח הודעת בעלי התחנות להשבית את המכירות בסוף השבוע. מנכ"ל משרד האנרגיה נתן אורד עומד להיפגש היום עם בעלי התחנות במאמץ למנוע את ההשבתה. במשרד מקווים, שבעקבות הפגישה יוסר איום ההשבתה.

מנהלי תחנות אומרים, כי הידיעה, שפורסמה שלשום בערב, על ההשבתה הצפויה, עוררה בהלת קניות. אתמול נכנסו לתחנות גם נהגים שבמיכלי מכוניותיהם חסרו רק ליטרים בודדים של דלק. מנהלי התחנות קובלים, כי רכישות של כמויות קטנות מטרידות את העובדים, הן במשאבות והן במשרדים, ומגדילות את הוצאות התפעול. קיים חשש, שכתוצאה מהביקוש המוגבר, יחסר בנזין במיכלי התחנות ונהגים יאלצו לשוטט במאמץ למצוא דלק.

שלא כבשנה שעברה, אם אמנם תתקיים השבתת התחנות, היא תהיה מלאה. ההשבתה בסוף השבוע היא רק בצד ראשון, אומרים בעלי התחנות. אם לא ייענו דרישותיהם, הם מאיימים להחריף את הצעדים עוד יותר. אשתקד תרמו השיבושים בהספקת הבנזין לעלייה ניכרת בתאונות הדרכים.

בעלי התחנות טוענים, כי הממשלה חייבת להם 14 מיליון ש"ח, על־פי פסקי־בוררות, שניתנו לפני כחצי שנה. סכום זה היה אמור לפצות אותם על הקפאת עמלותיהם עם הנהגת המדיניות הכלכלית.

חוזרים ללימודים

1.9.88

החל מיום חמישי 1.9.88 עם פתיחת שנת הלימודים תשמ"ט יחולו שינויים בלוחות הזמנים של קווי השירות באגד בכל השירותים לאור ההיערכות לצרכי ההסעה לבתי הספר.

לוחות הזמנים יהיו בתוקף עד 16.10.88 למעט קו 21 ...

באישור המפקחים על התעבורה

למידע נוסף, פרטים ולוחות זמנים בלשכות המודיעין של אגד בכל התחנות ברחבי הארץ, ובמרכזי המידע.

מספרי הטלפון במרכזי המידע:

תל־אביב 03-432777
חיפה 04-549121
ירושלים 02-304304

אגד מאחלת לכל התלמידים נסיעה נעימה לשנת לימודים פוריה.

אגד התנועה של המדינה

שביתה בשטחים: תקריות בשכם ובג'נין

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני

יום נוסף של שביתה כללית עבר אתמול על השטחים. גם היום צפויה שביתה בהתאם להוראות כרוזי מפקדת ההתקוממות.

אתמול הוסר העוצר מהעיר שכם ומיד פרצו בעיר העתיקה הפגנות ויידויי אבנים. תקריות היו גם במחנה הפליטים בלאטה. מקורות ערביים מסרו על שמונה פצועים מירי שהיו בשכם, שניים מהם פצועים קשה. הם מאושפזים בבית החולים האנגליקני ובבית החולים של המאחדות הנשים. תקריות היו גם בעיר ג'נין.

בבית הסוהר המרכזי בשכם (כלא ג'ניד) החלו אתמול ישיבות ועדות הערר הצבאיות הדנות בצווי הגירוש שהוצאו לאחרונה נגד 15 תושבי הגדה ו־10 תושבים מעזה. חלק מהדיונים יהיה בשכם וחלק נוסף בעזה.

דיוני העררים נפתחו אתמול בפני התקשורת ובני המשפחות

ברצועה היתה אתמול שביתה כללית. על מחנות הפליטים ג'בליה ואל בורייג' הוטל לקראת בוקר עוצר מנע. במחנה הפליטים נוסייראת נמשך העוצר שהוטל עליו לפני ארבעה ימים. נמסר על הפרות סדר מועטות בלבד.

בניגוד להודעת דובר צה"ל כי הדיונים בעררים של עשרת תושבי הרצועה נגד צווי הגירוש שהוצאו נגדם יהיו סגורים, הורה אתמול יו"ר ועדת הערר סא"ל אלי זיכרמן לפתוח את הדיונים בפני התקשורת ובני המשפחות. אתמול נשמעו עררים של עוד שלושה מעשרת המגורשים. אותם ייצגו עורכי הדין פאיז אבו רחמה, תמר פלג, תאלר אל קדרה, איברהים אבו סור ואיברהים אבו דאקה.

דיוני הוועדה יימשכו ביום ראשון ויתקיימו בדלתיים פתוחות. ביום זה היא תסיים את שמיעת העררים. באותו יום או לאחר מכן היא תגיש את מסקנותיה לאלוף הפיקוד.

אמנון נדב, מנהלו החדש של הרדיו: קודם נעבור את הבחירות בשלום

מאת דניאל בן־סימון

מנהל הרדיו החדש אמנון נדב אומר בשיחה ל"דבר" שבחירתו לתפקיד משקפת "גיבוי לאומי במעט". נדב מיצר על כך ששניים מחברי ועדת המכרזים מטעם המערך, דליה איציק ורוני פיינשטיין, הצביעו נגד בחירתו. "אבל עצם העובדה שהיתה הצבעה מכל גוני הקשת הפוליטית מערך, ליכוד, מפד"ל מחמיאה לי מאוד", הוא הדגיש.

אמנון נדב, בן 48, נבחר לפני יומיים לתפקידו החדש לאחר ששבעה מתוך עשרת חברי ועדת המכרזים הצביעו עבורו. הוא משמש כמנהל הרדיו בפועל, מאז התפטר גדעון לב־ארי לפני כחודשיים. על התפקיד התמודדו מפקד גל"צ נחמן שי, יצחק אלון ואיתן אלמוג מקול־ישראל. שי זכה בשלושה קולות, שניים של נציגי המערך ואחד של נציג אגודת העתונאים. עם בחירתו יתפטר נדב מתפקידו כיו"ר האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, תפקיד אותו הוא ממלא מזה שנתיים.

את דרכו ברדיו החל נדב בשנת 69. מאז הוא מילא שורה של תפקידים, ביניהם כתב בשטחים, כראש מערכת תל־אביב, כתב בכנסת וכתב לעניני מפלגות.

בשיחה עם סופר "דבר" סיפר נדב כי בחירתו התקבלה בהתלהבות על ידי עובדי קול־ישראל. ועד העובדים הגיש לו אתמול מכתב שבו הם "מביעים את שמחתם על שמנהל הרדיו צמח מתוכם ומתוך ההכרה שיש לשתף את העובדים".

נדב סירב להתייחס לסגנון העבודה שלו ותוכניותיו לעתיד. "קודם שנעבור את הבחירות בשלום. זו הליכה על חבל מתוח מאוד" כדבריו.

כן הביע נדב את תקוותו שתם עידן ההתמרמרות והפרישות המסיביות שפקדו את קול־ישראל בחודשים האחרונים. "מהתגובות שקיבלתי היום, אין לי יסוד להניח שתהיה התמרמרות בעתיד. הסתיים פרק אי־הוודאות".

אמנון נדב

השביתה לסירוגין של הרופאים – ליומה השלישי; שגיא: זהו מאבק חסר אחריות

מאת רנקה הרניק, סופרת "דבר"

זה היום השלישי השבוע בו משביתים רופאי קופת־חולים הכללית לסירוגין את בתי־החולים. מהבוקר יעבדו הרופאים במשך 24 השעות הקרובות במתכונת שבת וחג בלבד בבתי־החולים 'סורוקה' בבאר־שבע, 'גהה' בפתח־תקווה ו'לוינשטיין' ברעננה.

הרופאים תובעים מהנהלת קופת־חולים לקבוע מועד מחייב להפעלת המבצע לקיצור התורים והתחייבות לתשלום מקדמות, במקרה שהתחלת המבצע תתעכב. לדבריהם, הם הגיעו להבנות עם הנהלת קופת־חולים, המסדירות את כל נושאי עבודת הרופאים במסגרת המבצע בשעות אחר הצהריים. "עתה המפתח בידי מזכ"ל ההסתדרות" – טוענים הרופאים. הם מוכנים להפסיק את העיצומים, לחזור לעבודה תקינה ולהמתין עד לסיום המשא־ומתן עם הסקטורים האחרים אם יקבלו את הערבויות לגבי הפעלת המבצע.

מחר מתכנסת מזכירות חטיבת רופאי בתי־החולים של קופת־חולים לדיון במצב. המגמה היא להחריף את המאבק כל עוד הנהלת הקופה אינה מוכנה לתת את הערבויות לגבי הפעלת המבצע שתובעים הרופאים.

חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, גדעון שגיא, תקף אתמול את הנהגת חטיבת רופאי בתי־החולים על גל השביתות האחרון. לדבריו, "הנהגת הרופאים מנהלת מאבק חסר־אחריות תוך היגררות אחר החלק הקיצוני שבהם, המונע על־ידי שיקולים קצרי־טווח". הוא קרא להנהגת הרופאים לתת יד למאמצי הבראה של קופת־חולים ולביצוע הרפורמה שיזמו מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר וההנהלה המרכזית החדשה של הקופה.

במשא־ומתן, שמתנהל באחרונה בין הנהלת קופת־חולים לבין חטיבת רופאי המרפאות, הושגה הסכמה על בחירה חופשית של רופא המשפחה במרפאות הקהילתיות. הנהלת קופת־חולים אישרה אתמול את עקרון הבחירה החופשית של רופא המשפחה בידי המבוטח. מנכ"ל קופת־חולים נחום פסה ציין, כי בכך יחשפו הרופאים, לראשונה, לתחרות ביניהם. "זו תהיה תחרות על רמת השירות הרפואי" – אמר פסה. הטעים: "חברי הקופה יהיו זכאים לבחור באופן חופשי את רופא המשפחה הרצוי להם". הנהלת קופת־חולים מקווה, שעם גבור התחרות ישתפר השירות הניתן למבוטחים בידי הרופאים.

בישיבת מרכז הקופה אתמול אמר נחום פסה, כי ביצוען של התוכניות המקיפות להבראת הקופה תודרש, בין היתר, העלאה של מסי החברים.

הנהלת הקופה אישרה אתמול באופן עקרוני מעבר לחמישה ימי עבודה בשבוע יחד עם כל המשק, תוך הבטחת השירות הרפואי בששת ימי השבוע.

תקופת הצינון בסכסוך העבודה על הסכמי־שכר, שהכריזה ההסתדרות הרפואית לפני עשרה ימים, מתקרבת לסיומה ושרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו העלתה אתמול דרישה לפתוח לאלתר במשא־ומתן עם הרופאים. שרת הבריאות קראה לשר האוצר משה נסים להנחות את הממונה על השכר יעקב רגון, על־מנת שיתחיל בדיון עם ההסתדרות הרפואית על הסכמי־שכר לשנים 90־1988.

הרצל אביטן התכוון להגיע למצרים

(המשך מעמוד 1)

שנכנס לתפקידו בחודש ינואר 1988 ואבי סגיב, ראש מינהל הבטחון בשב"ס, שנכנס לתפקידו בחודש מארס 1988.

הדו"ח מעלה ביקורת חריפה ביותר על מנהל בית המעצר רוני לבקוביץ, שנכנס לתפקידו זה רק באחרונה.

הקצינים הבכירים במטה שירות בתי הסוהר קיבלו אתמול לידיהם את העדויות שבדו"ח והם מתכוונים להגיב על ההאשמות שמעלים נגדם. העדויות יועברו ליד שלום מן, וזה יצרפם לדו"ח דינסה עם חברי הוועדה את המסקנות.

רוח התגובות של קציני שירות בתי הסוהר תהיה: א. אנחנו נמצאים בתפקיד זמן קצר מכדי שנוכל להחליט בנושא המודיעיני. ב. המטה אינו יכול לעשות את עבודת הדרג המבצעי ולכן אחריותו מוגבלת. ג. ברגע שיש "בוגדים" בתוך המערכת – כל שאר ההערכות הבטחוניות בטלות. לא ידענו שיש סוהרים שמשתפים עימו פעולה.

נציב שירות בתי הסוהר, לוי שאול, קיבל לידיו את הדו"ח, אך עדיין לא עיין בו. הוא אמר אתמול: "איני מתכוון לפתוח את הדו"ח עד יום שישי, שבו יוגש הדו"ח המושלם לידי".

המשטרה לא העבירה מידע מסווג, הכולל ציתותי טלפון ומידע מודיעיני מוקדם על האפשרות שהרצל אביטן יברח מהכלא ויגנה לתפוס בני ערובה – אומרים קצינים בכירים בשירות בתי הסוהר.

אותם קצינים אומרים, כי ועדת בדיקה משפטית חייבת לתת את התשובות לשאלות החמורות העולות מפרשת בריחתו של הרצל אביטן. הם אומרים, כי בחודשים האחרונים היו חבריו, בני משפחתו וידידיו הקרובים של הרצל אביטן תחת האזנה טלפונית ואחד מבני משפחתו אף נעצר בעבירה חמורה ביותר לפני זמן מה. באותן האזנות עלו פרטים שונים ובהם היו רמזים על שלושה פרטים: אפשרות הבריחה; שיתוף־פעולה עם סוהרים בבית המעצר; דירה בהוד השרון שתשמש כאחת מהדירות שבהן יתאכסן.

בבר מלכה והשומר העיקרי

בבר מלכה, עבריין ידוע שריצה 10 שנות מאסר על שוד, הוא החשוד המרכזי בסיוע להרצל אביטן מתוך כתלי הכלא, והוא אשר סייע לו במהלך בריחתו. מלכה יובא היום ביחד עם שני חשודים נוספים לדיון בהארכת מעצרו בבית משפט השלום בתל־אביב.

האחרון ישב בבית הכלא ביחד עם אביטן בכלא. בבר מלכה הוא זה שתאם עם אחותו, יפה מלכה, את שהייתו של אביטן בביתה בהוד השרון. על־פי התכנון, הוא הורה לעבריין הסר למרותו, יצחק ביטון, להיות הנהג האישי של אביטן. אביטן נכנס לתוך תא המטען של מכונית 'אודי' ויצחק ביטון הוביל את אביטן לביתה של יפה מלכה. המכונית עצרה מול ביתה של יפה מלכה ברחוב שרת 31 בהוד השרון. לא הרחק משם עמדו בלשים מחופשים, שצפו על ביתה של יפה מלכה. כשהבחינו באדם שיוצא מתוך התא האחורי של המכונית בהליכה שפופה השוו אותו לנתוניו של אביטן והיה ברור מעל לכל ספק כי מדובר בהרצל אביטן.

שני החשודים הראשונים, בבר וביטון, נעצרו בידי הבלשים. יפה מלכה, שהשאירה מפתח לאביטן על סף הדלת, נעצרה מאוחר יותר.

בר־לב: אין לנו בתי סוהר לפושעים כמותו

שמעון וייס, סופר 'דבר' בצפון מוסיף: שר המשטרה, חיים בר־לב, אמר אתמול, כי הרצל אביטן אינו משתף פעולה עם חוקריו ואינו מודה בדבר הקשר לבריחתו. אין הוא מוכן לומר מי שיתף עמו פעולה ואת מי שיחד כדי לקבל את האקדח. "למרות זאת" הבטיח בר־לב "זה לא יעזור לו המשטרה תגלה מי סייע לו ועמו יעשה הדין".

"אין לנו בתי סוהר לפושעים כמותו" אמר בר־לב לעתונאים. "לאביטן יש כסף בלי גבול, חיילים בכלא ומחוצה לו, העושים כל מה שהוא מבקש והפתרון לאסירים כאלה הוא בית כלא שבו אין כלל מגע בין האסיר לסוהר". בר־לב גילה, כי האקדח שהחזיק אביטן בעת בריחתו הוא ללא רשיון ולא ברור מהיכן נלקח. בר־לב דחה את טענת אביטן כאילו לא איים על המשפחה הבאר־שבעית שעמה היה משך יממה אחרי בריחתו.

עמל מפעילה מרכז למידע טכנולוגי

מאת סופר "דבר"

רשת בתי הספר "עמל", השייכת להסתדרות מפעילה, לראשונה בישראל, מרכז מידע הקשור למרכזי מידע גדולים בעולם.

מרכז המידע מספק בזמן קצר חומר טכנולוגי, מדעי וחינוכי מעודכן והוא נועד, לדברי מנכ"ל "עמל" רב להולסקי, לגשר על הפער בין השגי הטכנולוגיה והמדע לבין מערכת החינוך.

במסגרת מדיניות של קיצוצים, סגרה רשת עמל בשנה האחרונה 21 מוסדות אך מספר התלמידים לא ירד ומגיע השנה ל־50 אלף.

לראשונה מאז ניתוק היחסים:

דיניץ והשר היוגוסלאווי דנו בהידוק היחסים

מאת סופרו המדיני של "דבר"

יו"ר ההסתדרות הציונית שמחה דיניץ שוחח שלשום במשך יותר משעה בבלגראד, עם שר החוץ היוגוסלאווי בודימור לונקר. זו הפעם הראשונה, מאז נותקו היחסים בין ישראל ויוגוסלאוויה לפני 21 שנה, בה מתקיימת פגישה כזו ביוגוסלאוויה.

בשיחה עלו לדיון הסכסוך הישראלי־ערבי, הדרכים לשלום, ונושאים הקשורים להידוק היחסים בין שתי המדינות. דיניץ הסביר למארחו את עמדת ישראל, את מאמציה לשלום, ואת דאגתה לבטחונה. שר החוץ היוגוסלאווי דיבר על השלבים לקידום היחסים בין ארצו לבין ישראל. הוא סיפר שיפגוש בשמעון פרס בעצרת האו"ם הקרובה בניו־יורק בספטמבר.

"חיילים כבלו את העצור והיכוהו משך שעה וחצי"

בעקבות כך איבד עייאד את שפיותו והתאבד

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר"

עדויות מזעזעות על נסיבות התאבדותו של העציר עטא יוסף עייאד במתקן הכליאה הצבאי בדהריה נאספו על־ידי המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית בירושלים.

עטא יוסף עייאד היה תושב מחנה הפליטים קלנדיה והוא התאבד במתקן דהריה ב־17 לאוגוסט (לפני כשבועיים). על פי העדויות של כמה עצירים שהיו בחברתו או בסביבתו בתקופת המעצר הרי שעטא יוסף עייאד נחקר על זריקת בקבוק תבערה ופגיעה במשתפי פעולה. באחת מחקירותיו תקף את חוקריו ופגע בו. החיילים הסוהרים העניש אותו על־ידי כליאתו בצינוק כשהוא כבול בידיו וברגליו ועוד היכו אותו והתעללו בו כשעה וחצי.

שני עצירים ערבים שמסרו עדות לעוה"ד לאה צמל סיפרו כי לאחר שהוכה התנהג כמי שאיבד את שפיותו, סרב לאכול והתנפל על עצירים ערבים שבאו להאכילו. מצבו זה נמשך כיומיים־שלושה וצעקותיו נשמעו במתקן הכליאה בשעות היום והלילה. הוא גם קרע לחתיכות קטנות את המזרן בצינוק וישב בפינת הצינוק רועד, צועק ומכה בידיו וברגליו.

דוד לואיס שוקל השקעותיו בארץ לנוכח הבירוקרטיה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

דויד לואיס, אחד מעשירי בריטניה, שוקל את המשך השקעותיו בישראל, לנוכח סחבת ממושכת באישור הרחבת בית מלון שבבעלותו באילת.

על הקשיים המנהליים שנגרמים ללואיס, דווח אתמול בפגישת המטה הכלכלי־חברתי של מפלגת העבודה, על ידי נציגי ענף הבניה. נמסר כי מזה קרוב לשנתיים ממתין בית המלון שבבעלותו באילת, ספורט קלאב, לאישור של ועדת בנין ערים להרחבת המלון, וללא תוצאות, אף שניתנו כבר כל האישורים האחרים הדרושים לשם כך.

לואיס, שסבר כי האישור יינתן תוך זמן קצר אף הזמין מנוף שנועד לשמש את פעולות ההרחבה וזה עומד במשך קרוב לשנתיים מבטל מעבודה.

חיל החימוש: לנו יש הפתרונות להפרות סדר

מאת טלי זלינגר, הכתבת הצבאית של "דבר"

תחמושת פלסטיק וגומי לטיפול בהפרות סדר היא בעייתית, בתכונה לפגוע במינימום נזק. כך אומר קצין חימוש ראשי, תא"ל משה קידר, המעריך כי חיל החימוש מצא את הפתרונות האופטימליים לבעיה זו.

בפגישה עם כתבים צבאיים לרגל יום חיל החימוש החל השבוע, הביע תא"ל קידר שביעות רצון מחלקו של החיל בלחימה באינתיפאדה בשטחים. "חלקו של החיל משמש דוגמה לחלקו בכל התחומים האחרים של צה"ל", הטעים קצין חימוש ראשי, בהתייחסו לריכוז הפעילות הפיתוחית של כוחות היבשה לכל מטרה בידי חיל החימוש והתאמת הפיתוחים לתנאי השטח והצרכים. אמצעי פיזור הפגנות פותחו על־ידי חיל החימוש במהירות שיא ובכושר אילתור.

סוחר סמים שוחרר מהכלא – בגלל טעות

(עו). – נאשם בהחזקת נשק, סחר ותיווך בסמים, שנידון ל־30 חודשי מאסר בפועל ושוחרר מכלאו, לאחר שריצה 17 חודשי מאסר בלבד, עקב טעות שנפלה ברישום פקודת המאסר שהוצאה נגדו במזכירות בית־המשפט.

המקרה, חסר התקדים, התגלה בבדיקה שגרתית שערך אחד מפקידי בית־המשפט המחוזי בתל־אביב בתיקי ערעורים שנסתיימו. הפקיד גילה, כי ברישום פקודת המאסר נרשם בטעות 20 חודשי מאסר, בעוד שלמעשה הערעור שהגיש הנאשם נדחה, ותקופת המאסר שהוטלה עליו נותרה בעינה.

הנאשם – יואש עמרם מקדימה – פנה לועדת השחרורים, וזו החליטה לנכות שליש מתקופת מאסרו, מבלי שלחבריה היה ברור, כי נפלה טעות בפקודת המאסר.

כתוצאה מכך, שוחרר הנאשם ממאסרו, לאחר שהספיק לרצות 17 חודשי מאסר.

חוסיין יוזם איחוד קונפדרטיבי שאליו תצורף המדינה הפלשתינית

מאת דן אבידן סופר "דבר" לעניני ערבים

המלך חוסיין עומד ליזום תוכנית איחוד קונפדרטיבית בין ירדן לשאר מדינות הסהר הפורה הערבי – לרבות מדינה פלשתינית לכשתקום – ומצרים. כך מסר אתמול מקור ירדני מהימן. לדברי המקור בשלב ראשון יציע חוסיין שהמדינות הנוגעות בדבר תכוננה אינטגרציה כלכלית ביניהן, ובשלב מאוחר יותר תקמנה איחוד קונפדראלי.

משקיפים סבורים שהצעתו של המלך משקפת את רצונו להדק בשלב ראשון את הברית בין ירדן לעיראק, לאחר שהאחרונה התפנתה ממלחמתה עם איראן. ברית זו תורמת רבות לכלכלה הירדנית הנתונה במשבר. כמו כן סבורים המשקיפים שיוזמת חוסיין משקפת גם את כוונתו הסמויה – חרף התנתקותה הפורמאלית של ירדן מהגדה המערבית – לכונן בבוא העת איחוד קונפדראלי בין ממלכת ירדן למדינה פלשתינית. חוסיין מאמין, לדעת אותם משקיפים, שבמסגרת קונפדרציה ירדנית־פלשתינית תהיה המדינה הפלשתינית תחת דומיננטיות של המדינה הירדנית.

בוטל שחרורו בערבות של חשוד בהצתת הצריף באור יהודה

השופטת דוחה את האליבי של דאלי כאילו הלך לקנות סמים

(עו). – בית המשפט המחוזי בתל אביב ביטל אתמול את החלטתה של שופטת השלום אסתר קובו לשחרר בערבות את אורי דאלי מאור יהודה, אחד משלושת החשודים בהצתת הצריף, באתר בנייה הסמוך למתנ"ס העירוני ובגרימת מותם של 3 פועלים ערבים שלנו בו.

השופטת המחוזית שושנה ברמן קיבלה את הערר שהגישה המשטרה והורתה להאריך את מעצרו של דאלי עד ליום ו' השבוע. כזכור הוארך לתקופה דומה גם מעצרו של החשוד השני בפרשה, נאג'י אצלן מאור יהודה. מעצרו של החשוד השלישי בפרשה, יוסי דאלי, אחיו של אורי, הוארך בסוף השבוע שעבר ב־7 ימים.

השופטת שושנה ברמן ציינה בהחלטתה, כי שופטת השלום אסתר קובו טעתה, כאשר סברה שהסתירה בין גירסתו של דאלי לגירסת אשתו, בנוגע למקום הימצאותו בשעת האירוע בו הוצת הצריף, יושבה. היא קבעה שהסברו של דאלי על העדרותו מביתו לצורך קניית סם, מתייחס לשעות הבוקר ואין בפיו הסבר להעדרותו מביתו בשעות הלילה.

"מדובר בעבירה חמורה ביותר ובחקירה מסובכת ומסועפת. יש בידי המשטרה חומר מודיעיני, הקושר את החשוד לעבירה ושחרורו עלול לחבל בחקירה", ציינה השופטת בהחלטתה לקבל את הערר.

ראשי המהנדסים יחתמו בהונגריה על הסכם לשיתוף פעולה הדדי

מאת חיים באואר, סופר "דבר"

ראשי לשכת המהנדסים והאדריכלים בישראל ייצאו מחרתיים לביקור בהונגריה כאורחי מ.ט.ט. – ארגון המהנדסים ההונגרי, המאגד 280 אלף חברים ו־65 ארגונים מדעיים וטכנולוגיים בהונגריה.

המשלחת הישראלית תחתום בבודפשט על אמנה לשיתוף פעולה הדדי בתחומי ההנדסה. ככל הידוע זה הסכם ראשון בין ארגון ישראלי גדול לבין עמיתו ההונגרי.

הנשיא של ארגון המהנדסים ההונגרי, פרופ' יאנוש סוס, שביקר בארץ לפני שנה בראש משלחת של ארגונו, הבטיח לפעול לכינון קשרים בין לשכת המהנדסים הישראלית לבין הארגונים המקבילים בברה"מ ובבולגריה. המשלחת הישראלית, שתשהה בהונגריה 10 ימים, תכלול את יו"ר הלשכה יצחק רז, נשיא הלשכה פרופ' אברהם יסקי, אינג' צבי צילקר והאגרונומית יעל זיוות.

ייתכנו שיבושים מקומיים מחר בפתיחת שנת הלימודים

הסתדרות המורים תילחם ב"חינוך האפור": מבקשת למנוע באמצעים משפטיים העסקת מורים בתנאים שונים מאלה המקובלים בשירות הציבורי

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

הסתדרות המורים תאפשר פתיחת שנת הלימודים מחר ללא תקלות, אולם ייתכנו שיבושים של הרגע האחרון, בגלל מוקדי סכסוך מקומיים בבתי־ספרים עם האוצר ועם משרד החינוך. על כך מסר אתמול במסיבת עתונאים יצחק ולבר, מזכ"ל הסתדרות המורים, שאמר כי שנת הלימודים נפתחת על־תנאי, אולם אין לראות את המצב מתאים לשביתות בחינוך.

בין מוקדי הסכסוך שהזכיר ולבר אתמול: המו"מ על הסכם־שכר המורים, בגינו הכריזה הסתדרות המורים סכסוך עבודה עם האוצר לפני כחודש; תוכנית הביזור של משרד החינוך, אותה דורשת ההסתדרות לבטל, בטענה שתגרום לשמיטת מנהיגות חינוכית, לפוליטיזאציה של מערכת החינוך ולפגיעה במורים; חוברת הנחיות שפרסמה לא מכבר תחת השם 'שיתוף הורים בתוכנית הלימודים בחינוך הרשמי', ממנה משתמע שמשרד החינוך נותן 'הכשר' לתופעת 'החינוך האפור' באמצעות מתן הכרה נרחבת ל'תוכניות השלמה', המוצעות בכספי ההורים; הפחתת מספר התלמידים בכיתות מאוכלסות מעל לתקן, ובמיוחד באזורי פיתוח.

ולבר ציין, כי החינוך נמצא אומנם במשבר, אם כי שנת הלימודים נפתחת ללא קיצוץ בשעות ההוראה לעומת תשמ"ח.

משפטנים: לפנות לבג"ץ בנושא "החינוך האפור"

במסיבת העתונאים אתמול מסרה הסתדרות המורים, כי תילחם ב'חינוך האפור' באמצעים משפטיים אם יצליח המאבק, תוכל אפשרות ההורים להעסיק מורים, בתנאים שונים מאלה המקובלים בשירות הציבורי.

חוות־דעת משפטית בנושא 'החינוך האפור', ואשר נמסרה להסתדרות המורים, כוללת המלצה לפנות לבג"ץ, בבקשה לחייב את משרד החינוך לנמק מדוע לא יפעיל את סמכויות הפיקוח המוענקות לו בחוק על מורי 'החינוך האפור', ובכך להכפיף את כל המורים המועסקים בידי עמותות הורים לחוקי התקשי"ר ולהסכמים הקיבוציים, החלים על מורים בשירות הציבורי.

ולבר טען, כי התפשטות תופעת 'החינוך האפור' היא מהגורמים העיקריים למשבר הנוכחי במורים.

עם המעודדים את 'החינוך האפור' מנה ולבר את מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, וביקר אותו על כך: "בנושאים מסויימים הוא עשה עבודה יוצאת מהכלל, אבל כשזה מגיע לקטעים של הישגים לימודיים הוא מריץ את העגלה יותר מדי מהר", אמר.

ולבר טען גם, כי משרד החינוך לוקה בתכנון לקוי של כוח־האדם בהוראה והיעדר ראייה כוללת של צרכי מערכת החינוך במורים.

שמעון וייס, סופר 'דבר' בצפון מוסר: איומים שלא לפתוח מחר את שנת הלימודים בבתי־הספר היסודיים של ישובי קו העימות בצפון, השמיע אתמול ראש המועצה האזורית מרום הגליל, אהרן מעקוק.

תיקון

במודעות אבל שנמסרו לפרסום על ידי האגודה למען החייל שבה הובעה השתתפות באבל על מות של גדעון ברין ז"ל מדגניה א', נפלה טעות בשמה של אמו של גדעון ברין. גדעון ברין ז"ל הוא בנם של מרים ויוסף ברין ולא כפי שפורסם.

האירוע שבו נדקר נער בן 7 מקרית אתא במהלך קטטה שפרצה בין יהודים לערבים, בידיעה שפורסמה שלשום, לא ארע במועדון "הדיסקו" כפי שפורסם, אלא [illegible]. כתב העתון מתנצל על עגמת הנפש שנגרמה למועדון.

בידיעה "אסור להתחתן לי בחורות בבגד ים", שהתפרסמה ב'דבר' מיום 22.8.88, נאמר שהרב יהודה לנדאו אחראי על החלטה בדבר האיסור. הידיעה פורסמה לאחר שסופרת 'דבר' פנתה לדובר הרבנות בתל אביב בשאלה מי אחראי על ההחלטה. הדובר השיב כי הרב לנדאו הוא אחראי על ההחלטה – דבר שהרב מכחיש. בבירור נוסף אמר הדובר, כי השיב לסופרת 'דבר' כפי שהשיב בהיותו סבור שהוא נשאל מי אחראי על "המחלקה" ולא על ה"החלטה".

רובינשטיין ולא לין

בידיעה ב'דבר' מאתמול, המתייחסת לרצח הילד חגן זגורי ז"ל מקרית שמונה שורבב שמו של ח"כ אמנון לין כאילו הוא מצטט מקורות משטרתיים בדבר קשר כביכול ודמיון הקיימים בין מעשה רצח זה לבין הרצח של הנערים ישראל גולמן ודני כץ.

הח"כ שהביע השערה זו הוא אמנון רובינשטיין ולא כפי שפורסם בטעות אצלנו ועל כך אנו מצטערים.

משרד התקשורת

שר האוצר ושר התקשורת בהתאם לסמכותם לפי סעיף 7(א) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו – 1985 אישרו העלאת אגרות הטלגרף האלחוטי בשיעור של 9.6% בתחולה מיום ב' באלול התשמ"ח (15.8.88).

פירוט מלא של האגרות ניתן לקבל באגף הנדסה ורישוי של משרד התקשורת רח' אחד העם, מגדל שלום, קומה 9, תל־אביב.

מודעון

מוקד מידע מלמוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ב' – 04־523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן בנוהן טיפול חירום לכאבי שיניים בהדסה עין כרם במחר הטיפול – 02־446220
עזרה ראשונה במשרת [illegible]
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשישים 02־690685
האגודה להגיות האורח בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146
טל: 239207 בימים א' – ה' 5 – 9

אורנים
בית הספר לחינוך של התנועה הקיבוצית
חטיבה אוניברסיטאית
מ כ ל ל ה
לחברנו מאיר איילי
בקבלו פרס עיריית חיפה לספרות תורנית ומחשבת ישראל
כל לחיי
ידידיך באורנים

משחת השיניים אֲלְמַקְס במניעת עששת
יעילה פי 3
תורנות בתי מרקחת
תל־אביב
דיזינגוף – דיזינגוף 152 – 223390
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7 – 232383
ירושלים
ירושלים – יפו 212 – 380073
חיפה
ק. חולים "מכבי" – יל"ג 6 – 672472
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
יהלום – קריניצי 63 רמת־גן – 721968
בת־ים
מוזר – תכיבה רייך 20 בת־ים – 583360
אֲלְמַקְס
GABA

משרד החינוך והתרבות
מטה פתיחת שנת הלימודים תשמ"ט
יפעל ביום ה' י"ט באלול תשמ"ט 1.9.88
בין השעות 07.00–14.00
מספרי הטלפון של המטה בירושלים הם:
278675; 278676; 278677; 278678; 278679;
278680; 278681; 278682; 278683; 278684;
מספרי הפקסימיליות:
278686, 278687
מנהלי בתי־ספר ומנהלי מחלקות חינוך ברשויות המקומיות מתבקשים לדווח למטה על תקלות ואירועים בפתיחת שנת הלימודים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי היקרה
ציפורה ויסמן
ההלוויה תתקיים היום, יום רביעי י"ח באלול תשמ"ח 31.8.88 בשעה 12.15 בבית העלמין הדרום בגבול חולון–בת־ים.
נפגשים ליד השער הראשי.
המשפחה המתאבלת

דבר של היום הוא חדש

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רח/13/450".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3694 חלקה 128, 168.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: איחוד חלקה 128 עם חלק מחלקה 168 והעברת חלקה מחלקה 128 לצורך הרחבת דרך.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3467 מיום 9.7.87 ובעתון בוקר שער מתאריך 4.11.87 ובעיתון ערב חדשות מתאריך 4.11.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הצופה מתאריך 4.11.87 בשפה הערבית: מתאריך
שינוי התכנית האמור שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
תאריך: 25.7.1988

דבר DAVAR
משוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דויד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם שרי
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

هكذا من الأصل

רבין: מי שבעד מו"מ עם אש"ף תומך בהקמת מדינה פלשתינית – ואני לא

שר הבטחון דיווח לוועדת חוץ ובטחון: מאז תחילת האינתיפאדה נעצרו 18,000 • כדורי הפלסטיק נועדו לצמצם זריקת האבנים • „שריד רוצה שאעשה הארא־קירי" • שריד: רק התפטרות

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בכנסת

„העובדה שמישהו היה נתון במעצר מינהלי אינה פוסלת אותו מלהיות חלק ממנהיגות מקומית בשטחים. זאת, בתנאי שהאלימות מופסקת לחלוטין. אבל כאלה אין היום". דברים אלה אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין לחברי ועדת חוץ ובטחון.

רבין אמר עוד, כי „אין משא ומתן ללא ירדן, אולם ישנם נושאים שעליהם אפשר לדבר עם אישים פלשתינים מהשטחים; עניינים הנוגעים בחיי היום־יום". שר הבטחון סיפר לחברי הוועדה כי במגעיו עם אישים ערבים מהשטחים, הוא אמר להם: „הקימו מתוככם מנהיגות ונהיה מוכנים להידבר איתה. אך, אם תופיעו כרוזים של תוניס או עמאן – אין על מה לדבר". רבין הוסיף: „מי שאומר שהוא בעד משא ומתן עם אש"ף, אומר, למעשה, שהוא בעד מדינה פלשתינית. לא אני".

בהתייחסו למצב הנוכחי בשטחים אמר שר הבטחון כי התמסדות הוועדות המקומיות עומדת במוקד המטרה שנגדה נאבקת מערכת הבטחון. מתבצעים מעצרים רבים נגד חברי הוועדות הללו במטרה להדבירן. רבין מסר כי מאז תחילת האינתיפאדה ועד עכשיו היו במעגל המעצרים בשטחים 18,000 בני אדם.

רבין דיווח לוועדת חוץ ובטחון ש־60 אחוזים מכלל מעשי האלימות בשטחים מתבטאים ביידוי אבנים. כדי לצמצם את היקף התופעה הזאת וממדייה החל תהליך מהיר של שימוש בכדורי פלסטיק. מקרים של זריקת בקבוקי תבערה נמצא בירידה, וזאת – בגלל תגובת מערכת הבטחון: ידי לעבר משליכי הבקבוקים והריסת או אטימת בתיהם של מי שהיו מעורבים בזריקת בקבוקי תבערה. לעומת זאת, מתגברת הפעילות האלימה נגד משתפי פעולה עם ישראל.

בהמשך סקירתו בוועדת חוץ ובטחון אמר שר הבטחון רבין, כי מעורבות בג"צ מעכבת, לפעמים, את מימוש החלטותיה של מערכת הבטחון. עם זאת, הבהיר רבין כי הוא מתנגד לחקיקה שנועדה לעקוף את בג"צ ולהוציאו מהתמונה.

בדיון שהתנהל בוועדת חוץ ובטחון בעקבות סקירתו של שר הבטחון פנה ח"כ יוסי שריד (רצ) לרבין באומרו, „בימיך נודעה האינתיפאדה ובימיך היא צמחה והתעצמה ולא רואים לה סוף. האם לא מתבקשת מסקנה כלשהי מצדך? לא הארא־קירי, חלילה. אבל איזו התפטרות צנועה?"

רבין: „היית רוצה שאעשה הארא־קירי..."

שריד: „חס ושלום".

ח"כ אליעזר גרנות (מפ"ם) שאל את שר הבטחון: „האם תופתע, אם האמריקנים יבטלו באופן חד־צדדי את ההתחייבות שלא לדבר עם אש"ף כפי שאנחנו ביטלנו את ההתחייבות לגבי מעצרים מינהליים?" גרנות רמז להתחייבות שנתן בשעתו ראש הממשלה דאז מנחם בגין לנשיא קארטר שלא לבצע מעצרים מינהליים.

את ח"כ בני שליטא (ליכוד) מדאיגה „ההשלמה עם מה שקורה בשטחים". הוא טען כי נוצרת אווירה של עשינו את המכסימום – וזה זה".

ח"כ יעקב גיל (מערך) הזהיר לעומת זאת, כי ככל שיגברו המאמצים לדכא את האינתיפאדה – כך היא עלולה להתעצם.

ועדת הח"כים לחקירת תאונות הדרכים קיימה דיון ראשון

(עש"ת).– ועדת החקירה הפרלמנטארית בנושא תאונות הדרכים קיימה אתמול את ישיבתה הראשונה. הוועדה הוקמה על־פי סעיף 22 לחוק יסוד הכנסת. מליאת הכנסת הסמיכה את הוועדה לפעול בוועדת חקירה על־פי חוק ועדות חקירה ממלכתיות.

במהלך הישיבה נדונו ונקבעו סדרי עבודת הוועדה. יושבי הראש של הוועדה הם חברי הכנסת אוריאל לין ומיכה חריש.

ישיבתה הבאה של הוועדה תתקיים ב־6 בספטמבר ותימשך כשש שעות. הדיונים יהיו פומביים.

עו"ד עמירן בן עמי החל תפקידו כמנכ"ל מבטחים

מאת סופר „דבר"

עו"ד עמירן בן עמי, ששימש עד כה יועץ משפטי של „מבטחים", קרן הפנסיה הגדולה של ההסתדרות, נכנס אתמול רשמית לתפקידו החדש כמנכ"ל הקרן, במקומו של עמוס ערן, שעבר לכהן כנשיא אוניברסיטת חיפה.

בישיבה של הנהלת „מבטחים" שהתקיימה אתמול מסר המנכ"ל היוצא, עמוס ערן, שההון הצבור של הקרן הגיע במחצית השנה הנוכחית ל־8.5 מיליארד ש"ח. הגבייה של דמי גמולים גדלה ב־26 אחוז והסתכמה ב־311 מיליון ש"ח.

בי"ס לחזנות – בבת־ים

מאת עמרם גבאי, סופר „דבר"

בית ספר לחזנות, בשיתוף עם היכל שלמה בירושלים, ייחנך בשנת הלימודים תשמ"ט בבת־ים וישרת את כל ערי גוש דן.

הלימודים יימשכו שנתיים ובוגריו יקבלו תעודת הסמכה רשמית מטעם משרד החינוך והתרבות. כך מסר ראש עיריית בת־ים אהוד קנמון במסיבת עיתונאים לקראת שנת הלימודים שתיפתח ביום ה'. בבת־ים ילמדו השנה כ־34 אלף תלמידים בגני ילדים, בחינוך יסודי, בחינוך על־יסודי וחינוך מבוגרים. לצורך כך בנתה העירייה 36 כיתות חדשות.

בבת־ים יונהג לראשונה יום לימודים ארוך לילדי עובדים ויפתחו מרכזי העשרה לגיל הרך בנושאי: טכנולוגיה, אמנות, מחול, ומרכז העשרה לקריאה ולמשחק. כן יופעל מרכז העשרה למחוננים. השנה תיפתח ספריה עירונית גדולה.

העיר בת־ים זכתה זו השנה הרביעית ברציפות בפרס החינוך על פיתוח השכלה למבוגרים. את הפרס יעניק לראשי אגף החינוך העירוני סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון.

○ בחירות 88 ○ בחירות 88 ○ בחירות 88 ○

עימות ראשון במערכת הבחירות: וייצמן מול ארנס בואן ליר

עזר: עדיף ראש ממשלה שאומר כן ולא, מאחר שאומר רק לא

מאת דניאל בן־שמעון מוסר „דבר"

תנועת „מכלנות" בשיתוף עם „ארץ ישראל יפה" ו„עם יפה עם ארץ" הזמינו את ראשי מטות הבחירות של הליכוד והמערך לדיאלוג תרבותי והכלכלי. תחת הכותרת „בחירות ללא אלימות" הופיעו עזר וייצמן ומשה ארנס באולם רווי מפה לפה במכון ואן ליר בירושלים.

הקהל הרגיש מתקרב לשיבה טובה. וייצמן נכנס ראשון ומתיישב על הבמה. שני קששים שישבו לידי שוחחו בשיחה ביניהם. קשיש ראשון: „וייצמן הזה מוכר את המדינה לערבים". קשיש שני: „אצלך כל מי שלא הורג 10 ערבים ליום, מוכר את המדינה". קשיש ראשון: „הוא אוהב ערבים הוייצמן הזה". קשיש שני: „בשהיה איש חרות, אז הוא היה אשם גדול בשבילכם. עכשיו פתאום הוא איש קטן".

משה ארנס נכנס וזוכה למחיאות כפיים. אפשר כבר להעריך לאן נוטה להתפתח הערב הזה. וייצמן פותח בדבריו. הוא רומז שאין טעם להתקפות הערב בטענה למאורעים. „המטרה של הציונות", הוא אומר, „היתה לצאת מהגלות ומהמושגים של הגלות. המערך רוצה להראות לעם ישראל, שיש תקווה ויש דרך והיא לדבר עם שכנינו, להגיע לשלום עמם. בניגוד לאלה שמרגישים השכם וערב שאין עם מי לדבר, אנו בלך לבחירות ונאמר לעם שאנו מוכנים לשבת עם כל מי שירצה לדבר אתנו. נהיה מוכנים לדבר עם כל מנהיגות פלשתינית, שיש לה מסכות האחריות".

מישהו שואל מהקהל: „עזר, איך אפשר לבחור לראש ממשלה אדם שכל הזמן אומר כן ולאו?" וייצמן: „תשמע חביבי, אתה יכול לבחור ראש ממשלה שאומר פעם כן ופעם לא, או ראש ממשלה שלכל דבר אומר רק לא".

השר ארנס מברך את „עמיתי וידידי השר עזר וייצמן" ופותח בהתקפה רבתי על מפלגת העבודה: „פעם נתפסו שתי המפלגות הגדולות כמפלגות מרכז", הוא אומר, „אבל הפעם יש פער עצום ביניהן ואגיד לכם מדוע. המערך פשוט זז שמאלה. אין זאת מפלגת מרכז יותר אלא מפלגת שמאל. אין הבדל בין המערך לשלום עכשיו".

מהמערך עבר ארנס לניתוח תרבותי ופוליטי של מדינות ערב. „מדינת ישראל היא אי מבחינה תרבותית, זהו אי מערבי בים של מדינות ערביות עם מסורת של פנאטיות ורדיקאליות. ישראל היא אי של דמוקרטיה באיזור שבו שולטים רודנים, גנראלים ומלכים. לצערי המזרח התיכון הוא לא המערב התיכון של אהר"ב וצריך לדעת עם מי אנו מתעסקים כאן".

בסיום דבריו תקף ארנס את ההסתדרות וחברת העובדים שגרמו לדבריו לאסון כלכלי במדינה. „אני לא מאמין שמפלגה סוציאליסטית מסוגלת לשנות משהו. הסוציאליזם הוא אנאכרוניסטי, גם ברוסיה הבינו את זה ואני אומר לכם שמי שיכול להביא שלום ובטחון ותרבותי הכלכלי הוא הליכוד".

תרבות הוויכוח

השר עזר וייצמן והשר משה ארנס לוחצים ידיים לפני תחילת הוויכוח ביניהם במכון ואן ליר בירושלים (צילום: יצחק הררי)

אפרים סנה – יו"ר צוות הבחירות של פרס מהבוקר

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

במטה הבחירות של המערך החולם לשים דגש מיוחד על הופעותיו הציבוריות של שמעון פרס בעקבות סקרים עדכניים המצביעים על הפופולאריות הרבה שממנה הוא נהנה בהשוואה לכל מועמד אחר. מהבוקר ירכז את צוות הבחירות האישי של פרס אפרים סנה, שהיה עד תחילת השבוע יו"ר מטה המיעוטים במפלגת העבודה.

האפשרות על גיוסו של סנה למטהו האישי של פרס נרקמה בקרב השותפים למטה כבר מזמן. אחרי שעזר ויצמן, יו"ר מטה הבחירות של המערך, הודיע בתחילת השבוע כי הוא מעוניין להיות מעורב יותר במיגזר הערבי, שבו סובלת מפלגת העבודה מירידה בכוחה, סוכם על כך שסנה יעבור לתפקידו החדש.

את מטה המיעוטים ירכז אינפוא יו"ר אגף המיעוטים במפלגת העבודה, יהם כץ, ובצוות שיקים ויצמן ייכלל גם יוסי גינת, שהיה יועצו כששימש

62 יום לבחירות

השר האחראי על המיגזר במשרד ראש הממשלה, עדיין לא ברור אם יצחק נבון, שמונה לאחראי על מטה המיעוטים בצוות ההיגוי הפוליטי ימשיך בתפקידו, אם שר עומד בראש מטה הבחירות של המיעוטים.

המועצה לשלום ולביטחון: הישיבה בשטחים פוגעת בעוצמת צה"ל

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

„הישיבה בשטחים פוגעת בצורה גוברת והולכת בעוצמתו של צה"ל, בכשירותו, בכוננותו במשאבי־כסף וכוח־אדם ובהתעסקותו ביעד משני תוך היפגעות היעד המרכזי שלו: היערכות למלחמה", קבעת המועצה לשלום ולביטחון במסמך שהכינה תחת הכותרת „קווי יסוד לביטחון לאומי".

עוד קובע המסמך, שבין מנסחיו האלופים (במיל') שלמה גזית, יוסף גבע־ומנחם מירון, כי „מי שאינו מציע שטחים תמורת שלום ומדבר על החזקתם באוטונומיה או סיפוח, מונע שלום".

אתמול אישר נסים זוהילי, יו"ר מטה ההסברה במטה המערך, את המסר הבטחוני־מדיני, כפי שיוצג במערכת ההסברה. בין היתר נאמר בו, כי „תושבי השטחים יהיו את חייהם בשטח מפורז וצה"ל יהיה ערוך סביבם. לא יהיה ברשותם נשק שיאיים עלינו ותהיה לנו יכולת להתרעה שתמנע פתיחת מלחמה, מערכות התראה למקרה של סכנה ויכולת להתרעה מיידית בכל מקרה של מלחמה".

עוד נאמר במסר הבטחוני־מדיני של המערך, כי „המילכוד שבו נתון הליכוד יביא לאסון נורא למדינת ישראל, אלא אם כן נתעורר היום ונבצע תפנית היסטורית".

ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר אתמול לחברי לשכת ארגון העצמאים שאיתם נפגש בלשכתו, כי ברור כיום שהמחנה שהוא מייצג, הליכוד, הוא המחנה המרכזי בעם. ההוכחה לכך, לדברי שמיר, היא שהוא מותקף הן משמאל והן מימין.

המרכז־שינוי: יש לנקוט צעדים צבאיים חד־צדדיים לקידום המו"מ

(ע). – על ישראל לנקוט צעדים ממשיים לקידום המו"מ לשלום, לרבות צעדים חד־צדדיים, תוך היערכות שונה של כוחות צה"ל בשטחים והשארת ניהול העניינים המקומיים בידי התושבים שם – אמרו אתמול ראשי תנועת 'המרכז־שינוי' במסיבת עיתונאים שקיימו בת"א.

שלושת המועמדים הראשונים ברשימת התנועה לכנסת ח"כ אמנון רובינשטיין ועורכי הדין אברהם פורז וצבי ניר פרשו 'נייר עמדה חדש' של תנועת המרכז־שינוי, לנוכח ההתקוממות המתמשכת בשטחים, הכרזת המלך חוסיין והצהרות אישים פלשתינים. התנועה ממליצה על צעדים צבאיים חד־צדדיים, שמטרתם העיקרית היא לשחרר את ישראל משליטה על עם אחר, השונא את שלטוננו, כאשר התנאי המנחה לצעדים אלה צריך להיות שישולי בטחון בלבד.

עו"ד ניר אמר, כי על־פי התוכנית שגיבשה תנועתו, יש לנקוט ביוזמה, בנוסף לצעדים הצבאיים החד־צדדיים, גם להגיע להסכמה על ראשי ערים ומנהיגים מקומיים בשטחים על ניהול העניינים. תוכנית זו כוללת גם יציאה ממרכזי הערים, הכפרים ומחנות הפליטים. בכך, יקטן החיכוך עם האוכלוסיה המקומית מחד־גיסא ויצומצם הנטל הבטחוני מאידך־גיסא. הוא מציע לנקוט צעדים אלה בהדרגה, תוך כדי בחינת תוצאותיהם. עם זאת, הבהירו הדוברים, כי צה"ל יבסס את שליטתו על עורקי התנועה באזורי הבטחון בלבד. כן מציעה תנועת המרכז־שינוי לקיים בחירות ברשויות המקומיות בשטחים בהקדם האפשרי.

מועמד המערך לראשות חולון ייבחר מחר

מאת עמרם גבאי, סופר דבר

הבחירות הפנימיות למועמד המערך לראשות העיר חולון התקיימו מחר. הבחירות התאפשרו לאחר ששני המתמודדים על התפקיד הגיעו לתאריך מוסכם ולאחר שיושרו חילוקי הדיעות בדבר זכות בחירה של מספר חברי הסניף. על התפקיד מתמודדים ראש העיר הנוכחי עו"ד חיים שרון וממלא־מקומו מוטי ששון. מי שייבחר יתמודד בבחירות לרשויות המקומיות מול מועמד הליכוד עו"ד משה רום. המחלקה המוניציפלית של מפלגת העבודה מייחסת חשיבות רבה לבחירות שיתקיימו מחר בסניף העבודה בחולון, שהיא העיר הרביעית בגודלה בארץ. מאז ייסוד העיר לפני 50 שנה שלושת ראשי העיר היו מומלצי המערך.

בתי־ספר „ילוו" את הבחירות

(עש"ת). – סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון ביקש ממנהלי ביה"ס ומהמחנכים ללוות את הבחירות לכנסת הי"ב בכיתותיהם.

הנושא נדון בישיבה, שהתקיימה במשרד החינוך לקראת פתיחת שנת הלימודים. השר נבון אמר, כי האירוע המרכזי בחיים הפוליטיים של ישראל, אשר ילווה את ראשיתה של שנת הלימודים, הוא הבחירות, והדגיש, כי על המנהלים והמחנכים לשקול כיצד לנצל מצב זה כדי לתרום לתהליך חינוכם והתפתחותם של התלמידים, שיהיו הבוחרים בעתיד.

להשיג: באולמות התצוגה של תדיראן ■ תל־אביב: אבן־גבירול 18, ■ חיפה: שד' ההסתדרות 88. ברשתות השווק: שק"ם, קראוס (אלקטרוליין), סולור, ובחנויות החשמל המובחרות הבאות: ■ ת"א: מ.ש.י בן־יהודה 1 שוק הוגן, דיזנגוף סנטר פינת קינג ג'ורג' • סופר אבי, אלנבי 122 • סופר אבי, הרצל 50 ■ חיפה: סנסור, מגדל הנביאים • סוהיל דמיני, עבאס 1 ■ ירושלים: חזי אלקטרוניקה, מלכי ישראל 7, גאולה • סלון ירושלים, יפו 97 • ליאור, שמאי 23 • פרידלנדר, יפו 50 ■ אשקלון: קרן־אור ברזילי, הרצל ■ אום אל פחם: מחמוד סבח ■ בת־ים: מ.ש.י רוטשילד 34 • כל־בו ליפשיץ, בלפור 33 ■ בני־ברק: חזי אלקטרוניקה, רבי עקיבא 28 ■ באר־שבע: מרכ"ל, רמב"ם 33 • סלון אדיב, החלוץ 112 ■ בית שאן: קדוש ■ באקה אל גרביה: אלקטרו בקה ■ קלנסואה חשמל אל פריד ■ גבעתיים: סלון נתנאלי, כצנלסון 18 • סלון מיכאל, ויצמן 16 ■ דיר אל אסעד: מאור הגליל ■ הרצליה: סלון הרצליה, סוקולוב 59 ■ חולון: מ.ש.י, שנקר 42 ■ חדרה: פי.אור, הנשיא 21 ■ טירת הכרמל: ברוני ■ טייבה: נאשלי פאלח ■ כפר־סבא: יוסי חשמל, ויצמן 74 ■ כרמיאל: הספקה טכנית ■ כפר ורד: באשיר מעודד ■ מגדל העמק: מריוס מ. מסחרי ■ נתניה: גל אלקטריק, שד' בנימין 12 ■ נהריה: כל־בו עמי, געתון 1 • א.ש. טכנאיט ■ נתיבות: יורם ביתן מ. מסחרי, נצרת: גדעון אל חנן, צומת נצרת • עוואד יונס ■ עפולה: חיים עפולה, ככר העצמאות ■ פתח־תקוה: רדיו אורון, חיים עוזר 10 ■ קרית־גת: חשמל עמוס, מ. מסחרי ■ קרית מוצקין: פלג טלויזיות, בנין רבמ"ד ■ קרית ים: נפטלברג, שד' ירושלים 5 • אברמוב, טרומפלדור 6 ■ קרית טבעון: ל.א.ד.ר ■ רמת גן: סנסור, קניון אילון ■ רמת השרון: סנסור, סוקולוב 42 ■ רעננה: אבי רוזני, אוסטרובסקי 11 • סלון אפי, אחוזה 109 ■ ראשון לציון: חזי אלקטרוניקה, רוטשילד 93 ■ שפרעם: עלי נימר ספורי.

صكنا من الاهل

"אופל" ו"מטרו" מצטרפות למצעד ההוזלות: 6 ו־10 אחוזים

מאת אריה אורד

יבואני "אופל" הגרמנית ו"מטרו" הבריטית הודיעו השבוע על הצטרפותם למבצעי ההוזלות של מכוניות חדשות ואילו חברת־ההשכרה "באדג'ט" מוזילה את מכוניותיה המשומשות. לפני כן הודיעו על מבצעים דומים יבואני "פולקסווגן־אאודי" ו"לנצ'יה". מבצעי ההוזלות מעידים על המשק השפל בשוק המכוניות, חדשות כמשומשות.

"חברת המזרח למכוניות", המיבאת את המכוניות הבריטיות, הודיעה כי תוסיף למכור את כל דגמי 89 במחירי 88. פירוש ההודעה: הוזלה של 6 אחוזים. במבצע כלולים 300 דגמי "מטרו" ו"מונטגו". ה"מטרו" תעלה במבצע 21,600־22,200 שקל וה"מונטגו" 33,700־36,400.

בשנת־הדגם 88 נמכרו בארץ 3,900 מכוניות מדגמים אלה, שני שלישים מהם מדגמי "מונטגו". המכוניות הללו, בעיקר דגמי ה"מטרו", זכו לפופולריות גדולה בבריטניה, אך לא באירופה. אשר למכוניות המשפחתיות, בריטים רבים מעדיפים כנראה את ה"אוריון" ואת ה"סיירה" על "מונטגו". ה"מטרו" היא סופר־מיני נוחה למדי, עם התנהגות כביש טובה מאד. היא גם חסכונית בצריכת הדלק. ה"מונטגו" קומפקטית מאד ברוב המאפיינים, וידועה לטוב באחיזת־הכביש שלה. הדגמים הראשונים לא הצטיינו באמינותם, אך היצרן התגבר על רוב הבעיות.

"ליאו גולדברג" הודיעה על מכירת 78 מכוניות "קאדט" מדגמי 88 בהוזלה של 4,000־4,500 שקל, כ־10 אחוזים ממחירן. ה"קדט" לדגמיה תימכר ב־33,300־37,400 שקל. זו אחת המוצלחות ביותר בין המשפחתיות.

"באדג'ט" מוזילה עוד

חברת־ההשכרה "באדג'ט" הודיעה השבוע על העמקת הוזלתן של מכוניות משומשות לחברי מועדון השקם. המשמעות המעשית היא, מכירתן של מכוניות משומשות ב־25 אחוז מתחת לשווין במחירון.

למעשה אין במבצע של "באדג'ט" אלא הוראה במציאות. עד לשנה האחרונה עמד מחירן של המכוניות שיצאו משנת השכרה על 15 אחוז מתחת למחירונים. עם העמקת השפל בשוק המשומשות ירדו גם מחיר המכוניות מהשכרה ושמאים ממליצים שלא לשלם בעדן יותר מ־75 אחוז מהמחירים הנקובים במחירונים. יש סבורים, שגם מחיר זה גבוה מעט ממה שמוצדק לשלם בעדן כיום.

חברות־ההשכרה מוכרות את מכוניותיהן לאחר שנה שירות אחת, אולם בשנה זו עוברות המכוניות כ־40,000 קילומטר, בהשוואה לממוצע של 15,000 אצל אדם פרטי. התחזוקה בתקופה זו טובה בדרך כלל מהממוצע, מפני שהמוניטין של החברה תלוי באמינות הרכב שהיא משכירה. חברות־ההשכרה מאפשרות בדיקת המכונית, מוכנות לתקן ליקויים המתגלים בהן ונותנות אחריות לשלושה חודשים.

אולם הקונה עלול להיתקל בקשיים, כאשר ירצה למכור מכונית כזאת, אפילו החזיק בה אחר כך זמן רב. קשיים אלה גדולים יותר בתקופות שפל, כמו כעת, ופחותים בתקופות גאות.

★ יחידת מזגן אחורי – בימים אלה פיתחה חברת "פילקו" למזגני רכב יחידת מזגן אחורי לרכב המורכבת בתא המטען ומחוברת באורח ישיר למזגן הקדמי של הרכב. יחידת מזגן זו מתאימה למכוניות מנהלים כגון: B.M.V., אופל־אומגה, אאודי 100, פז'ו 505 וכו', שבהן נוהגים אנשי העסקים לשבת במושב האחורי בשעת הנסיעה.

הקשיים בחברות יילמדו עכשיו גם באוניברסיטה

תוכנית חדשנית המיועדת לעורכי דין, לרואי חשבון, למנהלי תוכניות למינהל עסקים ולכלכלנים בתחומי דיני עסקים, דיני מיסים, דיני חברות, דיני ניירות ערך והשקעות במשק, תיושם בקרוב במסגרת הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת בר־אילן.

מנהל התוכנית ד"ר שטרן, שסיים בהצטיינות תואר דוקטור באוניברסיטת הארוורד, שם התמחה בדיני משפט מסחרי אצל אחד מגדולי המומחים לדיני חברות במשפט האמריקאי, מונה לתפקיד על ידי דיקאן הפקולטה למשפטים פרופ' סיני דויטש לנהל ולרכז אקדמית את התוכנית.

בחוברת, שזה עתה יצאה לאור, מודגשים ההיבטים המעשיים של הנושאים הנדונים. התוכנית ללימודי המשך בדיני עסקים, כפי שהיא נקראת, ערה לכך שהמציאות איננה מכירה בחלוקה שרירותית של ידע והשכלה מקצועית ייחודית של בעלי מקצוע. לכן מושם דגש גם על ההיבטים הבין־תחומיים ועל נושאים חדשניים מעבר לגבולות השכלתם הפורמלית של בעלי המקצוע השונים.

התוכנית "תפורה" לאנשים עובדים ולוקחת בחשבון זמני עבודה מקובלים. לחלק מהמשתתפים ניתנת אפשרות להשתלב מאוחר יותר בלימודי מוסמך במשפט מסחרי בפקולטה למשפטים. לאחרים תינתן תעודת השתתפות בהתאם לתחומי התעניינותם.

אוניברסיטת בר־אילן מציינת כי לתוכנית כבר יש הדים בקרב בעלי מקצוע ותואר רבים.

ירידות שערים במניות

● השיפור ברווחיות ים המלח הביא "במובנו" להצעים וירידות במניות החברה ● מי שמחפש הגיון בפעילות הבורסאית הדלילה עשוי להתאכזב ● ההצעות למיחזור מניות הבנקים שבהסדר נבחנות בשוק ההון ● שינויי השערים התלולים במניות קלילות בתמורה כספית ירודה נמשכים בתופעה טבעית ● מניות ים המלח ריכזו את מרבית התמורה הכספית במשתנים ● שרידי הפעילים בבורסה מתחפרים בציפיות לעתיד טוב יותר במניות ● הריבית השקלית ממשיכה לרדת – 12.5% לבעלי פיקדונות ג'מבו ● קופות הגמל וקרנות הנאמנות מצויות בחופשת קיץ, אחרת קשה להבין את אדישותן כלפי המתרחש בבורסה ● דולר שוהר 1.78–1.79,

מאת שמואל רוזנבלום

שוק המניות ממשיך בירידות שערים תוך שיעמום והוסר עניין גוברים והולכים. במניות רבות נקשרות עיסקאות מעטות בלבד תוך שינויי שער תלולים לשני הכיוונים ללא שום הגיון כלכלי או בורסאי. את הגורמים המוסדיים הם מלהוכיח בבורסה, אלה נעלמו להלוטין ומפגינים אדישות גמורה כלפי המתרחש בשוק. במסחר במניות המשתנים נרשמה ירידה ממוצעת של 0.58% בתמורה כספית דלילה.

עיקר העניין התמקד במניות ים המלח שירדו 2% בתמורה כספית סבירה. במסגרת המסחר במשתנים לא נרשמו עיסקאות במניות אי־די־בי. פיתוח, יואל, הסנה, שלמון וכלל נדל"ן. במניות הבינלאומי, אורדים, עלית, קופסאות פח ונוספות נרשמו עיסקאות מינימליות בלבד שלא מנעו ירידות שערים של עד 3%. במניות הבנקים שבהסדר שררה מגמה מעורבת בנטיה ליציבות, כלל"ל +0.1% אי־די־בי. רגילות –0.2%. במניות החופשיות בלטו ירידות שערים חדות ביצור אופציה –26.1%, קרמבי 5 –10%, פקר פלדה –10% בתמורה כספית נמוכה, קינג –9.8%, נחושתן 1 –11%, פרגוד –10.1% בהמשך לירידות שערים תלולות באחרונה, אורית –5.8%, רים –10.1% בתמורה כספית ירודה, קונסורציום 1 –9.8%, משוב –8.5% ודשף מחשבים –9.9%. מניות רסקו המשיכו להתרסק –10.1%. עליות שערים הופיעו באורח מפתיע למדי בטמפו +6.5%, ליפשיץ אופציה +6.4%, אילון אופציה +8.9%, המסלול 5 +7.2%, בנק ספנות 5 +6.7%. ראוי לחזור ולהדגיש כי במרבית המניות שנרשמו בהן תנודות שערים חדות הסתכם הנפח הכספי בפרוטות בלבד.

קרנות בליל – מוכרות הכשרת הישוב

קרנות הנאמנות של בנק לאומי דיווחו לבורסה על מכירת 38400 ע.נ. מניות הכשרת הישוב בשערים שנעו בין 388–401 במהלך המסחר בבורסה. המכירות מצד לאומי פיא מעלות תימהון בהתחשב בעובדה שאנשי פיא טוענים בחודש האחרון שהם אינם מוכרים מניות בכמויות גדולות ואינם לוחצים את שערי המניות כלפי מטה.

כפיא טוענים באחרונה כי הם עסוקים במהלך המסחר בבורסה בגיוון תיק ההשקעות, מוכרים במניה אחת וקונים בשניה על־פי שיקולים כלכליים טהורים, נשמע יפה הגיוני. הבעיה מתחילה בעצם בכך שאיש בבורסה אינו רואה את הקניות האלה בעיקר את המכירות המאסיביות. למותר לציין שהודעות מכירה במניות לא תורמות לשיפור האווירה הבורסאית, אבל זו כנראה מצויה בתשובת משנית אל מנהלי לאומי פיא, הכל.

ים המלח – גידול ברווחים וירידה במניות

המאזן האחרון של ים המלח שהצביע על גידול של כ־38% ברווחיות התקבל בבורסה באורח מוזר לגמרי. לכאורה לא ברור מדוע נרשמה ירידה של 2% במניות החברה בשלב המסחר במ.ר.צ. לאור הרווחיות הנאה. ידיעות שהופצו בחודש האחרון באמצעי התקשורת דיווחו על רווחיות גדולה יותר שהיתה אמורה לנוע (עפ"י ה"ידיעות") סביב 35 מיליון דולר רווחי ולא כפי שנרשם במאזן 26 מיליון דולר בלבד. הביצועים האחרונים על הרווחיות הצפויה בחברות בורסאיות שונות עלה ותבשרנו בכתורות אינם מדוייקים בעיקר בשל סעיפים מיוחדים במאזנים שבלעו חלק מהרווחיות הצפויה.

ניתוח הרווחיות בעתונות נעשו על בסיס כלכלי הגיוני אך הם לא לקחו פרמטרים משתנים בעיקר בסעיפי המיסוי. לכרות שהציפיות היו גדולות מהרווח המרווחה עדיין צריך לזכור שמדובר בחברה שהגדילה את רווחיה הצפויה (כנראה) להגדיל את רווחיה גם בעתיד הנראה לעין כתוצאה ישירה מהביקוש העולמי הגובר למוצריה. אבל באווירת הנכאים בבורסה התל־אביבית איש אינו מתעניין במאזנים משופרים. אתמול נרשם היצע גם למניות אלקטרה שדיווחו על הכפלת הרווחים, עוד דוגמא לאדישות הבורסאית המוחלטת.

מגער המסכבים – ללא תמורה כספית

המסחר בשוק המניות מקבל בהדרגה אופי מקרי להלוטין תוך שינויי שער תלולים בתמורה כספית מגוחכת עד אפסית לגמרי. היצע במניות אופים טקסטיל גרם אתמול לירידת שער ללא תמורה כספית –5.1%. היצע של 400 שקל הביא לירידת שער של 10% בשמן לפני מספר ימים. מניות חברת ההשקעות עוז מפגינות קרקס בורסאי אמיתי, להלן שינויי השער בעת האחרונה בעוז 5, קונים בלבד – קונים בלבד בפעם השנייה – +29.1%, מוכרים בלבד –10.5%, +7% מוכרים בלבד, קונים בלבד. בכל העליות והמורדות במניות עוז החליפו ידיים מאות שקלים בודדים. רוצה לומר – מסחר אקראי בשוק מניות מקרי כולל במניות טובות.

התשואות בבנקאיות שבהסדר – מריון 1988

אי־די־בי. רגילות	11.68%	פועלים מבוכ'	6.29
אי־די־בי. ב'	12.62	פועלים ע"ש	13.92
אי־די־בי. בכורה	14.26	פועלים מוכ"ז	11.89
אגוד	8.81	כללי א'	11.85
דיסקונט ב'	10.62	בל"ל סטוק	15.21
דיסקונט א'	13.48	מימון וסחר	13.121
מזרחי ע"ש	14.91	מימון וסחר 5	10.09
מזרחי מוכ"ז	12.07		

המניות הישראליות באה"ב

אמפורסק	3⅜	סאייטקס	6⅛
אי.אי.סי.	4¼	עש"פ	1¾
אינטרפרם	3	עץ לבוד	4⅛
אלסינט	1⅛	ראו"א	1⅛
אלרון	2½	תרד	1
אלקטרוניקה לישראל	2¾	אורית	1¼
תעשיות לייזר	3⅜	כרמל	4¾
מת"ח	⅝	אלביט	4¼
ביור ודרה	12¾	טבע	5⅜

הודעות מהבורסה – מאזנים חצי־שנתיים

ים המלח – במחצית 1988 הרוויחה ים המלח 26 מיליון דולר לעומת רווח בסך 20 מיליון דולר באפריל־ספטמבר 1987. החברה החליטה לחלק 25% מניות הטבה, יום האקס יהיה ב־6.10.88. ים המלח תחלק דיבידנד מזומן בשיעור של 42%, יום האקס יהיה ב־13.10.88.

אלקטרה – הרווח הנקי למחצית 1988 הסתכם ב־2.1 מיליון שקל בהשוואה לסך של 1.1 מיליון שקלים בתקופה המקבילה אשתקד. אלקטרה שייכת לקונצרן כלל.

נכסים ובנין – החברה הרוויחה במחצית 1988 2.9 מיליון שקלים בהשוואה לרווח בסך 7.2 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. אשתקד נרשם לנכסים רווח חד־פעמי של 4.4 מיליון שקל.

מרכז הקבלנים – הרווח הנקי למחצית 1988 עמד על 140 אלפי שקל לעומת הפסד בסך 680 אלפי שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

נכסי הדרים – החברה הרוויחה במחצית 1988 25 אלפי שקל לעומת רווח של 1.86 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. אשתקד נרשם לנכסי הדרים רווח חד־פעמי של 1.4 מיליון שקל.

אינטרום – דירקטוריון הבורסה החליט להמשיך בהליכים למחיקת מניות החברה, לאחר שקיבל דו"ח על הנסיבות להחזקת החברה. נמסר על מגעים שלא עלו יפה להחזרת הון לחברה.

אינטר־גאמא – החברה רכשה 55% (נוספים ל־45%) מההון של חברת בינמק, שהיקף עסקיה 3.3 מיליון שקל.

שערי מטבע חוץ ביום 30.08.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.61	1.69	1.61	1.68	1.60	1.67	1.6308	1.6512	1.6293	1.6497	1.6288	1.6493	1.6401
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.86	0.90	0.85	0.90	0.8726	0.8835	0.8718	0.8826	0.8703	0.8813	0.8768
1 ליש"ט	2.70	2.84	2.69	2.82	2.69	2.82	2.7455	2.7798	2.7430	2.7772	2.7437	2.7782	2.7630
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.26	0.2570	0.2602	0.2568	0.2601	0.2566	0.2598	0.2583
100 ינים יפאניים	1.20	1.26	1.19	1.25	1.19	1.25	1.2143	1.2295	1.2118	1.2270	1.2121	1.2273	1.2201
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7725	0.7822	0.7706	0.7802	0.7705	0.7801	0.7765
1 פרנק שוויצרי	1.02	1.07	1.01	1.06	1.01	1.06	1.0341	1.0471	1.0329	1.0457	1.0322	1.0452	1.0400
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2524	0.2556	0.2523	0.2555	0.2520	0.2552	0.2538
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2362	0.2391	0.2358	0.2387	0.2357	0.2386	0.2373
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2267	0.2295	0.2265	0.2294	0.2263	0.2291	0.2278
1 מארק פיני	0.36	0.38	0.36	0.38	0.36	0.38	0.3670	0.3716	0.3668	0.3714	0.3666	0.3712	0.3692
1 דולר קנדי	1.30	1.36	1.29	1.35	1.29	1.35	1.3141	1.3305	1.3132	1.3296	1.3130	1.3295	1.3227
1 דולר אוסטרלי	1.23	1.35	1.26	1.36	1.27	1.36	1.3136	1.3300	1.3084	1.3247	1.3095	1.3260	1.3202
1 ראנד דרא"פ	0.44	0.53	0.40	0.56	0.42	0.59	0.6695	0.6778	0.6691	0.6774	0.6686	0.6770	0.6733
10 פרנקים בלגיים	0.40	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4093	0.4145	0.4154	0.4206	0.4155	0.4287	0.4183
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.28	1.22	1.27	1.22	1.28	1.2381	1.2536	1.2373	1.2527	1.2367	1.2523	1.2460
1000 לירטות איטלקיות	1.15	1.22	1.15	1.22	1.15	1.24	1.1749	1.1896	1.1735	1.1881	1.1730	1.1878	1.1799
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8086	1.8312	1.8058	1.8285	—	—	1.8194
1 דינר ירדני	3.74	3.97	4.06	4.32	—	—	—	—	—	—	—	—	4.0018
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.03	—	—	—	—	—	—	—	0.0456
1 לירה מצרית	0.67	0.71	0.62	0.66	0.61	0.66	—	—	—	—	—	—	0.7216

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
א.ה.ה. ש	24956	1.0	-252	-1.0	-3.0
ספנות 1	901	668			-171
ספנות 5	481 תב	650	+30	+6.7	+650
כללי לא בהסדר 1	15101	2.0	+7	+.1	+8.0

בהסדר הצמדה ל־88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אי־די־בי מ"ד ל־88	116340	224	-200	-2	-148
אי־די־בי ב' ל־88	116200	1.0			-1.0
אי־די־בי בכ"א ל־88	699700		+200		+10.0
איגוד 1 ל־88	86500	91.0	-600	-.7	-161
דיסקונט ב' ל־88	148500	2.0	-500	-.3	-3.0
דיסקונט א' ל־88	148350	153			+52.0
דיסקונט שה ב' 88	17003	1.0			+91.0
מזרחי ש' ל־88	47720	340			+232
מזרחי מ' ל־88	48200	105	+330	+.7	+94.0
הפועלים מבכ ל־88	102115				
הפועלים ש' ל־88	78900	402			
הפועלים מ' ל־88	79030	410	-120	-.2	-422
כללי א' ל־88	201200	4.0	-400	-.2	-4.0
כללי שה 7 ל־88	6450		+30	+.5	+200
בל"ל סטוק ל־88	50100	1500	+60	+.1	+1094
[illegible] ל־88	17100	[illegible]			+115
מימון וסחר 1 ל־88	66530	5.0	-50	-.1	-5.0
מימון וסחר 5 ל־88	33930				

בהסדר הצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אי־די־בי מ"ד ל־89	145610	111			+95.0
אי־די־בי ב' ל־89	147413				+20.0
אי־די־בי בכ"א 89	882000				
איגוד 1 ל־89	109300	10.0	+600	+.6	+13.0
דיסקונט ב' ל־89	189999		-2730	-1.4	-2.0
דיסקונט א' ל־89	186650				
מזרחי ש' ל־89	60145	64.0			+41.0
מזרחי מ' ל־89	60113	4.0	-3527	-5.5	-8.0
הפועלים ש' ל־89	98650	31.0			+18.0
הפועלים מ' ל־89	100250	12.0	+800	+.8	+25.0
כללי א' ל־89	251800	2.0			+1.0
בל"ל סטוק ל־89	62916	328			-200

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ארנים 0.1	26400	30.0	+500	+1.9	+15.0
לאומי משכנתא ש	9980	33.0	+100	+1.0	+37.0
לאומי משכנתא מ	9800 *	2.0	-250	-2.5	-4.0
* ביצוע חלקי 77.70%					
כרמל 1	168.5	1678	-1.0	-.6	-1678
כרמל אפ א	79.5	12583	-2.0	-2.5	-13003
כרמל שה ב	90.5	425			-2000
פיתוח ומשכ' 1	2320	200			-43.0
משכן 1	4322	195	-100	-2.3	-285
בנק עצמאות 1	16000				-20.0
הבינלאומי למשכ'	6285	53.0	-150	-2.3	-53.0
טפחות מבכ ש	24600	12.0			+15.0
טפחות רג ש	24450	125			+73.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
הלוואות מבכ א	600000	11.0	+13000	+2.2	+10.0
הלוואות מבכ ג	236000	1.0	+5000	+2.2	+1.0
לאומי תעשיה א ש	16070	30.0	+470	+3.0	+81.0
פתוח תעשיה מבכ	116500		-2000	-1.7	-1.0
פת תעש בכ ג	549500	4.0	-2500	-.5	-4.0
פת תעש בכ גג	339415	1.0	+2000	+.6	+2.0
פת תעש בכ גגג	334000	2.0			-1.0
פת תעש בכ ד	340400		+10000	+3.0	+2.0
פת תעש בכ דד	70290	42.0	-290	-.4	-42.0
מרכז קבלנים 5.0	782	3304	+37	+5.0	+3619
תיירות בכ	263000	1.0	+7000	+2.7	+1.0
כלל ליסינג 0.1א	13582	35.0	-138	-1.0	-15.0
כלל ליסינג 0.5ב	12900	8.0	-250	-1.9	-36.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
איילון בטוח 1	95.0				+2800
[illegible] ביטוח 1	93.5				-1000
ארדם 1	910	112	-10	-1.1	-65.0
בטוח משנה 1	321	40.0			-40.0
בטוח משנה 5	137.5				
בטוח משנה אפ 2	200	2187	-2	-1.0	-2187
בטוח מש שה־אפ	110.0	4850			+5150
הדר 1	151.5 *	602	-5.0	-3.7	-786
* ביצוע חלקי 76.40%					
הדר 5	111.0	3202	-2.5	-2.2	-3202
הדר אפ 2	98.5	2000	+2.5	+2.6	+7820
הפניקס 1	475	365	+5	+1.1	+365
הפניקס 5	404				
המשמר־הראל 1	5652		+2		+140
המשמר־הראל 5	4826	185	+5	+.1	+255
כלל ביטוח 1	216				
כלל ביטוח אפ א	36.9	220			+136
כלל ביטוח אג"ח1	100.0	1770	+.5	+.5	+18230
מנורה 1	780		+1	+.1	+27.0
מנורה מ"ר 5	587				
סהר ביטוח 1	167.0	4150			
סקוריטס 1	1020				-200
צור שמיר 1	202				
ציון החזקות 1	1600				+43.0
ציון החזקות 5	588				-10.0

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1	606	60.0			-60.0
אינטרגאמא 5	530	580			-580
מאיר עזרא 1	300	500			
מאיר עזרא אפ 2	83.0	290			-90.0
כלל סחר אפ ד	133.0	6520	-4.0	-2.9	-8205
כלל סחר אגח 2	131.5				
קייסטל 1.0	365 *	437			-53.0
* ביצוע חלקי 89.20%					
רפק 1	10600		+100	+1.0	+5.0
רפק 5	9750				-12.0
שופרסל א' 0.02	820 *	1285	-25	-3.0	-1640
* ביצוע חלקי 78.30%					
שופר־סל אפ ד	2601	118			+93.0
שופר־סל אגח א	113.0	4600	+.5	+.4	+41700

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אמרא 1	281	1000	-4	-1.4	-1000
ספנות הספקה 1	297	813	-3	-1.0	-1443
ספנות הספקה 5	111.0 *	2317	+2.0	+1.8	+940
* ביצוע חלקי 92.70%					
ספנות הספקה אפ	70.5	2659	+4.0	+6.0	+23040
ספנות הספקה אגח	95.5				-4872
קרור הספקה 1	325	1154			+3527

[המשך]

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 10	138.5	10290			+3306
[illegible] 1	860	42.0	-10	-1.1	-42.0
[illegible] 5	580	260	-20	-3.3	-260

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גלי זוהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זוהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
גני הדר 1	87.0	5051	-2.0	-2.2	-5051
גני הדר אפ 1	39.5	1981			-1981
מלונות דן 1	1060	25.0	+45	+4.4	+150
מלונות דן 5	681				
[illegible] 0.1	8100	10.0	+100	+1.3	+10.0
מלונות ירדן 1.0	1530	3.0			-3.0
ים סוף 1	216	2162	+1	+.5	+7310
ים־סוף אפ 1	145.0	1000			+250

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
תה"ל 1.1	153.0				
תה"ל אפ ב	31.0	8378			+7381
תה"ל אגח א	107.5	5000			-27360
[illegible] 1	4180	13.0	-5	-.1	-14.0
[illegible] 1	1900	21.0	-60	-3.1	-21.0
[illegible] 5	785				
[illegible] 1	585	900	+2	+.3	+733
[illegible] 5	192.0	2297	+1.0	+.5	+653
[illegible] אפ 2	250	250			-355
[illegible] 1	430	400	-5	-1.1	-400

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אזורים אפ 1	313	220	-6	-1.9	-1133
אזורים אגח 3	139.0	6324	+.5	+.4	+27221
[illegible]	39.0	15000			-450
[illegible] אפ	14.7 *	3703	+1.2	+8.9	+9362
* ביצוע חלקי 91.10%					
אל־רוב 1	293	500	+5	+1.7	+500
אפריקה 0.1	28450		-100	-.4	-6.0
אפריקה אפ 5	10159	15.0	-1		-60.0
ארדם 1	283	2641			-717
[illegible]	160.0				
[illegible] 1	2372				
[illegible] 5	1695				
[illegible] 1	2170	100			-100
[illegible] 5	2044	102			-102
[illegible] 1	4270	200	+90	+2.2	+250
[illegible] 1	165.0	1572	+1.5	+.9	+1315
[illegible] 5	112.0	456			-456
[illegible] 1	1490	1200	+45	+3.1	+375
[illegible] 1.0	760	850	-20	-2.6	-1020
[illegible] 5.0	476 תב	520	+32	+7.2	+2520
[illegible] 0.1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 0.5	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	55.5	13185			+15185
[illegible] 1	3290	50.0	+20	+.6	+100
[illegible] 5	3070				
מבני תעשיה 1	66.5	11180	-.5	-.7	-6189
מבני תעשיה אפ 1	19.3	100000	-.2	-1.0	-59952
מבני תעשיה אגח א	104.5	840	+.5	+.5	+2060
[illegible] 1	3200	320	-15	-.5	-534
[illegible] 1	1120				+91.0
[illegible] 1	19000	322	+600	+3.3	+195
[illegible] 1	4950		-100	-2.0	-55.0
[illegible] 1	4498	69.0	-2		-31.0
[illegible] 5	1505				-9.0
[illegible] 1.0	249	1500			-1100
[illegible] אפ 2	129.5		-1.5	-1.1	-2000
[illegible] אגח א	125.5	2500	-1.0	-.8	-2500
[illegible] 1.0	490	110			-110
[illegible] 5	125.0	615	-1.0	-.8	-447
[illegible] אפ א	89.5 *	2753	-4.0	-4.3	-5839
* ביצוע חלקי 66.50%					
[illegible] 5	853				
[illegible] 1	162.5	93.0			-93.0
[illegible] 5	93.5	7000	+3.5	+3.9	+6000
[illegible] 1	140.0	568			+68.0
[illegible] 5	59.0	5383			+2045
[illegible] אפ 2	30.0	1045	+1.8	+6.4	+7955
[illegible] אגח 1	81.0	16000			+6615
[illegible] 0.5	1443				
[illegible] 1	163.0	1000			-1000
[illegible] אפ	44.0	6970			-6970
[illegible] אגח	92.5	20528	+2.0	+2.2	+23552
[illegible] 1.0	427		+2	+.5	+150
[illegible] 1	1392				-30.0
[illegible] 1	2370	30.0	+20	+.9	+30.0
[illegible] 5	903	100			-100
[illegible] 1	154.0	225			-224
[illegible] 5	115.5	200			-200
[illegible] אפ 2	351	100			-299
[illegible] אגח א	130.0	60.0			+10060

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 0.1	2881	45.0	+25	+.9	+85.0
[illegible] 0.5	2805		+25	+.9	+75.0
[illegible] 1	3625	155	-40	-1.1	-276
[illegible] אפ 1	685	70.0			-70.0
[illegible] 1	989		-10	-1.0	-300
[illegible] 5	1800				

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] ש	1540	850			-250
[illegible] מ	1590				+200
[illegible] 1	280	500			-300
[illegible] 5	196.0				
[illegible] אגח 1	89.0	1500	-4.0	-4.3	-1500
[illegible] 1	24500 תב	5.0	+1500	+6.5	+8.0
[illegible] 5	18900				
יצהר 1	985	25.0	-10	-1.0	-25.0
יצהר א 5	460	823			+500
יצהר אפ 2	85.0 *	1137	-30.0	-26.1	-5063
* ביצוע חלקי 53.70%					
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1		11250			
[illegible] 5	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	1500	188	+15	+1.0	+300
[illegible] א 4	576	50.0	+1	+.2	+11.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	301	2500	-8	-2.6	-2500
[illegible] אפ 2	77.5	2000	+.5	+.6	+2000
[illegible] אגח 1	112.5	1000			+18700
[illegible] 1	260		-14	-5.1	-1389
[illegible] 1	113.0	1389	-4.0	-3.4	-1389
[illegible] 5	105.0	650	+1.0	+1.0	+150
[illegible]	82.5				-535
[illegible]	4600	25.0			-50.0
[illegible] 0.1	593	2085	+3	+.5	+2400
[illegible] 0.3	539	1000			-625
[illegible] 1.	725		-5	-.7	-72.0
[illegible] 5	255 תב	100	-15	-5.6	-190
[illegible] 1	132.0	701	-4.0	-2.9	-1799
[illegible] 5	104.0	2000			+801
[illegible] 1	3640	55.0			-170
[illegible] 1	1500	182			-182
[illegible] 5	1003	670	+8	+.8	+1030
[illegible] אפ ב	197.0	2151			+2449

[המשך]

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	60.5	1000	-1.0	-1.6	-1000
[illegible] אפ 1	27.0	1000			-1600
[illegible] 1	407	500	-12	-2.9	-519
[illegible] 4	347	72.0	-14	-3.9	-72.0
[illegible] 1	53.5	351	-1.5	-2.7	-3060
[illegible] 1.0	210	700	+5	+2.4	+700
[illegible] 5.0	109.0	1500	-1.0	-.9	-1374
[illegible] אפ 2	64.0	1500	-1.0	-1.5	-1800
[illegible] אגח 1	102.0	900			+5850
[illegible] 1.0	111.5	1000			+1523
[illegible] אפ 1	34.0				-112
[illegible] א 1	372	780			-370
[illegible] א 0.5	3200 *	12.0	-150	-4.5	-135
* ביצוע חלקי 51.80%					
פרגוד 1	796 תב	198	-89	-10.1	-298
[illegible]	1960 *	74.0	+60	+3.2	+70.0
* ביצוע חלקי 59.60%					

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	3250	75.0	-30	-.9	-125
[illegible] 5	2900	21.0			-3.0
[illegible] 1	6170	57.0	+169	+2.8	+227
[illegible] 5	6001				
[illegible] 1	311	135			-555
[illegible] אפ 1	72.5	1000	+3.0	+4.3	+1000
[illegible]	101.0	4000			+3000
[illegible] אגח א	104.5	1330	-1.0	-.9	-1330
[illegible] 1.0	372 *	650	+3	+.8	+350
* ביצוע חלקי 65.00%					
[illegible] 5.0	166.0 *	900	-1.5	-.9	-1240
* ביצוע חלקי 72.50%					
[illegible] 1	1400				-63.4
[illegible] 5	919				-40.0
קופסאות פח 5	1775		[illegible]	-.6	-183
[illegible] 1.0	2040	450	-85	-4.0	-450
[illegible] 5.0	1150	200	+19	+1.7	+950
[illegible] 1	122.0	594	-3.0	-2.4	-596
[illegible] 5	67.5 תב	3874	-7.5	-10.0	-3978
נחושתן 0.1	20281 תב	14.0	-2500	-11.0	-59.0
נחושתן 0.5	6010	30.0			-30.0
פקר פלדה 1	1250 תב	845	-139	-10.0	-1290
קינג 1	370 תב	1351	-40	-9.8	-1431
קינג 5	250	3613	-7	-2.7	-3613
[illegible] 1	2600	200	-40	-1.5	-300
[illegible] 5	1950	1012			-487
[illegible] אפ	960	200	-10	-1.0	-1673
[illegible] אגח	129.5	5469			-441
[illegible] 5.0	1500	70.0			+49.0
[illegible] 1	445				-160
[illegible] 5	360	101	-5	-1.4	-202

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	230000	10.0			+3.0
[illegible] 0.25	6314	164			+61.0
אלקטרה 0.1	1769	750			-126
אלקטרה 0.5	1200	1210			-970
אלקטרה אפ 5	790	400			
אלקטרה אגח 3	138.5	1527			-1773
אורית 0.02	11110 תב	69.0	-690	-5.8	-79.0
[illegible] אפ א	270 תב	1850	-15	-5.3	-1580
[illegible] אגח 1	105.0	10000	+.5	+.5	+10000
[illegible] 1	811	100	+1	+.1	+147
[illegible] 5	601	850			-850
[illegible] 1	324	400	-5	-1.5	-1100
[illegible] 5	205	500			-2550
[illegible] 1	1999	73.0			-73.0
[illegible] 5	1420				
[illegible] 1	2040				-5.0
[illegible] 5	1820	10.0	+50	+2.8	+60.0
ת.א.ת. 1	456		+6	+1.3	+200
ת.א.ת. 5	262	566			-566
[illegible] 1	590	110	-5	-.8	-110

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	135.0	962			-762
[illegible] אפ א	400	580			-532
[illegible] אפ ב	37.7	7909			-2232
[illegible] אגח א	133.5				+27700
[illegible] אגח ב	89.5	21940			+15960
[illegible] 1	375	1167	-8	-2.1	-1564
[illegible] 5	240	1750	-4	-1.6	-3517
[illegible] אפ א	229				-1000
[illegible] 1	130.5				-30000
[illegible] 1	60.9	2062	-.5	-.8	-2408
[illegible] 1	25.0				
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	2356				
[illegible] 5	1560				+25.0
[illegible]	253	400	-2	-.8	-400
[illegible]	75.0				-300

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 5	1500	315	-9	-.6	-265
[illegible] 300.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	208 *	100	-2	-1.0	-61.0
* ביצוע חלקי 62.10%					
[illegible] 5	138.0				
[illegible]	43.9				
[illegible] 1	98.5		-1.0	-1.0	-2000
[illegible] 0.1	3000	295			-295
[illegible] 0.5	1554		-6	-.4	-175
[illegible] 1.0	1551				
[illegible] 1	720				
[illegible] 5	475				
[illegible] 1	2930	69.0			-10.0
[illegible] 5	3609				
[illegible] 1	494	1150			+850
[illegible] 1	115.0	3300			-1737
[illegible] 1	4759				
[illegible] 2	2729		-1		-110
[illegible] 1	112.0	1500			+12547
[illegible] 5	4150	70.0	+80	+2.0	+202
פרוטארום 10.0	673	4540	-16	-2.3	-11471

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כתר 1	88.0	4377	+1.0	+1.1	+1498
[illegible] 1	5640				+3.0
[illegible] 5	3340	11.0	-100	-2.9	-7.0
[illegible] 1.0	3630 *	15.0	+30	+.8	+22.0
* ביצוע חלקי 68.10%					
[illegible] 1	582				-167
[illegible] 0.5	21790	10.0	+90	+.4	+5.0
[illegible] 1	467				
[illegible] 1	181.0	1000	+5.0	+2.8	+2000
רים 1	241 תב	803	-27	-10.1	-706
רים 4	118.5				
[illegible] 2	14450	8.0	+150	+1.0	+31.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	149.0				+700
[illegible] 5	74.0				+737
[illegible] 1	1631	155	-20	-1.2	-155
[illegible] 1	1020	100			+351
[illegible] 5	1015	17.0	+20	+2.0	+208

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 0.1	9900	140	+60	+.6	+286
[illegible] 1.0	3870	64.0	-60	-1.5	-64.0
[illegible]	81.5	5335			+2156
[illegible] 6	112.0	27132			+22868

חברות להשקעה

השקעה ואחזקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] ש	3180				
[illegible]	2480	80.0	+80	+3.3	+480
[illegible]	106.5	400			+49900
[illegible] 1	821	451			+353
[illegible] 1	955				
[illegible]	735				-30.0
[illegible] 1	111.0	4823	+.5	+.5	+5177
[illegible]	590	4.0			+93.0
[illegible] 5	372	3.0			+338
[illegible] 5	2359	269	+24	+1.0	+2997
[illegible] 0.1	115000				
[illegible] 1.0	15450				
[illegible] 0.5	15300	10.0			+7.0
[illegible]	715	650	+7	+1.0	+3760
[illegible]	112.5				-12785
[illegible] 10	50000				
[illegible] 1	995	342			+278
[illegible] 5	531	1070	-5	-.9	-1620
[illegible] 1	1650		-10	-.4	-64.0
[illegible] 5	1000				
[illegible]	11020				
[illegible] 0.1	940 תב	86.0	-80	-7.8	-86.0
[illegible] 1	33.5	12000	-1.0	-2.9	-7500
[illegible] 1	42.0	5000	-.5	-1.2	-7000
[illegible] 50.0	728	154			-154
[illegible] 1	275	300	+.5	+1.9	+500
[illegible] 5	238	1956			-1956
[illegible] 5	17.3	460			-420
[illegible]	130.5		+1.0	-.8	+2000
[illegible] 1	270				
[illegible]	2678	383			-88.0
[illegible] 1	3700				
[illegible] 5	2860				
[illegible] 0.2	6103	27.0			-6.0
[illegible] 1	81.0	5650	+1.0	+1.3	+9975
[illegible] 5	51.5				+7275
[illegible]	26.5	9150			-4120
[illegible]	113.0	5000			-30.0

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible]	255				

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible]	1855	85.0	+5	+.3	+50.0
[illegible]	925	300	+31	+3.5	+300
[illegible]	21700	9.0	-100	-.5	-44.0
[illegible] 2	99.5	2900	-.5	-.5	-1441
[illegible] 1.0	3507	15.0	-95	-2.6	-9.0
[illegible] 5.0	1710				+155
[illegible]	— הפסקת מסחר —				

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible]	210	300	-4	-1.9	-500
[illegible] 1	1045 תב	70.0	-110	-9.5	-164
[illegible] 5	235				+38.0
[illegible]	25.0	2300	-1.0	-3.8	-5450
[illegible] 1	585	100			-100
[illegible] 1	76.5				-1482

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	23.5	[illegible]	-.5	-2.1	-3921
[illegible]	546				-332

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	178.0				+548
[illegible]	425	1540			+140

[המשך]

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	735	100	+35	+5.0	+180
[illegible] 1.0	3588	20.0	-111	-3.0	-36.0
[illegible] 1	54.0 תב	5904	-5.0	-8.5	-11186
[illegible] 1	77.0 תב	2487	-8.5	-9.9	-5446

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	470 תב	640	+31	+7.1	+744
[illegible] 1.0	1520	100			-100
[illegible] 1.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 3.0	650				
[illegible]	485 *	400	-54	-10.1	-492
* ביצוע חלקי 81.50%					
רסקו רג	477 תב	429	-53	-10.0	-462

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 0.1	— הפסקת מסחר —				

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	383	150			+150
[illegible] 1	301				+25.0
[illegible] 5	184.0				-1451

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	157.0	566	-5.0	-3.1	-566
[illegible] 0.1	1147				
[illegible] 0.5	357	366	+2	+.4	+234
[illegible] 1.0	2000	180			-177

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 5.0	874	20.0	-10	-1.1	-20.0
[illegible] 1.0	702	480			-165
[illegible] 1	50.0				
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible]	— הפסקת מסחר —				

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 2	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	2095	97.0			+2.0
[illegible] 5	1190	290			-240
[illegible] 2	550	180	+2	+.4	+180
[illegible] 1.0	2118 *	24.0	-112	-5.0	-48.0
* ביצוע חלקי 50.00%					
[illegible] 5.0	1490	40.0			-53.0
[illegible] 1	486	318	-1	-.2	-998

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	109.5	140			-140
[illegible] 1	2195				
[illegible] 1	3500				
[illegible] 1.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5	4920				-35.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	500	748	-5	-1.0	-730
[illegible] 1	1498 *	52.0	-20	-1.3	-159
* ביצוע חלקי 57.10%					

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	170.0				+500
[illegible] 1	139.5				
[illegible]	250				

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	119.0	1745	-2.0	-1.7	-1745

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 1	190.0	565	-8.0	-4.0	-565
[illegible] 1	25.0				-2495
[illegible] 1	290				+150
[illegible] 1.0	581	4952			-1112
[illegible] 5.0	231	5200			-1500

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 0.03	5800	33.0			-25.0

משתנים

שם נייר	מספר עסקות	שער פתיחה	שער נעילה	שינוי באחוזים	מחזור
הבינלאומי	2	5039	5014	.00	903.0
[illegible]	4	6021	6021	-.35	900.0
הסנה		106.50	106.50	-.47	5340.0
[illegible]		569	569	.53	310.0
כלל סחר	2	189.50	189.00	-1.81	13389.0
[illegible]		773	773	.00	85.0
[illegible]	5	2150	2158	-.23	6864.0
[illegible]		26771	26771	-.25	91.0
אורדים	1	585	591	-2.99	3352.0
[illegible]		2222	2223	-3.01	352.0
[illegible]	1	306	364	-1.35	7820.8
[illegible]	2	241	255	.00	5810.0
[illegible]		537	537	.00	127.0
[illegible]	1	13087	13021	.25	291.0
[illegible]	1	273	275	-2.13	1222.0
[illegible]	1	2060	2050	.49	588.0
[illegible]		1505	1595	-1.07	1852.0
[illegible]	1	134132	134152	-1.00	33.0
[illegible]	4	7702	7605	.25	653.0
ים המלח	25	1835	1835	-1.98	23985.0
[illegible]	6	945	945	-.21	6695.0
[illegible]	1	213285	215285	.08	33.0
כלל תעשיות	4	132.00	132.00	-.38	41294.0
[illegible]	1	5855	5853	-.49	70.0
[illegible]		655	635	-.47	3491.0
[illegible]	10	2904	2972	1.25	4860.0
[illegible]	1	556	556	.00	2566.0
[illegible]	2	1785	1787	-.22	3043.0
כלל ישראל	5	769	769	-.52	11500.0
[illegible]		365	365	-1.62	3771.0

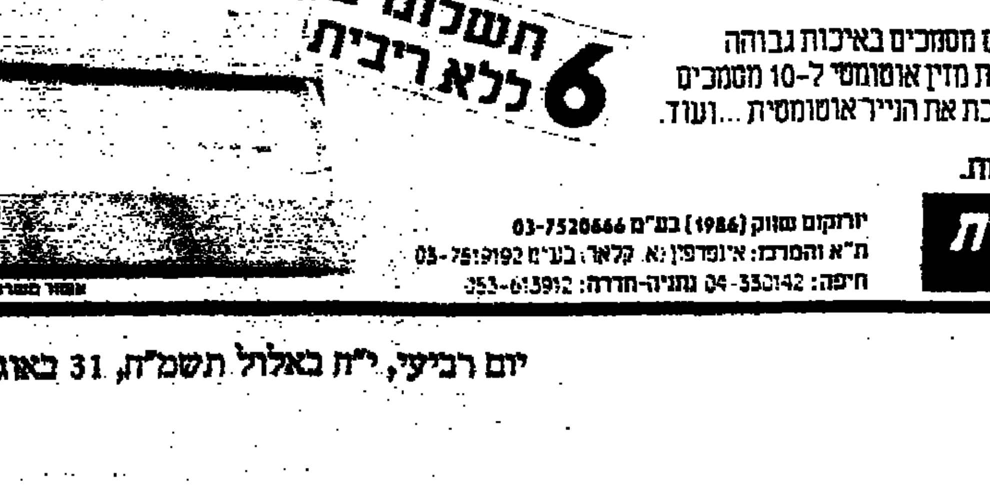

קטנה, נוחה, מהירה ו... חכמה!!!

הפקסימיליה הקומפקטית של HARRIS/3M עכשיו במבצע.

6 תשלומים ללא ריבית

תכונות: משודרת ב־15 שניות בלבד
בעלת 30 זכרונות קבועים
מדפיסה אשור שידור דו"ח תעבורה מלא
צלום מסמכים באיכות גבוהה
בעלת מזין אוטומטי ל־10 מסמכים
חותכת את הנייר אוטומטית... ועוד.

קחו עכשיו את התקשורת והשרות הטובים ביותר שכסף יכול לקנות.

EUROCOM הקשר שלך לתקשורת
חברה בת של תדיראן

יורוקום שווק (1986) בע"מ 03-7520666
ת"א והמרכז: איזופרין /א. קלאר: בע"מ 03-7519192
חיפה: 04-330142 נתניה־חדרה: 053-613912

„מעגלים מודפסים" יחדש עבודתו בספטמבר

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הנהלת „מעגלים מודפסים" בקריית מלאכי ממשיכה במאמציה למציאת פתרון עסקי שימנע את סגירתו המוחלטת של המפעל ופיטורי כל 200 עובדיו.

במסגרת זו הגיעה הנהלת המפעל לסיכום עם מועצת הפועלים בקריית מלאכי ועם ועד העובדים לגבי עתיד המפעל שאושר על ידי בית הדין האזורי לעבודה בבאר־שבע ביום א' השבוע.

לפי הסכם, ימשיכו כל עובדי המפעל בחופשתם עד 4.9.88, למעט עובדים שההנהלה תזדקק להם על פי שיקול דעתה. בהתאם להחלטת ההנהלה יפרשו מהעבודה כ־80 מהעובדים, אם בהסכמה אם בבוררות, על פי הסכם העבודה הקיבוצי. כ־20 עובדים נוספים ישובצו בעבודה במפעלי „תדיראן" אחרים.

בתחילת ספטמבר יחודשו עבודות כינון ושיקום המפעל על בסיס 100 העובדים הנותרים כדי לאפשר להנהלה להפעלו ולהמשיך את המו"מ עם רוכשים עתידיים, על בסיס שותפות עם „תדיראן" במפעל.

יצויין כי במוצאי ספטמבר תגיע לארץ הנהלת חברת „ליטון" האמריקאית המתעניינת ברכישתו.

„לאומי פיא" מחפשת חבילות ב„כבלי־ציון 5"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

קרנות הנאמנות של „לאומי־פיא" פנו לכמה גופים הפועלים בשוק המניות, בהצעה לרכוש מהן חבילות של מניות. ב„כבלי־ציון־5" ההצעה באה על רקע הרווחיות הגבוהה של החברה, כפי שהשתקפה בדוח החצי שנתי של שנת 1988, שפורסם בשבוע שעבר.

כזכור נמכרה השליטה בחברת „כבלי־ציון" על ידי „כימיקלים לישראל" בסוף 1987 ל„כלל־תעשיות" ול„ישקל". ל„כלל־תעשיות" אופציה לרכישת חבילה נוספת של מניות ב„כבלי־ציון" מ„כימיקלים לישראל". האופציה היא לשלוש שנים, החל בפברואר 1988, ובמחיר הגבוה ממחירי השוק, שבהם נסחרת היום המניה.

„כלל־תעשיות" התחיבה בפני הבורסה, שאם תממש את האופציה, תצא גם בהצעת רכש לציבור במניות „כבלי־ציון", במחיר ממוש האופציה.

„ג'נרל דיינמיקס" הזמינה מ„אלרון" מערכת חדשנית

יצרנית המטוסים האמריקאית חברת „ג'נרל דיינמיקס" חתמה הסכם־מסגרת לרכישת המערכת החדישה שפותחה בחברת „אלרון" להדרכה בנושאי מחשבים המבוססת על בינה מלאכותית.

מערכת הדרכה אוטומטית זו, „אייס", פותחה במסגרת פרוייקט חדש של „אלרון". היא נוסתה בהצלחה בשתי חברות גדולות בארה"ב.

בעקבות הניסוי הצליחה חברת מערכות המידע של „ג'נרל דיינמיקס" לחתום על הסכם לרכישת המערכת הישראלית החדישה ובעקבות זאת בוצעה כבר הזמנה למערכת „אייס" ראשונה בשווי 170,000 דולר. „ג'נרל דיינמיקס" תשתמש במערכת לשיפור מערכות המידע הפנימיות שלה ולפיתוח מערכות הדרכה ממוחשבות לכמה ממוצריה.

פרוייקט „אייס" של „אלרון" הוא מהפרוייקטים החדשים של החברה הנמצאים עדיין בשלבי „אינקובציה" ונהנים מהשקעות בעלים של „אלרון" במחקר ופיתוח. יזם הפרוייקט והעומד בראשו הוא ד"ר אבשלום אזרת. מערכת „אייס" ייחודית מסוגה בעולם ומהווה פריצת דרך ביישומי בינה מלאכותית לשם פיתוח תוכנות הדרכה המבוססות על מחשב. צוות הפיתוח מורכב ממהנדסי תוכנה, פסיכולוגים, מדעני מחשב ומומחי תוכניות הדרכה.

תמרוץ עובדים הגדיל תפוקת „אהליאב" ב־77%

חברת „אהליאב" הצליחה להגדיל את תפוקת העובדים שלה בשיעור גבוה של 77% בפרק זמן של פחות משנה אחת. במסגרת תוכנית ההבראה שלה החולט שיש להגדיל את התפוקה ולכן נקבעה שיטת תיגמול לאנשי הייצור, לפיה השכר מתבסס על תרומתם הישירה להכנסות המפעל. השיטה לקחה בחשבון קריטריון של נוכחות העובד (ניקיון ואיכות ביצוע).

ב־1987 גדלה התפוקה ב־77% לעומת 1986, מ־41,800 דולר לעובד ב־1986 ל־74,000 ב־1987.

כחלק מתהליך ההבראה אוחדו מפעלי החברה. עד מארס 1987 ביצעה „אהליאב" את הייצור בשלושה מפעלים: אחד במעלה אדומים ושניים בהרצליה. מניתוח שנערך הסתבר, כי היקף ההוצאות הכרוכות בהחזקת המפעלים ניכר וכי קיימות הוצאות נוספות במלאי ותיאום שנוצרו כתוצאה מהמרחק בין המפעלים. לכן הוחלט לאחד את כל מגזרי הפעילות במפעל אחד. זו שבמעלה אדומים והרצליה הועברה למפעל הראשי בהרצליה. איחוד זה הביא חיסכון ניכר בהוצאות הקבועות ולבקרה נאותה יותר של מנהלי „אהליאב" על הנעשה.

העברת הפעילות למפעל אחד היתה כרוכה בקשיים רבים ובהיערכות שונה במפעל הקיים. שטח הייצור של „אהליאב" צומצם כדי מחציתו. המבנה הנוסף ששימש לייצור בהרצליה, מושכר כיום על ידי ומשמש כמקור הכנסה.

„דיינרס קלאב" תשווק דרך סניפי בל"ל

„חברת דיינרס קלאב, שמחצית ממניותיה נרכשו באחרונה על ידי בנק לאומי, תתחיל לשווק את כרטיסי האשראי שלה באמצעות סניפי הבנק בכל הארץ", מסר אתמול המנכ"ל החדש של „דיינרס", ירוחם שפט, במסיבת עיתונאים שנערכה בתל־אביב.

לדבריו עסקת הרכישה בין השלמה ואושרה הן על ידי בנק ישראל הן על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. בנק לאומי מחזיק עתה כ־50.5% מהבעלות על „דיינרס" והבעלים הנוספים: בנק דיסקונט – 27% מהמניות, בנק „סיטי קורפ" האמריקאי – 12.5% ו„הפניקס הישראלי" – 10%. כן אושר מינויו של ליאון רקנטי כיו"ר מועצת המנהלים של „דיינרס".

שפט מסר עוד כי במהלך 1988 חל גידול של כ־12% במספר מחזיקי כרטיס „דיינרס" והוא מגיע כיום ל־45,000.

כן מסר כי „דיינרס", שרכזה עד עתה את פעילותה בעיקר בתחומי התיירות, תעשיות הפנאי והבידור, תחתום בימים אלה על הסכמים עם רשתות שופרסל והשק"ם על כיבוד כרטיסיה בהן.

תנאי ההמשך לבנקאיות: ריבית דולרית של 6.46 אחוזים בשנה – והצמדה למדד

מאת אמנון אבנר

משרד האוצר קבע אתמול את תנאי ההמשך להחזקת המניות הבנקאיות שבהסדר.

בעלי המניות הסחירות, שמועד פדיונן חל ב־31 באוקטובר השנה, יוכלו להמשיך ולהחזיק בהן שלוש שנים נוספות. המניות יוסיפו להיות צמודות לדולר בתוספת ריבית שנתית פטורה ממס בשיעור של 6.46 אחוזים בשנה, בחישוב של ריבית דריבית. נוסף להצמדה לדולר תינתן למניות הגנה נוספת בדרך של הצמדה למדד ללא ריבית.

בתום שלוש השנים יקבלו בעלי המניות את הגבוה שבין הסכומים – ערכן הדולרי בתוספת ריבית או סכום המניות בתוספת הפרשי הצמדה למדד. במשך כל תקופת ההארכה יהיו המניות סחירות בבורסה וניתנות למימוש בכל עת.

בעלי המניות שאינם מעוניינים להצטרף להסדר החדש, צריכים להודיע על כך לבנק שלהם בין 1 בספטמבר ל־18 באוקטובר. במקרה כזה יקבלו בעלי המניות ב־31 באוקטובר סכום בשקלים השווה ל־104 דולר תמורת כל 100 דולר – שווי מניות שהיו בידם ערב המשבר ב־1983. השער הקבוע לחישוב ערך המניות יהיה שער היציג של הדולר כפי שייקבע על ידי בנק ישראל ב־28 באוקטובר.

המעוניינים להמשיך ולהחזיק במניות מעבר למועד הפדיון המקורי אינם צריכים לעשות דבר וההארכה תחול על המניות שברשותם באופן אוטומטי.

ההסדר החדש לא יחול על קבוצה מצומצמת של שמונה סוגי מניות ושטרי הון שהיקפם קטן יחסית. פרטי ניירות ערך אלה יפורסמו על ידי האוצר במודעות בעיתונים בימים הקרובים.

הממונה על שוק ההון באוצר גד ארבל אמר אתמול כי לדעתו הריבית שמציע האוצר למחזיקי המניות סבירה. לדבריו, לאחר 31 באוקטובר יהיו מניות הבנקים המכשיר הפיננסי הסחיר היחיד הצמוד לדולר, וזאת לאחר שבשנתיים האחרונות חדלה למעשה הממשלה להנפיק אג"ח צמודות לדולר.

בל"ל חסך ללקוחותיו חמישה מיליון ש"ח ביולי

שיעורי הריבית שגבה בנק לאומי של האשראי בשקלים לא צמודים ביולי 1988, חסך ללקוחותיו כ־5 מיליון ש"ח, בהשוואה לשאר המערכת הבנקאית.

עלות האשראי הממוצע בשקלים לא צמודים בבנק לאומי היה נמוך ב־10% מעלות האשראי בשאר המערכת הבנקאית בכל התקופה מינואר ועד יולי 1988.

הנתונים עובדו על סמך נתונים שמסר בנק ישראל.

מירוץ של הרגע האחרון לאישור הנפקות

חברת החשמל, אגן והדר טבריה מגייסות; נדחו: טפחות, מרלז, קרגל ולאומי מימון

מאת הדר שרביט

פעילות קדחתנית היתה אתמול בתעשיית ההנפקות כדי להספיק ולפרסם תשקיפים לגיוס הון עד סוף אוגוסט, שהוא המועד האחרון לפרסום תשקיפים עם מאזני סוף 1987. משרדי הרשות לניירות ערך עבדו אמש עד השעות המאוחרות של הלילה כדי לאפשר אישור תשקיפים שהיו מוכנים להנפקות.

המאמץ הגדול ביותר בקהיליית החתמים הושקע בתשקיף הענק של חברת החשמל המבקשת לגייס 110 מיליון שקל בהנפקת אגרות חוב צמודות. בשעות הערב המאוחרות אתמול היתה החברה אמורה לקבל את אישור הרשות לנוסח הסופי של תשקיף ההנפקה, לאחר כמה ישיבות מרתוניות בשבועיים האחרונים.

נוסף על הנפקת הענק של חברת החשמל אמורות הבוקר לפרסם את תשקיפיהן גם החברות הבאות:

★ אגן – במאמץ של הרגע האחרון שיכנעו חתמי ההנפקה, בראשות בנק הפועלים, את החברה להוריד את ערכה בזמן מימוש האופציות, כדי שיעמדו בכללי המינימום של הבורסה. החברה מגייסת 5.5 מיליון שקל.

★ הדר טבריה – החברה, שהיא חברת־האם של „גני הדר", שמניותיה נסחרות בבורסה, תפרסם תשקיף לגיוס כ־9 מיליון שקל באגרות חוב צמודות. עיקר הגיוס מיועד לפרעון הלוואה לבנק הפועלים, שעלותה גבוהה יותר מעלות האג"ח שיגויסו על ידי החברה.

★ הדר ביטוח – תשקיף החברה צפוי להתפרסם הבוקר והוא כולל זכויות הנפקה לציבור.

הדחיות

כמה חברות שתכננו לגייס הון עד סוף אוגוסט דחו או ביטלו את תוכניתן:

★ מרלז – החברה אמורה לספק בהנפקה את הבעלות על התחנה המרכזית החדשה. בעליה התקשו להשיג חיתום מלא לניירות הערך שיוצעו על ידה במחירים המקוריים. בימים האחרונים הסכימה החברה להוריד את ערכה לצורך ההנפקה – בכ־25 אחוז – אך גם בתנאים אלה התקשתה החברה להבטיח חיתום מלא להנפקה ולפיכך הוחלט לדחותה עד להשלמת המאזנים החצי־שנתיים של „מרלז".

★ קרגל – בעלי החברה מבקשים להשלים את רישום כל מניותיהם למסחר בבורסה כדי שלא להחשף לביטול חוק עידוד התעשיה שיטיל מס על רווחי הון של בעלי חברות תעשייתיות. תשקיף החברה לגיוס כ־4.5 מיליון שקל צפוי במהלך ספטמבר לאחר שהמאזנים החצי־שנתיים של „קרגל" כבר הושלמו.

★ אשנב (טפחות) – החברה, מקבוצת בנק טפחות, התקשתה בהשגת אישורים מהרשות לניירות ערך להנפקה בסך של כ־30 מיליון שקל. התוכנית המקורית היתה גיוס 50 מיליון שקל ולאחר מכן שונתה ל־40 ול־30 מיליון שקל בשל קשיים בתיאור עסקות שערכה החברה בעבר במניות חברות־בנות שלה, בנק מימון וסחר.

★ לאומי מימון – בנק לאומי נסוג מתוכניתו לגייס באמצעות החברה כ־30 מיליון שקל בשל מה שמוגדר בהנהלת הבנק "כמקורות אלטרנטיביים זולים יותר של מימון צמוד". זו פעם שניה שהבנק נסוג מתוכניתו לגייס הון צמוד על ידי חברות־בנות שלו. בפעם הקודמת בוטלה הנפקה דומה של לאומי למשכנתאות – אף שהקבוצות הבנקאיות האחרות מרבות לנצל את מכסת הרפורמה לגיוס הון שהוקצתה לבנקים. בהנהלת הבנק דוחים הערכות כי ביטול תוכניות הגיוס נבע מהחשש מפני "קבלת פנים" שלילית בוועדת הכספים של הכנסת, על רקע פרשת שכר הבכירים בבנק ומציינים כי ביטול ההנפקות נבע בעיקר מגידול לא צפוי בתשואות בשוק ההון.

★ כלל תעשיות – ההנפקה המשולבת של החברה, שתכלול גם המרת מניות „החברה המרכזית", נדחתה לחודש ספטמבר, לנוכח דרישות של הרשות לניירות ערך לתיאור נרחב יותר של החברות הנכללות בהמרה.

יו"ר לופטהנזה מזהיר

מאת אריה ארד

יו"ר מועצת־המנהלים של "לופטהנזה" היינץ רונאו מזהיר, כי נמלי־התעופה אינם מסוגלים להדביק את קצב הגידול של התנועה האווירית וכי נתיבי האוויר אינם מסוגלים להכיל את כל המטוסים.

רונאו מגלה, כי מטוסי "לופטהנזה" המתינו בארבעת החודשים הראשונים של השנה 2,500 שעות מיותרות בנמלי־התעופה עמוסים.

בתוך כך הודיעה "לופטהנזה" על שיפור מחלקת־העסקים שלה. נוסעיה ייהנו מזכויות־יתר בנמלי־התעופה ומתפריט מגוון יותר במזון ובמשקאות. מחלקת־העסקים תופרד במחיצה ממחלקת־התיירים.

מעות / איתן יעקבסון

עליית הריבית באירופה הורידה הדולר לעומת המרק

העליה בריבית של פקדונות במטבעות אירופיים גרמה ירידה של 5־6 פניג בערכו של הדולר. הוא ירד מרמה של 191־192 פניג גרמניים ל־185־186 פניג בתוך ימים ספורים. הסיבה: ציפיות להתחזקות המרק בתקופה הקרובה. בשלב זה קשה לנתח אם ירידת הדולר לעומת המרק מבשרת שינוי מגמה כללי של הדולר או רק תיקון טכני בשערו של המרק. יצויין, שהמרק נחלש לעומת הדולר בנוד גודל של 18% מראשית 1988. גורמים שונים מעריכים שהמרק יחזיר לעצמו לפחות חלק מהערך שאיבד.

הצמדה למדד ולסל או למטבע עיקרי

בנק הפועלים הפעיל תוכנית חיסכון חדשנית לשש שנים והוצעת הצמדה למדד+4% ריבית צמודה לשנה. כמו כן התוכנית צמודה לאחד המטבעות העיקריים ואת רק לצורך מענק. אם שיעור הפיחות של המטבע שאליו הצמדו כספי התוכנית יעלה על שיעור עליית המדד בתקופת החיסכון, יינתן מענק על כספי החיסכון בגובה ההפרש בין שיעור הפיחות ובין עליית המדד ובלבד שהמענק לא יעלה על 12%.

ניתן לעבור כל שנה מהצמדה למטבע עיקרי אחד להצמדה למטבע עיקרי אחר. התוכנית היא כאמור לשש שנים, אולם אפשר למשוך את הכספים במועדים מוקדמים יותר, אבל בתשואה נמוכה יותר וגם המענק יהיה קטן יותר. למעשה התשואה המקסימלית בתוכנית תהיה 6% לשנה. היא מתאימה למשקיעים המצפים לירידה משמעותית בשער הדולר בעולם בשנים הקרובות ובעיקר למי שיש לו התחייבויות ארוכות־טווח במטבעות שאינם דולר.

יחד עם זאת, נראה שכדאי ללכת על תוכנית צמודה לשש שנים עם ריבית של 5.50% שניתן לקבל בבנקים. כך אפשר להבטיח מראש תשואה המקבילה למענק של 9% בתוכנית החדשה. בדרך זו המענק אינו מותנה בהתחזקות מטבע חוץ כלשהו. אם המטבעות האירופיים יתחזקו, יהיה אפשר לנצל ולהרוויח את ההתחזקות בעסקות פורוורד או אופציות במט"ח ועל ידי כך לשפר את התשואה. התוכנית הצמודה תהווה בטוחה לצורך כיסוי הפסד אפשרי מעסקת הפורוורד.

בנק ישראל מזרים כסף לשוק

בנק ישראל יציע מחר 750 מיליון ש"ח במרכז המוניטרי. כמות כסף זו גדולה ב־150 מיליון ש"ח מכמות הכסף שיחזירו הבנקים לבנק ישראל. בכל מקרה, הבנק המרכזי שלנו מעוניין למנוע עלייה נוספת בשערי הריבית.

הוא מודע לכך שעליית הריבית גוררת עלייה בתשואות אג"ח. יתרה מזאת, חולשת הדולר בעולם כבר גורמת עליה בתשואות אג"ח דולריות ומאחר שבנק ישראל מעוניין לשמור על רמה נמוכה של תשואות אג"ח – הוא נוקט מדיניות מוניטרית מרחיבה, אבל זהירה.

מדוע חשוב לבנק ישראל לשמור על תשואות אג"ח ברמה נמוכה?

כי בעוד חודשיים ייפדו מניות הבנקים. ככל שהתשואות בשוק המשני יהיו נמוכות, כך עלות המיחזור של המניות תהיה נמוכה יותר. יצויין שעד 15.9.88 אמור בנק ישראל להודיע על התשואה הדולרית שתינתן למי שימשיך להחזיק במניות הבנקים ל־88, מעבר ל־31.10.88. שיעור התשואה יושפע מתשואות אג"ח דולריות שיהיו בימי המסחר הקרובים בבורסה.

כדאי לפדות את מלוות החובה

תנאי ההארכה למחזיקים במלוות החובה מראשית שנות ה־70 נחותים לעומת תוכניות החיסכון שמציעים הבנקים. בעוד שאלה מציעים תשואה צמודה של 5% נוסף להצמדה של הקרן, מציע בנק ישראל למחזיקי המלוות תשואה צמודה של 3% בלבד ועוד מענק קטן המתפרס על 4 וחצי שנים.

המענק הוא הפרש המדדים בין מדד הפדיון ב־1988 (יוני, יולי וכיו"ב) ובין מדד אפריל 1988.

לכן כדאי להיכנס עם התמורה מהפדיון לתוכנית חיסכון בנקאית. אפשרות נוספת היא להפקיד תמורה ממלוות שנפדו בקופות גמל וליהנות גם מתשואה גבוהה וגם מהטבות מס. כמו כן יכולים המשקיעים לקנות אג"ח צמודות בבורסה. אג"ח ממשלתיות נסחרות בתשואות נמוכות של 2%־2.5% אולם ניתן למכרן בכל עת. אולם, אפשר למשוך כספים (הכסף צריך להיות סגור 4 וחצי שנים) קודם כאשר ההצמדה שתינתן תהיה חלקית.

נטיית מקבלי פיצויים: החזקת מרקים

מקבלי פיצויים מגרמניה שיש להם פוזיציות עו"ש, מעדיפים להחזיק אותם במרקים גרמניים בגלל הציפיות לירידת הדולר בעולם בחודשים הקרובים.

מקבלי הפיצויים יכולים לשבת גם בפקדונות במרקים לשלושה חודשים ולהיכנס לפוזיציות עו"ש לקראת דצמבר. בדצמבר הם יוכלו להמתין עם המרקים עד פיחות השקל, הצפוי בראשית 1989.

לאחר מכן יוכלו למכור את המרקים ולממש את רווחי הפיחות. אם המרק אכן יתחזק בעולם, והשקל ישוחת לעומת סל המטבעות בכ־15%, ייתכן פיחות של 20% של השקל לעומת המרק וזה לא מעט לכמה חודשים.

קרנות הגמל של בנק הפועלים רוכשות מניות של חברת „דלק"

קרנות הגמל של בנק הפועלים רכשו בשני ימי המסחר האחרונים כ־30,000 ע.נ. מניות „דלק" בשווי של כ־600,000 ש"ח. הרכישה משתלבת היטב במדיניות הנקוטה בידי קרנות הגמל בחצי השנה האחרונה, המתבטאת בהגדלת אחוז האחזקה במניות בתיק ההשקעות שלהן המורכב רובו ככולו מצמודי מדד. הדבר מתבצע בפועל על ידי איתור מניות איכותיות, הנסחרות במחיר נמוך, ורכישתן בבורסה.

הבחירה במניות „דלק" באה בגלל ציפיות להגדלה משמעותית ברווחיות החברה, בעקבות הרפורמה בשוק הדלק, אשר תתרום לרווחיות החברה, לפי הערכה, כ־18 מיליון ש"ח בשנת 1988. כזכור פנה לפני כחודש גוף גדול, העובד דרך הבנק הבינלאומי, וביקש לרכוש מקרנות הנאמנות הבנקאיות מניות „דלק" בשווי של כ־5 מיליון דולר, ובמחיר הגבוה ממחיר השוק. לאחר שבקשתו לא נענתה, רכש אותו גוף מניות „דלק" בבורסה, בשווי כספי של מאות אלפי שקלים.

סבבאי השוק טוענים כי הרכישות המסיביות ב„דלק", בדומה לרכישות של בעלי עניין בניירות אחרים („דיסקונט השקעות", „קליל", „אתגר" וכו'), הן אינדיקציה חשובה לכך ששוק המניות נמצא ברמת תחתית. ברמה זו יהיו תמיד קונים מוסדיים שיהיו מוכנים לרכוש כל היצע בשוק. לפיכך צפוי שוק המניות להתייצב ברמת שערים זו, ולפתוח מגמה של עליה בטווח הארוך.

„טפחות" מתנצל: היתה טעות בתשואת „תמר"

בנק טפחות הגיב אתמול על טבלת השוואה בין שיעורי הצמיחה של הפקדות בקופות הגמל הבנקאיות, במונחים דולריים, במשך שמונה השנים האחרונות, שפורסמה ב„דבר" בשבוע שעבר.

הטבלה היתה סיכום של תחשיבים שנערכו בבנק ספציפי שנגעו להפקדות שלא היתה בהן תנועה.

„טפחות" מציין כי בצורת הצגת התחשיבים הללו יש טעות לגבי קופת הגמל „תמר" מפני שהיא פעלה בתקופה הנסקרת בשיטת הערך היומי, והקנתה בכך לחבריה רווחים ביום ההפקדה עד יום משיכה, בניגוד לקופות גמל אחרות שפעלו עד 31.3.87 בשיטת המדד החודשי, ולפי תקנותיהן היו חבריהן מפסידים מדדים בהפקדה ו/או במשיכה.

סופר „דבר" מוסיף: לקראת סוף השנה עשוי משרד האוצר לפרסם טבלאות השוואה של תשואות קופות הגמל לאחר שהחל מסוף מארס 87 עברו כל הקופות לשיטה אחידה של הצגת רווחיהן.

★ 600 מכשירי פקסימיליה מדגם "BROTHER 100" נמכרו בחודש הראשון להופעתן בשוק הישראלי במבצע מכירות המאפשר רכישת פקסימיליה לכל עסק במחיר המתאים לכל כיס (כמעט) – 3,200 ש"ח, שהם כמחצית מן המחיר המקובל בשוק למכשיר זה.

★ בקייץ 88 היה גידול של כ־50% בהחזקת פרגולות, פרגודות והגזבו, במסר עמוס נעים הדרון שלי, מנהלי חברת „שמים ירוקים", המתמחה בייצור והרכבת פרגולות. כ־70% מהמכירות הם לבעלי פנטהאוזים וכ־30% לבעלי וילות.

הודעה על פרסום תשקיפים של
אתגר – קרן נאמנות
קשת – קרן נאמנות

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של החוק לניירות־ערך תשכ"ח–1968, כי ביום 31.8.88 פורסמו תשקיפים בדבר הצעה לציבור של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 שקל חדש של כל יחידה, אך לא פחות מ־10 יחידות ברכישה אחת, בתעודות השתתפות רשומות על־שם, במחירי יחידה משתנים כמפורט בפרק 2 בתשקיפים כדלקמן:

(א) הצעה במחיר מופחת

החל מ־1.9.88 משעה 8.30 ועד – 10.11.88 בשעה 11.00 או בשעה מאוחרת יותר כאמור בסעיף 1.3.6 בתשקיפים, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של – ב„אתגר" 0.4%, ב„קשת" 0.25%.

(ב) הצעה רגילה

החל מ־10.11.88 משעה 11.00 ועד – ב„אתגר" 30.6.89, ב„קשת" 31.8.89 – בשעה 11.00 או בשעה מאוחרת יותר כאמור בסעיף 1.3.6 בתשקיפים, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שייקבע בתוספת שיעור הוספה של 1.5% או פחות כמפורט בתשקיפים.

בכל יום בו יתקיים מסחר בניירות־ערך בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב, יוכל מנהל הקרן לאפשר לציבור – לאחר סיכום עודפי הביקוש וההיצע ליחידות הקרנות – להגיש בקשות לרכישת יחידות בקרנות עד לגובה עודף ההיצע, או לחליפין – להודיע על פדיון יחידות עד לגובה עודף הביקוש בקרנות (בדבר פרטים ראה פרק 1 ופרק 2 בתשקיפים).

מנהל הקרן יהיה רשאי לבטל את ההסדר הנ"ל ע"י פרסום מודעה בשני עתונים יומיים הנפוצים בישראל.

מדיניות ההשקעות של הקרנות:

(א) „אתגר":

(1) ניירות־ערך „פועלים 70" (להלן „P 70")

(א) 70 ניירות־ערך* אשר משקלם ב„מדד המניות הכללי ללא בנקים בהסדר" כפי שמפורסם ע"י הבורסה לני"ע בת"א (להלן: „מדד הבורסה") הוא הגבוה ביותר.

(ב) משקל נייר־הערך ב„מדד הבורסה" נקבע ע"י הבורסה לני"ע בת"א ומעודכן כל רבעון והוא היחס בין ערך השוק שלו לבין ערך השוק של כל ניירות־הערך המרכיבים את המדד. את רשימת ניירות־הערך „P 70" כאמור לעיל ניתן יהיה לקבל אצל מנהל הקרן.

* למעט ניירות־ערך הנסחרים פעם בשבוע בלבד או ניירות־ערך בהם יש הפסקת מסחר מתמשכת.

(2) מדיניות ההשקעות

לפחות 70% מנכסי הקרן יושקעו בניירות־הערך "P 70". מנהל הקרן מתחייב כי במסגרת 70% מהשקעות הקרן בני"ע "P 70" משקל נייר־הערך הבודד מסוג „P 70" יהיה בהתאם למשקלו ב„מדד הבורסה". סטיות קלות שתוצרנה תתוקנה תוך שלושה שבועות. מנהל הקרן יהיה רשאי להשקיע את יתרת נכסי הקרן לפי שיקול דעתו לרבות בני"ע „P 70".

(3) על־פי הסכם הנאמנות תשקיע הקרן את נכסיה כדלקמן:

לפחות 50% מנכסיה יושקעו במניות, אופציות או ניירות־ערך הניתנים להמרה במניות. הוראות סעיף זה ניתנות לשינוי ע"י תיקון הסכם הנאמנות ללא צורך בכינוס אסיפה כללית של בעלי היחידות.

(ב) „קשת":

על־פי המדיניות הנוכחית של מנהל הקרן תשקיע את נכסיה בתקופה הקרובה כדלקמן: לפחות 65% מנכסיה של הקרן יושקעו באגרות־חוב ו/או שטרי הון שלא הונפקו על־ידי המדינה ושאינם ניירות־הערך הבנקאיים שבהסדר.

הקרן הינה קרן לא מסווגת.

שכר מנהל הקרן והנאמן

על־פי הסכם הנאמנות, מנהל הקרן זכאי לקבל תשלום שנתי השווה ל־ב„אתגר" 4%, ב„קשת" 3% – משווים השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן והנאמן יהיה זכאי לקבל תשלום שנתי השווה ל־0.5% משווים השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן.

לצורך תשקיפים אלה ולמשך תקופתם, נקבע שכרו של מנהל הקרן בשיעור של ב־„אתגר" 2% ב„קשת" 1% – ושכרו של הנאמן בשיעור של 0.2%.

עותקים מהתשקיפים ומהיתרי הרשות לניירות־ערך לפרסומם הוגשו לרשם החברות. עותקים מהתשקיפים. ניתן להשיג בכל סניפי בנק הפועלים בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

בקשות להזמנת יחידות ניתן להגיש במקומות האמורים לעיל.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות של הקרנות.

מנהל הקרנות: פועלים – קרנות בנאמנות בע"מ.
נאמן לקרנות: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ
הודעה 31901/2

פועלים-קרנות נאמנות

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5075.83	5039.64
אבטקה	345.59	338.75
אגה	292.06	286.45
אגם	111.98	109.80
אדיר	1932.42	1894.38
אדום	141.15	138.40
אופיר	176.12	174.89
אור	455.29	451.31
אורין	127.91	125.36
אורלי	314.73	312.44
אורך	865.58	848.58
אייל	5769.14	5656.13
אירים	5810.01	5688.32
איתן	845.03	827.82
אלון	691.27	677.24
אלבוע	699.65	686.01
אלקטס		
אג"ח	110.50	108.93
אבליטל		
גבריטה	100.70	98.29
אבליסט		
מבזות	85.92	83.82
אנקד	88.71	87.35
ארז	271.91	266.58
אש	120.15	117.48
אשל	193.57	189.77
אתגר	78.87	77.33
אתרת	279.39	276.66
בולת	139.88	137.20
בורס	524.81	514.60
ברק	458.43	449.23
ברקה	350.90	348.38
בני"ס	1625.48	1593.86
בנע	122.70	120.94

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
מרד	489.45	480.04
בוא	111.94	118.30
גיל	3181.69	3119.38
גלית	712.59	703.81
הדרים	339.83	336.53
הרכשת	511.60	501.57
חלב	275.84	270.14
הדרן	155.80	152.91
הון	297.94	292.46
גליה	615.42	602.67
דרור	313.78	308.00
דקל	324.43	318.14
הדס	393.15	390.53
הילה	438.70	436.73
הדר	600.95	590.41
זוהר	119.15	117.40
זיו	147.89	145.82
זנוק	99.10	97.01
זיק	72.50	70.73
זכיר	387.12	379.55
חוות	186.54	184.03
חליפין	156.20	155.78
חלביש	224.75	223.25
חן	163.47	163.47
חשש	128.34	125.53
טל	6776.06	6702.01
יובל	496.73	487.23
יהלום	155.96	152.97
יסודות	359.16	356.14
יעלה	489.67	480.14
יצב	266.62	261.40
כחל	135.10	133.45
כלנית	667.47	655.79
כמונה	296.12	293.96

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כרמל	128.92	126.89
כתר	1229.53	1211.47
להב	4882.82	4787.14
לבשטיין	136.80	135.88
לפיד	276.87	271.48
לקט	2119.85	2077.03
לשם	418.21	415.38
מבחר	1498.65	1470.23
מבטח	4306.65	4268.20
מגד	293.46	289.28
מגוון	3934.50	3898.38
מור	1450.29	1429.56
מזון	864.58	853.97
מיטב	26559.08	26151.04
מכלול	1142.76	1120.63
מגלל	87.30	85.63
מעוף	4537.73	4450.96
מעיין	788.32	773.54
מקשה	420.88	418.10
מרום	135.98	135.42
משה	1484.09	1456.18
נבט	157.32	155.06
נגיד	251.07	249.26
נטע	418.71	412.36
נילי	119.65	117.90
סביון	648.35	636.35
סגולה	149.21	146.27
סלע	411.78	409.03
סנבית	591.05	579.47
ספר	364.69	357.63
סקר	181.78	181.32
עדיף	353.18	346.54
עדית	744.46	738.98
עידן	535.95	528.30

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עמר	122.88	120.27
עת	2247.36	2221.25
עתידי	351.97	341.15
עתקן	125.88	123.46
פרא	1603.06	1571.73
צבר	569.48	562.29
צמרת	487.71	478.16
צוק	136.46	136.12
צבר	1242.38	1217.41
צבי	321.64	314.15
צבעוני	160.01	158.82
צריח	110.50	109.82
קליע	168.76	167.91
קשת	115.80	111.38
רונית	16475.83	16333.29
רימון	146.88	144.62
רשות	916.93	902.04
רקפת	456.87	450.79
שבים	492.87	488.52
שושן	383.68	388.16
שלף	186.56	184.47
שדה	450.84	447.50
שכיר	447.37	438.63
שמש	617.76	600.73
ספק	634.07	621.83
שקד	195.71	191.90
תאנה	236.56	234.25
תדהר	501.31	498.81
תדוש	682.53	395.12
תבונה	110.06	107.93
תמר	279.88	276.52
תמה	215.43	218.87
תרשיש	120.67	118.56
תשרי	371.54	366.87

יש לך מילוות חובה?
אתה זכאי לתנאי הארכה משופרים

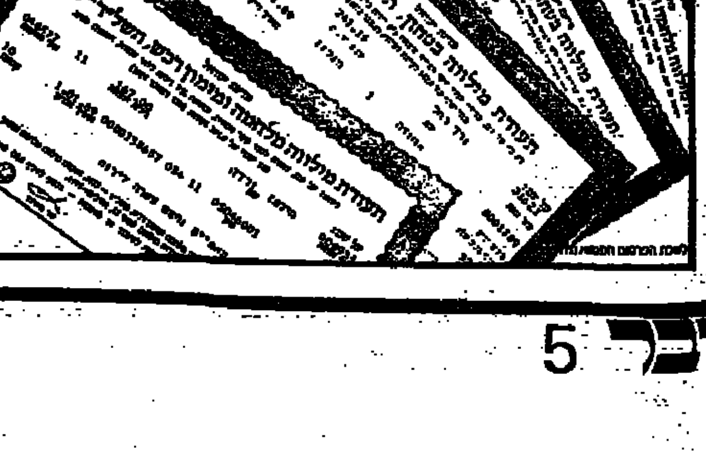

אם ברשותך תעודות מילווה בטחון 1972 או תעודות מילווה מלחמה ומימון רכש 1974 תוכל להחזיק בהן 4½ שנים נוספות ולזכות בתנאי הארכה משופרים:

■ ריבית דריבית מצטברת בשעור של 3% לשנה. ■ הקרן וגם הריבית יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן. ■ מענק מדדים - המדד הבסיסי למאריכי המילווה יהיה מדד אפריל 1988, המדדים שבין אפריל 1988 עד חודש הפדיון המקורי יתווספו כמענק. ■ אפשרות לפדיון עם הצמדה חלקית גם לפני תום תקופת ההארכה. ■ פטור מלא ממס.

אם בחרת בתנאי ההארכה והתעודות שלך מופקדות למשמרת בבנק, עליך להודיע לבנק עד 15 יום לפני תאריך הפדיון המקורי על רצונך להמשיך ולהחזיק בהן.

אם התעודות שמורות אצלך, עליך רק להמשיך לשמור אותן ותנאי ההארכה יחולו עליהן.

האוצר/אגף שוק ההון

היום: פתרון או שרטון

ח"כ רמון ייפגש היום עם פקיד השומה לאחר פגישתו אתמול עם הנציב ■ הלוואת בל"ל בהתערבות פרס ■ לשחקנים הבטיחו כסף מזר, המוראל עלה ■ סיני וזאנה נעדרו מהאימון: שביתה או פציעה?

מאת שמואל קליגר

ח"כ חיים רמון, אוהד מושבע של הפועל ת"א, הוא השם החדש „החם", המעורב בנסיונות לפתרון הפרשה המעיקה של הסתבכות הקבוצה עם שלטונות מס הכנסה. לאחר שאתמול נפגש הח"כ עם נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ', בנסיון להגיע להסדר, שישביע את רצונם של אנשי המס, עומד הוא להיפגש היום עם פקיד השומה בנסיון סופי לעגן את הנושא בהסכם מחייב.

הח"כ חיים רמון יבקש בפגישה היום עם נציגי אגף המיסים לקבוע את שיעור החובות במדוייק ויציע לשלטונות המס להסכים לפריסת 1.5 מיליון שקלים לתקופה ארוכה. הצעתו של רמון עשוייה להתקבל, אם אכן יסכימו הצדדים על שיעור החוב בגבולות הסכום הזה. ברור, כי אם שלטונות המס יעמדו על דרישתם המקורית, היינו, שהחוב הוא יותר מ־4 מיליון שקלים, כי אז שוב יעלה הפה"מ על שרטון ושוב יאיים המשבר על ראשה ושלומה של הקבוצה.

אופטימיות אפשר לשאוב מהעובדה ששלשום בלילה בפגישה בביתו של שר החוץ שמעון פרס (בהשתתפות מזכ"ל הפועל יצחק אופק, מנהל אגף ההסכרה ניסים זוילי ומזכיר מועצת הפועלים תל־אביב קאופמן) הוסכם, כי ההלוואה שתעמוד לרשות הקבוצה תהיה בגובה 1.5 מיליון שקלים שיועמדו על ידי בנק הפועלים ובנק לאומי בחלקים שווים בערבות של מרכז הפועל. הקצבות הטוטו שמגיעות להפועל ת"א ישמשו כבטחון למרכז הפועל לפרעון ההלוואה.

משה תאומים, עוזרו של שמעון פרס, מסר אתמול כי כוונתו של בנק לאומי לעיסקת ההלוואה באה בעקבות התערבותו של שמעון פרס, שהשיג את הסכמת בינו צדיק מנכ"ל בנק לאומי להעמיד לרשות הקבוצה את ההלוואה הדרושה.

אלי איפלה, המנהל החדש של הקבוצה מסר אמש, כי ההנהלה הבטיחה לשחקנים שיקבלו את הכספים ביום חמישי. הוא אמר, כי בעקבות ההודעה עלה המוראל בקבוצה. את היעדרם של משה סיני ושל יוסי זאנה מהאימון אתמול הוא תירץ בפציעות קלות, ואולם החשש הוא כי סיבה אחרת מסתתרת מאחורי ההיעדרות הזו. אי אפשר היה לאתר את השחקנים מעמודי התווך של הקבוצה ולקבל את תגובתם.

אתמול התאמנה הקבוצה וניהלה משחק אימון פנימי עם קבוצת הנוער של המועדון. גם היום מתוכננים שני אימונים במסגרת מונה האימונים של הקבוצה השוהה בבית מלון בת"א. ביום חמישי יהיה בבלומפילד משחק אימון נוסף נגד הפועל אשקלון וביום שבת תתמודד הקבוצה עם הפועל פ"ת.

__אלי כהן מדבר:__

הבטיחו כסף? אחכה בבית...

מאת שמואל קליגר

„נו, אלי כהן, הכסף בדרך, אתה יכול כבר לחייך."

אלי כהן: „עכשיו אני אחכה לכסף בבית שלי. אני אשחק כשיהיה לי ראש שקט. בצורה כזו אי אפשר לשחק. אם חייבים לך כל כך הרבה כסף אי אפשר להמשיך בצורה כזו".

אבל העניינים מטופלים בדרגים הבכירים ביותר במישור הפוליטי.

אלי כהן: „יותר מדי פוליטיקה... מדברים על זה, כן... ההלוואה לא... בגלל זה הכדורגל נראה כפי שהוא נראה".

אתה נשמע מיואש.

אלי כהן: „המצב באמת קשה. כפי שזה נראה לא רק זרים לא יעזרו; גם מארדונה לא יעזור...".

התפטר מאמן הנוער דוידסקו

מאת משה כהן

אריה דוידסקו הודיע אתמול על התפטרותו מאימון נבחרת הנוער בכדורסל. המאמן הוותיק החליט לקחת על עצמו את האחריות לכשלון המחפיר של הנבחרת במשחקי אליפות אירופה שנערכו בשבוע שעבר ביוגוסלאוויה.

באיגוד הכדורסל לא הופתעו מהודעת ההתפטרות של דוידסקו. בימים האחרונים נמתחה עליו ביקורת חריפה וראשי האיגוד אף לא הסתירו את כוונתם להחליף את מאמן נבחרת הנוער. האמת היא שהביקורת על דוידסקו החלה עוד לפני פתיחת אליפות אירופה. בעיות המשמעת בטורניר ההכנה בספרד ותלונות של שחקנים ערערו את מעמדו המאמן.

דוידסקו אמר אתמול: „צריך לדעת לקחת אחריות ואני לוקח על עצמי את הכשלון". כעת ידונו באיגוד הכדורסל על מינוי מחליף. נכון, שרק בעוד כמה שבועות יעלה העניין לדיון רשמי. עד־כה הוזכרו שמותיהם של צבי שרף ומולי קצורין כמועמדים לאמן את הנערים, אבל שרף לא יסכים קרוב לוודאי וכעת נראה קצורין מועמד בעל סיכויים רבים, אבל הכל עוד יכול לקרות.

דיאמנט לבני יהודה

בהמשך להחלטת הבורר מטעם איגוד הכדורסל, עו"ד חיים אלחדיף עברה אתמול הכדורסלנית רונית דיאמנט מהפועל גבעת חיים לבני יהודה ת"א.

דיאמנט תבעה לקבל שחרור לקבוצת מכבי ת"א, אבל הבורר מטעם איגוד הכדורסל החליט כי היא יכולה לשחק רק באחת מקבוצות הפועל.

אתמול העבירה דיאמנט לבני יהודה ת"א, המסונפת להפועל.

__הערב בפתיחת מוקדמות גביע העולם בכדורגל__

הרוסים באיסלנד והפינים בגרמניה

סגנית אלופת אירופה בכדורגל, נבחרת ברה"מ התכבדה לפתוח את המשחקים המוקדמים בגביע העולם בכדורגל. הסובייטים ישחקו היום בריקיאויק (במסגרת בית שלוש) נגד נבחרת איסלנד וכל הסיכויים נוטים לטובתם.

הסובייטים, המאפשרים לכדורגלניהם לנדוד מערבה, סבורים כי בכך יביאו לקידום הכדורגל בארצם. היום נגד האיסלנדים החלשים לא יזדקקו עדיין לכוכביהם זבארוב והידיאוכולין כדי לחלוף על פני המשוכה הנמוכה.

הסובייטים זימנו למשחק את כל כוכביהם שהופיעו באליפות היבשת בגרמניה. סביר להניח כי הי־11 ששיחקו שם יעלו גם היום למשחק.

איסלנד קיימה העונה שמונה משחקים בינלאומיים ונוצחה בשבעה מהם. ביום טוב הם מסוגלים אמנם להפריע לרוסים ואולי אף לגנוב מהם נקודה כפי שעשו באחד השלבים המוקדמים בגביע אירופה. המאמן הגרמני של איסלנד זיגפריד הלד הצליח ללקט את שחקניו הטובים המופיעים בליגות האירופיות השונות וינסה לנצלם כדי להשיג תוצאה טובה.

הסובייטים יחסרו את מאמנם ואלרי לובאנובסקי השוהה בביה"ח בגלל בעיות לב.

במשחק הנוסף בבית ארבע תארח פינלנד את מערב גרמניה. הפיינליסטית בשתי אליפויות העולם האחרונות מקווה כי תפתח את מאבקה על הכרטיס לאיטליה ברגל ימין. מאמנה פרנץ בקנבאואר מאמין כי נצחון היום יסחוף את חניכיו להצלחה גם בהמשך הדרך.

הגרמנים לא כשלו מעולם בנסיונם להעפיל לשלב הגמר. מנגד לא הצליחו הפינים מעולם להעפיל לשלבים הסופיים.

הגרמנים יחסרו את החלוץ יורגן קליינסמן והקשר ולפגנג רולף הסובלים מפציעה. יתכן כי גם אולף כהן יאלץ להעדר מאותה סיבה. גם אצל הפינים יחסר הכוכב יארי ראנטאנן ואולי גם קארי אוקונן המשחק באנדרלכט ויארמו אלאטנסיזי.

__הסובייטים מתכוננים להסתערות מחודשת על הזהב, הכסף והארד__

מרוסיה באהבה אולימפית

המטרה — סיאול

מאת שמואל טל

ספורטאי ברה"מ מתאמנים בקדחתנות לקראת הופעתם האולימפית הראשונה, מזה 12 שנה, נגד יריביהם העיקריים מארה"ב. עפ"י הרמה המופגנת במחנות האימונים צפויים הסובייטים לסידרה מרשימה של הישגים.

„החשיבות שמייחסים בברה"מ למפגש מזרח־מערב הוא כמעט בלתי נתפס", הצהיר השבוע אנטולי קולסוב, מראשי הספורט, הממונה על הצוות האחראי על ההכנות לסיאול.

„הרבה ספורטאים מחכים להזדמנות הזו כבר יותר מ־100 שנים", הוא ממשיך. „כל מי שהבטיח מקומו בסגל האולימפי כבר רואה עצמו כמנצח".

מהרוסים נמנעה ההזדמנות להתמודד עם יריביהם המערביים בגלל החרם ההדדי בשתי האולימפיאדות האחרונות. ההפסקה שחלה בין שני הגושים תאפשר את קיום המפגש הספורטיבי המלא. 550 הספורטאים הסובייטיים, שיגיעו לבירת דרום־קוריאה, ישתתפו בכל ענפי הספורט, להוציא הקריקט לנשים, ענף בו לא הצליחו להעמיד נבחרת ראויה לשמה. מבין 550 הספורטאים, שיתגוררו בכפר האולימפי, יש בעלי מדליות זהב ממוסקווה 1980.

קולסוב מאמין, כי השהייה המשותפת של ספורטאי ארצו בכפר יחד עם ספורטאי המערב ובפרט אלה מארה"ב, יגרמו לקירוב לבבות. קולסוב מאמין ביכולתם של ספורטאי ארצו לחזור הביתה עם מטען כבד של מדליות. לדעתו, הם מסוגלים לזכות במדליות בכל הענפים בהם יטלו חלק, גם מול יריבים חזקים כמו האמריקאים ו„חבריהם" ממזרח־גרמניה.

הסובייטים סיימו בראש טבלת המדליות בשתי האולימפיאדות האחרונות שלפני מוסקווה: מינכן 1972 ומונטריאול 1976. לאור היכולת שהפגינו הספורטאים בתחרויות ערב המשחקים הנוכחים, בעיקר באתלטיקה, מאמין קולסוב כי יצליחו לשחזר את הישגיהם. הוא מוטרד רק מהשחיינים, שלדעתו יתקשו להתגבר על עליונותם של הגברים האמריקאים והנשים המזרח־גרמניות.

בנבחרת הכדורסל הסובייטית ישנה כיום אמונה

מאמינים בנצחון על כדורסלני ארה"ב ■ מפגש ראשון עם המערב לאחר 12 שנה מעורר התרגשות רבה

כי יצליחו לגבור בגמר על האמריקאים ולזכות במדלית הזהב. הם מסתמכים על המאבקים העקשים שניהלו מול המקצוענים של אטלנטה הוקס ועל סדרת נצחונותיהם במסע באוסטרליה. לרשות המאמן אלכסנדר גומלסקי עומדים כרגע השחקנים הטובים בברה"מ, להוציא כמובן הענק ארווידס סאבוניס, הסובל מפציעה. למרות כל השמועות סביר להניח כי סאבוניס, שנותח בארה"ב לא יהיה כשיר עד תחילת המשחקים בסיאול.

שלושה מתוך שבעת הטניסאים הסובייטיים שיהיו בסיאול מדורגים בין 20 הראשונים בעולם. אולם, נראה כי רק נאטליה זורבה ולאריסה סאבצ'נקו, שהעפילו לגמר זוגות נשים בווימבלדון '88, מועמדות לזכיה באחת המדליות.

התקוות הגדולות ביותר של הסובייטים למדליות זהב ושיאי עולם הם פנים מוכרות דוגמת סרגי בובקה בקפיצה במוט ויורי סאדיק ביידוי פטיש.

סיאול היא האולימפיאדה הראשונה עבור סרגיי בובקה בן ה־24, המחזיק בשיא העולם. בובקה שהיה צעיר מדי כדי להשתתף במוסקווה ואוכזב מאי השתתפותו בלוס אנג'לס שיפר מספר פעמים את השיא העולמי. הוא עשה זאת פעמים גם השנה. הוא גם היחיד שהצליח לשבור את מחסום שישה המטרים. מכל מקום השיא האולימפי העומד על 5.77 מ' בוודאי לא יחזיק מעמד מול בובקה, שהצהיר לאחרונה כי למרות בטחונו העצמי הוא יצטרך להזהר מיריביו האמריקאים, הצרפתים והפולנים.

בובקה שסירב להתנבא מה יקרה בבור הקפיצה במוט, אמר כי הוא וחבריו מצפים בכליון עיניים לאירוע האולימפי, אותו הוא מגדיר „כאירוע האתלטיקה הגדול בעולם".

יורה הפטיש, יורי סאדיק, כבר הביא הביתה שתי מדליות זהב אולימפיות. הוא מחזיק בשיא העולם וכמובן בשיא האולימפי במקצוע זה. בסיאול הוא מקווה להשלים זכיה שלישית.

שמות גדולים: בובקה רוצה זהב ושיא, ביקובה, סאדיק, זוורבה ועוד ■ משלחת ענק ותקוות גדולות

בקפיצה לגובה יציבו הסובייטים שלישיה מבטיחה: שיאנית העולם, תמרה ביקובה בין הנשים ואיגור פאקלין וגנאדי אודאנקו בין הגברים.

באדודנקו, שזכתה במדלית זהב במוסקווה בריצת 800 מ' היא כיום בת 35 אך עדיין בכושר מעולה. לעתונאים אמרה לא מכבר כי „זכיה במדלית זהב שניה היא בהחלט אפשרות ריאלית".

למשפחת סאדיק יהיה בסיאול יצוג כפול. לבד מיורי תופיע שם גם אשתו האצנית לודמילה קונדרייטבה בת ה־30. היא תיטול חלק במירוצים ל־100 ול־200 מ', אם כי קיים ספק רציני אם תצליח להתגבר על עליונותם של גריפית ואשפורד האמריקאיות וכמובן גם המזרח־גרמניות.

מחוץ למסלול האתלטיקה מצפים הסובייטים למדליות רבות בהתעמלות (גברים ונשים), הרמת משקולות, האבקות וג'ודו, איגרוף, קליעה למטרה ובחלק ממשחקי הכדור הקבוצתיים.

סרגי בובקה — לא יהיה שם: סאבוניס — נטליה זורבה

הגשם

גשם רחה אתמול את רוב המשחקים בסיבוב הראשון באליפות ארה"ב בפלשינג־מדו בניו־יורק. מאטס וילאנדר משוודיה, המדורג שני, גבר בשתי המערכות הראשונות על האמריקאי גרג הולמס, בטרם הפסיק הגשם את ההתמודדות בינהם.

לאחר משחקו של וילאנדר יעלו על המגרש המרכזי ג'ון מקנרו, בעל ארבע זכיות והמקסיקני, לאונרדו לאוואיה.

מרטינה נאווראטילובה המדורגת שניה, תתמודד מול השוודית קאטרינה לינדקוויסט. בוריס בקר, המדורג חמישי, יפגש מול האמריקאי טוד נלסון.

במגרש השני יתמודד אלוף וימבלדון, שטפן אדברג מול הצ'כי ליבור פימק וברד גילברט, המדורג 11 יפגש מול מילאן שרייבר מצ'כיה.

המארגנים מקווים שמזג האויר החורפי יפסק והמשחקים יתנהלו על־פי התוכנית המוקדמת.

חגיגה אירופית

מאת שמואל קליגר

כל נציגות הכדוריד במפעלי אירופה השונים, למעט פיינאליסטית גביע המדינה לנשים הפועל פ"ת, יארחו את יריבותיהן בשלב הראשון של הסיבוב הראשון. עוד נקבע, בהגרלה שנערכה אתמול, כי הקבוצות הישראליות יארחו את המשחקים בין ה־26 באוקטובר ל־5 בנובמבר.

לראשונה בתולדותיה תארח האלופה החדשה שלנו, הפועל ראשל"צ, את קבוצת פילופוס האריה מיוון בגביע האלופות.

בגביע מחזיקות הגביע תארח מכבי ראשל"צ את קבוצת פוגל פוגל מאוסטריה. בגביע ההתאחדות האירופית תארח הפועל רמת־גן את טורו דיסלדורף ממערב־גרמניה. בגביע האלופות לנשים תארח מכבי קרית־שרת חולון את ציוזאן האסקס מהולנד. כאמור, הפועל פ"ת תצא למשחק במסגרת גביע המחזיקות נגד יונן אדמירה מאוסטריה.

גורן: היום ההמשך

הדיון בתביעתה של הכדורסלנית, אלונה גורן לקבל שחרור מהפועל גבעת חיים למכבי ת"א ימשך היום בפני הבורר מטעם איגוד הכדורסל.

הנפלד: רק בעוד חודש

הכדורסלן המצטיין ברג הנפלד עדיין באוויר. בית המשפט העליון החליט אתמול להכריע לגבי ערעורו על החלטת בית המשפט המחוזי רק ב־27 בספטמבר.

הגליל ניצחה את הפועל ת"א

מאת מנחם בלום

במשחק אימון ב„אוסישקין" גברה אמש הגליל העליון על הפועל ת"א 98:105 (48:57).

הגליל, ללא מרטין המצוי: פרימן 29, ליף 20, הנפלד 14, מאלביץ 12 (9 ריבאונדים), גורן 12, מורר 8, פליישר 7, כהלי 3.

להפועל ת"א: מאונט ומרי (7 ריב') 25 כ"א, וילאסט 17, פרישמן 12, לאסף 8, בבס 7, אמסלם 4.

ענת דרייגור שוקלת פרישה

הבורר מטעם איגוד הכדורסל, עו"ד דוד לב החליט אתמול לדחות את תביעתה של הכדורסלנית ענת דרייגור לקבל שחרור מאליצור ת"א.

אושר המשחק בארה"ב

הנשיאות אישרה את השתתפותה של מכבי ת"א במשחק ההוקרה בפילדלפיה ובטורניר בספרד. לקבוצת מכבי ראשל"צ אושר להתמודד ב־15 בספטמבר במשחק ידידותי נגד קבוצה משוודיה.

בארבע עיניים

__חיים ממן, מחזיק תיק הפועל ירושלים:__

מקפידים על החתימות

דגש על טיפוח הנוער ◻ שיפור נוסף באתלטיקה ופיתוח הכדורעף ◻ אך גולת הכותרת: ניהול נכון בכדורגל ובכדורסל ◻ בעיה: מחסור במתקנים

חיים ממן: תיק הספורט

מאת ניסן פרידמן

„המטרה שלי היא, לשים דגש חזק בעונה הקרובה על טיפוח הנוער, בעיקר בענפי הכדורגל והכדורסל. יחד עם זאת, נתייחס באהדה רבה מאד לכדורעף ולהתפתחות נוספת באתלטיקה־קלה", כך אומר מחזיק תיק הפועל ירושלים במועצת פועלי ירושלים, חיים ממן, לקראת פתיחת העונה החדשה.

בהפועל ירושלים פועלות 24 מחלקות שונות ב־13 ענפים, בהם רשומים כ־5000 ספורטאים. קבוצת האתלטיקה־קלה היא המצליחנית הגדולה בשנים האחרונות (פעמיים ברציפות אלופת האגודות בישראל), ובשורותיה ספורטאים בולטים כאיתי אילון, האחים מורלי, פועה נייגר, גבי רזון, זאב שרון, אלון אליקים ועוד. אילת, בגוזתא עם השחיין בן עידו עדן גרוסי, עמוד התווך במרכז פרשת אי הנסיעה למשחקים האולימפיים בסיאול.

אך, בהפועל ירושלים מתכוונים לעשות כל מאמץ כדי להעפיל לצמרת הספורט הישראלי בענפי היצוג הגדולים ביותר: הכדורגל והכדורסל. בעונה הקרובה יהיו לשני הענפים נציגים בליגה הלאומית.

ממן: „אנחנו לא משופעים בתקציבים. הן קבוצת הבוגרים בכדורגל והן בכדורסל במצב כספי לא קל, אך, לשמחתנו עומדים לימיננו עמנואל דיסמן וניסן הרפז, שמסייעים השכם והערב ועושים הכל על מנת שהפועל ירושלים תכנס לעונה ברגל ימין".

★ עד כמה משפיעה עליכם פרשת הפועל ת"א ואיזה לקחים למדתם?

„אנחנו זהירים במעשינו. מקפידים על החתימות שאנו חותמים, הדו"ח מבקר ההסתדרות האחרון, שהוגש לנו לפני מספר שבועות משבח את הניהול בענפי הכדורגל, הכדורסל ושאר הענפים. הוא מעיד על האחריות המירבית והעמדה בה נוקטים ראשי הענפים, כל אחד בתחומו הוא.

אני מאמין שבהפועל ת"א הסתבכו בגלל תום לב ולא היו מגמות או תכניות להגיע למצב כזה. [illegible] הספורטיבית הכספית ... את העגלה מחדש בצורה מכובדת".

★ לשתי הקבוצות הבכירות שלכם אתגרים לאומיים קשים. האם הצבתם קו אדום בנושא הרכישות וההוצאות?

„כן, יש קו גבול ברכישות שחקנים. אנחנו עומדים על הרגליים ומציאותיים. עשינו חשבון מה תהיינה ההכנסות הריאליות ומה ההוצאות, על מנת שלא נעמוד באמצע העונה בפני שוקת שבורה, לפתע פתאום.

היום, בראש ענף הכדורגל עומד מנהלן מקצוען אמיתי בדמות אלי מויאל. בראש הכדורסל שניים טובים: מנהל המחלקה מוטי גרנר והד"ר רוני שטיינר, מקצוען מדרגה ראשונה. אני מאמין שהפועל ירושלים תהיה השנה חזקה ואלגנטית על המפה הלאומית. אני מצפה שהאוהדים יבואו לראות ולעודד".

★ ידוע לי, שמלבד בעיות תקציביות הקיימות בכל האגודות, ישנה לירושלים בעיה מיוחדת בנושא המתקנים.

„ירושלים סובלת מחוסר מתקני ספורט. באשר לנוער, יש לנו בעיות די קשות בנושא זה. אני מאמין שעיריית ירושלים תמצא לנכון להעמיד לרשותנו מתקנים מתאימים, כמובן בסיוענו התקציבי. כבר עתה, בעזרת סגן ראש העירייה, אברהם כהנא, אנחנו מחכים להבין תכניות להקמת מגרשים בעזרת יד־לאומה, לאימונים ולמשחקים של כדורגלני הנוער".

הלוח הכללי

דירות בשכירות — עסקים — מכוניות — הצעות עבודה — ריפוי והרזיה — נרשמו לנישואין — הכרויות — פוליש ונקיון — הלוואות — וידאו טייפ — ירושלים — חיפה — אילת

[illegible]

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה, תשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

בדחיפות דרושים:

● עובדי/ות ייצור בוגרי/ות בית ספר מקצועי להפעלת מכונה בבית (3 משמרות)

● בודקי/ות מכוני/ות משלוחים לאחר שרות צבאי בעלי/ות רשיון נהיגה למפעל מסודר בפ"ת.

● עובדי/ות ייצור בעלי/ות רקע באלקטרוניקה להרכבה מיטגרות ברמת השרון

– התנאים טובים –

"חבר" טל. 03-5101420

עליית הנוער

הסוכנות היהודית לארץ ישראל

המחלקה לעלית ילדים ונוער

לבתי ספר לחינוך ולהכשרה מקצועית לנוער

דרושים

מדריכים מורים מקצועיים

לשנת הלימודים תשמ"ט

★ למרכז הנוער הדתי אשקלון טל' 051-22388 לפנות למנהל חיים ארז

1. חשמל רכב — 0.50 משרה

★ למרכז הנוער ירושלים דתי טל' 02-418402 לפנות למנהל שלמה רחמני

1. ספרות — משרה מלאה

2. פקידות — משרה מלאה

★ למרכז הנוער נתניה דתי טל' 053-22201 לפנות למנהל עזי נחשון

1. פקידות — 0.50 משרה

2. נגרות — 0.50 משרה

3. חשמל רכב — משרה מלאה

★ למרכז הנוער לוד טל' 08-227488 לפנות למנהל אליעזר כץ

1. חשמל כללי — משרה מלאה

2. ספרות — משרה מלאה

★ למרכז הנוער ירושלים כללי טל' 02-424655 לפנות למנהל בני גרשון

1. מכונאות רכב — 0.50 משרה

★ למרכז הנוער אשדוד טל' 08-524990 לפנות למנהל יוסף אסולין

1. נגרות — 0.50 משרה

★ למרכז הנוער הרצליה טל' 052-555625 לפנות למנהלת יפה פרנק

1. ספרות — משרה מלאה

★ למרכז הנוער רחובות טל' 03-462170 לפנות למנהל דניאל סעידי

1. נגרות — 0.50 משרה

דבר היום

החזרים לסורם

הידיעות על מותה של הקיצוניות העיראקית, שהוצגו מבגדאד ומעזבה בצורת המלחמה עם איראן, התגלו כמגומגמות. אין הכוונה לטריקה של טארק – הראוותנות התכסיסית של טריקת־הדלת של שר החוץ טארק עזיז במשא־ומתן בז'נבה – אלא לסימנים המעידים על התרופפות הציר שנחשב מתון בעולם הערבי בשנים האחרונות, מצרים־ירדן־עיראק.

צבא ירדן אמנם קיבל מעיראק שלל איראני, בעיקר טנקים בריטיים ואמריקאיים מיושנים ומשומשים, אבל בכך אפשר לראות מחווה יותר מאשר הידוק לעתיד. מדאיג במיוחד הדיווח על שבירו של תאלב, בנו של גמאל עבד אל נאצר, למנהיגותו של שליט עיראק סדאם חוסיין. תאלב נאצר הוא עתה מנהיג ארגון המחתרת נגד המשטר של מובארק ונגד השלום עם ישראל.

התפנית העיראקית תידון, בוודאי, בשיחות מובארק עם המלך חוסיין בקאהיר השבוע. אם יספקו לעסוק גם את מצבו הענום של תהליך השלום הישראלי־ערבי, בנבחרו ירשמו לעצמם השניים – המנהיגים הערביים המתונים באמת – כי במקביל לעיראק חזרה לסוריה גם אויבתה הנושנה, סוריה. לאחר נאום ההינתקות של חוסיין מהגדה המערבית, שבו הדגיש כי "ירדן איננה פלשתין", הוזכרה כאן השאיפה המתמדת לסוריה רבתי שמדרום לגולן ומערב למדבר. "ירדן היא סוריה" זו תוצאה סבירה יותר של המלכת יאסר ערפאת בעצמו. אם לא היה די בזכרון הבנסיון, בא שר ההגנה מוסטפה טלאס ואמר במפורש מה שהאומו אסד מותיר לזולתו להצהיר. סוריה כביכול "נאבקת על זכויות הפלשתינאים", אך היא רוצה בישות פלשתינאית מצומקת, שתהיה נתונה להסותה כדרך שהסורים מתאודים לשעבד את לבנון. מנהיג פלשתינאי קביל על אסד אינו ערפאת, אלא אבו־מוסא, הקשור בצוואר לדמשק.

מכאן מתבקשות שתי מסקנות אפשריות, הסותרות זו את זו אלא אם תימצא נוסחה שתגשר ביניהן. ישראל יכולה להחליט, שאם הפלשתינאים מגבילים את מרחב־התמרון של חוסיין והסורים את הפלשתינאים, מוטב להסדיר את מפת האיזור בהידברות ישירה בין ירושלים לבין דמשק. לחלופין יכולה ישראל לנסות לשכנע את ירדן ואת הפלשתינאים שהאינטרסים המשותפים לשלושת הגורמים הללו, הכרוכים זה בזה לבלי התר, מחייבים להתאחד ולעבד פתרון מדיני של שתיים, שתיים וחצי או שלוש ישויות שכנות המקיימות ביניהן יחסי שלום ושיתוף־פעולה ומודעות לסכנות מצפון וממזרח, מסוריה ומעיראק.

רעיונות כאלה נבחנים בכל ממשלה המעוניינת לתפוס את היוזמה המדינית, אבל מתוך הכרת הקברניטים הישראלים סביר יותר לצפות מהם כי במקום ליזום יחזרו גם הם לסורם, להמתנה סבילה ליוזמות המעצמות והצדדים האחרים.

עזה / דני צדקוני

מאזני גזר

יומיים לאחר שהצתתו הלך להוליך את תעודת הזהות. כשחזר לאחר 18 ימי מעצר, אמר לאשתו: "הכל בגללך, את הבאת לי את הנאחס"

ביתו של מ. שוכן בקרבת צומת מועד לפורענות. ילדי השכונה עומדים ליד ומיידים אבנים על סיורי הצבא. מ. מראה לי את זגוגיות חלונותיו שנופצו ברימוני גאז. אין הוא מתקן אותן עוד. מה הטעם. שוב ושוב ינופצו. הוא כועס על הצבא. "מה הם חושבים, שהבית שלי זה הפארלמנט הפלשתינאי? אצלכם כל בית־הוא פארלמנט?..." [illegible]

"צה"ל זה בולדוזר. בולדוזר לא יכול לתקן מצב. רק להרוס מצב". איש שיחי, המתפרנס מעסקי בניה, אומר שהוא שכר דוחפור רק כשהוא צריך להרוס בניין. "ראית פעם בולדוזר בונה?" הוא שואל אותי. זו הפתיחה לשיחה, שבעצם היא מונולוג של מארחי. באמצעותי הוא מבקש לשאול את "החברה" שלכם, המנהלים את העניינים נגד האינתיפאדה ורוצים להשתיק אותה בכל מחיר, לא ניסו לבדוק ולאבחן את המחלה לפני שהחליטו על התרופה". וכי ייתכן לתת לחולה תרופה לפני שקובעים את טיב המחלה? הוא שואל־עונה.

קובעי המדיניות הישראלית ומבצעיה, הוא אומר, שוקלים את המצב ב"משקל גזר". כשאני תוהה על הביטוי הוא מסביר, שיש משקל זהב, שבו מדייקים באלפית הגרם, ויש משקל שבו שוקלים גזר ומיני ירקות נוספים. במשקל שכזה אין מקפידים על כך שכפות המאזניים יהיו מאוזנות. למשל, הוא אומר, מה היה קורה אילו בצריף כלשהו היו מעלים באש שלושה פועלים יהודים? האם התגובה הישראלית היתה דומה או לתגובה על מעשה זוועה כזה בכיוון ההפוך?

•

התגובות בישראל על תכניתו הסודית של פייצל חוסייני, עוררו חיוכים רחבים בשטחים. "מה יכולים חוסייני וחבריו לעשות?" אומר לי אחד מבני שיחי. "הם יכולים בשלב זה להפריח בלונים. אתם, הישראלים, עם כל הכוח שלכם מפוצצים בלונים, ממחשבות ומחלומות. אבל מאתנו, גם בכדורים ובגאז, לא תוכלו לקחת את החלומות. הכל שאתם לא רואים את המתרחש מתחת לאפכם – אש"ף התחיל לעלות על הדרך המדינית, כדי לזכות במדינה. באמצעות או"ם, דרך ז'נווה. ואתם, בהתנהגותכם, בהפכתם להיות הערבים של 1948".

•

עטה אבו קארש, משכונת שייח' רדואן, היה בן 14 ב־1948. עתה הוצא נגדו צו גירוש מהרצועה. את הפעילות האנטי־ישראלית שלו החל לפני יותר מ־30 שנה. הוא ישב בכלא הישראלי כשנתפס בתחומי ישראל, כפראיון. מתוך 54 שנותיו, 19 שנים בילה בבתי־כלא ישראליים. לפני חודשיים השתחרר מאחד מהם. מישהו נתן לו חלקת קרקע, כדי שיקים לול עופות ויתפרנס ממנו. לדברי מכריו, הוא השקיע בכך, ולא בגיוס לוחמים לאינתיפאדה, את רוב זמנו. עוונו של אבו קארש, הם אומרים, שהוא רשום ברשימות "המוחבארת" (השב"כ).

ברור לי שלא מדובר כאן בתובב צוין, אבל בעניין הגירושים, העמדה צריכה להיות אחת – אין לגרש אדם ממולדתו. אם הוא עבר על חוקי הכיבוש של ישראל, שתשפטו אותו על־פיהם בבתי־הדין שלה. אם תוכח אשמתו, שישא בעונשו בארצו.

יומיים לאחר שנשא את אשתו הצעירה, כשהלך להוליך את תעודת הזהות שלו, עצרו אותו לחקירה. כשחזר, לאחר 18 ימי מעצר בשני האנצארים ובכלא עזה, אמר לאשתו: "הכל בגללך, את הבאת לי את הנאחס". הוא גבר חסון ושווף, בן 23, תושב שכונת שייח' רדואן. אני מבטיח לו שלא לחשוף את זהותו. "באו שחור מאנצאר", אומר לי מעסיקו, "הוא חושב את עצמו למי יודע מה. עוד ירצה את הכסא של ערפאת". הוא מודה באזני, כי מיום שחזר מהכלא הוא אמנם זוכה ליחס כבוד בשכונה.

הוא נעצר בראשית אוגוסט. תחילה נלקח לכלא עזה. עיניו היו מכוסות בפיסת בד, לכן לא ראה מי היו אלה שהכוהו. הוא לא אכל ולא שתה ואחר־כך הוסע ל"אנצאר 3". החיילים, שליוו את העצורים, היכו אותם. כשהועבר ל"אנצאר 2" לא היכו אותו בדרך.

– על הימים שבילה ב"אנצאר 3" הוא אינו מרבה לדבר. ראשית, מפני שהוא חושש ושנית, "מפני שזה ממילא לא יועיל". הוא רק מוכן לספר לי שזקן בן 80 באותו מחנה, שכיבס את חולצתו, אולץ ללבוש אותה ולשבת בשמש עד שתתייבש. זה נמשך שעות, מפני שהחולצה לא התייבשה, היא היתה ספוגה בזעתו.

כאמור, הצעיר הוחזר משם ל"אנצאר 2", שעל חוף ימה של עזה. חוקריו ביקשו שיאמר להם, אם הוא זורק אבנים ומבעיר צמיגים. אחרי 18 יום שיחררו אותו. עכשיו, כשאין שביתות או עוצר, הוא מכיר רק דרך אחת – מהבית למפעל ומהמפעל לבית.

העבודה והדת / יורם פרי

צריך להתרכז בעיקר

צריך להבדיל בין החשוב לבין הפחות חשוב. הוויכוח עם הדתיים הוא בשעה זו הנושא הפחות חשוב

צריך להבדיל בין העיקר לבין השולי. מאחורי מסך המלים וברד ההצהרות עומדות להכרעה בעוד 61 יום שתי אסטרטגיות מדיניות. אחת מעריכה, כי התנאים בשלים עתה יותר מאי פעם להסדר של שלום. השניה קובעת, שהמאבק של ארץ־ישראל־השלמה עדיין נמשך. ממשלה שתאמץ את האסטרטגיה הראשונה תלך, אפילו בהליכה מהירה, למשא־ומתן. במקרה השני תחריף האינתיפאדה, תקפץ התגובה לה, יעמיק הסיפוח ואולי אף יגיע הטרנספר.

צריך להבדיל בין העיקר לבין השולי. שתי האסטרטגיות המדיניות האלה ישפיעו לא רק על מצבה הבין־לאומי של ישראל. הן יעצבו את אופיה של החברה בישראל של שנות ה־2,000. אלה אולי מלים רמות, אבל מה לעשות? המציאות שלנו בימים אלה היא הרת גורל.

משום כך צריך להבדיל בין החשוב לבין הפחות חשוב. הוויכוח שיש לנו עם הדתיים בכמה עניינים, אם בישראל יקרינו סרטים בלילות שבת, או כמה מהם יתפטרו משירות בצבא, הוא בשעה זו פחות חשוב. לא שאני שמח שמיעוט דתי כופה את רצונו על רוב חילוני. לא שאני מאושר מכך שחיילים צריכים לשרת תקופה ארוכה יותר בגלל שאחרים ממיתים את עצמם, אותה שעה, בתבאה רבה, באוהלה של תורה. אבל זה, ברגע זה, פחות חשוב.

כל מ"כ מתחיל לומד עקרון בסיסי של תורת המלחמה: סוד ריכוז הכוח. במלחמת השחרור ניצחנו, מעטים מול רבים, רק בגלל שבכל נקודת מפגש קריטית בשדה הקרב היינו אנחנו הרוב. כאשר אתה עומד בפני נקודת מפנה בקרב, אתה מפנה חזיתות פחות חשובות ומרכז את כל הכוח שיש לך בנקודה אחת. שם ייעשה המאמץ העיקרי. אם יתפרץ שם הקו ניתן יהיה להכריע את האויב גם במקומות האחרים.

זו הדרך היחידה שבה מיעוט יכול להתגבר על רוב. כשהוא לוקח סיכון ומדלל את כוחותיו בנקודות עימות אחרות. כך עשה גם חיל־האוויר בשעות הראשונות של מלחמת ששת הימים, כשהשאיר את שמי המדינה פרוצים ובלבד שיוכל להוסיף עוד ועוד ממטוסיו למשימה העיקרית – תקיפת שדות התעופה הערביים.

זה הימור. הימור קשה. אבל מי שמצליח בו עשוי להצליח בקרב. עזר וייצמן זוכר את הימים ההם ולכן אמר שהוא מוכן ללבוש שטריימל ובלבד שיקבל תמורת זה סיוע של המפלגות הדתיות בקרב על השלום.

צריך להבדיל בין העיקר לבין השולי. יכול להיות, שראשי "העבודה", המנסים בימים אלה לקרב את הבוחרים הדתיים ואת המפלגות הדתיות, היו צריכים לעשות זאת מוקדם יותר. לא סמוך כל כך לבחירות או זה היה נראה אמין יותר. יכול להיות שלא כל שיחה עם אחד הרבנים זקוקה לתיעוד על־ידי צלמי עתונות, כי אפשר שהכיפה השחורה אינה מצטלמת כל כך טוב על ראשו של חילוני.

אבל כל אלה עניינים שוליים. שוליים מאד. העיקר הוא התוכן. והתוכן הוא, האם יכולה מפלגת העבודה ללכת לקראת הדתיים במישור הדתי, כדי לקבל מהם סיוע במישור המדיני. שהרי אף אחד אינו סבור שגוש השמאל יוכל לזכות במושכות המדינה ללא סיוע של חלקים מן הגוש הדתי. מי שמשיב שגם בתנאים אלה על מפלגת העבודה להיזהר ובלבד שלא תעבור, מודיע תגיגית שהוא מעדיף להפקיר את השלטון טרף לקבוצות המחנה הלאומני.

צריך להבדיל בין מוקדם ומאוחר. אחרי שננצח את המלחמה הבאה, אחרי שנגיע למצב מדיני חדש, יהיה לנו זמן די והותר לנהל את הוויכוח עם הדתיים. אפילו מלחמת תרבות, אם מישהו יתפרץ בכך. היום, כשיש שמץ של סיכוי שחלק מהם יהיה בעל־ברית, אסור להרחיק אותם. שמעון פרס מבין זאת וכמוהו נוספים בצמרת "העבודה", והם ראויים לגיבוי ותמיכה.

ובכלל, למען השם, האם לא הגיע הזמן, 60 יום לפני הבחירות, להפסיק ויכוחים פנימיים, לנצור את האש הבוערת הזאת של התנצחויות פנימיות? להתאמץ, לא כדי להבקיע שערים פנימיים, אלא, לשם שינוי, על מנת לתקוע כמה גולים לשער היריב?

שוויון / אבנר תבורי

השחורים והחלום האמריקאי

עשרים שנה אחרי שנרצח מרטין לותר קינג, שחור הוא עדיין "ניגר". המאבק לשוויון הזכויות נמצא בקצה השמאלי

השחורים בשיקאגו רוצים להבטיח ראש עיריה שחור. פגישה מרכזית של פוליטיקאים מקומיים לתיאום עמדות לקראת הבחירות הקרובות, היתה על טהרת הצבע השחור. פוליטיקאים לבנים לא הוזמנו. הקולות במצעד בוושינגטון היו הד חוזר לנאומו המפורסם של לותר קינג, על החלום שעדיין לא התגשם. ג'סי ג'קסון היה שם, וגם דוקאקיס, אבל לא ג'ורג' בוש ולא הנשיא רייגן, וזה לא מקרה. באמריקה של רייגן ושל בוש עניין הזכויות של המיעוטים איננו בין הנושאים החשובים המועלים על סדר־היום הציבורי. מצביעיהם בהירי השיער וכחולי העיניים אינם רוחשים, ממילא, חיבה יתירה לשחורים ולכהי השיער למיניהם.

בסרטו החדש של קוסטה גווראס רואים חבורה של לבנים במערב התיכון יוצאת לציד. החבורה, השוהה במחנה של קו־קלוקס־קלאן ושל נאצים, צדה למוות, בין העצים, צעיר שחור. פחות מחמישים־אלף איש באו להיזכר במצעד הגדול ההוא, שהוביל לותר קינג לוושינגטון לפני עשרים שנה. למרות ג'סי ג'קסון, אמריקה של 1988 עדיין נוטה על צדה הימני. המאבק על זכויות האזרח נמצא אי־שם, הרחק, בקצה הצד השמאלי.

המארגנים ציפו למאות־אלפים, אבל רק כחמישים־אלף איש באו לזכור ולהזכיר לאמריקה, שעשרים שנה אחרי שנרצח מרטין לותר קינג, קריאתו לשוויון זכויות עדיין מהדהדת בין שערים נעולים. נכון, חוק זכויות האזרח שנחקק ב־1964 וחוק הזכות להצביע, שנחקק שנה אחר־כך, הסדירו את זכותם של השחורים להיות חלק מהתהליך הדמוקראטי, אך הם עדיין רחוקים מלהיות שותפים מלאים בחלום האמריקאי.

דוגמאות לא חסרות. בימים אלה מתחולל מאבק משפטי בעיר יונקרס, איזור פרברי מצפון לעיר ניו־יורק, בעניין סירובה של מועצת העיר לאשר פרוייקט של בניית בתים לבעלי הכנסות נמוכות בעיר. המועצה טוענת, ששילובם של דיירים כאלה, רובם שחורים, בין בתי היוקרה של הלבנים, יביא לירידת ערך הנכסים של הלבנים, שהשקיעו את מיטב כספם כדי לרכוש בית נאה בסביבה יוקרתית.

בית־המשפט חייב את העיריה לאשר את הפרוייקט, אך מועצת העיר סירבה להיענות לצו השופט. בית־המשפט מצא את חברי המועצה אשמים בבזיון בית־הדין, וקנס כל חבר מועצה בחמש־מאות דולאר לכל יום שבו מתעכב האישור. יתר על כן, השופט הטיל על קופת העיריה קנס מצטבר, שיגיע עד מיליון דולאר ביום. לפי שעה מעדיפים חברי מועצת העיר לשלם את הקנסות, מאשר לאפשר לשחורים להתגורר בסביבתם. אפליה גזעית? מה פתאום. עניין כלכלי גרידא, אומרים חברי המועצה. עניין של שמירת ערך נכסי הבוחרים שלהם.

הגזענות, אגב, איננה חד־צדדית. שיקאגו ראתה את הצד השני של המטבע. זה התחיל לפני זמן מה בהכרזה, כי רופאים יהודים גרמו להפצת מחלת האיידס בין תינוקות שחורים. ההכרזה העבירה צמרמורת קלה בחוט־השדרה של הקהילה היהודית בארה"ב. כעת מתמקד העניין במאבק סביב בחירת ראש העיריה הבא של שיקאגו. ראש העיריה הקודם, הארולד וושינגטון, היה ראש העיריה השחור הראשון של שיקאגו. עם מותו ממחלת לב, לפני כשנה, התחדש המאבק על ראשות העיר שהשחורים הם בה רוב, אף־כי היא ממוקמת באיזור שחיבתו לשחורים קטנה מאוד. במערב התיכון של ארה"ב, שחור הוא עדיין "ניגר". אין זה מקרה שרוב השחורים שגרים באיזור מצטופפים בעיר הגדולה שיקאגו, שם אורחות הכרך מספקים להם הגנה שאיננה קיימת במעבי המורשות של העיירות הקטנות.

מרטין לותר קינג. קריאתו לשוויון זכויות עדיין מהדהדת בין שערים נעולים.

מחקר / יעל פישביין

המלחמה טובה לאלימות

מלחמות גורמות לעליה ברמת הפשיעה בקרב קטינים.

מחקר ראשון מסוגו, שנערך במחלקה לקרימינולוגיה באוניברסיטת בר־אילן ושמתפרסם בגליון ס"ה של "עבריינות וסטיה חברתית", מוכיח כי קיים קשר מובהק בין מלחמות ישראל לבין התנהגות אלימה של הנוער בישראל. עורכת המחקר, אפרת שוהם, השוותה את מספר התיקים הפליליים שפתחה המשטרה לקטינים יהודים בנפת רחובות, שלוש שנים לפני מלחמת יום כיפור, עם מספרם בשלוש השנים שלאחר המלחמה, וחקרה את דיווחי שירות המבחן לנוער בתקופה זו, והוכיחה, כי הממצאים מצביעים על עליה מובהקת ברמת הפשיעה של הנוער הישראלי אחרי המלחמה.

מספר הקטינים שהיו מעורבים בפעילות עבריינית גדל והעבירות נעשו אלימות יותר מאשר בתקופה שלפני המלחמה. החוקרת מצאה שהיה גידול מובהק במשקלן היחסי של עבירות נגד גוף, כשעה שבעבירות נגד רכוש לא נמצא שינוי. ההסבר של החוקרת לתופעה זו הוא, כי הזעזוע שבא בעקבות המלחמה הקטין את יכולתו של הנוער להבחין בין מותר לבין אסור, בין צדק לאי־צדק, גרם לנפילת מעצורים ולהחלשת מערכת הבלמים האישית. היא מסיקה, כי תהליכי חיקוי והזדהות עם התוקפנות החברתית, המוצגת בתקופות לחץ כללי כגון מלחמה, עלולים להמשיך ולכוון את התנהגותו של הנוער גם לאחר סיום מצב הלחץ.

בורמה / "אקונומיסט" ל"דבר"

הייאוש והתקווה

הסטודנטים אינם מסתפקים בהתפטרותו של גנראל לווין ודורשים דמוקראטיה אמיתית. גם מנהיגי המיעוטים החיים בבורמה דורשים דרישות דומות

האמונה כי בורמה היא ארץ של אנשים שקטים ועניו־הליכות, המתמסרים לאמונה שקטה בפסלי בודהה חייכניים, היתה תמיד חסרת יסוד. עוד לפני בואם של הבריטים היתה ההיסטוריה של ארץ זו עקובה מדם. כאשר כבשו אותה הבריטים במאה ה־19, הם נתקלו במרי ממושך. ההתנגדות לשלטון הקולוניאלי בשנות ה־30 הצטיינה במידה הגונה של אלימות. פלישת היפנים ב־1942 וגירושם כעבור שלוש שנים השאירו מדינה עם שפע של נשק. ומאז 1948, השנה שבה נעשתה בורמה עצמאית, ועד היום, לא הצליחה שום ממשלה בראנגון להשכין שלום ברחבי המדינה.

לפחות 3,000 בני־אדם נהרגו בחמשת ימי המהומות שפרצו בראנגון ובחלקים אחרים של המדינה ב־8 באוגוסט. המידע המדויק דל ביותר: בורמה היתה מנותקת למעשה מן העולם החיצון

נזירים בודהיסטים וסטודנטים, אילצוהו להתפטר. לזמן־מה חזר השקט לרחובותיה המתפוררים של ראנגון. אבל חיילים וטנקים עמדו הכן כדי לסכל מחאות חדשות. המפלגה הסוציאליסטית של בורמה, הנשלטת בידי הצבא, הבטיחה כי תבחר מנהיג חדש ב־19 באוגוסט.

בין המועמדים העיקריים היו סגן יושב־ראש מועצת המדינה, איה קו, שהגה כמה מן הרפורמות הכלכליות שנדונו בקונגרס המפלגה ביולי; ושר ההגנה לשעבר, קיאו הטין, שאפשר לראותו כאיש־אמצע־הדרך על־פי קני־מידה בורמיים. מועמדים בולטים אחרים היו ראש הממשלה, טאה סין, ושר ההגנה החדש, גנראל סאו מאאונג. בשבוע שעבר הם הרגיזו את המפגינים על־ידי פרסום הודעה לא פייסנית. העובדה שנה וין הוא עתה בן 77 לא שללה את האפשרות שהוא וחבריו הגנראלים יחליטו כי עליו לשוב.

כמעט ברור היה, שהיורש יהיה אדם המזוהה עם המשגים של משטר נה וין. לא לכך התכוונו הבורמים שיצאו לרחובות בשבועות האחרונים. אדם כזה ספק אם יוכל לעשות את השינויים הנחוצים הדרושים. אם רוצים שהנשיא הבא יחזיק מעמד יותר מ־18 הימים של סיין לווין, יש להחדרו ולהגדיל את מלאי האורז בערים, לעורר אמון במחויבותה של הממשלה לרפורמה כלכלית ולהתחיל להוביל את המדינה החד־מפלגתית הזו לקראת דמוקראטיה.

אלפי מפגינים בורמים מאזינים לנאום של א אונג סאן סו קיאי, בתו של א אונג סאן, הגיבור הלאומי שנרצח ב־1947.

על־ידי המשטר הסוציאליסטי־לאומני של גנרל נה וין, שתפס את השלטון ב־1962. אי־השקט הגואה שהממשלה עומדת בפניו נגרם במידה רבה בשל מדיניותה הכלכלית ההרסנית.

בחודש יולי הוליס נה וין להעביר את ההנהגה לידי גנראל סיין לווין, אבל ההלכה זו רק הרעה את המצב. הבחירה בגנראל לווין היתה בלתי מוצלחת במיוחד, משום שהוא נחשב לאחראי לטיפול הברוטלי במפגינים בתחילת השנה. ההפגנות שפרצו ב־12 באוגוסט, שבלטו בהן

כאשר התפטר, הציע גנרל נה וין משאל־עם על סיום המשטר החד־מפלגתי. המפלגה דחתה אמנם את הרעיון, אבל הסטודנטים תובעים עכשיו דמוקראטיה רב־מפלגתית. דרישות דומות נשמעות עכשיו גם מפי מנהיגי המרידות של עבי המיעוטים החיים בבורמה, אשר סבלו שנים רבות של דיכוי אכזרי. ב־17 באוגוסט התפרסמה הצעה, כי תוקם "ועדה עממית מייעצת", שתפקח על המעבר לדמוקראטיה. את ההצעה העלתה בתו של אאונג סאן, הגיבור הלאומי שנרצח בידי יריביו ב־1947.

השטחים / דני רובינשטיין

אין לימודים

בלי מערכת החינוך, השלטון הישראלי הוא רק גוף מעניש, שלטון שאיבד את היכולת לשלוט

אפשר להבין את החלטת הממשל הישראלי בשטחים, שלא לפתוח מחר את שנת הלימודים. מוסדות החינוך בשטחים, על כל סוגיהם – בתי־הספר הממשלתיים והפרטיים, מוסדות החינוך של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם, המכללות והאוניברסיטאות, הסמינרים למורים ובתי־הספר המקצועיים – כל אלה הם מוקדי תסיסה והפגנות קבועים. ילדים, נערים וסטודנטים הם צבא האינתיפאדה, והתכנסותם בחצרות בתי־הספר היא קרקע נוחה לאירגון צעדות, שביתות, יידוי אבנים וחסימת כבישים. גם במשך רוב שנת הלימודים שעברה לא התקיימו הלימודים כסדרם ועתה צפויה, כנראה, למאות־אלפי התלמידים והמורים, שנת בטלה נוספת.

לא רק מערכת הלימודים בשטחים מושבתת. צווים צבאיים הפסיקו לאחרונה פעילותם של איגודים מקצועיים ושל ועדות וארגונים למיניהם, שרשויות הבטחון מצאו כי סייעו, בדרך זו או אחרת, למהומות. גם העיריות הערביות מתפקדות רק חלקית. משרדים ממשלתיים, כמו משרד הסעד, התחבורה, מחלקות המס, מתקשים לפעול. קיצוצים מאיימים לשתק חלק בשירותי הרפואה, וכל אלה הן דוגמאות לתפקוד המתכווץ והולך של הממשל הישראלי.

ועדות עממיות למיניהן מנסות למלא את החלל שמותיר הממשל, אבל לא תמיד זה אפשרי. במקומות רבים הוקמו ועדות חנוך, שניסו לארגן לימודים בבתים פרטיים. בכפרים אחרים זה פעל, בערים הגדולות אין לכך כבעם סיכוי. בשבוע שעבר נכתב הרבה על הוצאת הוועדות העממיות אל מחוץ לחוק. נמסר גם על סגירת משרדים וארגונים, הנכנסים לארגן פעילות המוטלת, בדרך כלל, על השלטונות. הדוגמא הבולטת היא סגירת משרדי האגודות המקצועיות של מזרח ירושלים, שאנשיהן הקימו מועצה עליונה לענייני ההשכלה בשטחים.

בכל תחומי החיים, מערכת החינוך היא הדוגמא החריפה ביותר למבוכת הממשל הישראלי. שלטון שחדל לתת לאוכלוסיה שירותים בסיסיים כמו חינוך, הוא שלטון שאבד את הלגיטימיות שלו כשלטון. לא רק בעיני התושבים, הנתינים (שממילא סירבו להעניק לשלטון הישראלי לגיטימיות), אלא גם בעיני עצמו הוא שלטון שקיומו מפוקפק. בשנים קודמות סגרו בית־ספר כזה לפרק זמן קצוב, סגרו מכללה או אוניברסיטה בגלל אירועים חריגים. בחודשים שעברו סגרו, לסירוגין ובהדרגה, כמעט את מערכת החינוך כולה וכמעט בכשך כל הזמן. נעשה ניסיון לפתוח את בתי־הספר בסוף שנת הלימודים האחרונה, אבל בגלל ההתהבות שוב סגרו אותם.

אם אפשר, כאמור, להבין את הממשל, הסוגר את בתי־הספר כדי לסלק מוקדי תקריות, צריך לדעת מה המחיר שמשלמים על כך. לא המחיר שמשלמים 600,000 התלמידים והמורים, הנבלים מתלמודים, אלא המחיר שמשלם הממשל הישראלי, שחדל להיות ממשל המשרת את נתיניו. בלי מערכת חינוך, השלטון הישראלי הוא רק גוף, השולח חיילים ושוטרים לפזר ולהכות, לאסור ולגבות מסים, ובעיקר – להעניש. זה שלטון שאיבד יכולת ויומרה לשלוט. חוק וסדר אינם רק רחובות שקטים וכבישים פתוחים, אלא גם, ואולי בעיקר, שירותים ציבוריים וממלכתיים תקינים, שהחינוך הוא הבולט בהם.

אי־פתיחת שנת הלימודים, יותר משהיא עונש לערבים בשטחים, היא ביטוי לחוסר־האונים של שלטון [illegible].

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

בחברה טובה

"בחברה טובה", כך מכתיר "דבר" מיום 29.8.88 סיפור לפיו "הצטרף ישראל גת לחברת האנשים שהבטחות שר החוץ פרס לא נתממשה לגביהם".

מוזכרים שלושה אנשים לשלושה תפקידים. גד יעקבי לשגרירות ישראל בוושינגטון; עדי אמוראי לנגיד בנק ישראל; וישראל גת ללוס אנג'לס. מה המשותף לשלושת התפקידים האלה? שכולם טעונים אישור הממשלה, כלומר, הסכמת שני מרכיבי הקואליציה. ועל כן, כל הסיפור מצוץ מהאצבע: לגד יעקבי לא הובטח להיות שגריר ישראל בארה"ב, אלא הוצע לו, ונאמר לו שההצעה תוגש במקרה ומועמד קודם יידחה. יצחק שמיר לא הסכים לאשר את המועמדות, וגד יעקבי החליט להסיר מועמדותו. אשר לנגיד בנק ישראל – שר האוצר הציע שלושה מועמדים, ושלושתם לאו דווקא ממחנה הליכוד: מיכאל ברונו, איתן ברגלס ופנחס זוסמן. הוא סירב לאשר את המועמד שהציע שמעון פרס.

ואשר לישראל גת, הוצע לו להיות שגריר בהלסינקי. הוא סירב. הוצע לו להיות שגריר בוינה. הוא סירב. הוצע לו להיות קונסול כללי בלוס אנג'לס, והליכוד סירב.

כל יתר חלקי הידיעה מצוצים מן האצבע: שמעון פרס לא פנה לישראל גת ולא ביקש ממנו להסיר את מועמדותו, והוא לא הודיע על כך לאיש. ישראל גת יכול היה לבדוק עם פרס אמיתות הבדותה, אותה הוא מיהר להפיץ לעיתון.

אורי סביר
מנהל לשכת שר החוץ

באמת, למה להשמיץ?

ראובן ברסוב מירושלים ("דבר" 16.8.88) תוקף את הכותבת רות כנן בטיעון, שהיא "משמיצה את הרבנות, את הרבנים ואת הדיינים", כאשר כותרת מכתבה היה "בית הדין הרבני ויחסו המשפיל".

אכן, צודק ר. ברסוב. למה להשמיץ? מדוע מוצאת לעצמה אזרחית כרות כנן צורך להראות לכל עם ישראל, שהרבנים מפלים לטובה גבר על פני אשה? מה טעם תמצא להצביע על הרבנות בבאר שבע שהתירה לגבר לשאת אשה שניה על פני הראשונה? ולא פעם ולא פעמיים ואת ללא גט, כמובן? מדוע על גב' כנן להשחיר פניהם של רבנים בספרה את האמת על מכירת החזקות "כשרות" בעבור בצע כסף? מהיכן החוצפה שיש בפיה בספרה על בית הדין הרבני, המונע, זה שנים, מאלפי נשים להשתחרר מעול נישואין שאינם קיימים עוד הלכה למעשה, אם בגין ייבום שלא נערך, אם בגין עגינות? ביטול הכשר מבתי־מלון רק משום שאינם נכנעים ועורכים נשפים שלא בדיוק על פי המסורת היהודית־יהודית? וביטול הכשר ממפעלי מזון ומסעדות בשל פתיחתם בשבת? והתרבות שמטילה הרבנות על מפעלים (קריסטל, למשל) בשל פרסומים שאינם לטעמה, או תרומות על בתי־מלון (וטבריה) שלא כנו פירים לרחוות סוכאה? ומדוע לא להכיר את שידורים הכל על זלזולם של הרבנים במערכת המשפט הישראלית, ואת ביזוי פסקי־הדין האזרחיים ברוב גלוי?

למה, למה להשמיץ, גב' רות כנן? מדוע לא תלכי גם את בדרכיו של המאמין באמונות הבל, כן בנו של שבתאי־צבי, ותצפי בכל דקה מזמנך לבואו של המלך המשיח? ראובן ברסוב יוכל לעזור לך בכך. יש באמתחתו סיפורי בדים אין־קצה על אותו קודש המסמסש ובא לנו, רכוב על חמורו (או סוסה). במקום להשמיץ הצטרפי נא אליו באמונה הנפלאה, ש"המשיח יאכוף את תורתו הקדושה(!) של ריבון־כל־העולמים, והחוקה האמיתית(!) תהיה תורתו הקדושה של אל חיים ואז תהיה הגאולה השלימה". הכה, גב' רות כנן, ונאמר כולנו אמן. מדוע להשמיץ?

אמנון חכמי
הוד השרון

טדי קולק

מלה טובה לצ'יץ

מפרסומים שונים שהופיעו באחרונה עולה כאילו התנגד ראש עיריית תל־אביב בזמנו לרעיון הפרדת הבחירות לרשויות המקומיות, מאלו לכנסת ואין זה נכון.

עוד לפני שנה יזמנו צ'יץ, גוראל ואנוכי פניה לראש הממשלה מר שמיר בתמיכה ברעיון הפרדת הבחירות. ראוי, לדעתי, לומר מלה טובה על חלקו של צ'יץ בפעילות לקידום הנושא, שהיתה לגופו של עניין, וללא כל שיקולים צדדיים.

סברתי, ואני מאמין שגם צ'יץ שותף לדעתי, כי רעיון הפרדת הבחירות תואם כוונת המחוקק לאפשר לבוחר התייחסות לעניינים של מדיניות חוץ ביטחון וכלכלה ברמה ארצית ולאומית, בנפרד מבעיות של שירותים עירוניים ונושאים מוניציפליים אחרים.

קיבלתי כמובן בסיפוק את החקיקה בכנסת שאישרה את הפרדת הבחירות ונתתי ביטוי פומבי לעמדתי זו. אך הצטערתי צער רב על הדרך בה נתקבלה ההחלטה. הדיון שהתפתח בכנסת סביב ההצעה, המאבק הפוליטי ומשחקי היוקרה בין שתי המפלגות הגדולות בנושא, לא העלו את כבוד הכנסת. בגלל הצורה הבלתי־עניינית שלבש הוויכוח הפוליטי סביב עניין זה הפסקתי מעורבות אקטיבית בשלבים האחרונים של הדיונים. אני מטיל ספק, אם כל "המהומה", למען מטרה צודקת כשלעצמה, שווה את הנזק התדמיתי והחינוכי שנגרם למוסדות החקיקה שלנו.

טדי קולק
ראש עיריית ירושלים

לַקּוּנָה (חֶסֶר) בחוק החינוך

רשימתו של נתן רועי: "מוות במגרש משחקים" ("דבר" 25.8.88) מוצעת בתוכנה המעוררת זוועה וחרדה גם יחד. המעשה שהיה כך היה: רותם פרי בת ארבע מתה בשעה ששיחקה בגן הילדים שלה ברמת גן. לדעת הפרקליטות ומשרד החינוך לא היתה רשלנות, לא היתה "מאשלה" ואיש אינו אשם במותה.

לשווא חיפשתי בחוק החינוך על תקנותיו המשתרעים על 100 עמודים לערך (להלן "החוק") הוראה כלשהי המטילה על העוסקים בחינוך למיניהם אחריות לשלומו ולבטיחותו של הילד כהגדרתו בחוק "ילד" פירושו – אדם שבראשית שנת הלימודים היה באחד הגילים מ־3 עד 13 ועד בכלל. החוק מחייב רשות חינוך מקומית לדאוג למגרשי משחקים ולפיקוח סניטרי על מוסד־החינוך ועוד. החוק מטיל על ההורים חובה "לדאוג לכך שהילד... ילמד באופן סדיר במוסד־חינוך מוכר. לא למד הילד במוסד סדיר... דינו של כל אחד מההורים מאסר שני חדשים או קנס אלף לירות" (חוק לימוד חובה, תש"ט–1949). הורים השולחים את ילדיהם לגן הילדים או לבית ספר מעבירים למחנכים בראש ובראשונה את דאגתם לשלומו ולבטיחותו של הילד תוך חרדה וביטחון פנימי שהילד נמסר לידיים טובות ונאמנות ושהוא ישוב הביתה בריא ושלם.

עיון בחוק מגלה, שקיימת בו לקונה (חסר), משל למה הדבר דומה "אמנות עשר – והתינוק בוסר". המחוקק התעלם במשך 40 שנה לערך מהיבט זה של הבעיה. ואת לתשומת ליבו של שר החינוך והתרבות מן הדין שההורים והמורים יידעו את הצד החוקי המדוייק של הבעיה. יתכן, שקיימות הוראות פנימיות של משרד החינוך והתרבות המתייחסות לבטיחותו של הילד בעת שהותו במוסד החינוכי, ברם אין הוראות משרד ממשלתי כלשהו בבחינת חוק במדינת ישראל. ההנחיות וההדרכות של משרד החינוך והתרבות, אם בכלל קיימות כאלה, חשיבותן בתחום המינהלי הארגוני והן לא, כלומר הסנקציה כלפי עובד חינוך העובר עליהן עשויה להיות העברתו למקום עבודה אחר או פסילתו להוראה מחמת אי־התאמתו למקצוע וכו'. הבעיה הנדונה כאן אינה מינהלית ולא חינוכית־פדגוגית אלא משפטית טהורה. אין הדעת סובלת שכל הגורמים העוסקים בחינוך במדינה יעצמו עיניהם נוכח מותה הטרגי של רותם פרי ז"ל.

שלמה גוראל
תל־אביב

לפני 60 שנה

תכניות להכשיר את סוריה להתקלאות

ממשלות צרפת ואיטליה מעיינות בתכנית המהנדסים האייס והבאום, להפוך את מרבי סוריה לארץ פוריה במשך שלש שנים.

מתיחות בין אנגליה ואמריקה

הסיבה העיקרית ל"התמרמרות" בין אמריקה ואנגליה היא כריתת ההסכם הימי האנגלי צרפתי. אולם אין זה הכל, גם המצב בשוקים [illegible] משמש למתיחות רבתית.

ארצות הברית מאשמת ע"י אנגליה בחוסר נקיון לשם הפרעת השוק האנגלי בסין.

לפני 40 שנה

ויצמן יבוא לישראל

הניתוח בעינו של ד"ר ויצמן הצליח והחזיר לו כח הראייה. הרופאים שטיפלו בו בז'נבה מסרים כי יוכל עוד בסוף החודש הזה להכנס לתפקידו כנשיא מועצת המדינה בישראל.

21 אמבולנסים מאמריקה

21 אמבולנסים תרומת מגן־דוד־אדום בניו יורק נמסרו בטקס חגיגי למגד"א בישראל ברחבת העיריה בתל־אביב. האמבולנסים מצטיינים בציודם המעולה, הוענקו בכבוד העיריה ברח' ביאליק.

בטקס השתתפו בין השאר מנהל המד"א, שר הבריאות מ. שפירא, ראש עיריית ת"א י. רוקח ועוד רבים.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

ייצוג נכבד

שגרירות צרפת בישראל החליטה למנות את ד"ר ברנס כקונסול כבוד באילת. ד"ר ברנס משמש גם כראש המכון הבין־אוניברסיטאי באילת. עם מינוי קונסול צרפת באילת גדלה המושבה הקונסולארית באילת והיא מכילה עתה את קונסול מצרים, קונסול אנגליה, קונסול גרמניה והארצות הסקנדינביות, וייצוג לשוויץ. לכבוד המינוי ערכה עיריית אילת בסוף השבוע, במועדון הים התיכון, טקס רשמי בו השתתפו שגריר צרפת בישראל מר אלן פרייה ואשתו, וקונסול צרפת מר בירון.

מומחה

מבקר ההסתדרות נפתלי בלומנטל (בתמונה) ישתתף בספטמבר בסמינר בין־לאומי בארגנטינה שעורכת הקרן ע"ש פרדריק אברט, המקורבת למפלגה הסוציאל־דמוקרטית ולאיגודים המקצועיים המערב־גרמניים. הסמינר מוקדש לבעיות משק העובדים, וגם הרצאתו של בלומנטל תהיה מוקדשת לנושא זה. מלבד מבקר ההסתדרות יהיו נוכחים גם נציגי משק העובדים בגרמניה ומומחים מאיטליה.

שי"ן

כחול־לבן ונגב

אמש נפתחה בגלריה "גלאי" בתל־אביב תערוכה מציוריו של זמוש גלעד, שמסכת חייו מעניינת לא פחות מעבודותיו.

גלעד עלה לארץ מפולין כשוליית מלחים, והשתקע בקיבוץ גבעת השלושה. הזניח את לימודי הציור בהם החל בארץ מולדתו ופנה לעסקי בטחון. שירת בפלוגות הלילה של וינגייט. התגייס לצבא הבריטי, והצטרף לאחר מכן לשירות הבטחון הכללי. בשהותו בבוליביה החליט לחזור ולצייר. לצייר שם את הנופים כאן: ערך תערוכות באירופה ובדרום אמריקה, לבסוף חזר לישראל ודווקא לנגב, למצפה רמון. הוא מצייר כעת את הנגב ומשתתף במחקר המבקש לנצל את חומרי הגלם שבמכתש הגדול לייצור צבעים, ואולי יהיו ציורי התערוכה הבאה מבוצעים בעזרת צבעי כחול־לבן ונגב.

ז.צ.

ראובן גרוס מי שזכור לכולם כמי שהביא לארץ את ה"סנדלים" (סנדלי דנוור), פתח לחוף הים של הרצליה מסעדה יפהפיה בשם "כאן קאף". בפתיחה החגיגית נראו ראש עיריית הרצליה אלי לנדאו, מנכ"ל משרד התיירות רפי פרבר, בעל הסופרפרם ליאון קופלר ועוד אורחים רבים רבים שנהנו מהנוף הנהדר ושפע האוכל. ראובן גרוס עצמו נראה מרוצה מאוד "למרות שעונת החוף עומדת בסיומה ו"כאן קאף" הוא מקום לקיץ" הוא מאמין, "שיש מספיק אנשים שאוהבים מקום ים תיכוני גם בחורף". בתמונה: ראובן גרוס עם מרית וליאון קופלר.

שלום לידיד

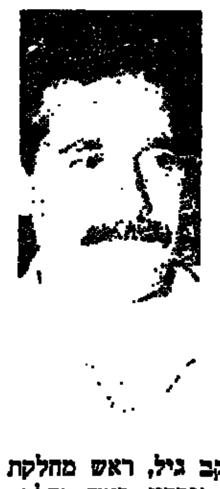

באווירה של תנועת נוער מלווה בברכות, העלאת זכרונות ושירה בציבור ערכו שלשום בתל־אביב חבריו וידידיו של חגי מרום (בתמונה) מסיבת פרידה למי שסיים לא מכבר את כהונתו כמזכ"ל הנוער העובד והלומד והמוצב ברשימת מפלגת העבודה לכנסת הקרובה. בין אלה שהשתתפו באירוע היו מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, חברי הכנסת נחמן רז ויעקב גיל, ראש מחלקת העלייה בסוכנות אורי גורדון, ראש מחלקת ההתיישבות נסים זווילי, מזכיר התק"ם אהרון ידלין, חבר הוועדה המרכזת יעקב ישי ועוד רבים וטובים מפעילי התנועה.

עודד בר־מאיר

נוסעים לברצלונה

מקהלת השרון מכפר־סבא, בניצוחו של יריב אלוני, נוסעת לפסטיבל מקהלות בינלאומי שיערך בברצלונה, ספרד, שם תייצג את ישראל. המקהלה מונה כ־80 איש מאזור השרון שתחביבם שירה, ומונה בעלי מקצועות רבים, רופאים ומורים ועוד... ורפרטואר המקהלה כולל שירים עבריים, ישנים וחדשים, ויצירות קלאסיות. המקהלה נוהגת להופיע באירועים שונים בארץ, ובכנסים בינלאומיים של ה"זמריה". לפני צאתה לברצלונה תקיים המקהלה קונצרט פרידה בבית התרבות שבכפר־סבא.

קלאסית־ישראלית

אל"א אגודת אמנים למען אמנות תערוך השבוע רסיטל למוסיקה קלאסית־ישראלית באולם הסינמטק בבית רוטשילד על הכרמל. ישתתפו שלושה אמנים: הזמרת הישראלית עליזה אשרוף (סופראן), הכנר מסטן ספירה והפסנתרנית אליך גה, שניהם מצרפת. שלושת האמנים לומדים באקדמיה למוסיקה בפאריס. הם חברו יחד, הקימו שלישיה קאמרית והופיעו בשורת קונצרטים בקהילות היהודיות בצרפת ובמקומות אחרים באירופה וזכו להצלחה. עתה הם מופיעים ברסיטלים למוסיקה קלאסית וישראלית. את הערב בחיפה ינחה [illegible]. התוכנית כוללת בין היתר מוסיקה קלאסית של פורה, דביסי, רוול, ביזה ואחרים, ומוסיקה ישראלית ויהודית של לבי, בלוך, זעירא, שריף, [illegible] ונעמי שמר.

אריאלה ראובני

החזיר הציל

חיי ניצלו על ידי חזיר – כך אמר ברייאן ראובן במכתבו לרב הראשי. על הויכוח הנמשך על השתלות אברים הלקוחות מבעלי חיים. בתאונת סקי קשה שקרתה לי ניצלו חיי הודות להשתלת עורק שנלקח מלב של חזיר. השתלות מסוג זה נעשות כבר 20 שנה. אז מה ההבדל בין זה לבין אברים אחרים ומדוע קמה הצעקה? כך כתב ברייאן והוסיף וכה גם שאני השתמשתי רק בחלק קטן ואילו השאר בודאי נאכל על ידי אנשים שאינם יהודים או מוסלמים.

המדור נערך ע"י אורה ארניצקי

עיר הנוער 88 בחיפה. משחק סימולציה על המצב בינינו ועל הפתרון – כולם נגד כולם... לפתרון גם הנוער לא הגיע.

גמול, חברה להשקעות בע"מ

רח' יהודה הלוי 62, ת.ד. 800, תל־אביב 61007, טל. 673333

תמצית מאזן ליום 30 ביוני 1988
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1988*
(באלפי שקלים חדשים)

	30.6.88 (לא מבוקר)	31.3.88 (לא מבוקר)	31.12.87 (מבוקר)
נזילות	2,006	2,373	2,006
פקדונות בבנקים:			
[illegible] באוצר מדינת ישראל	3,454,277	3,423,260	3,440,043
בבנקים פקדונות לשם הלוואות	448,902	447,748	467,988
אחרים	3,170,093	3,206,072	3,242,812
ניירות ערך	426,412	417,145	415,306
[illegible] בבנקים	34,104	22,963	15,137
חייבים שונים	147	63	83
רכוש קבוע (בניכוי פחת)	-	-	-
	7,536,841	7,519,624	7,582,975

	30.6.88 (לא מבוקר)	31.3.88 (לא מבוקר)	31.12.87 (מבוקר)
פקדונות לשם הלוואות	448,824	447,662	467,920
פקדונות מקופות גמל לתגמולים			
השקעה מכוונת	350	3,537	184
אגרות חוב	5,998,141	6,020,989	6,092,286
התחייבויות אחרות	52,972	55,231	57,521
סך הכל התחייבויות	6,500,287	6,527,419	6,615,891
הון עצמי	1,036,554	992,205	967,084
	7,536,841	7,519,624	7,582,975

תמצית דו"ח רווח והפסד לחצי שנה שנסתיימה ביום 30 ביוני 1988
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1988 (לא מבוקר)
(באלפי שקלים חדשים)

	לשלושה חדשים שנסתיימו ב־30 ביוני 1988	לשלושה חדשים שנסתיימו ב־30 ביוני 1987	לששה חדשים שנסתיימו ב־30 ביוני 1988	לששה חדשים שנסתיימו ב־30 ביוני 1987
רווח נקי	42,121	27,411	84,982	59,758

דו"ח על השינויים בהון העצמי לחצי שנה שנסתיימה ביום 30 ביוני 1988
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד יוני 1988 (לא מבוקר)
(באלפי שקלים חדשים)

	לשלושה חדשים 1988 הון וקרנות הון	לשלושה חדשים 1988 עודפים (הפסדים)	לשלושה חדשים 1987 הון וקרנות הון	לשלושה חדשים 1987 עודפים (הפסדים)	לששה חדשים 1988 הון וקרנות הון	לששה חדשים 1988 עודפים (הפסדים)	לששה חדשים 1987 הון וקרנות הון	לששה חדשים 1987 עודפים (הפסדים)
הון עצמי לתחילת התקופה	582,556	439,649	570,845	369,037	582,556	384,520	570,845	334,366
רווח נקי **		42,121		27,411		84,982		59,758
דיבידנד		[illegible]		[illegible]		[illegible]		4,260
	582,556	453,998	570,845	398,366	582,556	453,998	570,845	398,366

* הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 1988 ולחצי שנה שנסתיימה באותו תאריך, נערכו לפי אותם כללי חשבונאות [illegible] הדוחות הכספיים ליום 31.12.1987.
** [illegible]

בולים

מברכים את "פראגה 88"

מאת אריה לינדנבאום

יום שישי, 26 באוגוסט 1988, עשוי אולי להיות התוליה הראשונה בחידוש היחסים עם ממשלת צ'כוסלובקיה. האופטימיות שלנו בוודאי מוגזמת, אך זה היום שהיווה פתיחה לשבועיים של אירועים בבירת צ'כוסלובקיה, שלכמה מהם עשויה להיות השלכה על יחסינו עם האגוז הקשה ביותר בקרב מדינות מזרח אירופה.

אכן, בבירת צ'כוסלובקיה נפתחה תערוכת בולים עולמית בהשתתפות אספני ישראל, ואף משלחת רשמית של שני נציגי התאחדות הבולאים בישראל יצאה לשם.

דואר ישראל הטביע ביום שישי, 26.8.88, חותמת־דואר מיוחדת עם

ברכה בנוסח: "ברכת בולאי ישראל לפראגה 88" כששם פראגה הוא בלטינית PRAGA.

הברכה היוצאת מתל־אביב לבירת צ'כוסלובקיה חשובה כשלעצמה. זו מחווה שלנו, ונראה מה תהיה המחווה הצ'כית.

למשלחת הישראלית היו קשיים קונסולריים עד הרגע האחרון ובכתיבת שורות אלה לא היה ברור כיצד הסתדרו העניינים. המדובר בשני אנשים – נשיא ההתאחדות, הנס סינקי ונציג התערוכה, לביא בלאו, שעמדו לקחת עמם את כל המוצגים לתערוכה, שאושרו לתצוגה על־ידי הנהלת התערוכה בצ'כוסלובקיה.

עד רגע זה לא ראינו גם את קטלוג התערוכה ולא ברור אם הצ'כים עמדו בהבטחתם להדפיס את שם ישראל לצידו של ד"ר מנפרד ברגמן משווייץ, שעשוי לייצג אותנו כשופט על תקן ישראלי. (בפרסומים שהיו עד כה התעלמו מ"ישראל" לצד שמו של ד"ר ברגמן, על אף ההבטחה זו).

בימים הקרובים נדע אם הצ'כים אכן נהגו בישראל כפי שזה מתבקש מהאמנות הבין־לאומיות, לפחות בכל הקשור בתחביב הבולאי.

על בעיית הדגל כבר כתבנו והיא כידוע נפתרה בכך שב"פראגה 88" לא יונפו דגלי הלאום, פרט לדגל המדינה המארחת, דגל האו"ם ודגל הפי"פ.

ישראל לא מצפה להחלטות מיוחדות הקשורות בנו בקונגרס פי"פ הי"ז שיתקיים במסגרת התערוכה בפראג, אלא בעצם היחס לישראל של המארחים וכל משלחות אחרות שתשתתפנה שם.

דואר ישראל גילה גם כאן מחווה מיוחדת, וביום א', 4.9.88, תוטבע חותמת נוספת לכבוד "פראגה 88", לרגל פתיחת הקונגרס ה־57 של פי"פ. החותמת תוטבע בסניף הדואר המיוחד, בדואר מקווה ישראל בתל־אביב.

ישו מלך היהודים

המלים "ישו מלך היהודים" חוזרות מדי פעם על בולי דואר, כאשר מציגים את ישו הצלוב ובראש הצלב ראשי התיבות Inri שהן Jesus Nazarenus Rex Iudeorum ("ישו מנצרת מלך היהודים").

המלים "מלך היהודים" קשורות במאורעות המכריעים בחייו של ישו. למן אותו יום שישי לאחר סעודת הערב, שלפי אחת הגירסאות היתה זו סעודת קורבן פסח ובשעת הסעודה גילה, בעת ברכתו על הלחם, שאחד מחבריו יבגוד בו. לאחר הסעודה יצא עם תלמידיו מן העיר, עברו את נחל קדרון ובאו לחצר גת־שמנא במורד הר הזיתים. ישו שקע בתפילה שסופה היה מסירת נפשו לשמים, תוך נכונות לקבל היסורים. למקום הגיעו שליחיו של הכהן הגדול, ובראשם יהודה. הוא ניגש אל ישו, נשקו, סימן, לדעת האוונגליון, שזה האיש שצריך לעצור אותו. ישו נעצר והובא אל הכהן הגדול. לפי הקליות מתי, היתה האשמה כלפי ישו שהוא מתפאר ביכולתו להחריב את בית המקדש ולבנותו תוך שלושה ימים. לדעת כהני, זו היתה עדות שקר וישו כלל לא השיב על טענה זו. כאשר נשאל אם הוא רואה עצמו משיח, השיב ישו בצורה "אתה אמרת" (לפי מתי) ולפי מרקוס השיב ממש: "אני הוא", וזו היתה, איפוא, הסיבה שהוצא נגדו פסק דין מוות.

בבוקר הובא כאסיר אל הנציב פילטוס באשמת הסתה למרד במלכות ולפי שנאמר, שאלו פונטיוס פילטוס אם הוא מלך היהודים וישו ענה: "אלה דבריך". פילטוס לא מצא ממש בכל ההאשמות וניסה להעביר את ישו לטיפולו של הורדוס אנטיפאס, ואולם זה החזיר את ישו שוב לפונטיוס פילטוס. מלת הכפתה היתה, כנראה, דבר "המלכות" של ישו ואם כי הסביר לשוביו ש"מלכותו" אינה מלכות העולם הזה וכי בעולם הזה עליו לשמש רק עד לאמת – לא [illegible].

לפי האוונגליון היה מוכן פילטוס לשחרר את ישו בגין הנהוג המקובל לשחרר אסיר יהודי לחג הפסח, אולם העם בחר בשבאי בראבא ולא בישו, שדרשו להוציאו להורג. ישו נידון למלקות ולצליבה ועל עטרת הקוצים (כתר מלכות) ואחר כך על הצלב רשמו בפקודת פילטוס את כתובת הלעג "מלך היהודים" (בעברית, לטינית ויוונית).

מאז צוירה תמונת הצליבה של ישו בצורה שעל הצלב, מופיעים ראשי התיבות בדרך כלל לפי הנוסח "ישו מנצרת, מלך היהודים". תמונה זו מופיעה עתה בבולי מונקו, שהופיעו ברגיל באיחוד לכבוד חג הפסחא 1988. בסדרה ארבעה בולים עם תמונות שונות מחייו ובמותו של ישו.

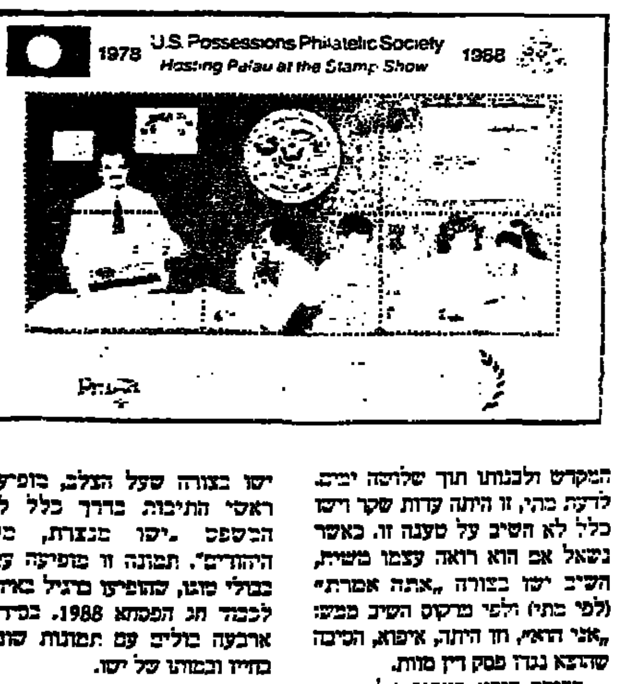

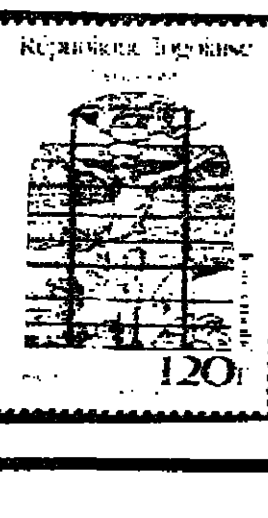

מגן דוד וסמל "פראגה 88"

דואר איי פלאו הוציא זה עתה גליון מזכרת חגיגי עם 8 בולים בני 45 סנט, מוקדש לתערוכת "פראגה 88" ובו קשקוט (תעתיקי) בולים וכן מיני סמלים, לרבות סמלה הלאומי של ארה"ב. כידוע כלול בסמל ארה"ב מגן דוד קטן, אך הוא איננו מגינו של דוד המלך...

פועלי כל העולם – הליכוד הביא את השלום, הליכוד גם יחזיר אותו

דבר אחר

המוסף הסאטירי של „דבר" • י"ח באלול, תשמ"ח • גליון מס' 251 • מוקדש להרצל אביטן, שרק בזכותו שכחנו מהאינתיפאדה לכמה ימים

אלף בית

א: תגיד, שמעת שהשר שרון רוצה לפטר מייד את השר רבין?
ב: למה מייד?
א: לפני שנגיע ל־650 הרוגים.

נמצא הפתרון לבעיית כ"ך: אם כ"ך תפסיד בבג"צ, היא תשנה את שמה ל"מולדת"

קונסנזוס

מדוע עונש הנזיפה החמורה, אשר הוטל על אל"מ ג', הינו עונש חמור מאד?

מאת פרשננו המישפטי המתון, להב הזועם

שוב קמים השמאלנים ומצווחים בקולם הדקיק והמסורס משימוש־יתר בהירואין, כי המח"ט "יצא בזול", כמו שאומרים הצברים, במישפט המישמעתי שבו קיבל נזיפה חמורה על הריגת ערבי.

ואנו אומרים: נזיפה חמורה זה כלוםס נזיפה חמורה זה משהו מאד־מאד חמור. עומד לו מח"ט, מסביבו עומדים כל מיני סגני רמטכ"לים ותתי אדמיראלים, וצועקים עליו צעקות איומות. "נו, נו, נו, נו", הם מנפנפים עליו אצבע צרידה. "יתביייש לךו זה גועל־נפש, להרוג ערבין בוש והיכלם של נעליך מעל רגליך פויה".

ועומד לו המח"ט הנזוף חמורות, עומד לו ומתבאס וכולם עושים לו פאזיחות איומות. הם כבר נרגעים מסיבוב הקריאה הראשון של הנזיפות – ואז, כשהמח"ט חושב שזהו, גמרו לצעוק עליו, אז פתאום זה מתחיל שוב: "תכה, תכה. מכאן לא תצא כל כך מהר! עכשיו תגיד מאה פעם יזה לא יפה להרוג ערביו". ואז נאלץ המח"ט להגיד מאה פעם יזה לא יפה להרוג ערביו' – וכשהוא חושב שייסוריו תמו ומבקש בקול נמוך להשתחרר לעבודות, הכל מתחיל שוב: "פויה ואיחסע" ו"גועל־נפשו" ו"תתבייש" ו"תתבייש" ו"זה מתחת לכל ביקורתו" ו"שלא תשכח את חלקה הזה כל חייס". ואז המח"ט פורץ בבכי מר ויוצא החוצה מושפל לגמרי ועצוב נורא.

אז לזה אתם קוראים עונש קלו והרי מאסר־עולם הוא כאין וכאפס לעומת הנזיפה החמורה־מכל־חומרה הזאת. אז שלא יבלבלו לנו את המוח שהוא "יצא בזול". אנחנו לא היינו רוצים לעמוד בסיטואציה דומה. היינו מעדיפים כבר את הכיסא החשמלי, אם תשאלו לדעתנו. אבל אתם הרי לא תשאלו לדעתנו, כי בכלל לא איכפת לכם. וחבל.

ויפה שעה אחת קודם וגו'.

בית התמוטט

שפירא, אילין והורביץ נבחרו לוועד הבית.

תיקון טעות

בגליון הקודם של "דבר אחר" כתבנו בטעות „סגן מזכיר המדינה האמריקני לציר הישראלי בוושינגטון: יותר ויותר אמריקאים אינם מבינים את מדיניות ישראל בשטחים" – וצ"ל: „הציר בוושינגטון לסגן מזכיר המדינה האמריקני: יותר ויותר ישראלים אינם מבינים את מדיניות ישראל בשטחים".

השטפונות בסודן מקטינים סיכויי המערך בבחירות

– מאת כתבנו צ'שה קל –

מומחים לבחירות ולסכסוכים הביעו את החשש, או התקווה, שגם השטפונות בסודן, כמו האונס בגליל, הדעתה על חוסין, השפל בבורסה, המצב הכלכלי, הטמפרטורות הגבוהות, האינתיפאדה, כור, אליאנס, היהודים ורוכבי האופניים, מצמצמים את סיכויי המערך לזכות בבחירות ומורידים אותם לשפל שלא היה כרוגמתו מאז הבחירות האחרונות.

סקר: 78 אחוז מהרצל אביטן מעדיפים את גלי צה"ל על קול ישראל

בקול ישראל ממתינים לבריחתו של שמעיה אנג'ל, ומקווים שהוא יתקשר לקול ישראל ולא לתחנה הצבאית.

בשניה האחרונה

בבד"צ דורשים ש"קריסטל" תעביר לחברי הבד"צ את כל המודעות הגדולות של צעירות בלבוש בלתי צנוע, שהוסרו בעקבות פסיקת הבד"צ, וזאת כדי שחברי הבד"צ יגיעו לסיפוקם המלא

בשניה האחרונה

סקופ: ישראל תנסה לטרפד את ועידת השלום בין עיראק לאיראן. ה"מוסד" הישראלי גייס כמה אישים מצמרת הליבראלים, כדי לסכסך בין איראן לעיראק

פרס ושמיר התכתשו על קיברו של הבאבא סאלי

– מאת כתבתנו נתיבה בת־יהודה –

השניים "הלכו מכות", כמו שאומרים הצברים, לאחר שמר פרס התארגן לצילום קבוצתי עם 18 משפחות שעשו מאנגל על קבר הצדיק. לפני שהצלם עשה קליק, הגיעה הפמליה של שמיר וכל אנשי המאנגל רצו להצטלם איתו.

ועדת חקירה קבעה: אביטן אשם בבריחת אביטן

יודח מתפקידו ויורד לדרגת שמעיה אנגל

– מאת כתבנו סינג־סינג אלקטרז –

ועדת חקירה ממלכתית, שהתמנתה בחשאיות ערב בריחתו של הרצל אביטן, הספיקה להגיש את מסקנותיה שלוש שעות לפני הבריחה. הוועדה, בהרכב שר המשטרה, נציב שירות בתי הסוהר ומנהל כלא באר־שבע, קבעה כי הפושע המסוכן הרצל אביטן הוא האחראי היחיד, העיקרי, הראשי והבלעדי לבריחתו של הרוצח האכזר הרצל אביטן. „היו סימנים רבים וגלויים להכנותיו של אביטן לברוח מהכלא – ורק מחדליו של אביטן מנעו את סיכול הבריחה", אומרים חברי הוועדה. בנספח חסוי בדו"ח ממליצה הוועדה להעניק ציונים לשר חיים ברלב, לגונדר לוי שאול ולמומחה היפאני ת. ר. קירי.

הליכוד מתבנן אוטונומיה חד־צדדית וחד־הורית אחרי הבחירות

– מאת כתבנו המדיני ישראל נצח –

במסגרת תוכנית האוטונומיה ייבחרו נציגים פלסטינאים ע"י התושבים המקומיים וממשלת ישראל תיבחר נציגיהם את מי שאותו היא לא רוצה לדבר ואת מי שאותו היא רוצה לסיים במעצו־בית. האוטונומיה תכלול ניהול עצמי בתחומי הגינון וקישוט הסאלון.

המערך יבליט בתשדירי הבחירות את מפעלו הגדול של פרס

– מאת כתבינו לענייני בוחירות, אני ואפסי עוד –

המערך החליט להבליט בתשדירי הבחירות שלו לכנסת ה־12 את העובדה שהשר יצחק מודעי (מ.) אינו מכהן כבר יותר משנתיים כשר אוצר – וזה הכל רק בגללו ובזכותו של איש אחד, שמעון פרס.

מקור המקורב ליו"ר מטה הבחירות של המערך אמר: "בליכוד יש כאלה שמשוויצים שהליכוד הוא שהביא את נסים – אבל אנחנו נזכיר לבוחרים שאם פרס לא היה מעיף את מודעי לכל הרוחות, לא היה בכלל נסים".

שיתוף־פעולה בין עיתון ישראלי לעיתון פלסטינאי

– מאת כתבנו לענייני טעויות, טובי שבט –

"בתגובה ולאות הזדהות עם העיתון 'ידיעות אחרונות' וגלי צה"ל על המיבצע 'עץ תחת עץ', החליטה מערכת העיתון 'אל אינויפאזי' בשיתוף הקרן לעידוד הילודה, על מיבצע שייקרא 'אדם תחת אדם'", אמר דובר העיתון.

דבר אחר

העורכים: תרזה איזנברג, יאיר גרבוז, יצחק בן־נר, שלמה נוצן. אורחים: דני קרמן, אהרן שמי, יוני להב, אמיר אורן, יעקבלה רוטבליט, מנשה רייכמן, עודד ברנאור ואבנר כץ.
המערכת מתנחמת על הברכיים להרצל אביטן שבבריחת הבעל"ש שלו, יתקשר גם ל„דבר אחר".

סקופ

גילוי: מקור אמריקאי הוא שהדליף את הידיעה שישראל נזפה במקור הישראלי שהדליף את נזיפת האמריקאים בישראל, על פרשת המגורשים, שזכתה בגינוי אמריקאי שהודלף ממקור ישראלי, שנזף, כאמור, ע"י ארה"ב

חילונים חוששים לשתות "קריסטל" מחשש שאחד העובדים ליקק לחרדים

תשלובת "תבורי" פירסמה מודעות גדולות בעתונים ובהן נאמר:

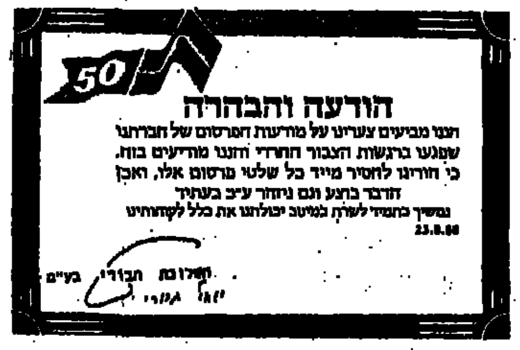

מחוגים מקורבים לתשלובת נמסר לכתבנו, כי ידועה זהותו של המלקק והוא לא בא במגע עם הבקבוקים, ככה שאין חשש לשתות.

עוד מפלגה דתית החליטה לרוץ לכנסת

במפלגת העבודה נפלה ההחלטה לרוץ לכנסת הי"2.

ברגע האחרון

רפובליקאים אמריקאים מפגינים ודורשים להחליף את דן קוויל בביבי נתניהו

ברגע האחרון

המשטרה חוקרת איך זה שהתק"ם איננו מעורב בפרשת בניו של אילין

ברגע האחרון

עונת השמדת הפירות נפתחה באיחור

ברגע האחרון

לוויין הריגול הישראלי ישוגר מהתחנה המרכזית החדשה

שמיר מנסה לנטרל את מודעי

– מאת מנורה זאבי וליבה רעלי –

במסדרונות הלובי של הליכוד גוברות השמועות ששמיר ינסה בכל כוחו לנטרל את יצחק מודעי ולטאטא אותו מתחת לשטיח.

כתבים מקורבים יודעים לספר, ששמיר מפחד פחד־מוות שמא יקיים מודעי את מה שהבטיח ויגלה לכולם איך ומה לעשות כדי שהאינתיפאדה תחוסל תוך שבוע.

שמיר חושש, ובצדק, שמודעי יגלה את הסוד, צה"ל יעשה מה שמודעי אומר – והאינתיפאדה באמת תיגמר.

ואז יהיה לכולם זמן להיזכר מה עשה הליכוד למדינה מהרגע שעלה לשלטון, איך הם חירבנו את הכלכלה, סיבכו אותנו במלחמת לבנון שעלתה לנו בחללים רבים ובכסף רב, קברו את בגין והביאו לנו את שמיר.

בלי האינתיפאדה, חושש שמיר, יישאר הליכוד יתום מכל הצלחותיו – ולכן, למרות שמקורביו מנחמים אותו שזה הכל רק דיבורים ושבעצם אין למודעי שום פאטנט, מחפש שמיר כל דרך כדי להעלים את מודעי.

הוא משוגע, אומר שמיר, ומשוגעים מסוגלים לכל מיני דברים...

רה"מ שמיר מחה בחריפות באוזני השגריר היפאני על התנהגותו הבארבארית של שר ההגנה היפאני

לפני 30 יום התנגשה צוללת של הצי היפאני עם ספינת שיט וכתוצאה מההתנגשות ניספו 30 אנשים.

עברו יותר מ־24 שעות – ושר ההגנה היפאני טסטומו קאווארה הודיע שהוא מקבל על עצמו את האחריות המיניסטריאלית לאסון ומתפטר. לא עברו 24 שעות וממשלת ישראל שלחה מחאה חריפה לממשלת יפאן ותיארה את מעשהו הבלתי־שקול של טסטומו קאווארה כפגיעה אישית בכל שר משרי ממשלת ישראל וכאנטישמיות שאין הדעת סובלת אותה.

עדיין לא נפלה ההחלטה האם לדחות את השביתה או את תחילת שנת הלימודים

– מאת כתבנו בהוטיבת עציוני, חנוך לנער –

בהסתדרות המורים ע"ש עציוני לא נפלה ההחלטה והיא עדין עומדת, שרירה וקיימת עד שייצא עשן לבן.

ההתלבטות היא, האם לדחות את השביתה, המיועדת לפרוץ עם תחילת שנת הלימודים, או לחילופין האם לדחות את תחילת שנת הלימודים העומדת להיפתח עם פרוץ השביתה.

מומחים לחינוך מנבאים, שההחלטה תיפול כנראה על מה שיבוא קודם.

סקר: 80% מעובדי מפעל הסוללות ב"תדיראן", שהיכו, דחפו ושברו ללא הבחנה, הפכו יותר נצים בעקבות האינתיפאדה. 15% לא שינו דעתם.

ממשלת הפין הראשונה בהיסטוריה מתלוננת על רופאיה

– מאת כתבנו הרפואי, ד"ר ב. ז. הרוסט –

הגב' שוש פינקוביץ', שעוררה סנסאציה בעולם הרפואי לאחר שניתוח השתלת פין שבוצע בה בבית־חולים ירושלמי ידוע, עבר בהצלחה מלאה, הגישה תביעה נגד בית החולים ונגד רופאיה.

בתביעתה, טוענת הגב' פינקוביץ': "באתי לבית החולים לניתוח להוצאת שקדים. כשהתעוררתי מהתרדמה, גיליתי שהשתילו לי פין. נראה לי, שבית החולים ניסה לעשות יחסי־ציבור על חשבוני".

נמסר, שסוללה של פסיכולוגים הוזעקה למיטתה של הגב' פינקוביץ' כדי לטפל במה שקרוי "משבר הפין".

מלאתי לוטו באופן לוטומטי

פוזיטיב
אהרן שמי

כספים וכספות

מה עושים עכשיו?

„בכספים ובכספות" יקרו שני דברים אני יודע:

אני יודע שעוד מעט יגיע „אחרי הבחירות" – ואני יודע, כי ככה כולם אומרים, ש„אחרי הבחירות" יבוא פיחות.

מה שאני כבר לא כל כך זוכר, כי הזמן זמן לא היה פיחות, זה מה שהיה נהוג לעשות לפני פיחות. קונים מטריים? ואם כן, אז מה בדיוק?

בכבוד רב ובתקווה שתעזור

„הסמבליבלי"

רח' הלאומי 500/650 זלדה עלית

פינת הבישול

האירופי

ארוחות מאנגו

בוחרים כמה מאנגואים יפים, לא רכים מדי, במעט ראויים לאכילה (ככה שאפשר לחכות שלושה־ארבעה ימים עד שאוכלים אותם). מכבסים את המאנגו לתוך שקית יפה ומוסרים אותו לכל מי שמוכן לשלם לכם כמה שהמאנגו עולה היום – ובכסף הולכים כולם למסעדה ואוכלים טוב.

חזון אחרית הימין

(ראשי־פרקים לרשימות מבית המשוגעים)

– מאת כתבנו שתופף את כהנא במחלה ואת גנדי בתוספת לוואי ריש חשש שהוא נרשא נוגדני דרוקמן –

הטראנספר – רעיון מרליק, העם שרוף עליו ● „מולדת" אין איבער אלעס ● ואתם אל תעמודו בלי הושיט עזרה, בלי ללבות את אש הזעם, אש ארץ־יהודה ● בגלל רוחות געגועיות נוצת מחדש „עמוד האש" השורף את אחרי. המהנה ובישר את שובו של הנגבי ● בימים אלה הודשה הקרנת הסידרה „עמוד האש" ובכל ערב אנו חווים בפרק חדש: הוצאה דירה בארץ־יהודה והצגת דירה בגבעתיים ● „שריפה וצריף" הם המשך הישיר ל„חומה ומגדל" ● אנו נושאים לפידים חיים ● מהשריפות מתחמם כדור הארץ, אולי יחליפו אותו בכדור של פלאסטיק ● בינתיים הולכת ונהרסת שיכבת האוזון הנפשי ● אריק שרון שואל, גנדי משיב והבוא מגנן בגבל ● עוד כמה עשרות מתושבי השטחים יגורשו. כל מגורשינו חוזרו בשלום לבסיסם ● מגרשי מישראל יקבצנו ● הקבריים רצוות המגרשים מודים לכל המגורשים, תודה שגורשתם איתנו ● נא להמשיך ולהדרך את עניבות הנסיכות ● לידיעת ערבי השטחים: מסיבות שאינן תלויות בנו אנו נאלצים להעלות משבוע הבא את מחירי הגאז לשאיפה ● אנו מבקשים את סליחות המבורים לגאז הזה ואלה שמוכנים להיגרש בשבילו ● נסו בבקשה להסתגל לתחליפים, תשאפו איזה חומר שאתם רוצים ויכולים להרשות לעצמכם. רק אל תשאפו לעצמאות ולמולדת ● משלחת נוער מישראל יצאה לראות את הצריף השרוף בארץ־יהודה ● גנדי (המנהיג הבלתי־משופם) „הפלשתינאים ביש"ע הם מורסה מוגלתית, שהפכה לגמור איתה, את הסרטן הזה, אסור לתת להם להתפשט." ● הערבים התרגלו לראות בישראל מולדת, כמו שנאמר: „אם תולעת תדור בתוך קלה של חורת, תאמר: „אין מתוק ממנו" ● שנים לא הצליחו אנשי הימין להוכיח שהשמאל שונא את המולדת, עד שקם רחבעם זאבי וגנדי והוכיח שהשמאל שונא את ה„מולדת" שנאת־מוות ● כמו שנאמר: טוב למות בעד ארצנו ונגד מולדתנו ● או כמאמר אנשי כ"ך: טוב לשרוף צריף קטן עם ערבים על אדמת מולדת, מאשר ארמון עם סתם גויים על אדמת נכר ● בן־גוריון, לדעת גנדי, הוא אבי רעיון הטראנספר: יש לך ממשיך, דוד בן־גוריון – וגנדי הוא הממשיך שלך ● כל הכבוד לכמה מתושבי ארץ־יהודה שהוכיחו שעל ערבים אי־אפשר לסמוך. אפילו על זה, שהם יזרקו בקבוק תבערה כשצריך, אי אפשר לסמוך ● לכן קמו כמה יהודים טובים ושרפו לעצמם את הבית, וזה כנראה מה שהתכוונו אמנים ואנשי־ציבור, כשהציעו לנו לחזור לעבודה עברית ● גם שריפה וגירוש הם מקצועות מכובדים ולכן הגיע הזמן שיהודים יעשו בעצמם את העבודה השחורה ● „אם אין ערבי לי – אני לי" ● „נפש תחת נפש", „אבן תחת עין" ● „ערבי תחת צריף" ● „צריף תחת צריף" ● אל"מ ע. תחת אלוף־משנה ג' ● אלוף־משנה ד' נקרא אל ראש העיר וקיבל נזיפה חמורה ושי צנוע על פגיעה בערבים ● שנת הלימודים החלה ● מאות אלפי יחבשו את ספסלי הלימודים ● איש מהמערך לא ניחש נכונה את תוצאות שלושה עשר הסקרים האחרונים ● הקבר של הבבאבאסלי הניח זר על ראשו של פרס ● באופן קבוע מונה מפרק זמני ונבחר הילד שיהיה לפיד בטקס הסיום ● אין בעצמה זו משום הבעת דיעה פוליטית או כל דעה אחרת ● אורחים שרוצים להגיד מלה טובה לראש העיר מוקבזה מארץ־יהודה, שיעשו לו טובה וישכחו מזה, לפני שיגרמו לו נזק ● סקר סורי שהזמין המערך קובע שהנצחון בבחירות לא נמצא בכיס של אף אחד, אבל הכיסים של הורמים נעשים כל הזמן יותר גדולים ● הוקמה מועצה בעד האלופים שהם נגד האלופים שהם נגד להחזיר את השטחים ● ישראל, אוריילי שהשתגע – משוגע הוא ●

אבו־אל־בנאת הירושלמי

שמור אותי מידידי!

אם אתה באמת רוצה בטובתי,
עשה לי טובה – ואל תעשה אותי.
אתה יודע, בימינו אלה
זה לא טוב שתחשוב עלי דברים טובים כאלה.

יותר טוב שתהיה קורא לי „גנב",
עוד שבח מפיך – ואני מתחסל.
אם אחד כמוך יחשוב שאני בסדר לא רע –
זה לא מוסיף לי כלום, זה רק יגרע.
ואני בצרה.

גם כבה כל ידידי מחכים לי במכה.
אל תתן להם לתקוע את ראשי במגבה.
אל תהלל לי שבחים – ועוד בתקשורת.
שמעתי אותך וקלטתי מהדורה.

אל תשבח אותי, בחייה, צוה.
מפיך זה נשמע כל כך לא טוב.
להגיד עלי שאני אנושי,
שומר על זכות האדם –
אתה פשוט מחיר את דמי, בראדם.

שמור על פיך, הזהר!
אל תהיה חבר.
לא טוב שיחשבו שאתה ואני חברים.
מוטב שתשמיץ – ותהיה לי בריא.

בחירות '88

שר התחבורה קורפו מציע: רכישה חפשית של 500 רשיונות מונית חדשים.

מומחים חלוקים בדעתם: האם המערך יאכל אותה בבחירות בגדול, בבינוני או בקטן?

– מאת כתבנו לענייני בחירות, גברי רבא –

חלק מן המומחים סבורים שהמערך יפסיד בקטן, בהפרש של שניים־שלושה מאנדאטים, מה שיאפשר לו להתארגן במהירות וביעילות לקראת השתתפות בממשלת אחדות כשותף זוטר. חלק אחר מהמומחים בטוח שהמערך יפסיד באורח בינוני, כשישה עד עשרה מאנדאטים, מה שיאפשר לו להתארגן סוף־סוף כלשון־מאזניים פוליטית ולזכות ביתרונות הנובעים מכך. ואילו מיעוט מבין המומחים חוששים שהמערך יאכל אותה בגדול והוא עוד עלול לנצח במפתיע בבחירות בהפרש של שלושה עד ארבעה מאנדאטים וייאלץ להרכיב ממשלה ולהתחיל להוציא את המדינה מתוך החרא שבו היא נמצאת – ולכך המערך לא נערך כלל.

איחוד ליבראלים־חרות יפסיק לחלוטין את מריבות הליבראלים

"מהיום", אמרו מקורבי הליבראלים בשביעות־רצון, "לא יוכלו פת, מודעי, שריר ונסים לגדף ולהשמיץ זה את זה ולהיפך – כי אז יהיו במצב של ליבראלים המגדפים חירותניקים והדבר לא ייתכן בשום אופן".

מסביב לעולם בפאניקה

שלום קוראת. אני ביוון. בלילה עליתי על האקרופוליס, נישקתי אל אחד מעמודי הפרטנון וניסיתי בלצר שחור את המשפט הבא: לא שכחתי, יהודה המכבי חי וקיים, במכם בכאשכם, הנקמה בוא תבוא. ואחר־כך הוספתי באותיות קצת יותר גדולות אנטיוכוס בן זונה – החודה! והנחתי לגלי הרמז שחית קטנה של שמן סולו. לא ישנתי כל הלילה. ובבקר תפסו אותי כאב בטן וכאלפ הקראתי את הנשמה שלי מרוב לדחוק רק מהמחשבה שבכר עכה, בשעה מוקדמת, כל־כך, פתי יוני אחד לפחות [illegible] חומוס בסדר של סלר [illegible] מנה ראשונה, כי באמת, שיהיה היטב ברור – אני לא מכניס כדור. [illegible] עד תום ו־פופו! ילד יוני נשאר יתום. אלא מה.

שלכם [illegible]

סטיב דיוויס

אני כבר לא אהיה

סוף סוף בא הסנוקר והתישב בתוכנו. הרבה זמן הוא היה אסיר ציון בארצות קרות ורחוקות, והגויים משחקים בו ועושים בו כטוב בעיניהם – והנה, חשנה, הוא עשה עליה והיום הוא אתנו ולאו דווקא בשכונות העוני. הוא עלה מן המרתפים והוא מתגורר כיום אצל העשירונים העליונים.

האם שמו באמת סנוקר, או שמא ביליארד או אולי פול?

אתה ואני כבר לעולם לא נדע. אולי מי שיש לו מחשב מבין באה יותר. אנחנו, שנעצרנו במזכירה האלקטרונית – מקסימום ב„ביפר", כבר לא במשחק. אני חושב ששם המשחק הוא אכן סנוקר – אבל סנוקר לא נשמע מספיק יוקרתי בארץ ואז קוראים לזה ביליארד, כדי שקהל המטרה יאהב את זה. אבל מצד שני, יתכן מאוד שחשם ביליארד יש לו בארץ שם לא טוב והמשחק הוא בכל זאת ביליארד, רק שקוראים לו סנוקר. בקיצור, קטונתי. כך או כך, הסנוקר/ביליארד כבר פה וכעת, כשיש לנו ניאו־נאצים משלנו, מים מינראלים משלנו וגם הסנוקר פה, הרי שאנו עם ככל העמים, לאמור גוי גמור. אתם עוד תראו איך שתחת כל עץ רענן יצוצו בארץ פאבים למאות.

הטו אוזן, קוראים יקרים, או, טוב מאת, פערו פיכם ואגלה לכם כמה מרזין ומכמכמיו של שעשוע הביליארד. אם כן, מה שצריך זה להכות עם המקל בכדור הלבן ושהוא יפגע בכדור אדום ושהאדום... אה, רגע, אולי קודם, באמת, איך מחזיקים את המקל. מחזיקים אותו כמה שהוא יחליק בגבשושית או בשקע שבין האגודל ובין האצבע שלידו (אני בטוח שיש לאצבע הזאת גם שם, כי, כפי שידוע לכם, לכל אצבע יש שם) ויפגע בכדור בחלק... דרך אגב, הסנוקר (או הביליארד) איננו מישחק של פושטים ושל מעמדות נמוכים, כמו שהיה נהוג לחשוב... אז כמו שאמרתי, צריך לפגוע בכדור האדום, ז"א בלבן – ושהוא יפגע באדום ויכניס אותו (את האדום) לאחד מחחורים האלה שיש בצד... כדאי אולי להזכיר שבעולם, נניח באנגליה, משחקים את זה אנשים מאוד עשירים ויוקרתיים ויש לביליארד, ז"א לסנוקר, היסטוריה מאוד מעניינת שהולכת עד צ'ארלס השני. אלא שאז שיחקו את זה מעל גבי סוסים ובמקום הכדורים השתמשו בגולגלות של אנשים. אז אחרי שמכניסים אדום, מותר להכניס גם צבעוני אחד, ז"א לא אדום אלא צבע אחר. אומרים שבארץ זה כבר מאוד תפס ואנשים מאוד מכובדים (אמנים ואקדמאים, ועוד כל מיני כאלה שמצביעים למערך) משחקים בסנוקר.

וכעת גם נפתח בדיזנגוף מועדון „בופאלו־ביל־יארד" או בקיצור B.B.B, איפה שהיה קודם בנק, ז"א פאב, ז"א פיצריה, ז"א מעוט טיבעים. בקיצור, אף עוד משהו יוקרתי – ואני חושב שבצעירים אני מסביר את עצמי והרבה יותר טוב.

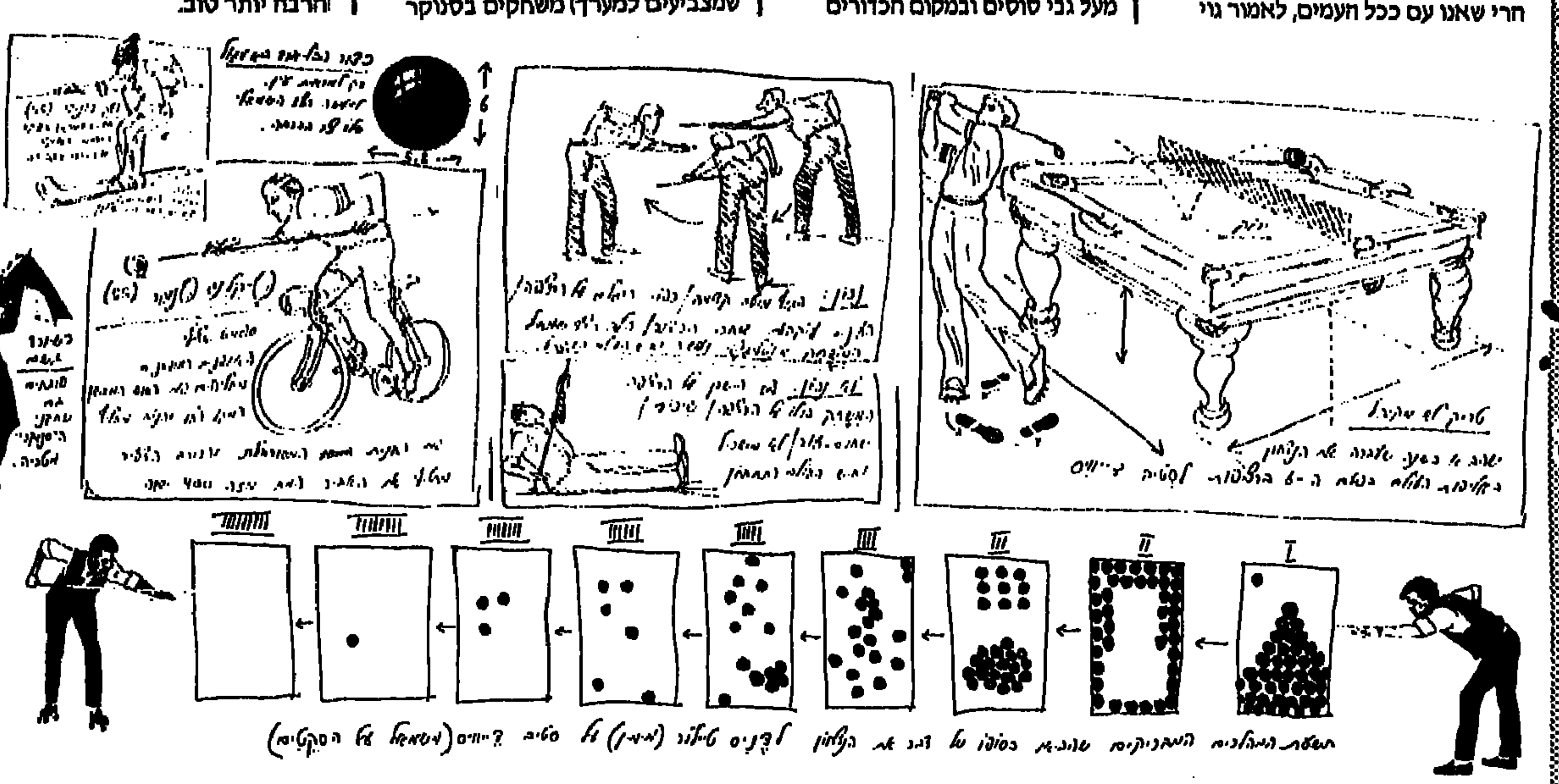

היה שם במקום

צלילו"ת הדע"ת

(ציונות לאומית־יהודית־ליבראלית־תרבותית־הומאנית־דתית־עברית־תורשתית)

מאת כתבתנו ורדית רוני

רטט של התרגשות היסטורית כנה עבר באוויר הלוהט של "המצודה", כאשר נתכנסו נבחרי העם מטעם מפלגות הימין הלאומי המאוחר והליבראלי, לקבוע את סדרי מערכת התעמולה וההסברה לבחירות הקרובות, שבהן כולן ינצחו על בטוח.

קודם כל, עלינו לדאוג לבטחון העם. מאז תחילת האינתיפאדה הזאת, לא יאומן, נהרגו כבר שמונה ישראליים וזאת שערוריה. צריך לתקוף את שר הבטחון ולציין, שאם אני הייתי במקומו, היינו פותרים את הבעיה ב־48 שעות וב־40 ק"מ, רעם בזעם השר האחראי על נפילתם ההכרחית של 650 חיילים במלחמה הקודמת.

צריך להכניס לעם המבולבל הזה קצת יציבות ושפיות, במקום הטירוף שהנחיל המערך לעם, הציע שר האוצר לשעבר, והציג לראווה את מכתבו של רופאו, המאשר שהיום (יום א') מצבו המנטאלי מניח את הדעת.

צריך לטראנספר מכאן את כל הפשע המשתולל בראש חוצות – ואנחנו נקבע מי הוא פושע ומי לא, אמר נחרצות האלוף־במיל, שבא אם צריכים, כשהוא מחזיק בכיצים את מעבידו ראש העיר, כדי שזה לא יפלוט בטעות דברי הבל על המפלגה שאליה חזר עם זנבו בין רגליו.

כן, החרה־החזיק אחריו ראש העיר, וחשוב שיהיה זה טראנספר הומאני, טראנספר־מרצון. מרצוננו החופשי שלנו.

והכי חשוב להחדיר לעם ערכי מוסר וטוהר מידות נעלים, כי רק בכוח עליונותנו המוסרית ננצח במאבק הקשה, הדגיש השר לשעבר, שפעל כה רבות בשירות בתי הסוהר, כשנגזרו עליו בזמנו כמה חודשי עבודת־חוץ.

מאה אחוז, הסכימו חברי הכנסת מירושלים, מעתלית ומפתח־תקווה, שהקימו עמותות פיקטיביות כדי לפרנס בכספי המדינה, כחוק, את בני משפחותיהם.

ונקים ועדת־חקירה ממלכתית שתקבע את כל פשעי המערך, אמר השר שעבר שלוש ועדות חקירה ממלכתיות, חשעיות ונזיפות לרוב.

העיקר שנהיה בצניעות וביושר מעבודת כפינו ולא נטפס על גגות כמו משוגעים ולא נבזבז את כספי המדינה, אמר השר בלי תיק (התיק משועבד לכיסוי חובותיו).

ונלמד את העם הזה לשמור בקפדנות על החוק, שהכל שווים לפניו, אמר השר שנודע במאבקו לחנינת רוצחי המחתרת היהודית.

וננהל חיי אמונה יהודיים וכשרים, ציין השר השמן, בהיטיבו את כיפתו הסרוגה עם הכתובת "ילד טוב" עליה, כשהוא לועס בהנאה צדפה כשרה.

והכי חשוב, לשמור על נקיון־כפיים, התריע השר שחשבונו בבנק התמלא באורח־פלא באופציות ובניירות־ערך למיניהם, כמתנה משמיים, ורחץ בנקיון כפותיו.

וראש הממשלה, ששתק נרגש מול ההתפעמות האידיאית של חבריו מימין ומימין לימין, כמו ששתק בעבר כשנתבשר על הטבח במחנות הפליטים, נעל את הישיבה בציינו בסיפוק שהוא מחכה לרגע שבו יזכה הימין המאוחד בבחירות וישראל תהפוך סוף־סוף למדינה נאורה, יפה ומוסרית. דמעות עמדו בעיניהם של ראש לישכתו הצעיר, שבית המשפט כינהו שקרן, של הח"כ הפרופסור הנורע, ששילם כופר על חשבון עתיר דולארים שלו שנתגלה בחו"ל, של האלוף במיל, שכל חבריו הרוצחים מהפשע המאורגן לא האמינו שיגיע למעמד מכובד שכזה, של הח"כ, שעד היום מברך את אלוהיו על שהיועץ המשפטי לא העמידו לדין על קבלת טובות הנאה, של השר שהרוויח אישית רווח צנוע על איסור יבוא מתחרה שהנהיג לגבי סוגי בשר שונים, השר שמיהר להעניק זכיונות ורשיונות ועבודה וג'ובים וכיבודים אחרים לחבריו ולתומכיו, של השר שהצליח לסחוט באיומי פילוג עמדה בכירה, של הח"כ שנתפס כמה פעמים בעניינים שהשתיקה יפה להם, של השר שאחראי ליבול תגואה כהתמדה בתאונות הדרכים, של הח"כ המוחרם ביותר, שהשמאל דוחהו והימין מקרבו ושל כל שאר נבחרי הימין. והיתה שם אווירת התקדשות, התעלות והזדככות – ומי שלא ראה את דמעות השמחה הטהורות והצלולות שלהם, לא ראה דמעת־תנין מימיו. אני אומרת לכם. אני הייתי שם.

כוכבים ולילות

מה קורא
ספרים לחגים

לקראת החגים מתאוששת הוצאת הספרים מתרדמת אוגוסט והקיץ. הבאות היוצאות בעונת הספרים אינה מצטיינת באיכות. מעט ספרים מושלמים ומעניינים באמת.

שני הספרים הבולטים בתחום הספרות היפה הם „כרוניקה של מוות ידוע מראש" מאת גבריאל גרסיה מארקס ב„עם עובד" ו„בלולות, הקיץ" מאת אלבר קאמי בספרית מעריב.

הוצאת שוקן:
שני ספרי ילדים „ספר הלילה הגדול" מאת יהודה עמיחי ו„תמיד בסוף אבל גם בהתחלה הסוף" מאת מירה מינטשר־עופרי.

ספרית פועלים:
פרוזה: „מסבות כמנגנות עת" מאת ברוך ברקן ו„הקילה בסטעף תומר" מאת יהודה אתון.

שירה: „תנועה רצה בחלון" מאת רות ביילתי. „לא אתמול, לא היום" מאת מרים אורן.

מעריב: תיעוד: „השנים האבודות" מאת יגאל אליעזר על תקופת יורם ארידור והתמוטטות הבנקים. „40 שנות שיחה עם מוסקבה" מאת משה זק ו„מינל" מאת ברוך לשם.

הקיבוץ המאוחד:
שירה: „מסורת נתנה לנאלמים" מאת צרויה שלו ו„אפילו לא פעם משנה" מאת יעקב שרון.

עם עובד:
מתנות: המדריך לבריאות המשפחה בעריכת פרופ' מרדכי רביד. מדריך לאיבחון עצמי.
שירה: אחרי הקפאת ספרי שירה ב„עם עובד" רואה אור „שני קלאסים ושירים אחרים" מאת מאיר גלילי.
פרוזה אחרת: „החור" מאת רבקה רז.
ספרות יפה: „תחנות הרשמים" מאת לוריקה, בתרגום חדש של רנה ליטוין ו„כרוניקה של מוות ידוע מראש" מאת מארקס.
ספריה לעם: „לכסיקון משפחתי" מאת נטליה גינצבורג.

זב"מ־ביה:
ביוגראפיה פליני (רביד)
שירה: „שירים מן העזובה" מאת מ. כרמי (רביד). „מזג אוויר נאלא צבאי מזר", סער ראשון של צפורה דולק. „דרך הלב" מאת מיכל סנונית.
ספרות יפה (מכתר): „מרי מפואנרט" מאת מאשן צוויג ו„בורדים" מאת ג'ק קרואק.
מודן:
ספרות יפה: „האורים השלישי", גרהם גרין.
כתר:
מתנות: „לי כל גל נשוא מזכרת" שירים רוסיים בלוויית קלטת ו„גל דמנים", קריקטורות, פורטרטים ואיורים של שלמה כהן.
פרוזה „אופוס אפס" מאת ענר שלו.

תעודה: „החרדים" מאת אמנון לוי. „כמו אבנים שותקות" מאת שמואל הכהן.
מונוגראפיות: דאריו, צ'ופלין.

★

המולדות:
ספרות יפה: „בלולות, הקיץ" מאת אלבר קאמי. מצרפתית: אביבה ברק, מעריב.
הספר הטוב ביותר בקיץ הזה. שני קובצי סיפורים של קאמי, בתרגום יפהפה של אביבה ברק, כונסו בספר „בלולות", שהוא מן המוקדמים של קאמי ו„הקיץ" שהתפרסם לראשונה ב־1954. כריכת שני הקבצים בספר אחד היא בחירה מצוינת ויוצרת מעין מסגרת, כאשר הסיפור הראשון „בלולות בטיפאזה" כולו התפעמות של המחבר מן היצירות הים־תיכונית הפשוטה, הבריאה, ואילו הסיפור לפני האחרון הוא „שיבה לטיפאזה" החוזר בראייה מפוכחת של איש בוגר החוזר לעיר ורואה בה ניוון. אגב, זהו תרגום עברי שני ל„שיבה לטיפאזה". לפני כשנתיים תורגם הסיפור בידי אילנה המרמן והופיע כתוספת ל„הזר" ב„עם עובד".
תיעוד: „כמו אבנים שותקות" מאת שמואל הכהן. כתר.
סיפור אוטוביוגראפי על נעורים בהולנד בתקופת מלחמת העולם השניה. ניפוץ חלקי של מיתוס העם ההולנדי אוהב היהודי.

★

שליפות שווא

המבקר אמנון נבות הוא תיאורטיקן חשוב של האין, מתבונן חד־עין המודע לפני קוראיו פרצות שלא הבחינו בהן ומצביע על הדיארכיות שונות, מנוגדות למיני קונסנזוסים מקובלים. עורכים ספרותיים נזקקים לסתרה אותרא מסוגו. הוא מן המסיעים קצת גלים במעגלי הספרות, מבדרים ברוח תזזית קלה את שממון מוספי הקיץ הנוהגים. וגם זו תרומה חשובה לביקורת הספרות. אלא שתרומה עשויה להיות קצת מפוקפקת כשהמבקר נגעה בלהיטות־יתר לתפקיד הפרובוקטור התורן. ההתרוזות הניצוחה במשבצת הרגוה השבועית טומנת בחובה כמה סיכונים, בעיקר למבקר עצמו. מרוב שקידה בשמירת הנהלה שהועידו לו עורכיו, הוא עשוי לאבד כמה אמות מידה חיוניות בשיפוטו. זה מה שקרה לאמנון נבות ברשימתו האחרונה.

ויזה תמהה מצא לו המבקר להשתלח עליה. לא סופר, לא ספר בודד. הפעם שולף נבות תחמושת מפוקפקת, בלשון המעטה, כדי למעוך מפעל שלם. ברשימה מרכזית במוסף הספרות של „מעריב", מתחת לתצלום של ברל כצנלסון, יורה המבקר הנכבד מורקות אש ב„ספריה לעם", מפעל המנויים של עם עובד. לטענתו מבייש המפעל את ההגה שלו, ברל כצנלסון. הספרות העברית הכנוסה ב„ספריה לעם" אינה „ספרות", פוסק נבות ומאשים את אברהם יבין, עורך „הספריה לעם" בשותפות בהשחתת טעמו של ציבור הקוראים.

במיוחד יוצא קצפו של המבקר על הספרים „עת הזמיר" מאת חיים באר ו„רומאן רוסי" מאת מאיר שלו ובשציקציף גם הוא רושם גם את מחבריהם „האחד סופר שנהפך לברדן, השני - ברדן שנהפך לסופר...".

מה רע בבידור, מר נבות? יש רק בידור רע ובידור טוב. ספרות, גם במיטבה, היא עוד ענף מענפי הבידור. שקספיר הוא ברדן מעולה. המונים קוראים ורואים את מחזותיו לשם בידור. זו גדולתם: הם מבדרים. נכון שלא כל הספרים החשובים הם נחלת ההמונים. אך נכון גם שקריאתו של ספר, הגעתו לציבור קוראים רחב אינה גורעת מחשיבותו ואף לא מערכו הספרותי הטהור.

„עת הזמיר" ו„רומאן רוסי" הם שני רבי המכר הגדולים ביותר בספרות העברית בשנה החולפת. אינני באה להגן אף לא על אחד משני הספרים הללו, ואין הם זקוקים להגנתי. את דעתי (המסויגת) הבעתי בשעתו במדור זה. הדופי שמצא נבות במחבריהם „הברדנים", הוא, בעיני, מעלתם הגדולה. באר ושלו הגיעו לקהל קוראים רחב במיוחד, לכן הם „ברדנים" טובים. על ערכם הספרותי של „עת הזמיר" ו„רומאן רוסי" ניטש ויכוח בין המבקרים עצמם. אף לא אחד מבין שני הספרים נקטל על ידי המבקרים כולם. ההערכות עליהם היו מגוונות והקיטוב בין המבקרים לבין עצמם מעיד כאלף עדים לפחות על עניין אחד: שני הספרים מעניינים במיוחד. לפיכך היתה בחירתו של העורך האחראי לפירסומם נבונה מאוד. אברהם יבין, עורך „הספריה לעם" הוא אחד העורכים המעולים ובעלי הטעם בקהיליה הספרותית שלנו. קוראים רבים מאוד, ואני בתוכם, חבים לו תודה על כמה מבחירותיו המצוינות, ובכללן גם אותה „תרפה" שנבות מרמז עליה, „קופסה שחורה", אחד הספרים המבודדים ביותר בשפה העברית.

הטיעון החמור של נבות כנגד „הבגידה" של „הספריה לעם", במורשתו של ברל הוא אמנם אידאולוגי, אך מופרך. שם המפעל - „ספריה לעם" - מלמד על יעודה: ספריה שתגיע למספר קוראים רחב. ספריה משובחת וקריאה. אין סתירה הכרחית בין השתיים.

להיווק טיעוניו בדבר שקיעתה של „הספריה לעם" מגייס נבות את פרישתם של עמוס עוז וחנוך ברטוב, ומטעה. עמוס עוז וחנוך ברטוב אכן נטשו את „הספריה לעם", אך לא בשל סיבות מערכתיות ותוכניות.

מצער לקרוא מבקר שנון הנסחף אחרי טיעונים מטעים כל כך כדי לאשש תזה רופפת כלשהי. מתמיהה עמדת העורך המתהדר בהגינותו ובשיקול דעתו. בהתירו פירסום „תזה" כזאת הוא שותף למין ג'יהאד טוטאלי, חסר אבחנה, על בכירי הספרות העברית. הרי זה אותו משה דור שאך לפני שבועות מספר יצא בחירוף נפש נגד ביקורת קטלנית על סופר מידידיו. אך מעבר לצער ולתמיהה, מקוממת ההשתלחות המרושעת השרירותית של המבקר על רבים כל כך מעמיתיו. ובעיקר מסמאת את עיניו הצלחתם של שניים שספריהם היו לרבי־מכר במונחים מקומיים. המבקר הוא, במקרה, גם הסופר המוכשר אמנון נבות. מי כמוהו יודע קשייו של סופר.

מירי פז

חמש שנים ומקום ראשון

אחרי חמש שנות שתיקה, יוצא מוני ארנון בתקליט סולו ראשון "תמונה שבורה" ומגיע לראש מצעד הפזמונים של רשת ג' בשיר הנושא את שם התקליט. טקסטים אישיים, ברובם, חושפניים. שירים שארנון אומר כי לא היה בשל מספיק לצאת אתם בתקופת הלהקה. הלהקה שהוא מדבר עליה היא "האחים והאחיות", הרביעייה שכללה מלבדו גם את סוזי מילר, ודדה שגיא ושבי קציר. הכוכבים התורניים של דור הילדים ראו. "לפני שהשירים זכו לחשיפה", הוא אומר, "חשבתי שהתקליט מיועד לקהל באמצע שנות חייו. אבל כנראה שטעיתי. הנוער מאוד התלהב מ'תמונה שבורה'. החיילים בהופעות בבסיסים אהבו את 'בין גבר לאשה'".

את הסגנון של שיריו הוא מתקשה להגדיר ומניח לי את חופש הבחירה, תוך שהוא מציין ש"זה לא רוק כסאח, זה לא דיסקו, זה לא מזרחי. זה מה שזה לא. תחליטי את מה זה כך". ואני אומרת: אולי רוק שקט, עדין, קצת רגאיי. אפשר לומר, הוא עונה, פולק אמריקאי, אם כבר באופן כללי. "כל מה שאהבתי, מה שהושפעתי בתת ההכרה שלי ונותן את הקומבינציה הזאת". כל מה שהוא אוהב כולל את פול סיימון, סטיבי וונדר, אלטון ג'ון, הביטלס, פיטר גבריאל וסרגס טרנסנדרבי.

הוצאת התקליט, שהיא פריצת דרך נכבדה בקריירה עצמאית, היא רק התחלה. ארנון, עושה רושם, לא מוכן להתפשר, לא יירגע עד אשר יוכח שעשה את כל שיכול היה, כדי לתת לקהל וגם לעצמו "לעכל" את החומר החדש והוא מתכנן גם הופעה ("אל תכתבי מופע, אלא הופעה. הופעה אינטימית, שתתאים לסגנון השירים"). ואחרי כן יפנה לתקליט הבא. רעיונות לתקליט זה, כבר יש.

לעת עתה הוא שר לבד והוא מסתפק באשר לאפשרות להקים צמד או להקה בעתיד, אם כי אינו מוציא זאת מכלל אפשרות. למי שזוכר עדיין, לאחר "האחים והאחיות", ב־1983 עשה ארנון נסיון כושל להקים צמד עם שמעון לוי. יחד הם הופיעו בקדם אירוויזיון עם השיר "שוב אני לבד". רק שנה החזיק הצמד הזה מעמד. ומאז ועד עכשיו היה ארנון ספון בית קירות אולפן הקלטות, טכנאי הקלטות, לזמרים כמו אלי לוזן, חיים משה, זוהר ארגוב. "היה לי כל המכשור המתאים להקלטות, אבל ברמה פרטיזנית. היכרתי את יהודה קיסר, בעל אולפן 'קיסר' והוא פנה אלי בבקשה להקליט קסטה לזמרים שחוששים ללכת לאולפן רגיל. הרכבנו את הציוד באיזה אולם ותוך יום גמרנו להקליט קסטה שלמה". היום זה כבר לא כל כך פשוט. מקליטים על 24 ערוצים, עושים שימוש רב במחשבים.

באופן טבעי היה גם טכנאי ההקלטות של עצמו. השירים בתקליט החדש התבשלו במשך שנתיים. אם כי הוא מלחין כבר מגיל 16. טקסטים של אסתר שמיר, עזרא לוי, משה טבנקין, רזן ארלר ופנחס שרה. חלקם נכתבו בהתאמה ללחנים שלו ולחלקם התאים לחן. אחרים נוצרו בעבודה משולבת. למשל ל"החורף התחיל רק אתמול", כתב עזרא לוי את המלים לחלק הראשון, וארנון הלחין. החלק השני נכתב ללחן קיים של ארנון והשלישי הלחין בידי שניהם.

שיר יוצא דופן בתקליט הוא "עולם מטורף". הוא הולחן בשנות השישים על ידי ריקי נלסון. מוסיקה בסגנון של פול אנקה. "בתקופת העבודה על התקליט, החלטתי שאני מוכרח לתרגם את השיר ולבצע אותו". באינטרפרטציה של ארנון הוא עכשיו שיר במקצב הרגאיי.

את חוויית התקליט לשוק הוא מלווה ברגשות אופטימיים. "זה מתבסס לא רק על מה שאני חושב, אלא גם על תגובות של אנשים ששמעו סקיצות של השירים לפני שיצא התקליט".

הדס מגן

הפקה צעירה

הפקת טקס חלוקת פרסי "מנורת הכסף" לסרטים ישראלים הופקדה בידיהם של שני צעירים. *שוקי פרידמן*, שהפיק את הפסטיבל הבין־לאומי לסרטי סטודנטים ו*איתן פוקס*, במאי הערב, שביים את ערב סיום הפסטיבל ההוא. הטקס מתוכנן כשאו של ממש, כולל הקרנות של קטעים מתוך סרטים.

ובכן, ב־18 בספטמבר, בקולנוע "שחף" בתל־אביב, נוכל לדעת איזה סרטים בחר צוות השופטים (ששמותיהם חסויים בינתיים, ויוודעו בערב עצמו) כטובים ביותר לשנים 86 ועד 88. מדובר בעצם בשתי קבוצות של סרטים, כל אחת מתרכזת בשנה אחת, 7־86 ו־8־87 וליתר דיוק סרטים שיצאו למסכי הקולנוע עד סוף יולי 88. סך הכל 34 סרטים שלא נכללו בתחרויות הקודמות.

מנורת הכסף, מנורה פיסולית, תוענק לסרט הטוב ביותר בכל שנה. יוענקו גם פרסים ליוצרים - במאי, תסריטאי, עורך, צלם, שחקן, שחקנית, שחקן ושחקנית משנה, מעצב אמנותי. פרסים כספיים ליוצרים היחידים ופרסים נוספים לחברות ההפקה.

40 שנות חיל האוויר בצילומים בתערוכה מיוחדת הנפתחת ב־7 בספטמבר בהיכל התרבות בתל־אביב. סך הכל 150 תצלומים שצולמו בארבע השנים האחרונות על־ידי חיילים המשרתים בחיל זה ופינה מיוחדת בכותרת "ילד של טייס" שצילם מיכה בר־עם וקולאז' מיוחד שהכין יגאל תומרקין. אוצר התערוכה הנקראת "עושים חיל" הוא דוד זילבר, סמנכ"ל בית התפוצות, המעצב הוא דוד גל והמפיקים הם שוש דגן מבית התפוצות, גיל ארבל ועמקי חינוך בחיל האוויר. לעיניכם עד ה־5 באוקטובר.

תקליט קלאסי
רפסודיות ופואמה רומניות

לג'ורג' אנסקו שמת ב־1955 בגיל שבעים וארבע, היה נושא דברה, הראשון במעלה, של המוסיקה הרומנית הלאומית, מבציגי האסכולה הלאומית במוסיקה, בדומה לבארטוק וקודאי בהונגריה, גריג בנורווגיה, סמטנה, דבוז'אק ויאנאצ'ק בצ'כוסלובקיה, והספאייה ואלבניז בספרד וגרשווין בארה"ב. מוסיקאי גדול, שחי, יצר ולימד בפאריס. בעל כישרונות רב־גוניים: כנר, מנצח ומלחין (מורו ורבו של יהודי מנוחין). מי שלא שמע את נגינתו של אנסקו כבר בהקלטת הפרטיטות של באך לא שמע נגינה מושלמה מימיו.

המוסיקה שכתב אנסקו מעוגנת של זמנו והעמקות המוסיקה העממית של מולדתו שאותה הכיר בנערה יסודית. רבות מיצירותיו שהיו מבוצעות בזמנו, כמעט ונעלמו כליל מאולמות הקונצרטים. כמה מהן מעלות אבק בארכיוני ספריות. מלבד, כמובן, הרפסודיה הרומנית המפורסמת שבה השתמש אנסקו בלחנים מסורתיים ובמנגינות של כנרים נודדים. כמה מנצחים ממוצא רומני ובראשם האמריקאי לורנס פוסטר (המנהל המוסיקלי המיועד של התזמורת הסימפונית ירושלים) והישראלי סרג'יו קומיסיונה הפעיל בארה"ב, עושים מאמצים עקביים להחייאת יצירותיו הנשכחות של אנסקו בקונצרטים ובהקלטות. פוסטר קשור לפרויקט הקלטה לתקליטורים, עם הפילהרמונית של מונטה קרלו והתזמורת הקאמרית של לוזאן, של כל היצירות התזמורתיות החשובות שהלחין אנסקו. ברבות מהן הוא משתמש, כאמור, בלחנים רומניים אופייניים ובמקצבי מחולות כפריים. מספר פוסטר בראיון ל„דבר": „לדידי אנסקו הוא מלחין חשוב ומקורי בשיעור קומתו של בארטוק. זה נשמע, אולי, מפתיע למי שאינו מכיר את מיטב המוסיקה של המלחין הגאוני הזה. המוסיקה של אנסקו, משום מה, נדחקה הצידה והוזנחה. המבצעים הגדולים, מלבד יהודי מנוחין, מתעלמים ממנה והקהל אינו מכיר אותה. אחת הסיבות העיקריות למצב המצער נובעת מהעובדה שיצירותיו בעלות ייחוד וקשות לביצוע. כמו, למשל, הסויטות לתזמורת והסימפוניות הנפלאות".

מההקלטות החדשות של פוסטר, בהפקת חברת „אראטו", שמעתי את שתי הסויטות הראשונות לתזמורת ואת שתי הרפסודיות הרומניות מאופ. 11 והפואמה הרומנית אופ. 1, יצירת נעורים פסטורלית, שאורכה כ־29 דקות ואשר חוברה על ידי אנסקו בהיותו בן שבע עשרה. הפואמה שנוצרה בהשראת המוסיקה ששמע בילדותו בכפרי רומניה זכתה בזמנו להצלחה עצומה. המלחין פרטאגם התלהב ממנה וחילק לה שבחים רבים. היצירה בנויה משני חלקים ראשיים: פרק ראשון - ערב חג באווירה פסטורלית קיצית. פרק שני - סערה וזריחת השמש וחגיגה כפרית. היצירה מסתיימת בשורה של מחולות אופייניים ומלהיבים. זוהי ההקלטה הראשונה של הגירסה המלאה של הפואמה הרומנית, בהשתתפות מקהלת גברים, הכוללת בסיומה את ההמנון הלאומי הרומני של אותם זמנים. קיימת הקלטה מוקדמת של שתי הרפסודיות והפואמה, בהפקת חברת „אלקטרוקורד" שהופקה גם במהדורה ישראלית על ידי „תקליטי ירושלים", בתקליט מאריך־נגן רגיל (א.ט.ר.8302) בביצוע יפה של התזמורת הסימפונית והמקהלה של שירות השידור הרומני בניצוח יוסיף קונטה. למי שמעוניין להכיר מוסיקה ברוח לאומית, בתיזמור צבעוני, מאת יוצר רב־דמיון ובעל אישיות חזקה, ההקלטה המשובחת של פוסטר מומלצת מכל הלב.

ישראל דליות

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
09.05 שעת כושר.
09.15 רכבת התחמושת – סרטי הנפשה מדובבים.
09.40 נילס הולגרסון (פרק 43) „התינוק שהלך לאיבוד" באחד ממסעותיהם מצאו נילס ומולי תינוק שנשאר לבדו. הם לקחו אותו תחת חסותם עד שאחיו הגדולים יחזרו.
10.05 קסים קסם – גלים.
10.30 פס כחול – סרט על נער רגיש שאביו העשיר דוחף אותו לחשמים כדי שיירש את מפעלו. חברו של הנער מייעץ לו כיצד „להתחיל" עם נערות. הנער רוצה להשתתף בצירוף המרוזון והמטאטא ואז נודע לו כי הוא ילד מאומץ. המשבר הרגשי שהוא עובר כמעט ומונע ממנו להשתתף במרוץ, אך לבסוף הוא עושה זאת, בעידודה של חברתו הראשונה.
11.20 אנחנו ושכנינו – דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי־ישראלי.
11.30 אוריאה (ש.ת.) (כ).
12.10 טלפפ „מוסיקת פופ" התוכנית שזכתה במקום הרביעי לפי בחירת חברי מועדון חופשי חופשי – להקת „הדייר סטרייטס".
14.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 משה קסטל „דיוקנו של אמן". דיוקנו של האמן משה קסטל. אמן ירושלמי, המבטא בציוריו את מסורת הבית הספרדי ואת רוחה של ירושלים של מטה ושל מעלה.
15.00 ויו ביבנה „ריח הפרדה" – ביבנה מצליחה להציל תינוק, שמעד ונפל אל בין הצוקים, בעזרת ריח הפרדה (כ).
15.10 פרפר נחמד „ארץ ישראל שלי". בתוכנית מיוחדת ל־40 שנה למדינת ישראל, על שניים מסמלי המדינה: הדגל והמנורה – על צבעם, צורתם ומקורם באגדות ישראל.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאתיים שנית לחדשה נעורים – דפי מידע טלטקסט.
15.55 פיצוחי קיץ – מארחים את מישה אשרוב ובילהח מס מול יאזר כהן. יועץ: דודו דותן.
16.23 אנחנו ושכנינו – דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי־ישראלי.
16.25 פני הארץ „הצפורים באו אחריהנו". שמוליק שילה, שחקן בתיאטרון נודד בנגב, מגיע לישובים שונים בנגב (אשלים, נבטים, באר־שבע). דרך סיפורו מועלה נושא ההתישבות בנגב (כ).
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 תיאטרון האגדות – של שלי דובאל מעלה הפעם את „קייסי התובסר". הבייסבול היה בחיתוליו, משחק משעמם ולא אהוד. קייסי פרנק, התובס, מפיח חיים במשחק, ובזכותו מגמת נבחרת התניכים שב ושוב (עברי־ערבית).
18.20 היה או לא היה – מעשים והרפתקאות של אנשים מיוחדים בכל מיני מקומות בארץ. „חובבי ציון 16" – האומן בונה הכינורות יוסי בועיסון מספר על עבודתו ומנגן בכלי.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 חקלאות היום – ענייני חקלאות: 1. סרט על פריחת הגוריות במושב תימורים; 2. אורח באולפן – ד"ר אמיתי פנחס מן האוניברסיטה העברית שיחוה על „אורחים" אל קוראים, המגיעים לבית ולשדה, ויציע כיצד לנהוג בהם.
19.00 זבוב הפרי – סרט תעודה על מחקרים הנעשים בזבוב הפרי כדי לעמוד על תהליכי התורשה.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 עד פה.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 מוקד.
22.05 משיכה עזה כמוות – סרט קולנוע. סיפור על גבר ואשה אשר נפגשים כאשר מכוניותיהם מתנגשות זו בזו. המשיכה ביניהם נהפכת לרומן ואהבתם המשותפת למשחקים מושכת אותם זה לזה ומובילה לאתגרים מסוכנים יותר ויותר. עם הזמן מתפתחת ביניהם משיכה קטלנית לסידרת משחקים המושכים אותם זה לצדו האפל של זה. בתפקידים הראשיים – סאלי קלרמן וסטפן לאק. הביטוי ג'ון יוסטון מגלם את אביו של לאק. במאי הסרט: מייקל בראנט. שנת ההפקה 1984 (עברי־ערבי).
23.30 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 „מה משדר הערב".
18.35 „מר סקיטר". ליאה וג'יימי בורחים אל חוף הים, לאחר שבית הילדים בו דרו עומד להיסגר. לאחר לילה חשוך וקר פוגשים השניים באיש מוזר – מר סקיטר. מר סקיטר מספר לליאה וג'יימי כי הוא מתגורר במלון ומציג את עצמו כאיש עשיר. הילדים תולים תקוות רבות באיש התמהוני ובטוחים כי מר סקיטר יחלצם מכל צרה. בדרכם, מזדמנות להם הרפתקאות רבות. במאי: קולין פיינבאו. (התוכנית „מר סקיטר" הוכנה רובה ככולה על ידי ילדי הסדנא של רשת הטלוויזיה הבריטית „ערוץ 4", בה משמשים ילדים בגילאים 7–17 בתפקידים שונים, החל מבימוי, עריכה וצילום וכלה במשחק).
19.45 „רגע לפני..." על חנות צעצועים גדולה.
20.09 „כותרות לחוטאי" (פרק אחרון): „אסירות מתנדבות". אמנדה מגיעה לכלא נשים על מנת לראיין אסירה ידועה. היא נסלעת למריבה בין האסירות ומוצאת את עצמה כבת ערובה. בק יוצא לחלצה.
20.48 „מה משדר מחר".
20.53 „לזוויטר" של ג'ורג' האריסון, קים וילד וויסלי יוסטון.
21.30 „אדם והכלכלה" „מוליכות" (פרק שנים עשר): על פריצת דרך מהפכנית בתחום המוליכות. המוליכות היא נושא אליו מופנים משאבים רבים במחקר, על מנת לאתר מוליכות בטמפרטורות גבוהות. אם תתגלה בטמפרטורות החדר, יהיו לדבר השפעות מרחיקות לכת. עוד בתוכנית על חומרים המוליכים בטמפרטורות שהן גבוהות באופן משמעותי מעל לאפס המוחלט. התגלית זיכתה את בעליה בפרס נובל.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בזאוזה ניגונה – הונגר: מחול חצי; ראבל: „פאבאן לנסיכה שהלכה לעולמה"; בטהובן: סימפוניה מס' 2; מוצרט: חמישיית כלי־קשת ק. 593; באך: „מגניפיקט".
09.00 קונצרט בוקר – ברוקנר: סימפוניה מס' 5; ברהמס: „רפסודיית האלט"; שומאן: „מחולות בני ברית דוד" לפסנתר; מוצרט: „דוד החוזר בתשובה" קנטטה ק. 469.
11.57 פינת השיר – משירי פטררקה.
12.00 מן הסדנה – ש. פוקסון־היימן, פסנתר – היידן: סונטה ברה מזור; הינדמית: סונטה מס' 2 (1936); כ. באך: „כנשור העלים" (בכורה – 1986); ברהמס: סונטה (1954); סקריאבין: סונטה – פנטסיה מס' 2, אופוס 19.
13.05 בזאוזה ניגונה – באך: סוויטה מס' 2, בסי מינור; קונצ'רטו ברה מינור לצ'מבלו ולכלי־קשת; סונטה לכינור ולפסנתר; הקונצ'רטו הברנדנבורגי השני; קנטטת הקפה.
15.00 שעה עם מורין פורסטר־אלט (תוכנית ב').
16.00 מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור – דבוז'אק: סימפוניה מס' 7 ברה מינור, אופ. 70 מנצח: פרנסואה אורטן; ברהמס: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת מס' 2 בסי במול מז'ור, אופ. 83; סולן: פיטר פרנקל מנצח: יאנוש פורסט; נעם שריף: סוויטה ישראלית „אומרים ישנה ארץ" מנצח: נעם שריף.
18.00 מוסיקה ויוח.
19.00 מוסיקה אהובה עליכם – רוסיני: הפתיחה „ויליאם טל"; מוצרט: לקט מתוך „דון ג'ובאני"; מנדלסון: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ולתזמורת; י. שטראוס: „לילה בונציה".
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – התז' הקאמרית הישראלית מנצח: אורי סגל, סולנים: רון צפת, פסנתר; רעיה איסקינד־גנק, סופרן, זמרי קמראן (הקלטת מוזיאון ת"א 14.4.88) בטהובן: קונצ'רטו מס' 1 בדו מז'ור לפסנתר ותז'; קופיטמן: „תרוזים שאולים" למקהלה ותז'; היידן: „מיסה ברביס" בסי במול מז'ור.
22.30 ג'ז.
23.00 מחזורי יצירות – היידן: הקונצ'רטו ללירה ותז'; מוצרט: סונאטות.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה שידורים לימי החופשה „היי, בוא נדבר אנגלית" – סידרה למתחילים שיעור מס' 24.
16.05 שירים ים־תיכוניים.
17.05 צבעי הקשת והפעם: „שירי עמים".
22.05 חבר מאותו כוכב תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי.

רשת ב'

15.05 תתברת הארץ – שירים עבריים בבקשתך.
16.05 שעה קלה עם „כוורת".
18.06 יש שאלות.
19.35 שירים עבריים.
20.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש והפעם: על הנושא „גורל ומזל".
22.05 להאזין בחלום – מחרוזת שירים.
23.05 מחפשים את המטמון.

רשת ג'

19.05 הצעקה האחרונה – הלהיטים של היום.
21.05 גמול חי – עם שוש עטרי, מנחם פרי ויוסי סיאס שידור ישיר מאשקלונה, פארק המים באשקלון, מסיבה רדיופונית לסיום שידורי הקיץ של רשת ג.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 יעד משודר – ענייני צבא ובטחון.
18.45 משהו עלמי – ענייני חוץ.

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן – שעה של שירים עבריים.
19.57 חדשות לחיילים.
20.05 שירים בנושא אחד – מדבר.
21.30 לילה לא שקט.

צה"ל 2

19.05 הרדיו הישן.
20.05 מצעד הפזמונים הלועזי הממוחשב.
21.57 חדשות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז הזה.

"מקום בצמרת"

רשת ג' – קול ישראל – 30.8.88

1. מקדש האהבה – גלי עטרי
2. כמו בהתחלה – ירדנה ארזי
3. ימי חופש – ריטה
4. חופשת מולדת – מזי כהן
5. חבר – אילנית
6. שלג צח – משינה
7. שיר למעגל – ארנה ומשה דץ
8. בדידותי – טאטו
9. צער לך – אריק איינשטיין (עם יהודית רביץ)
10. בשעה טובה – פבמר
11. תמונה שבורה – מוני ארנון
12. היא רוקדת לבדה – אדם
13. שקיעה אחת – אדם
14. צריך לחזור – רונית אופיר
15. [illegible]
16. הכל יהיה טוב עוד – שרון ליפשיץ
17. אור – שושנה דמארי
18. אל תתבואה – חביבי
19. תחנה באמן – מזי כהן
20. על ראש שמחתי – ריקי גל
21. דמיון חפשי – יצחק קלפטר
22. מוקיון – יגאל בשן
23. ערב – חני ליבנה
24. מחוץ למעגל – אבי טולדנו
25. אל עצמי – מיכה ביטון
26. אש האהבה – רוני
27. הולך ובא – חיים משה
28. עד עולם – אורי פיינמן
29. פה ושם בארץ הזאת – יוסי בנאי
30. מים רבים רבים – חוה אלברשטיין

מבדשדשים – על סף 30 הגדולים

31. בפתח השער – פרופיל
32. היא רוקדת – ירדנה ארזי
33. משמעות אחרת – ראובן לביא
34. דרקים באהבה – אסתר שמיר
35. נדמה שישוב – פוגי
36. בך מצאתי עולם – להקת הכיס
37. כמו יין – גבי ברלין
38. אדם – יזהר כהן
39. ילדי הקרנבל – מיקי גבריאלוב
40. עכשיו ואחר־כך – נתית שובל

„שוב באוגוסט" – המיטב לשיפוטכם

41. השיר החי – שמוליק קראוס
42. אדיו עצור – גבי שושן
43. רחוב הסגור – צביקה פיק
44. יחד בלי פחד – נאווה ארבל
45. סגנו עכשיו – יזהר כהן
46. לא מסתיר את הפנים – ראובן לביא
47. פריחה בירוק – להקת הנחל
48. עכשיו כשהוא התליט לעזוב – סוזי מילר

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, י־ם, מיקוד 91010
זה הדירוג שלי לפי מספר השיר:
1☐ 2☐ 3☐ 4☐ 5☐ 6☐
7☐ 8☐ 9☐ 10☐ 11☐ 12☐
שם:
כתובת:
תאריך:

קולנוע

■ תל־אביב
אסתר: מפגש לוהט 5.00, 7.30, 9.45
אורלי: גם ברחוב 8 9.45, 7.30, 5
בית לסין: סגור
בן־יהודה: ספרי 5.00, 7.30, 9.45
בורוכוב: כמעיין המתגבר 5.00, 7.30, 9.45
גת: נישואים פיקטיביים 9.40, 7.30, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 5.00, 7.30, 9.50, 11.00, 1.00, 3.00
דיזנגוף 2: הקיץ של אביה 7.30, 9.50, 11.00, 1.00, 3.00, 5.00
דיזנגוף 3: לאן רה מלודס 3, 11 כפגון 5, 1 שלום נפרד 7.30, 9.50
דקל: משדרים חדשות 7.10, 9.45
דרייב־אין: ביטל ג'וס 10, 8
ספס 24
הוד: מלחמת השוקים 5, 7.30, 9.45
הסינמטק: 6.00 שודדי התיבה האבודה 8.00 אלברט גן קרטון 10.00 שודדי את הכבא בעקבים (פרעים ושודבים) הקולנוע (בית ציוני אמריקה) לול 5.30, 9.30
חן 1: פרנטיק 9.50, 7.30, 5 ספר הג'ונגל (בעברית) 10, 12.30, 3
חן 2: הקיסר האחרון 9.40, 6.40
ספר הג'ונגל 5
הרפתקאות הביצפנצ 3.00, 12.30, 10.30
חן 3: בעקבות האינגאנה הבתולה 9.50, 7.30, 5
מק חברי הטוב ביותר 3, 12.30, 10.30
חן 4: נעורים בהשאלה 9.50, 7.30, 5.10, 10.30, 12.30, 3.00
חן 5: מפגש גדולות 9.50, 7.30
המשימה מיאמי 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
לב 1: הגמיכה הקסומה 10, 8, 6, 4, 2, 12
לב 2: אתכנו כל כך 9.45, 7.15, 5, 2.30, 3, 1, 11 אל עצמי 5
לב 3: ותשפה בבסר 9.50, 7.30, 12
לב 4: המבר של החברה שלי 9.55, 7.40, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30
לימור: מגליפים עורצים 5.00, 7.45, 9.45
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוריאור: עיניים שחורות 9.30, 7
דיזה בגלל המלחמה והיא 9, 7
מקסים: משגד 9.45, 7.30, 5
פזן (לשעבר אלנבי): צוללת צהובה 5.30, 7.30, 9.40
פילת 1: מילגרד 9.45, 7.15, 5.00
פילת 2: שם המשחק 9.45, 7.30, 5
פילת 3: תרוטה 9.00, 5.45
פילת 3–2–1: 3 סרטים בכרטיס 1 בשעות 10.30, 12.30, 14.30 בתאריכים 28.8–31.8
1. שלגיה ושבעת הגמדים 2. בילבי 3. מיכל ההולם האמריקאי
סמדריה: סגור לרגל שיפוצים
פאר: האישה של חיי 9.45, 7.30, 5
פריז: לגידיר איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 ילדה גדולה + שרצים
צפון: כמו קסם שלי 9.45, 7.30
שחקים: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תמוז – רמת־אביב: גברת סם הבבנה 7.15, 9.30
תכלת: פרחים בעליית הגג 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב: מחיר הבגידה 9.45, 7.30, 5.00

■ ירושלים
אביב: קרוקודיל דנדי II 4.30, 7.15, 9.30
אורנה: חקירה בסייגון 9.15, 7.15, 4.30
10.30 בבוקר בבה גד
אורון 1: ספרי 9.30, 7.30, 4.30
10.30 בבוקר מחבה קיץ בחלל
אור 2: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 4.30, 7.30
10.30 בבוקר נילס הולגרסון
אור 3: עיניים שחורות 9.15, 7, 4.30
10.30 בבוקר מלך הסלים
אור 4: מגליפים עורצים 4.30, 7.15, 9.15
10.30 בבוקר זומת הקסמים
אור 5: הבית ברחוב קארול 9.15, 7.15
10.30 בבוקר אבא גנוב, 4.30 מלך הסלים
אורגיל: נישואים פיקטיביים 9.15, 7
ספר הג'ונגל 4.30, 12.30, 10.30
איטוסריה 1: לול 9.30, 7.15, 5.00
איטוסריה 2: פרס מתוק 9.45, 7.45
אל עצמי 6.00, 4.00, 11.00
איטוסריה 3: המתיחה בקרוב
איטוסריה 4: המתיחה בקרוב
בית אגרון: 4.30 האלים משתוללים
6.45 בגידה
8.30 הדלוד הוד
10.00 זכוכית שבורה
כפיר: פרחים בעליית הגג 4.30, 7.15, 9.30
מרשל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.00, 9.00
מקורה: המבצר המסתר 9.30, 7
עדן: מחיר הבגידה 9.15, 7.15, 4.30
רון: מפגש לוהט 9.30, 7.30, 4.30
תיאטרון ירושלים: הקיץ של אביה 5.00, 7.00, 9.30
סמי ורוזי עושים את זה 7.00, 9.30
עולם נפרד 7.00, 9.30

■ חיפה
אורה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: המבר של החברה שלי 9.15, 6.45
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: מפגש גדולות 9.15, 6.45, 4.30
מורייה: 5.15 מגליפים עורצים 7.15
הבית ברחוב קארול, 9.15 אל עצמי
עצמון 1: הרפתקאה חדשה של בילבי 4.30
עדות במבנה 5
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.20, 8.30
עצמון 3: מלך הסלים 4.30
שם המשחק 9.15, 7.00
פאר: פרנטיק 9.15, 6.45, 4.30
קריות: לול 9.15, 7.15, 5.00
רון: קרוקודיל דנדי II 9.15, 7.15, 4.30
רב גת 1: פרחים בעליית הגג 7.00, 9.15
ספר הג'ונגל 4.30, 11
רב גת 2: בעקבות האינגאנה הבתולה 4.30, 7.00, 9.15
רמבו הפיל המעופף 11
רב אור 1: מדנת ירח 6.45, 9.15
ספר הג'ונגל 4.30, 11
רב אור 2: נישואים פיקטיביים 9.15, 6.45
המשימה מיאמי 4.30, 11
רב אור 3: מפגש גדולות 9.15, 6.45
בעקבות החרב הקסומה 4.30, 11

■ קריות חיפה
ספרה: המשפה בבסר 9.30, 7.15
מבוק: פרנטיק 9.15, 7
שירת הדרום 5
אורות: לילה מסחרר 9.15, 7
בית העם: שם המשחק 9.15, 7.15
הדובל: רמבו 3 9.15, 7
גוגה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00, 5
ספר הג'ונגל 5

■ אשדוד
צבורית: הקיסר האחרון 6.45, 9.45
אשדוד: מפגש לוהט 7.15, 9.30
א, ב, ה, השבט כשת לי 5.30

■ אשקלון
אסתר: הקיץ של אביה 7.30, 9.30
מאור: פרנטיק 7.30, 9.30
5 ספר הג'ונגל
רחל: המשימה מיאמי א, ד, ה 7.30 ב, ג, 7.30, 9.30

■ באר־שבע
קרן: מלחמת השוקים 5.00, 7.15, 9.30
אורות: רמבו 3 7.15, 9.15

■ הרצליה ■ רמת השרון
דוד: בשיאה לשנים 7.15, 9.30
הדובל: עירונות 7.30, 9.30
מלך הנאלה הומשה בבסר 7.15, 9.30
כוכב: 11, 5 הדרדסים
7.15 לילה בבנים
9.35 השור
תאטריון: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.30

■ עפולה
מגשימיון: עירונות 9.30

■ חולון ■ בת־ים
ארמון: מפגש לוהט 5, 7.30, 9.30, 5 ספר הג'ונגל
ארמון: בשם העם 9.30, 7.30 אל עצמי 6
מגדל: פרנטיק 9.40, 7.15
ספר הג'ונגל (עברית) 5.00
עצמאות: מירוגת 9.45, 7.15, 5.00
סביון: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
מגדלים קרית שרת: סגור
רינה: מילגרד 9.30, 7.30

■ חדרה
תפארת: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.15
ספר הג'ונגל 5.00

■ כפר־סבא ■ רעננה
עתל: ביטל ג'וס 9.30 7.15
ב, ה, 5, אל עצמי
חן: המשימה מיאמי 9.15, 7.15
ארמון: סגור

■ לוד ■ רמלה
אורלי: סגור
אורן: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.30, 5
בית העם: רמבו III 9.15, 7.15

■ נהריה ■ עכו
הוד: חנות קסמה והסרישה 9.15, 7.15

רון: סגור
אודיטוריום: סגור

■ נתניה
אסתר: קרוקודיל דנדי II 5, 7.30, 9.30
מגדליה: פרנטיק 7.15, 9.30
ספר הג'ונגל 11.00, 5.00
שרון: הקיסר האחרון 6, 9
גמבי 11 4.30
הדר: המשימה מיאמי 7.15, 9.30

■ קרית אונו
כוכבים: 7.00, 9.15 תקשים בדרך

■ פתח־תקוה
קולנוע היכל 1–2–3 ג'לת: 3 סרטים בכרטיס 1 31.8.88–28.8.88 10.30, 12.30, 1. 2.30 ספר הג'ונגל 2. קרוקודיל דנדי 3. הגינגלה האמריקאי
היכל 1: נישואים פיקטיביים 9.45, 7.45, 5.00
היכל 2: המשימה מיאמי 9.45, 7.45, 6
היכל 3: הקיץ של אביה 5.00, 7.45, 9.45
שלום: מפגש לוהט 9.30, 7.30, 5

■ ראשל"צ ■ רחובות
בית העם: המלון עם רישין 8.30
הדר: הקיץ של אביה 9.15, 7.15
חן: לול 9.15, 7.15
קולנוע רון 1–2 כבריב 2 סרטים בכרטיס 1 31.8.88–28.8.88 ביסעות 12.30–10.30 1 שלגיה ושבעת הגמדים 2. הגינגלה האמריקאי
ג.ג. רון 1: בעקבה צבור 9.45, 7.30, 5
ג.ג. רון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
ג.ג. רון 3: המתיחה בקרוב
עצמון: מפגש לוהט 9.30, 7.15
ראשון: לול 9.30, 7.30

■ רמת־גן וגבעתיים
ארמון: פרנטיק 9.50, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
לילה: סבבון השים 9.50, 7.30, 5
הדר: מלחמת השוקים 9.30, 7.15, 5.00
רב גן 1: פרחים בעליית הגג 9.50, 7.30
ספר הג'ונגל (עברית) 10.30, 12.30, 3, 5.00
רב גן 2: מפגש לוהט 9.50, 7.30
המשימה מיאמי 5.00, 3, 12.30, 10.30
רב גן 3: הקיץ של אביה 5.00, 7.30
נישואים פיקטיביים 9.50 מק חברי הטוב 10.30, 12.30, 3
רב גן 4: בשדרים הרפתה 9.50, 7.30
הרפתקאות הביצפנצ כבבב לעולם 10.30, 12.30, 3, 5.00
שבתו: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.30

■ קרית שמונה
שניר: רמבו 3 9.15, 7.15

מחר תיפתח שנת הלימודים תשמ"ט

„כיבוד החוק והמשפט" הנושא החינוכי המרכזי בשנת הלימודים תשמ"ט

„כיבוד החוק והמשפט" — הוא הנושא החינוכי המרכזי בשנת הלימודים תשמ"ט. נושא זה הוצע על־ידי סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון. השר החליט ליזום נושא זה לאור ההידרדרות שחלה, לדבריו, ביחס כלפי כיבוד החוק והמשפט בישראל והחובה המוטלת על מערכת החינוך לפעול כדי לטפח בקרב התלמידים את ההכרה בחשיבות השמירה על החוק והמשפט כתנאי לקיומו של הסדר החברתי במדינה.

צוות של מחנכים ומשפטנים בכירים הכין תוכנית חינוכית ולימודית מפורטת העוסקת בנושא זה מגני הילדים ועד כיתה י"ב. ערב פתיחת שנת הלימודים הועברה התכנית על־ידי מנכ"ל המשרד, ד"ר שמשון שושני, לכל מוסדות החינוך במדינה שנתבקשו לפעול על־פיה.

יצחק נבון שר החינוך והתרבות וסגן ראש הממשלה

6 מטרות מרכזיות בהוראת הנושא „כיבוד החוק והמשפט":

★ התלמיד יכיר בקשר ההדוק בין העיקרון של שלטון החוק לעיקרון של שוויון בפניו כיסוד לקיומה של המדינה המודרנית הדמוקרטית.

★ התלמיד יכיר את העקרונות שהחוק חייב להיות מושתת עליהם במדינה דמוקרטית בכלל, ובמדינת ישראל בפרט.

★ התלמיד יכיר את שני פניו של החוק: מצד אחד הוא מעניק זכויות לאזרח, ומצד שני הוא מטיל עליו חובות, כשם שהוא קובע את סמכויותיהן של זרועות השלטון ואת המגבלות לסמכויות אלו.

★ התלמיד יפתח את ההכרה, כי החוק הוא פרי הכרעה חברתית־מדינית על ידי מוסד מחוקק, וכי עליו לנהוג לפיו.

★ התלמיד יפתח את ההכרה שיישוב חילוקי דעות בדרכי שלום — קרי: היעזרות בתיווך, בבוררות או בבתי משפט לפתרון סכסוכים — הוא הדרך היחידה המותרת במשפט דמוקרטי.

★ התלמיד יפנים את כיבוד החוק והמשפט ויתנסה בכך בסביבתו הקרובה.

תלמידים כ„שומרי חוק"

בהנחיות משרד החינוך נאמר, כי המשרד מודע לכך כי צפויים בוודאי קשיים בטיפול בנושא נוכח הפער הקיים במציאות בין הרצוי בתחום כיבוד החוק לבין המצוי. כדי להתגבר על קשי זה ולגשר בין בית הספר ובין המציאות החברתית מציע משרד החינוך להפוך את התלמידים ל„שומרי חוק" ולהטיל עליהם משימות שונות המפורטות בהוראות המשרד.

משרד החינוך סבור, כי כמו בתחומים אחרים של החינוך הערכי כך גם בתחום זה, נעוצים שרשי העשייה החינוכית בגיל הרך שכן בילדות הרכה הילד רוכש כללים ראשונים של מותר ואסור בהתייחסות אל סביבתו הקרובה ולומד לכבד את הקרובים אליו ואת זכויותיהם. לכן הוחלט במשרד להפעיל את התוכנית גם בגני הילדים.

מנכ"ל משרד החינוך קובע כי החינוך לכיבוד החוק איננו בבחינת ידע או מיומנות שניתן להקנותם במסגרת מקצוע אחד הנלמד בבתי־הספר. ידוע הוא שניתן למצוא במקצועות הלימוד השונים פרקים, נושאים והיבטים הנוגעים לנושא ולכן התבקשו המחנכים לעסוק ב„כיבוד החוק והמשפט" גם במסגרת ההוראה של המקצועות הרגילים. מדובר במקצועות כמולדת וחברה, אזרחות, תורה שבעל־פה, מקרא, היסטוריה, ספרות, בטיחות בדרכים, ביולוגיה ולימודי הסביבה.

גם אוכלוסיית התלמידים בחינוך המיוחד תעסוק בנושא השנתי. למרות העובדה שהרכב האוכלוסיה כאן מגוון ביותר מבחינת מגבלות הלומדים וצרכיהם המיוחדים אפשר, לדעת מומחי משרד החינוך, לעסוק בכך על־פי קונצנטרים מעגליים מהקרוב לילד אל הרחוק ממנו ומן המוחשי — האגוצנטרי אל המופשט — החברתי.

שידורים בטלוויזיה החינוכית

פרק מיוחד בהנחיות המשרד עוסק בהעברת נושא „כיבוד החוק והמשפט" בחינוך הדתי. „כיבוד החוק והמשפט הוא יסוד מוסר בתורת ישראל ובהלכה היהודית. הדברים באים לידי ביטוי בשני תחומים — בתחום הערכי — הדתי ובתחום החברתי — המוסרי — ושניהם נובעים מציווי אלוקי", נאמר בהנחיות. „בבתי־הספר הממלכתיים — הדתיים יילמד כיבוד החוק והמשפט במקורות היהדות, חשיבות החוק והמשפט בחיי ישראל לדורותיו והחוק וההלכה היהודית במדינת ישראל.

הטלוויזיה החינוכית תשדר במהלך שנת הלימודים תשמ"ט משדרים שיתאימו לנושא החינוכי השנתי. המשדרים יהיו: „בג"ץ", „יום שחור בשדה אברהם", „קצה החוט", „העיתונך", „אל תקרא לי סטרסקי", ו„תקנון עלינו". מועדי השידורים יפורסמו במועד מאוחר יותר.

לאחרונה הוקמה מועצה לאומית לקידום ערכי שלטון החוק והדמוקרטיה בישראל בראשות השופט העליון לשעבר ד"ר משה עציוני. משרד החינוך קרא לבתי־הספר להיעזר במועצה בקידום לימוד ערכי שלטון החוק וכיבוד החוק.

הרפורמה בחינוך הטכנולוגי יוצאת לדרך. נבון: „התוכנית תשנה את פני בית־הספר הישראלי בעתיד"

הרפורמה בחינוך הטכנולוגי בישראל יוצאת לדרך בשנת הלימודים תשמ"ט, על הנהגת הרפורמה החליטה הנהלת משרד החינוך והתרבות בתום דיונים שהתקיימו בראשות השר יצחק נבון ובהשתתפות בכירי מערכת החינוך הטכנולוגי והמדעי בישראל, ראשי רשתות החינוך, ארגוני המורים, מומחים וחוקרים. במסגרת ההכנות להנהגת הרפורמה קיים משרד החינוך כנס ארצי של מנהלי בתי־הספר הטכנולוגים שהעידו והגיבו על הצעת הרפורמה בטרם זו סוכמה סופית.

בתשמ"ט יחל משרד החינוך בניסוי מבוקר בהפעלת הרפורמה. במכתב אישי ששיגר שר החינוך למנהלי בתי־הספר הטכנולוגיים נאמר, כי ביסוד הרפורמה החדשה עומד הצורך של מערכת החינוך הטכנולוגית להתאים עצמה לשינוים העצומים המתחוללים בתקופה זו בארץ ובעולם בתחום הכלכלה, החברה והחינוך. „אנו נמצאים בעיצומו של תהליך שילובה של הטכנולוגיה המודרנית בכל מערכות חיינו ועלינו להתאים את מערכת החינוך לעובדה זו", ציין השר.

השינוי בבדיניות משרד החינוך כלפי החינוך הטכנולוגי יבוא לידי ביטוי ב־4 תחומים מרכזיים: הסרת החיצות בין טכנולוגיה למדע; השיגת אפיקי הלימוד השונים על סילוב כאחן ומבחג של חינוך הבגיסטי — יהודי והכנולוגי — בדעי; התקדמות הדרגתית לקראת חינוך פוליטכני סיקבס בכים להתמחויות מקצועיות בשלב מאוחר יותר ופתיחה מירבית של ערוצי שינוי, התפתחות והזדמנויות לכל תלמיד במהלך שנות לימודיו. שר החינוך סבור כי רפורמה זו תשנה את פני בתי־הספר הישראליים בעתיד.

משיכת בנות לתחומי המדע והטכנולוגיה

עם ביצוע הרפורמה קבע משרד החינוך שורה של יעדים חדשים לחינוך הטכנולוגי שיש בהם בשורה לעשרות אלפי תלמידי בתי־הספר הטכנולוגיים:

★ מתן אפשרות לכל תלמיד ללמוד ולהיבחן בכל מקצוע על־פי יכולתו האישית ולא על־פי מסלולים.

★ דחיית מועד בחירת המגמה וההתמחות לכיתה י"א במקום כיתה י' היום.

★ ריכוז מגמות בנתיב הטכנולוגי ומעבר מכ־90 מגמות לכ־25 מגמות מרכזיות.

★ הרחבת אפשרויות הבחירה וההתמחות המקצועית לאוכלוסיות החלשות.

★ משיכת בנות לתחומי המדע והטכנולוגיה.

מי שסבור שהרפורמה תשפיע רק על התלמידים בבתי־הספר הטכנולוגים טעות בידו. משרד החינוך קבע כי במסגרת הרפורמה ייעשה מאמץ כדי לחשוף גם את תלמידי הנתיב העיוני להשכלה טכנולוגית. אך לא רק בחינוך העיוני העל־יסודי. משרד החינוך החליט להנהיג מקצוע לימוד חדש בבתי־הספר היסודיים: „טכנולוגיה ומדע". מקצוע זה יקנה לתלמידים, בנים ובנות גם יחד, את ההבנה לגבי התהליכים הבסיסיים בטכנולוגיה והכרה של נושאים חדשניים בתחומי המחשב, האלקטרוניקה, הרובוטיקה ועוד.

ועדת־מעקב

משרד החינוך הקים ועדה מיוחדת לצורך מימוש הרפורמה בהשתתפות נציגי ארגוני המורים, הרשויות המקצועיות ומנהלי בתי־הספר.

שר החינוך בביקור בביה"ס למחוננים בכפר־תבור

מישלב מציע לימודי בגרות בסגנון אחר והכשרה מקצועית למבוגרים

מישלב — המרכז הישראלי להשכלה, הפועל במסגרת מפעלי תרבות וחינוך של הסתדרות העובדים הכללית, מציע לציבור מסגרות לימוד והכשרה שונות, שבהן יוכל כל אחד למצוא את מקומו, לענות על ציפיותיו ולתת ביטוי לכשרונותיו.

בתי ספר תיכון עיוניים אקסטרניים לנוער כיתות י"א, י"ב

לבני נוער בטרם גיוס, מציע מישלב רשת בתי ספר על יסודיים עיוניים אקסטרניים בבוקר, תיכון ערב לנערים עובדים, וכן מרכז לחינוך והכשרה מקצועית.

בתי הספר המכינים לבגרות, בפיקוח משרד החינוך והתרבות, וצוות מורים מיומן ומנוסה העומד לרשות התלמידים מעניק הזדמנות שניה, יקרה מפז, לבני נוער רבים שהגיעו לכאן ממסגרות לימוד אחרות, כדי להשלים את השכלתם ולרכוש מקצוע מועיל. כל נער ונערה המתקבלים ללימודים במישלב זוכים לטיפוח וליעוץ אישי, וכן להכוונה ועידוד לאורך כל שנות הלימודים.

ההנהלה וצוות המורים במישלב אינם מסתפקים בתפקידי הוראה או הכשרה והכנה לבגרות, אלא שמים דגש חזק על חינוך ועל טיפוח חיי חברה בקרב התלמידים. שערי בית הספר אינם ננעלים בתום יום הלימודים. הכיתות הופכות אחה"צ לסדנאות חוגים, למען טיפוח הפעילות התרבותית, החברתית והספורטיבית של התלמידים.

לרשות התלמידים עומדת ספריית עיון השאלה וכן חדר קריאה ללימוד עצמי ולהכנת שיעורים ומערכות מבחנים לדוגמא.

המרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית

במסגרת בית הספר המקצועי תעשייתי נלמדים המקצועות: פקידות, חשמל, ספרות, מזכרנות, אופנה וטכנאות שיניים. הלימודים לאחר השנה הראשונה נערכים בשילוב עבודה מעשית ובפיקוח משרד העבודה והרווחה. בית הספר מקיים קשרים עם מוסדות ומפעלים, וממנה את תלמידיו באמצעות לשכת התעסוקה לנוער, לעבוד במקומות עבודה בפיקוח, תמורת שכר.

במסגרת זו מציע מישלב תחומים יחודיים כמו סדנת כתבנות משוכללת ומעבדי תמלילים. מערכת מחשבים מיוחדת עומדת לרשות התלמידים במגמת הפקידות. במגמה לחשמל לומדים בשיתוף עם חיל האוויר. המסיימים בהצלחה ישרתו את שירותם הצבאי בחיל האוויר. כן ניתנים שיעורי נהיגה בשיתוף עם צה"ל לתלמידי כיתות י"ב. למסיימי המרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית מוענקת תעודת סיווג מקצועי של משרד העבודה והרווחה.

הכנה לבחינות בגרות למבוגרים

הקורסים להכנה לבגרות למבוגרים בפיקוח משרד החינוך והתרבות הם סיפור הצלחה מרשים ביותר. בזכות מערכת לימודים מיוחדת, צוות מורים מעולה, טיפול וייעוץ אישי ואווירה נעימה, יכול כל תלמיד לבחור לעצמו את המקצועות שהוא מבקש ללמוד בכיתות בוקר או ערב. הלימודים בכל קורס נמשכים 5–6 חודשים ומסתיימים לקראת מועד הבחינות של משרד החינוך והתרבות. ראוי לציין ש־95% מלומדי מישלב המבוגרים הניגשים לבחינות הבגרות עוברים אותן בהצלחה רבה.

חיילים זכאים ל־25% הנחה בשכ"ל עד שנה וחצי לאחר שיחרורם.

חיילים משוחררים זכאים לתנאים מיוחדים לפי חוק חיילים משוחררים.

שכר הלימוד בקורסים לבגרות של מישלב הוא הנמוך ביותר הקיים בארץ, כיאה למוסד ציבורי, הרואה את יעודו בשירות לציבור ולא למטרת רווח.

הכנה לבחינות פסיכומטריות

במישלב מקיימים קורסים להכנה לבחינה הפסיכומטרית הבין אוניברסיטאית. בקורסים אלה לומדים טכניקות ניחוש ייחודיות, שיטות פתרון וטכניקות התמודדות עם סוגים רבים של מבחני צורות, מאגר גדול של שאלות ידע כללי, טכניקות פענוח תרשימים ודיאגרמות, שיטה לפתרון בעיות בחשיבה מתמטית, התמודדות עם קטע קריאה עלום (UNSEEN) באנגלית, הכנה לתת מבחנים באנגלית ובמתמטיקה.

הכשרה מקצועית

במסגרת נתיבים מקצועיים, מציע מישלב גם קורסים להכשרה מקצועית, או להסבה מקצועית בתחומים שונים כמו: יועצי מס, הנהלת חשבונות (סוג 3, 2, 1), חשבי שכר, יחסי ציבור ופרסום, שיווק ומכירה, מקצועות טכניים ושפות. כמו כן מתקיימים ימי עיון וסדנאות לעובדי מינהל, מזכירות בכירות וחשבי שכר.

מישלב מציע לאקדמאים ולמורים קורסים מקצועיים, המקנים זכאות לגמול השתלמות.

סדנאות לאומנויות

רשת מישלב פתחה לציבור סדנאות לאמנויות: תפירה, אריגה, תחרת סלילים, קוילטינג, ציור ורישום, תבשיטנות.

פרטים והרשמה: מרכז מישלב, רח' וייצמן 53, ת"א, טל' 9 – 03-263185.

הסתדרות העובדים הכללית בא"י — מפעלי תרבות וחינוך

חדש **מישלב** המרכז הישראלי להשכלה חדש

קורסים לגמול השתלמות לאקדמאים ולמורים

במישלב אפיקי לימוד חדשים.

בנוסף לרשת בתי־ספר האקסטרניים לבגרות לנוער ולמבוגרים ולמערכת החינוך וההכשרה המקצועית הקיימת במישלב, פיתח המוסד בשנה האחרונה תכניות לימוד חדשות ברמה על־תיכונית וברמה אקדמאית.
מישלב מציע קורסים והשתלמויות המיועדים לאקדמאים, לצורך גמול השתלמות, וכן קורסים והשתלמויות למורים בשנת שבתון, המקנים גם זכאות לגמול השתלמות.

להלן פירוט הקורסים לגמול השתלמות לאקדמאים ולמורים.

קורסים לאקדמאים
בשיתוף אגודת האקדמאים למדעי החברה והרוח
- תקשורת ושיחה באנגלית לעובדי מינהל ואנשי עסקים (45 שעות)
- קורס לעובדי מינהל ולמזכירה הבכירה (150 שעות)
- יחסי ציבור, פרסום, שיווק ומכירה (100 שעות)
- המחשב האישי לשימושו של המנהל (45 שעות)
- השתלמות למנהלים בניתוח דוחות פיננסיים, תמחיר, בקאות ומימון, ניירות ערך ומסים (80 שעות)
- השתלמות למנהלים בניתוח פיננסי ובקורת (60 שעות)
- השתלמות למנהלים בתמחיר, תקציב, פיקוח ובקרה (45 שעות)

קורסים למורים בשנת שבתון המקנים זכאות לגמול השתלמות
בתל־אביב
- דרכים חדשות בהבנת התיאטרון והוראתו. ראש החוג פרופ' ח. שוהם (224 שעות)
- תקשורת בין־אישית, מצבי לחץ ושחיקה בעבודה (112 שעות)
- סדנא לאמנויות לגיל הרך (112 שעות)

בירושלים
- תולדות האמנות והבנתה (112 שעות)

בטבריה ובאשקלון
- הטלוויזיה בשרות המורה היסודי (224 שעות)

פרטים והרשמה: מרכז מישלב, רח' ויצמן 53 ת"א
טל. 9־(03)263185 בימים א'–ה' 08.00–20.00
ביום ו' 08.00–12.00

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
רשות החינוך של ההסתדרות

טלפון פתוח לקראת פתיחת שנת הלימודים תשמ"ט

יום רביעי י"ח אלול, ה־31/8/88
בין השעות 8.00–14.00

יום חמישי י"ט אלול, ה־1/9/88
בין השעות 8.00–14.00

בהשתתפות:

אורי אגמי — חבר הועדה המרכזת ויו"ר רשות החינוך
03־431558, 03־497444

1. רשת „עמל" הח' דב לובלסקי	03־497444
2. מכללה למינהל ד"ר עקיבא פרדקין	03־453589, 03־453104
3. מישלב הח' גני מרדכי	03־263185־9
4. אתגר הח' צבי ארז	03־370054
5. יסודות הח' משה זהבי	03־287171
6. קופת חולים הח' אסתר לוי	03־433364, 03־433331
7. מפ"ט הח' צבי תירוש	03־497444
8. נעמת הח' מרים פלידל	03־431946
9. נוע"ל הח' יעקב דץ	03־814488
10. משען הח' דודו דהאן	052־27282

משרד החינוך והתרבות
המינהל הפדגוגי

הבהרות בקשר לתשלומי הורים בבית הספר

חוק לימוד חובה, שקבע את הזכאות לחינוך חינם בבית הספר, התיר גם לגבות מההורים עבור שירותים נוספים, שאינם ניתנים על־ידי המדינה והרשות המקומית. היתר זה מוגבל ל־4 סוגי תשלומים בלבד, והם:

א. תשלומי חובה
אגרת שירותים נוספים — התשלום הוא עבור שירותים נוספים הניתנים בפועל, שירותים שפורטו בחוזר המנהל הכללי (*) כגון: חומרי מלאכה, חומרי לימוד, שירותי בריאות כולל בריאות השן, ספרי לימוד, ספרי עיון, ביטוח תאונות אישיות וחומר לימודי משוכפל. כמו כן ניתן לגבות החזר הוצאות עבור טיולים ושיעורי שחיה.

ב. תשלומי רשות
1. **תכנית לימודים נוספת** — ניתן לגבות תשלום עבור תוספת שעות לימוד, בהסכמת ההורים, מעל לשעות הממומנות על־ידי המדינה. התכנית טעונה אישור מנהל המחוז. כל ההוצאות הכרוכות בה חלות על ההורים המסכימים לה. (להוציא הורים ששוחררו מתשלום מסיבות כלכליות).

ג. תרומות הורים — עבור שכלול תהליך הלמידה, פעילות ועדי הורים וסיוע לתלמידים נצרכים. שעור התרומה הוא אחד ונמוך יחסית (12 ש"ח בתשמ"ט) כפי שפורט בחוזר המנהל הכללי. (**)
כן מותרת קבלת תרומה עבור רכישת ציוד מחשב ואחזקתו בבתי ספר שבהם אין הנשא הזה ממומן על ידי הרשויות.

ד. תשלומים בגדר מוכר מרצון לקונה מרצון — כגון: תמונת מחזור, תלבושת אחידה, מנוי למוזיאון ועוד.

חובת פירוט — כל דרישה לתשלום מההורים צריכה להיות מפורטת מבחינת השירותים הניתנים, סוגיהם ועלותם, כדי שההורים יוכלו לעקוב אחר קבלת השירותים והסכומים הנדרשים.

הסדרי תשלומים — הבעלויות על מוסדות החינוך נדרשו לקבוע הסדרים לתשלומים ולהנחות למשפחות ברוכות ילדים או שמתקשות לעמוד בנטל.
הורים שאינם משלמים בתשלום אחד יפקידו המחאות דחויות, התאריך האחרון לתשלום ללא הצמדה הוא 15.9.88.

מילוי חובת התשלום — ההורים מתבקשים להסדיר את התשלומים במועד כדי לאפשר פעילות תקינה של בית הספר. אי תשלום תשלומי חובה, עלול לגרור עיכוב תעודות וכן נקיטת אמצעים משפטיים.

אי התניית תשלום בהרשמה — אין להתנות הרשמת תלמיד לשנת לימודים חדשה בגביית תשלום.

בירורים ותלונות
תלונות על גביית תשלומים חורגים וכן בירורים בענייני גובה התשלומים יש להפנות למשרד החינוך והתרבות, למחלקה לארגון מוסדות חינוך במינהל הפדגוגי רח' שבטי ישראל 34 ירושלים 91911, וכן למרכז המידע הטלפוני, משרד החינוך והתרבות ירושלים טלפון: 02־278222 או בלשכות המחוזיות.
משרד החינוך והתרבות המציא לבעלויות את פירוט התקנות וההגבלות בקשר לתשלומי הורים, ופעל למילוי ההוראות. ינקטו אמצעים מתאימים במקרים של גביות שאינן בהתאם להוראות.
* דברי הסבר ופירוט התשלומים לשנת תשמ"ט מופיעים בחוזר המנהל הכללי שכמו"ל/11 התשמ"ח.
** דברי הסבר ופירוט התשומות לשנת תשמ"ט מופיעים בחוזר המנהל הכללי שכמו"ל/16 התשמ"ח.
ניתן לעיין בחוזרים הנ"ל במזכירויות בתי־הספר.

משרד החינוך והתרבות
המינהל הפדגוגי —
אגף הנוער

אוניברסיטת בר־אילן
ביה"ס לחינוך
וביה"ס לעבודה סוציאלית

קורס וסדנא: „מעורבות בקהילה — מחוייבות אישית"

נמשכת ההרשמה לקורס לעובדי חינוך ברשויות המקומיות ובארגונים המפעילים תלמידי בתי"ס על־יסודיים במסגרת התכנית „מחוייבות אישית". הקורס מתקיים באוניברסיטת בר־אילן.
לבחירת המשתתפים מוצעות שתי מסגרות לימודים:

1. אחת לשבוע ביום ד' בשעות 16.00–19.30
2. בימים א', ב' בשעות 09.00–16.00 (כולל תוספת של הכשרה מעשית).

יתקבלו מועמדים בעלי תואר ראשון או מקביל לאחר ראיון מוקדם.
למורים בשנת שבתון יוכר הקורס כחלק מההשתלמות.

המעוניינים יפנו לטל' 03־5318445 (למר חיים וייא)
או לטל' 052־929255 (לגב' שרה כהן)
מספר המקומות מוגבל

די פתח / י. רפופורט

למה שתהיה התפוצצות אוכלוסין?

לרעיון שהמין האנושי ייכחד אין שחר. על כל פנים, אין לחשוש מפני התפוצצות אוכלוסין

לפני שבועיים חזה הפוטורולוג דניאל בל, במאמר "העולם בשנת 2013", כי אנו יושבים על פצצת זמן. פצצת הזמן מקורה בגידול עצום הצפוי באוכלוסיה. האוכלוסיה תכפיל את עצמה בתוך כך וכך שנים. אני מטיל ספק בתחזיות אלה. הן ושכמותן מעולם לא התאמתו. אני מטיל ספק גם בסכנה שהוא מצביע עליה במאמרו. השאלה: "האם נוכל להאכיל את כולם" היא פסימית.

ננסה להתבונן על הסכנה הזאת. ממה היא מורכבת? האם היא מורכבת מהחשש שלא נוכל להאכיל את כל המין האנושי? או אולי מהחשש מפני מצב שבו המין האנושי לא יהיה מסוגל להעסיק את כל המין האנושי? ואולי ממצב שבו המין האנושי יכלה את כל משאבי כדור הארץ?

הסכנות האלה קיימות משחר האנושות. עוד בימי קום המין האנושי לא האכיל את כולם, לא העסיק את כולם והיסל בשיטתיות את משאבי הכוכב שעליו הוא גר. הלעיון, שהמצב יהיה גרוע יותר, אין דווקא נחלתם של חוזי הקטסטרופות. היא נחלתנו שלנו. בכל דור ודור אנו מתפתים לחשוב כי "הולך ופוחת הדור".

הפסימיזם הזה נראה לי מאוד פובי. פוביה הקשורה בפחד העמוק מפני היכחדות המין האנושי כולו. אל דאגה אבריים. לרעיון הזה אין שחר. על כל פנים, אין מה לחשוש מהתפוצצות אוכלוסין.

המסקנה הפסימית הזו נובעת מגישת התייחסות מאוד מוטעית להיסטוריה. ההיסטוריה מלמדת, כי המין האנושי ומנגנוני הטבע של כדור הארץ מכילים בתוכם מנגנוני בלימה. מנגנוני בלימה אלה מקשים את גידול המין האנושי, ואף עוצרים אותו לחלוטין.

מנגנון בלימה מספר 1 – החשיבה הכללית

בכל שאוכלוסיית העולם גדלה, המין האנושי פיתח את החשיבה הכללית לרמה מורכבת יותר. אינני מתכוון כאן לחשיבה הקיינסיאנית או לחשיבה המארקסיסטית, אלא למכנה־המשותף הקטן שלהם, כפי שהוא מתבטא בחיי היומיום. המחשבה שאדם צריך/ חייב/ נדרש לכלכל את עצמו ואת משפחתו, הביאה לבלימה עצומה של מנגנון הרביה של המין כולו.

המנגנון הזה הגיע מהשחזה החברתי. "קום בחור עבד ובא לעבודה" – התוצאה המין האנושי בוחר לעבוד פחות (עבודה פיסית), ולהביא פחות ילדים לעולם. כך, בקול דממה דקה, מתפתח לו מעמד חדש, מעבר ה"פוסט יאפי"ס", מעמד ה־DINK'S (הכנסה כפולה, ללא ילדים). הנה לכם מנגנון בלימה מתוצרת אנושית.

מי שמוכן להסתפק בלחם צר ומים לחץ, שיקום!

מנגנון בלימה מספר 2 – החשיפה ההומוסקסואלית

לפני 2000 שנה היה מנגנון המדינה רופס יחסית. הדת שלטה בכיפה. בימים ההם ארבה לקיום האנושי סכנה שונה לגמרי. לא פלא הוא שכוהני הדתות כולן גזרו גזירות נגד ההומוסקסואליות. הם עשו זאת, ראשית, משום שסברו כי ריבוי ההומוסקסואליות עלול להשאיר את הקהילות ללא הגנה מחיות טרף ושאר מרעין בישין; שנית, הם צפו בחרדה בהתפשטות הרחבה של התופעה בקרב הזכרים, לעומת ההגליה שנגזרה על הקבוצה הנשית. התפתחות לא מאוזנת זו לא נראתה להם. הם כנראה צדקו. אולי זה לא היה הזמן הנכון להתפתחות ההומוסקסואליות.

המנגנון החברתי כיום, המרשה חשיפה של האוכלוסיה ההומוסקסואלית, על הלגיטימאציה הניתנת לה, הוא מנגנון בלימה קלאסי לצמצום גידול האוכלוסיה. בהכללה אפשר לומר, שלחברה ההומוסקסואלית יהיו בממוצע פחות ילדים מאשר לחברה מעורבת.

לפנינו מנגנון בלימה מתוצרת טבעית, מעורב בתהליך חברתי מאופק יחסית. שנת ייצור לא ידועה, אך ברור שהוא נוצר לפני הדת, כי הדת אסרה אותו – והדת יכלה לאסור רק מה שהיה קיים.

מנגנון בלימה מספר 3 – המלחמה

כללית, המין האנושי הוא טריטוריאלי. האדם – אתה, אני, כולנו – זקוק לקורת־גג כדי להישאר בחיים, ברוב אזורי כדור הארץ. השלג והשרב אוכלים את המתנהגים שלא בהתאם.

צורך בסיסי במחסה, בתוספת רצונו של האדם בתחרות (כדי שיוכל להרגיש שהוא מתקדם), הם חומרי־הגלם של המלחמה. כללית, ההתנגשות בין "צורך בסיסי" ו"הרגשת התקדמות", הם חלק משורשיו של התסכול. אין זו מלחמת קיום – גם משום שמלחמת איראן־עיראק היא לא מלחמת קיום, אלא מלחמת אי־קיום של האחר, וגם משום שאנחנו לא זקוקים לאשפה שאנו נלחמים על קיומה (אמר הדולפין: המין האנושי סינופת – תראה כמה אשפה שהם מפזרים על הכוכב).

ויש כאן גם אידיאולוגיה. אם אתה חושב שאתה צודק – דהיינו, קיים סיכון לקיום שלך ושלנו – קום והילחם! אנו סולדים ממלחמות, מכיוון שאנשים נהרגים בהם, ומתעלמים מכך שאלמלא היו מלחמות, סביר להניח שהמין האנושי היה נכחד מזמן. לא היתה מתפתחת שפה מעבר למונחי ציד וסוגי כבנות, אם איש לא היה אומר: זה יותר טוב מזה. החקלאות יותר טובה מהחיים ביער. לגדל בעלי־חיים יותר קל מאשר לצוד אותם. הברזל חזק מהאבן. המלחמות על הנושאים הללו פרצו לפני הרבה זמן; התיעוד שלהן חסר, כי הכתב טרם הומצא אז. הכתב הומצא בתקופת המלחמות שבהן התווכחו על אלוהים – האם האלוהים שלי יותר גדול מהאלוהים שלך? – עם שאר החברים שהועלו באש. מלחמות כאלה מתנהלות גם היום. ביום שבו יחדלו כוהני הדת להילחם, ייעלמו הדתות. ביום שבו קפיטאליזם וסוציאליזם יחדלו להילחם, הם ייהפכו לאותו דבר, ורק מתי מעט, היסטוריונים ופילוסופים, ידונו בהם.

כל מה שיש לנו כיום, מבחינה חברתית, הוא תולדה של מלחמה. גם המהפכה הצרפתית היתה מלחמה. גם הדמוקראטיה עלתה לשלטון לאחר מלחמה בסוג השלטון שקדם לה. אין זה חשוב מה היה שמו. לפנינו מנגנון בלימה מתוצרת טבעית, מעורב בתהליך חברתי מאופק פחות.

מנגנון הבלימה האחרון – החיידקים

הטבע מעולם לא הניח לזן אחד להשתלט על כוכב. לפחות לא ידוע לנו על אירוע כזה. כאשר זן מנסה להשתלט על כוכב, הטבע משיב מלחמה שערה. הטבע עושה זאת בשלבים.

שלב א': יודעים מה מקור הצרה ויודעים איך להתמודד אתה. למשל, טטנוס, דבר. החיידקים האלה (אינני מתכוון לחיידקים בלבד, אני מתכוון לעולם היצורים הבלתי־נראה, המכיל גם בקטריות וירוסים וכו'), הם קטלניים.

שלב ב': לא יודעים את המקור, אבל יודעים איך להתמודד. למשל, פוליו. לא יודעים מדוע מגיפת פוליו פורצת, אבל יודעים להתמודד עם החיידק הרצחני הזה.

שלב ג': לא יודעים את המקור, ולא יודעים להתמודד. למשל, איידס כיום, הסרטן לפני שני עשורים וכדומה.

המורכבות הולכת ורבה. כיום זיהו כבר 17 מוטאציות גנטיות של האיידס. הטטאנוס לא הספיק לפתח מוטאציות, או שלא היו לו מוטאציות מלכתחילה. כך או כך, הוא טיפל. ככל שהמורכבות של החשיבה גוברת, הטבע תוקף אותנו יותר – או אולי מגן עלינו יותר. הוא מתווה לנו את הדרך היחידה שיש לנו.

מנגנון בלימה שנוצר על־ידי הטבע, ללא מגע יד אדם.

ומה יהיה בשנת 2013?

מי יודע. אולי המין האנושי יצליח לייצא את עצמו לגלאקסיות אחרות. אחרי הכל, המין האנושי הוא הבעל־חיים היחיד מכוכב זה ששליחיו נגעו בכוכב אחר. כלומר, המין האנושי תובנת להגיע לכוכבים אחרים.

המין האנושי הוא גם בעל־החיים היחיד מכוכב זה – שחוקר את הכוכבים האחרים, הוא היחיד שחש את היקום, בחוש הראיה. אף אחר לא עשה את זה לכוכבים. ואם יורשה לי להציג את דעתם של הכוכבים, אז זה די מרגש שמסתכלים עליך בפעם הראשונה, שמתעניינים בך.

מי יודע איזה בעיות מופלאות מחכות לנו? מי יודע כמה נפלאים החיים?

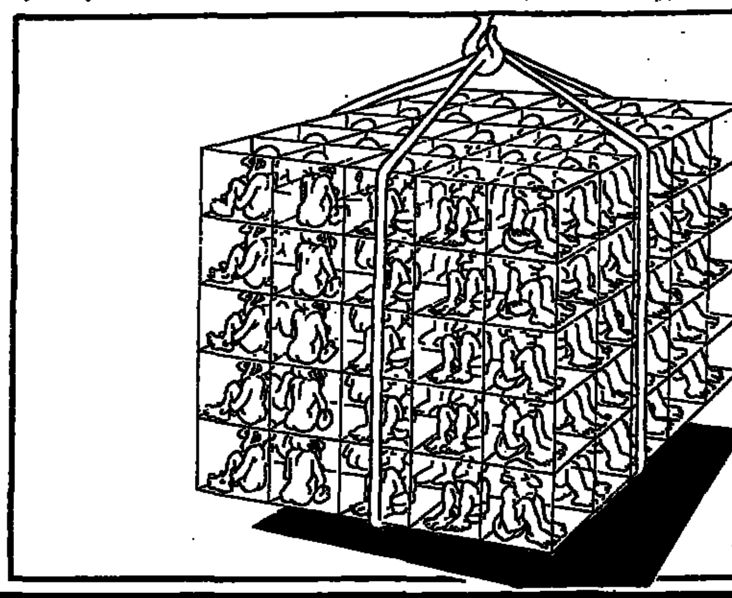

בדק בית / יורם בק

מבחנה האמיתי של מפלגת העבודה

לא טשטוש אידיאולוגי בין ימין ושמאל, אלא התמודדות ברורה ומכרעת ביניהם היא שתבריא את השיטה

מפלגת העבודה נמצאת באחת משעותיה הקשות ביותר. שני יסודות עיקריים במצעה, ואפילו באידיאולוגיה שלה, קרסו והתמוטטו בשנה האחרונה. בתחום המדיני הוכתה האופציה הירדנית מכה אנושה, אם לא מכרעת, על־ידי צעדו של חוסיין ועל־ידי האינתיפאדה. אפשר לומר בלי להסתבך בהפרזה, כי למפלגת העבודה אין כיום אופציה מדינית של ממש. ההתרוצצות המתמדת של יונים וניצים בקרבה, כשאלה אוחזים בעקביהם של אלה, היא ביטוי לאובדן דרך.

בתחום החברתי־כלכלי היינו עדים בשנה האחרונה להתמוטטות הקונצפציה של חברת העובדים: הסוציאליזם הישן – אבד עליו כלח. המשק ההסתדרותי מתמוטט לא רק בשל ניהול גרוע, אלא בעיקר משום שהתפיסה שהונחה ביסודו בטלה ועברה מן העולם. בכל העולם המערבי, ולא רק המערבי, מתפורר הסוציאליזם הדוגמאטי, ואין סיבה שהתפתחות זו תפסח על ישראל. גם בתחום זה איפוא אין לה למפלגת העבודה קונצפציה אחת ברורה, והיא נתונה במבוכה ובבלבול־חושים.

זה משבר קשה מאוד, והוא פגע במפלגת העבודה בשעה שאין לה מנהיגות של ממש. מצב כזה מחייב שידוד־מערכות חשיבתי, בחינה מדוקדקת של אמונות־היסוד ועיצוב השקפת־עולם סוציאל־ליבראלית שתתאים לתקופה שבה אנו חיים. תחת זאת אנו מוצאים ערב־רב של דעות, התקוטטות בין יונים וניצים, בין סוציאליסטים דוגמאטיים לפרגמאטיסטים, כשמעל כולם מסוככת מטריה רחבה, המכילה הכל ובעצם לא כלום.

במקום לחדד את מצעה ואת רעיונותיה, "העבודה" מקהה אותם. צדודיתה נעשית מטושטשת ועמומה, וכל־כולה מרקחה ומרקחת כאחת. אם יכול עזר וייצמן, שהוא מעין קאפיטליסט שהמיר את דתו הפוליטית, לדור בכפיפה אחת עם ישראל קיסר מזכ"ל ההסתדרות, ואם אנשים שרעיונותיהם קרובות לגרם הבטחוניסטי יכולים להיות בצד נלהבי־פלשתינאים כמו חיים רמון ואבא אבן – ברור כי משהו יסודי פגום במפלגה גדולה זו.

טובת המדינה מחייבת איזון בין שתי מפלגות גדולות, שהאחת היא מפלגה שמרנית־רפובליקאית (אם להשתמש במינוח הלקוח מן החיים הפוליטיים בארה"ב), והאחרת – סוציאל־דמוקראטית. אבל במצב הדברים הנוכחי, המסר של הליכוד הוא הדמוקראטי־ברגבו – אפשר להסכים לו או להתנגד לו, אך אין ספק שהוא ברור יותר – ואילו המסר של מפלגת העבודה מטושטש; ולא רק המסר, גם נפשה של המפלגה מטושטשת. כאן קמה בבא"י באיחוד תנועות הפועלים בשנת 1950 ועד היום, לא נמצאו המפלגה ותנועת העבודה מילה במצב נבוך ומביך יותר.

מה שצריך לעשות – ועדיין יש זמן לכך – הוא לגבש ולעצב תפיסת־עולם ברורה בתחום המדיני־בטחוני ובתחום החברתי־כלכלי. גם אם פירוש הדבר סטיה שמאלה של המפלגה כולה. ייתכן שלא יהיה מנוס מכך שמפלגת העבודה תאמץ תפיסה בזכות מדינה פלסטינאית, או שתאמץ את נוסחת שסטו־רוי, וכן תציג מצע סוציאליסטי מודגש יותר בתחום התפיסה הכלכלית: או לחלופין תיטוש את העמדה היונית הקיצונית ואת הסוציאליזם בבית־מדרשו של ברל ותיהפך למפלגה ליבראל־סוציאליסטית ברורה. אם כך ואם כך, היא צריכה להפיג את ביקושן של המפלגות הקיקיוניות הנצות משמאלה ומימינה. משמאלה: ר"צ, מפ"ם, כל תנועות "שלום עכשיו" למיניהן, "יש גבול", "די לכיבוש"; ומימינה: תנועת המרכז.

ההתמודדות בין "העבודה" לליכוד, או בין הליכוד לשמרנים, צריכה להיות ברורה ומכרעת. ואף רצוי היה שאחת המפלגות הגדולות תגבר ותוכל להרכיב ממשלה יציבה, עם מצע ברור ודרך ברורה. זו האפשרות היחידה להבראתה של השיטה הפוליטית שלנו. לא טשטוש אידיאולוגי בין ימין ושמאל, ולא תיקו כיווני בין שתי המפלגות הגדולות, תיקו שיוביל לממשלת ליכוד לאומי נצחית, אלא התמודדות בין ימין ברור לשמאל מתון, עם הכרעה ברורה ביניהם.

אם לא תעשה מפלגת העבודה את ביקורתה הדרוש, אם מנהיגיה הנוכחיים יקיימו את השעטנז ההנהגתי הנוכחי, בתוך שיקולים קצרי־טווח וטובות־הנאה בידיה, הם אולי יוכלו להישג כלשהו בבחירות הקרובות (אם כי גם דבר זה מוטל בספק), אך לבטח יובילו את המפלגה בדרך שאין ממנה מוצא, ועל כך יתנו את הדין בבוא השעה.

מחר תיפתח שנת הלימודים תשמ"ט

"להיות עם קורא בארצנו" משרד החינוך ידרוש מכל התלמידים לקרוא ספרי חובה

כל תלמיד בישראל יידרש לקרוא לפחות חמישה ספרי חובה נבחרים בשנה. משרד החינוך והתרבות החליט על כך, ביוזמת סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון, במסגרת תוכנית לשיפור הרגלי הקריאה ורמת כושר ההבעה בעל־פה ובכתב של התלמידים.

השר מינה ועדת מומחים וזו הכינה רשימה נסיונית של ספרי קריאה מומלצים מתוכה יידרש כל תלמיד לקרוא, כאמור, לפחות חמישה ספרים נבחרים בשנה. ערב תחילת שנת הלימודים התבקשו מפקחי משרד החינוך לעקוב אחרי ביצוע ההחלטה.

כדי לעודד את בתי־הספר להיערך כהלכה לביצוע התוכנית הנקראת "להיות עם קורא בארצנו" הכשיר משרד החינוך עשרות בתי־ספר שיפעילו מרכזים לדוגמא שבהם תהיה קריאה עצמית של תלמידים. בתי־ספר אלה קיבלו מהמשרד עזרה מיוחדת לרכישת ספרים ולמינוי מורים שישמשו כאחראים על הפרוייקט. המכללה לחינוך ע"ש לוינסקי בתל־אביב הכשירה מדריכים מיוחדים לביצוע החלטת השר.

בימים אלה החליט במשרד לשתף בפרוייקט החדש לעידוד הקריאה גם את התאחדות המו"לים.

בחינת בגרות חדשה

כ־100 בתי־ספר יגישו השנה את תלמידי כיתות י' לבחינת בגרות ביסודות ההבעה וההבנה בעברית. על הנהגת מקצוע חדש זה והגשת התלמידים לבחינת בגרות החליט שר החינוך במסגרת התוכנית לשיפור רמת ההבעה וההבנה של התלמידים בשפה העברית. הבחינה תקנה לתלמידים יחידה שלישית בלשון העברית. אשתקד כבר ניגשו התלמידים הראשונים לבחינה זו והביקוש להיכלל בפרוייקט גדול מאוד. השר נבון הודיע כי בדעת משרדו להפוך בהדרגה, מקצוע זה ובחינה זו, כחובה בכל בתי־הספר בארץ. בתי־הספר שהפעילו את התוכנית ידווחו למשרד על שיפור ניכר בהישגי התלמידים במיומנויות הלשון וההבנה בכל מקצועות הלימוד המילוליים.

מרכזים לטיפוח ההבעה בעברית

במסגרת תוכנית "להיות עם קורא בארצנו" יפתח משרד החינוך, בשנת הלימודים החדשה, 20 מרכזים בבתי־ספריים לטיפוח ההבעה בעברית. המרכזים יופעלו על־ידי מורים בכירים שהוכשרו במיוחד לכך בבית־הספר לחינוך של אוניברסיטת תל־אביב. המורים התנסו בפיתוח דרכים חדשניות להגברת מודעות המורים לנושא ההבעה של תלמידיהם.

בכל בית־ספר שישתתף בניסוי תתקיים סדנת כתיבה למורים. המורים יעודדו את תלמידיהם להתנסות בכל סוגי ההבעה ותשומת־לב מיוחדת תוקדש לניצול האפשרויות הטמונות במעבד התמלילים כאמצעי לשיפור ההבעה.

משרד החינוך מבקש להכשיר בתוך מספר שנים, בשיתוף עם האוניברסיטאות, "חיל חלוץ" של כ־100 מנחים בכירים שיעסקו במערכת החינוך בשיפור תרבות הדיבור, הקריאה והכתיבה במערכת החינוך.

החל מ־1 בספטמבר: שר החינוך והתרבות החליט להפוך את לימוד השפה הערבית למקצוע חובה

החל ב־1 בספטמבר 1988 ייפתח עידן חדש בלימוד שפות זרות במערכת החינוך הישראלית. סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון החליט להפוך את לימוד השפה הערבית בבתי־הספר היהודיים למקצוע חובה. ההחלטה פתחה בהכנת התשתית לביצוע ההחלטה והודות לכך גדל בשנתיים האחרונות ב־30% מספר התלמידים הלומדים ערבית והורחב היקף הכשרת המורים לערבית והשתלמותם.

כדי לעמוד על היקף הידע של התלמידים שכבר לומדים ערבית ולקבוע סטנדרטים חדשים, מעודכנים יותר בהוראת השפה, יערוך משרד החינוך בתשמ"ט 4 מבחנים ארציים בכיתות ו'–ט'.

לקראת פתיחת שנת הלימודים השלים המרכז לטכנולוגיה חינוכית, על־פי הזמנת משרד החינוך, תוכנית ללימוד ערבית בסיוע מחשב (תא"ם). אשתקד נערך ניסוי ראשון בלימוד ערבית בעזרת המחשב. כ־100 מורים שהתנסו בכך דיווחו למשרד כי שיטה זו מהווה פריצת־דרך בהוראת השפה והפכה את הלימוד להוויה.

שר החינוך משוחח בערבית עם נכבדים בדואים בבאר־שבע

תבוצע בהדרגה במשך 6 שנים. תחילה בכיתות חטיבות הביניים ואחר כך בכיתות החטיבות העליונות.

שר החינוך ציין, בהחלטתו, כי בצד העיסוק המרכזי של בתי־הספר בלימוד מורשתנו היהודית, הציונית והלאומית יש גם ללמד את התלמידים להכיר את לשון שכנינו ותרבותם. "בעיני זהו אינטרס לאומי עליון", קבע השר. הוא הוסיף כי החלטתו לחייב את הוראת השפה הערבית – שנלמדה עד כה במקצוע רשות בלבד – עולה בקנה אחד גם עם צרכיו של צה"ל.

ערבית בסיוע מחשב

לקראת הנהגת לימוד השפה הערבית כמקצוע חובה הקים השר נבון יחידה חדשה במשרד החינוך לקידום הוראת השפה והתרבות הערבית. יחידה זו כבר

עיריית ירושלים
המחלקה לתרבות
האגף להשכלת מבוגרים

משרד החינוך והתרבות
האגף לחינוך מבוגרים
המדור להדרכת הורים
מחוז ירושלים

החלה ההרשמה
למרכזי הדרכה להורים
במחוז ירושלים

1. מרכז להורות ויצ"ו, רח' החלוץ 47 בית הכרם
הרשמה בימים א' ב' ד' ה' 17.00 – 19.00 טל' 524801
רכזת רחל שומר – פתיחה ב־17.10.88 שעה 20.00

2. מרכז להדרכת הורים ברוח היהדות ובגישה האדלריאנית
מכללת אמונה, דרך בית לחם 104
פרטים והרשמה בטלפונים 715767, 410163
רכזת גב' שולה לנדסמן – פתיחה ב־16.10.88 שעה 20.00

3. בי"ס להורים של מכון אדלר
בית הנוער העברי רח' הרצוג 105
פרטים והרשמה בטלפונים 346244, 789441
רכזת גב' שרה בר־טל – פתיחה ב־18.10.88 שעה 19.30

4. מרכז חרדי להדרכת הורים
פרטים והרשמה: גב' יפה בר־זכאי – טלפון 272989

מכללת בית ברל

מכללת בית ברל מודיעה על

הרשמה מאוחרת!

לשנה"ל תשמ"ט

יח' הרישום – מכללת בית ברל, (קו 17 מכ"ס)
טל' 052-448969, 052-25155 (קו 34, 35)

ברכות
למשרד החינוך
והתרבות
עם פתיחת
שנת הלימודים
תשמ"ט

סופרפיל
תיק עם הגיון!
בית: 06-331286
פלא־פון: 05021948
סופרפיל בע"מ, ת"ד 600, כרכור טל. 063-77/46

משרד החינוך והתרבות
האגף לתוכניות לימודים

מבחר מן הפרסומים החדשים
לקראת שנת הלימודים תשמ"ט

★ משחקים במילים – ערכה צבעונית של משחקי קריאה ופעילויות מגוונות לתרגול קריאה תוך שעשוע. מיועדת להקנות את יסודות הקריאה ברמה של טרום־טקסט.
★ קורא בעניין ומבין בהלכה – חלק א' לכיתה ב', חוברות לעבודה עצמית בשלוש רמות קושי לתרגול מיומנויות בהבנת הנקרא (חלק ב', לכיתה ג' בדפוס).
★ על עצמי ועל עוד... – מדריך עיוני ודידקטי הכולל מגוון פעילויות בהבעה בעל־פה ובכתב סביב נושא ה"אני" לכיתות ב–ג.
★ "איפה" "מתי" – שתי חוברות עבודה לתלמיד בחינוך המיוחד העוסקות בפיתוח ותרגול מושגי זמן ומרחב. לביה"ס המ"מ והממ"ד.
★ מדריך להוראת סיפורת ולעידוד קריאת ספרים – למורה בכיתות ו–ט.
★ קריאת קיץ – מבחר סיפורים לתלמיד בכיתות מסיימות בביה"ס העל־יסודי הכללי.
★ יסודות פנטסטיים בסיפורת – מדריך עיוני ודידקטי למורה לספרות בחטיבה העליונה. (בדפוס)
★ אדום, כחול, צהוב – מדריך למורה לאומנות במסגרות החינוך המיוחד כולל מגוון הצעות לפעילויות.
★ פרקים באומנות ישראלית – ספר עזר למורה וכן לתלמיד בחטיבה העליונה. (בדפוס)
★ יהדות אשכנז בימי הביניים, יהודי בבל בתקופת התלמוד – 2 ספרי לימוד בהיסטוריה לכיתה ז' מביה"ס הממ"ד. מותאם לתוראה בכיתה הטרוגנית.
★ תולדות ישראל והעמים חלק ב' – מהדורה מורחבת לכיתה ז' בבית הספר הממלכתי (כולל ספר לתלמיד, חוברת עבודה ומדריך למורה).
★ עשרים השנים הראשונות של המדינה – ספר לימוד בהיסטוריה לתלמיד כיתה ט' בביה"ס הממלכתי.
★ ההדרים בישראל – ערכה לימודית בנושא אינטגרטיבי לכיתות ד–ח בביה"ס הממ"ד והממ"ד. הערכה כוללת ספר לתלמיד, חוברת עבודה, מארז עזרים לכיתה (גלויות, פלקט, שקופיות, סרט וידאו).
★ כדור הארץ במסלולו – ספר לתלמיד, מעטפת דפי־עבודה ומדריך למורה. נושא רשות בלימודי גיאוגרפיה לכיתות ז' או ח'.
★ ארצות העולם השלישי – מקראה בנושא בחירה בגיאוגרפיה לתלמיד בחטיבה העליונה.

כל הפרסומים (למעט פריט מס' 5) יוצאו לאור בהוצאת "מעלות". ניתן לרכשם בכל חנויות הספרים. פריט 5 מופץ על־ידי "אטלס".

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

מינהל הבטיחות ילווה פתיחת שנת הלימודים מחר במסע הסברה מקיף

2000 מתנדבי המא"ז יאבטחו 1.5 מיליון תלמידים; מומלץ להורים ללוות ימים אחדים את ילדי הכיתות הנמוכות כדי לתרגלם; נהגים מתבקשים להתחשב

מאת אריה אדד, סופר „דבר"

2,000 מתנדבי המשמר האזרחי המועצה הלאומית למניעת תאונות יאבטחו את 1.5 מיליון התלמידים, שילכו מחר ליום־הלימודים הראשון בשנת־הלימודים תשמ"ט. הציבור מוזהר מעומס־תנועה רב עם סיום חופשת־הקיץ.

מינהל הבטיחות יזם בשבועות האחרונים סיורים מקיפים באזורי בתי־הספר תוך שימת דגש על שיפוץ גדרות־הביטחון ועל סימון מעברי־החציה. את „פתיחת שנת־הלימודים ילווה המינהל במסע הסברה מקיף שבמרכזו נושא "המסלול הבטוח". פעילי התנועה אתרו את הנתיבים הפחות מסוכנים, שבהם יכולים התלמידים להגיע מבתיהם לבתי־הספר וחזרה, דבר החשוב במיוחד לתלמידי הכיתות הנמוכות. רשויות מקומיות מפיצות מפות, שבהן סומנו הנתיבים הבטוחים הללו. הדגש מושם על מניעת הצורך לחצות דרכים סואנות או לחצות אותן בצמתים מרומזרים. הומלץ להורים לתרגל עם ילדיהם את ההליכה לבית־הספר וחזרה. כן מומלץ, שלפחות בימים הראשונים ילוו הורים את תלמידי הכתות הנמוכות אל בית־הספר וחזרה.

בשנת־הלימודים האחרונה ירד בחמישה אחוזים מספר הילדים שנפגעו בתאונות־דרכים. מקווים, שהקפדה על הליכה בנתיבים הבטוחים ותגבור מערכת ההסברה יביאו ירידה נוספת בהיפגעותם של ילדים.

עם סיום חופשת הקיץ צופים הכבדה ניכרת בעומס התנועה בכל חלקי הארץ, במיוחד במבואות הערים ובמרכזיהן. רבבות אזרחים נעדרו ממקומות עבודתם בחודשים האחרונים. רבים שהו בחו"ל ואחרים בילו באתרי־נופש בארץ. גם העובדה, שמאות אלפי ילדים לא הלכו לבתי־הספר, הקלה על העומס והגבירה את המהירות האפקטיבית של הנסיעה. עם סיום חופשת הקיץ שבים כולם ללימודים ולעבודה סדירה והדבר יורגש היטב בדרכים. על שעות־השיא בבקרים יכבידו מאות אלפי התלמידים ההולכים אתה לבתי־הספר ברגל, רכובים על אופניהם או לעיתים באוטובוסים.

ציבור הנוסעים צריך להביא בחשבון, שזמן הנסיעה יתארך מחר והנהגים מתבקשים להתחשב במאות אלפי הילדים שיימצאו בשעות־השיא בדרכם אל בתי־הספר וחזרה לבתיהם. החוק מטיל חובת ציות למשמרות־הבטיחות המורכבים מילדים. במיוחד נקראים הנהגים לשים לב להתנהגותם סמוך למעברי־החציה בדרכים רב־נתיבים.

בכל מקרה שמכונית בנתיב אחד נעצרת, חלה חובה על הנהג הנוסע בנתיבים סמוכים באותו הכיוון להיעצר גם כן. עצירתה של מכונית ללא סיבה נראית לעין נובעת כמעט תמיד מחציית הכביש על־ידי הולך־רגל. החוצה את הכביש עשוי לסמוך על כך, שאם מכונית נעצרה כדי לתת לו לחצות את הכביש, ייעצרו גם אלה הנוסעות לצידו ומאחוריו. הימנעותן של אלה מעשות כן היא מהסיבות העיקריות לתאונות, המסווגות כ"אי־מתן זכות־קדימה להולך־רגל".

מומחי תנועה מדגישים, כי חלה חובה מוחלטת על נהג לתת זכות־קדימה להולך־רגל והוא מצווה להתנהג כך, שגם כאשר הולך־רגל שוגה, יוכל הנהג למנוע את התאונה. על־פי הפרשנות המוסמכת, המסתמכת על פסקי־דין רבים, מרגע שהניח הולך־רגל את רגלו האחת על הכביש, חלה חובת מתן זכות־הקדימה. לא כל שכן חלה חובה זו, כאשר הולך־רגל מצוי בתהליך המעבר עצמו. במקרה זה חובה על הנהגים להאט או אף לעצור כדי לתת להולך־הרגל שהות לחצות את הכביש בביטחה. חובה זו חלה, גם כאשר החליט הולך־הרגל לחצות את הכביש שלא במעבר־החציה.

נהגים חייבים להביא בחשבון את התנהגות לא־סבירה של ילדים. במקרים רבים מאד נמנעו בתי־המשפט מלקבל טענות נהגים ופרקליטיהם על התנהגות בלתי סבירה של ילדים ושל קשישים. הגישה המשפטית המקובלת היא, שעל הנהג, המחזיק בידו את הכלי המסוכן יותר, מוטלת אחריות כבדה יותר.

יומלץ לא להגיש כתב אישום נגד אחד החשודים בפרשת האונס בשמרת

מאת יוסי ליבוביץ' סופר „דבר"

מתוך סיכום ראשוני שערכה משטרת עכו בתיק המתייחס לפרשת האונס בקיבוץ שמרת, מתברר כי החוקרים ימליצו לפרקליטות מחוז חיפה לא להגיש כתב אישום נגד אחד החשודים, ששמו שורבב בין הקטינים והבוגרים המעורבים בפרשה.

החוקרים הגיעו למסקנה זו לאחר שאמתו את גרסת החשוד עם זו של המתלוננת. התברר, כי הוא הובא לדירת הנערה על ידי חבר כדי שיקיים עמה יחסי מין, אולם כשהבחין כי מדובר בקטינה, הסתלק מהמקום. אתמול נודע כי המשטרה מאמינה לגרסתו.

שתי קבוצות

עוד התברר אתמול לסופר „דבר" כי משטרת עכו תמליץ לפרקליטות מחוז חיפה להגיש כתבי אישום בסעיפים החמורים של אינוס ובעילת קטינה נגד שבעה עד תשעה חשודים. ככל הידוע, כל החשודים מתחלקים לשתי קבוצות התייחסות: האחת, שנקלעה לסיטואציה במקרה ואנשיה נצלו את ההזדמנות שנקרתה בדרכם, והשניה – אלה שיזמו את האינוס ואף השתמשו באיומים כדי לאלץ את המתלוננת להמשיך ביחסי המין בעל כורחה.

אתמול בבוקר שוחרר אחרון המעורבים בפרשה בבית משפט השלום בעכו בערבות אישית וצד ג'. השופט אסר את פרסום שמו. הוא חזר לבסיס הטירונות שלו. שלשום בלילה שוחררו גם שני החשודים האחרים: בוגר בן 25 מנהריה וקטין בן 15 מאשקלון, שהסגירו עצמם במשטרת עכו באותו יום. לאחר חקירה קצרה הגיעו ראש לשכת הסיור במשטרת עכו, פקד אפרים סולומון, וחוקרת הנוער רס"ר יפה אפריאט, הממונים על חקירת הפרשה, כי אין צורך בהמשך מעצרם. השניים אף לא הובאו לבית המשפט.

עוד נודע אתמול כי כל המעורבים בפרשה, כולל המתלוננת, לא יחזרו מחר ללימודים אלא ישארו, לפחות בשלב ראשון, בבתיהם עד שיתבררו פרטים נוספים בפרשה. גיורא דגן, הרכז הפדגוגי במוסד החינוכי בית אלפא בו לומד החשוד מקיבוץ סער, הודיע כי הנער אינו חוזר ללימודים במוסד. „איננו נמצאים במצב של מוסד אשרת, אבל למרות שהמקרה חמור מאוד, איננו מרגישים את עצמנו מעורבים בו", אמר דגן.

מנהלת „אשרת", נעמה גלעד, אשרה שהמעורבים בפרשה מקיבוץ שמרת אינם חוזרים ללימודים. היא הוסיפה כי מערכת החינוך של הקיבוץ חייבת לבדוק את עצמה ולראות אם יש להמשיך בדרך שהלכה בה עד היום או שמא צריך להכניס שינויים. „ודאי שאירוע כזה יכול לגרום האצת הכנסת השינויים במערכת", אמרה.

גורם בכיר בתנועות הקיבוציות אמר אתמול כי אין ספק ש„המוסד החינוכי", הקיים בקיבוצי השומר הצעיר, „לפיו בני נוער בגיל הקריטי, בכתות ז' עד י"ב, הלומדים וישנים באותו מוסד בנפרד מבתי ההורים, תורם להידרדרות המינית, משנה את כל אורח החיים הקלאסי וגורם יצירת נורמות היכולות להידרדר למצב כפי שהגיעה הפרשה בקיבוץ שמרת".

שחל ינסה היום להסיר האיום לסגור את תחנות הדלק בסוף השבוע

מאת מסופר הכלכלי של „דבר"

שר האנרגיה משה שחל אמור להיפגש הבוקר עם נציגי בעלי תחנות הדלק בניסיון להסיר את איום השבתה שלהם לסגור את תחנות הדלק בכל הארץ מכניסת השבת ועד צאתה.

בעלי התחנות נמצאים במתח מאז הודיע השר שחל על תוכניתו לבצע רפורמה במשק הדלק. במהלך הדיונים שנערכו סביב הרפורמה, בקשו גם בעלי התחנות להבטיח כי לא ייפגעו מן הרפורמה ולטענתם ניתנה להם הבטחה כזו על ידי השר שחל. כעת מתברר, לדבריהם, כי להבטחה אין כיסוי.

בכינוס חירום שקיימו שלשום טענו ראשי הארגון כי שחל ומשרדו כבר נתנו אישור להקמת חברת דלק רביעית וכן הוצע לתק"ם להקים חברה נוספת בבעלותה ולהפוך את תחנות הדלק הביתיות בחצרות הקיבוצים לתחנות מסחריות לכל דבר. בעלי התחנות מסבירים כי בעוד הם קשורים בחוזי אספקה עם חברות הדלק על פי מחירים קבועים וגם מחירי העמלות שלהם אינם משתנים, הרי שהתחנות החדשות לא יוגבלו.

בעלי התחנות גם תובעים לקבל לאלתר סכום של 14 מיליון ש"ח המגיע להם, לטענתם, בהתאם לפסיקת בורר שמונה לדון בתביעתם לקבל עדכון בדמי העמלות שלהם. שלשום נשמעו איומים כי אם הסכום לא יועבר מיד, תהיה ההשבתה בסוף השבוע רק צעד ראשון בשורת צעדים.

במשרד האנרגיה מסרבים בינתיים להתייחס לטענות בעלי התחנות לפני הפגישה היום.

הוסדרו חובותיהם של 21 ישובים

מאת אריה אדד, כתב „דבר"

חובותיהם של 21 ישובים חקלאיים בסכום כולל של 80 מיליון שקל הוסדרו עד כה באמצעות מינהלת הסדר החובות, אמר אתמול מנכ"ל משרד־החקלאות מאיר שמיר.

מתוך 80 המיליון נפרסו לטווח ארוך 60 מיליון ו־20 מיליון נמחקו כליל.

הקו-אופ מגיש ירק ופרי זול וטרי!

בקו-אופ שלי יש סימון מחירים

בואו לקו-אופ להנות ולקנות
משפע פרי וירק באיכות מעולה
מבחר גדול וטרי יום יום
מבצעי הוזלה בכל שבוע

נבחרי השבוע

תפוחי עץ יהונתן
גודל 5.5

1 ק"ג 1.59

שזיפי שגיב
1 ק"ג
1.29

גזר
1 ק"ג
1.69

בתוקף עד 2.9.88

קנו עכשיו בקו-אופ ושלמו ב-2.11.88

על כל קניה מעל 100 ש"ח לבעלי כרטיסי אשראי ישראכרט וויזה. לבעלי כרטיס קו-אופ זהב התשלום ב: 2.11.88 או ב-9.11.88.

סופר קו-אופ · היפר קו-אופ
של רשת הריבוע הכחול, קו־אופ רעננה, קו־אופ הרצליה ורמת־השרון

מקרה כלבת נוסף נתגלה בבירה

מאת סופר „דבר" בירושלים

מקרה רביעי של כלבת התגלה אתמול בירושלים. שועל נגוע חדר לחצר מגורים בבית בשכונת רסקו ברמות ג' ותקף כלב. בעל הבית יצא לחצר הרג את השועל במהלומות מקל, ללא ידיעה שמדובר בבעל חיים חולה כלבת.

השירות הווטרינרי הוזעק למקום וגוויית השועל נשלחה למכון הווטרינרי בבית דגן שאבחן כלבת. התברר כי הכלב שהותקף לא היה מחוסן ונלקח לתחנת הסגר. המשפחה הופנתה ללשכת הבריאות המחוזית לצורך חיסון.

הווטרינר העירוני הראשי, ד"ר טומי שוה, מסר כי זו פעם רביעית שמקרה כלבת מאובחן בצפון ירושלים בחודש וחצי האחרונים. מדובר בשני שועלים נגועים בשכונת רמות. האחד, כאמור, בשכונת רסקו ברמות ג' והשני בשכונת כנה ביתר. שני השועלים הושמדו. מקרה נוסף אובחן בגור כלבים בן ארבעה חודשים בגבעת זאב וכן בכלב בבני סמאל.

ד"ר שוה אמר אמש כי הצטברות זו של מקרי כלבת באיזור ירושלים מחייבת ערנות יתר של בעלי כלבים. הם נדרשים שלא לאפשר לכלביהם לשוטט ברחובות, להובילם ברצועה וכן להקפיד על חיסונם השנתי.

הוא הזהיר כי השרות הווטרינרי משמיד כלבים משוטטים בשטחים ציבוריים.

בן שמחון מבקש לפעול למניעת השתלטות על בנק הפועלים

חבר הוועדה המרכזת שאול בן שמחון ביקש אתמול ממזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר להעלות בדחיפות על סדר יומה של הוועדה המרכזת את כוונת הממשלה „להלאים" את הבנקים עם היערכותם לטיפול בפדיון המניות הבנקאיות בחודש הבא. על כך מוסר דובר ההסתדרות.

בן שמחון הזהיר מפני מימוש הכוונה הממשלתית שמשמעותה „התערבות בניהול ובשליטה על הבנקים", לדבריו. לכן הוא מבקש לדון בנושא במגמה למנוע אפשרות של השתלטות על בנק הפועלים.

פנייה לשרון

כן מוסר דובר ההסתדרות כי נחמת קצב, יו"ר הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות, פנתה לשר המסחר והתעשיה אריאל שרון בדרישה להוזיל בדחיפות את מחירי המוצרים בהם מרכיב הסוכר משמעותי. לדוגמה מציינת קצב את מחירי שוקולד, קקאו, ביצים מומתקים, משקאות קלים ועוגיות.

היא טוענת כי הוזלת מחיר הסוכר לצרכן מחייבת צעד זה בדחיפות. לדבריה לא יתכן כי התאמת מחירי המוצרים הסופיים לשינויים במחירי מרכיביהם תהיה הדרגתית. כך נוצר מצב כי עם התייקרות מרכיב בסיסי כלשהו מיד חלה העלאת מחירים של כל המוצרים הכוללים מרכיב זה, אך עם הוזלתו אין משרד המסחר והתעשיה מזרז, אם בכלל, להתאים את המחירים ולהורידם.

מבצע ארצי של בדיקות לחץ דם במרפאות קופ"ח

מאת רנקה הדניס, מהדורת „דבר"

קופת חולים הכללית פותחת ביום ב' הקרוב במבצע ארצי של בדיקות לחץ דם. המבצע יימשך ארבעה ימים בעשרות מוקדים, שיהיו במרפאות קהילתיות של הקופה בכל האזורים. הבדיקות ייעשו האחיות המתמחות לבריאות בפיקוח רפואי.

הסיבה לעריכת המבצע היא שרבים באחד מן הנפגעים על ידי לחץ דם גבוה אינם מודעים כלל לקיום התופעה. לחץ דם כזה, הקרוי גם „הרוצח השקט", גורם אוטם שריר הלב, עומס יתר עליו, שבץ מוחי, אי־ספיקה כלייתית, כוהלות עיניים. על פי הסטטיסטיקה העולמית כ־15 אחוז בין האוכלוסיה סובל מלחץ דם גבוה, המהווה במקרים לא מעטים סיבת המוות.

מטרתה של קופת חולים בקיום המבצע היא להביא להעמקת הטיפול המונע ביתר לחץ דם ולהעלאת המודעות הציבורית לתופעה. הנבדקים יקבלו תדריך לגבי המשך הטיפול, אם ידרש, וחומר הסברה.

לחברינו
יפה ושמואל גורמן
ברכת מזל־טוב
להולדת הנכד
בית „דבר"

עירית פתח־תקוה
מינהל התרבות
לידיעת תושבי פתח־תקוה והסביבה
הזדמנות שניה
לאשה ולגבר מגיל 18 ומעלה
לעקרת הבית, לעובד/ת תעשיה ושרותים, למשוחרר/ת צה"ל, לחייל/ת בצבא סדיר

את ואת בלבד יכולה לתרום להתקדמותך בעבודה, לשיפור מעמדך במשפחה ובחברה

אתה ואתה בלבד יכול לתרום להתקדמותך בעבודה, לשיפור מעמדך במשפחה ובחברה

הצטרפו ללימודים במרכז להשכלת עם בפתח־תקוה

נמשכת ההרשמה ללימודי בוקר וערב, לפי בחירת הלומד, בתחומים:
★ הכנה לבחינות בגרות
★ לימודים לקראת תעודת גמר תיכונית
★ לימודים לקראת תעודה של י' כיתות
★ השכלת יסוד – „תהיל"ה"
★ לימוד השפה האנגלית
★ חוגים: ציור, קרמיקה, אמאיל

פרטים במינהל התרבות, רח' העליה השניה 8, פ"ת
מינהל התרבות

החלו „פיטורים שקטים" בחטיבת המערכות של קבוצת „אלישרא"

מאת מסופר הכלכלי של „דבר"

ועד עובדי חטיבת המערכות, השייכת לקבוצת „אלישרא מערכות", הגיע להבנה עם הנהלת החטיבה לפיה יפוטרו 70 עובדים. הפיטורים הראשונים כבר החלו.

קבוצת „אלישרא מערכות" היא אחת משתי הקבוצות הצבאיות של „תדיראן", המפסידות כסף רב. בשבוע שעבר החליף מנכ"ל הקבוצה מאיר בורשטיין.

ההסכמה לפיטורי העובדים באה לאחר יוזמה חריגה שבה הפיץ הוועד שאלונים בקרב עובדי החטיבה וביקש את הסכמתם לעניין. ההסכמה הושגה ונוסף על כך ניאותו העובדים לקבל עליהם את הסכם העבודה של „אלישרא". המו"מ בעניין זה ימשך עוד חודשים אחדים והתהליך כולו שנים מספר, עד שהסכמי העבודה של עובדי „מערכות" יהיו זהים לחלוטין לאלה של „אלישרא".

לפני ימים אחדים סכמה הנהלת הקבוצה בחיוב עם כ־200 מעובדי חטיבת התקשורת ב„אלישרא" על העברתם לקבוצת התקשורת של „תדיראן" בפתח תקוה. הסכמה זו הושגה אחרי מאבק שניהלו העובדים יותר משנה ואשר סופר למעשה את המהלך.

בשלב שני מבקשת הנהלת „תדיראן" להשלים את תוכניתה המקורית ליצירת מפעל אחד לכל קבוצת „אלישרא מערכות". הכוונה היא להעביר את כל עובדיה לחצר חטיבת המערכות בחולון שם יש מבנה תעשייתי חדש ומודרני שאינו מנוצל. המפעל של „אלישרא" נמצא במבנים ישנים יחסית בבני ברק. „תדיראן" גם תוכל להרוויח כסף רב אם תפנה את השטח.

ראשי ערי הפיתוח בנגב דורשים מהאוצר לקיים חוק ערי הפיתוח

מאת אמיר רוזנבליט סופר „דבר"

„אם האוצר לא יורה תוך הימים הקרובים למשרדי הממשלה לקיים את חוק ערי הפיתוח, הקובע שורה של תמריצים חיוניים ביותר, נפנה בעתירה לבג"צ ונבקש שיחייב את האוצר לקיים את חוק הכנסת", אמר אתמול יחיאל בנטוב, ראש מועצת אופקים, המכהן כיו"ר מועצת גבוהי הנגב, לאחר שקיים סדרת התייעצויות עם ראשי ערי הפיתוח בנגב.

בנטוב הבהיר שמדובר בחוק ערי הפיתוח שהתקבל בכנסת זמן קצר לפני נעילת מושב הקיץ. החוק קובע שיש להעניק לערי הפיתוח שורה של תמריצים, ביניהם מעונות יום חינם לילדים, שנת לימודים חינם לסטודנטים, הכשרה מקצועית חינם לתושבי ערי הפיתוח לאחר שירות צבאי ולמי שמבקש הסבה מקצועית ותמריצים מיוחדים בנושאי תרבות וחינוך משלים.

„בכל הנושאים האלה לא נקט האוצר עד היום שום פעולה מעשית ולא ניתנו שום הוראות למשרדי הממשלה הנוגעים בדבר. לפי החלטת הכנסת אמורים היו התמריצים המיוחדים לערי הפיתוח להיכנס לתוקף ב־1 בספטמבר, עם פתיחת שנת הלימודים, אך בהיעדר הוראות והנחיות, אין משרדי הממשלה מיישמים את החוק שהתקבל בכנסת", אמר בנטוב והוסיף: „לבד מהנזק הישיר והקיפוח הנגרמים לתושבי ערי הפיתוח כתוצאה מאי קיום החוק, זה מצב בלתי נסבל ולא יעלה על הדעת שמשרד ממשלתי, בפרט משרד ממשלתי מוביל ומרכזי כאוצר, המופקד על ביצוע החלטות וחייב לקיים את החלטות הכנסת, יתעלם מהם".

בנטוב אמר עוד שבהתייעצות עם ראשי ערי הפיתוח בנגב ועם חברי ההנהלה המצומצמת של גוף זה נשקלת האפשרות לפנות בעתירה לבג"צ כדי לחייב את שר האוצר שינמק מדוע אינו מקיים את החלטות הכנסת.

ראש עיריית באר שבע מאשים את דרעי בהחנקת יוזמות־פיתוח

מאת אמיר רוזנבליט סופר „דבר"

ראש עיריית באר שבע, משה זילברמן, מתח אתמול ביקורת חריפה על מנכ"ל משרד הפנים, הרב אריה דרעי, בעקבות הודעתו כי מינה ועדת חקירה לעירייה בעקבות הגרעונות הכספיים שצברה בשנים האחרונות.

„משרד הפנים בניהולו של דרעי", אמר אתמול זילברמן, „חנק כל יוזמה של מועצת העירייה לפיתוח באר שבע ולקידומה. פרוייקטים רבים, שהוגשו על שולחנו לאישור, נדחו או עוכבו חודשים ארוכים משיקולים זרים. ביניהם יש למנות את 'הקניון', הקמת 'הרב־שבע', אישור הקמת החברה הכלכלית העירונית, אי־הסדרת ניקוז נחל באר שבע, עיכוב סלילת הכביש העוקף ועיכוב פרוייקטים אחרים", אמר ראש העירייה.

זילברמן הטעים כי טיפול מיידי ועקיבי לפתרון בעיות הנושאים הראשונים עשוי היה לתרום לפריחה מחודשת של העיר והוסר הטיפול בשני הנושאים האחרונים עלול לעלות בחיי אדם.

בעקבות הודעתו של דרעי על הקמת ועדת החקירה, שלח זילברמן מכתב לראש הממשלה, יצחק שמיר, בתפקידו כשר הפנים. במכתב הוא מציין כי על פי פקודת העיריות, רק שר הפנים, בהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי להורות על מינוי ועדת חקירה. „אם יחליט אדוני למנות ועדת חקירה, אבקשך למנות אישים בלתי תלויים, אשר לא היו מעורבים בתהליכי המו"מ בעבר ואשר יוכלו להתייחס גם לחלקו של משרד הפנים במצב אליו נקלעה עיריית באר שבע", כותב זילברמן לשמיר.

בהודעה שפרסם דרעי לפני שלושה ימים נאמר כי עיריית באר שבע הגיעה לפני שנתיים לגרעון של כ־50 מיליון ש"ח. בעקבות זאת, נאמר בהודעה, נחתם הסכם בינה למשרד הפנים במטרה לנטות ולהבריא את העירייה. משרד הפנים טוען כי הממשלה עמדה ברוב התחייבויותיה, בעוד שהעירייה לא עמדה בהן ולא מכרה נכסים, לא קיצצה בהוצאות ואפילו חתמה על הסכמים עם העובדים על תוספות שכר משמעותיות. השנה, לדברי דרעי, שוב נמצאת העירייה בגרעון של מיליוני שקלים ועל פי דו"חות רואי החשבון ועובדי משרד הפנים קיים חשש שעד סוף השנה יידרדר מצבה הכספי עוד יותר. „לפני כשבועיים הוטל עיקול על חשבונות הבנק של העירייה על ידי שלטונות מס הכנסה וכתוצאה מכך הושבתו רוב שירותי העירייה.

„הדבר נגרם כתוצאה מאי כיבוד ההסכם על ידי משרד הפנים והאוצר וכאשר ניסינו להתקבל לשיחה אצל דרעי, נדחינו", אמר אתמול גזבר העירייה, שלמה לוי.

תושבת עירד מחלימה מהשתלת כבד בלונדון

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

מרים מטנרו, בת 34, תושבת עירד ואם לשני פעוטים בני ארבע ושש עברה בהצלחה ניתוח להשתלת כבד בבית החולים קינגס קולג' בלונדון. הידיעה על כך הגיעה בימים אלה לבני משפחתה בעירד ונמסרה לתוך הציבורי, שפעל להשגת המימון הדרוש לביצוע הניתוח.

פעילי הקרן להצלת חיי אדם בעירד, בשיתוף עם אגודת „יד ביד" נרתמו בשעתו להצלת חייה של מטנרו. הפניות לתושבי עירד ולתורמים בכל אזורי הארץ עוררו הד ציבורי רחב ונאספו תרומות בסכום כולל של כ־100,000 ש"ח.

עיריית נצרת
במסגרת פרוייקט הביוב הארצי ביצוע קו מאסף ביוב 13־14 לביוב נצרת, ויינה העברת צילית.
קטע A-C
מכרז מס' 22־88/31־1061

1. העירייה מכריזה בזאת על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה במסגרת פרוייקט הביוב הארצי ובהתאם לנוהליו.
2. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת תשלום של 400 ש"ח, אשר לא יוחזרו, במשרדי העירייה בשעות העבודה הרגילות.
3. רשאים להשתתף במכרז קבלנים בעלי נסיון, העונים על הכישורים כמפורט במכרז והרשומים בפנקס הקבלנים לענף ראשי בקבוצות: ביוב־ניקוז־מים וסוג 400 בסיווג כספי בעל תוקף להיקף העבודה.
4. סיור הקבלנים יתקיים ביום ה', בתאריך 8.9.88. היציאה בצומת הכניסה למושב ציפורי, על כביש ספורים – נצרת, בשעה 10.00.
5. את ההצעות בצירוף הערבות הבנקאית כנדרש במכרז יש להגיש במעטפה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעה לתיבת המכרזים במשרדי העירייה ביום ב', בתאריך 19.9.88. לא יאוחר בשעה 12.00 בצהרים.

תופיק זיאד
ראש עיריית נצרת

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י – הוועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המח' לתרבות וחברה לגימלאים

ערב מוקדש לזכרו של
ברוך קמין ז"ל

יתקיים היום יום רביעי 31 באוגוסט 88 בשעה 16.30 בחדר הישיבות (קומה 7) בבית הוועד הפועל, רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב.

דברים:
ארתור ישראלוביץ – גזבר ההסתדרות
ח"כ יצחק ארצי
שמעון אביזמר – יו"ר המחלקה לתרבות וחברה לגמלאים
שלמה תנעמי – מזכיר מ.ע. הרצליה
יעקב כהן – המחלקה לתרבות וחברה לגמלאים
יוסף גור־אריה – יו"ר חוג יוצאי אקרמן
דינה שלו – יו"ר ותיקי יהודי בבל

הקראת קטע מספרו של ברוך קמין ז"ל –
יגאל קמין

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אשתי, אמנו, סבתנו וחמותנו, יקירתנו

חוה טורצקי

הלוויה תתקיים היום, יום רביעי י"ח באלול תשמ"ח, בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון.
השבעה אצל בתה יעל קפלן.

בעלה: יצחק טורצקי
והמשפחה האבלה

אמנו וסבתנו

חנה הופנברג

איננה

הלוויה היום, יום רביעי י"ח אלול תשמ"ח 31.8.88
בשעה 16.00 בבית העלמין בקיבוץ משמר השרון

המשפחה
ובית משמר השרון

קבלת מודעות 24 שעות ב"דחוף"
מודעות
משפחתיות ודחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל'
הלוח הכללי
"דבר"
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

דבר של היום הוא דבר חדש